

Ogorevc odstopil

Predsednik nadzornega odbora občine Sevnica Branko Ogorevc prehitel glasovanje o nezaupnici

SEVNICA - Predsednik nadzornega odbora sevnške občine Branko Ogorevc je članom nadzornega odbora ponudil odstop po predlogu za glasovanje o njegovi nezaupnici. Kot smo že poročali se člani nadzornega odbora niso strinjali s tem, da je predsednik sam, brez poprejšnje obravnave na odboru, predložil poročilo v obravnavo občinskemu svetu. Ogorevc je povedal, da ne želi več sodelovati v nadzornem odboru niti kot član, ker v odboru prevladujejo interesi posameznih strank, in zatem zapustil sejo, ki sta se je poleg vseh članov odbora udeležila tudi župan Jože Petercel in tajnik občine Zvone Košmerl.

Nadzorni odbor, ki mu je po Ogorevcem odhodu predsedoval njegov član Oton Šket, je ugotovil, da je sevnški občinski svet poročilo o delu NO v letu 1995 že sprejel in da je korektno sestavljen. Nadzorni odbor je soglašal z zaključnim računom proračuna občine za leto 1995. Glede letošnjega proračuna občine pa je priporočil občinski upravi in občinskemu svetu, da proračunski primanjkljaj krije z najetjem dolgoročnega kredita v višini predvidene letošnje naložbe v izgradnjo osnovne šole v Boštanju. NO je predlagal tudi uvedbo občinskega davka, P. P.

Delavcem se ne piše nič dobrega

Absurd, ki kaže na stisko delavcev: raje se odločijo za stečaj kot za agonijo - Poslanec Miloš Pavlica z 250 tisočaki plače na 10.000. mestu - Nujna redistribucija plač

KRŠKO - "Delavec po drugi svetovni vojni še ni bil v takšni krizi kot sedaj, obeti pa niso nič kaj rožnate," je na okrogli mizi o položaju slovenskega delavstva in njegovi prihodnosti, ki jo je v sredo, 28. februarja, organizirala območna organizacija ZLSD Krško, dejal predsednik Delavske zveze Miloš Pavlica.

Razkroj socialne države, ki se je začel v drugi polovici lanskega leta z debato o proračunu, se še nadaljuje, v vladi pa ni volje za pogovor z vsemi strukturami družbe. Vedno bolj očitno je delovanje nepravne države, zakon (in pravice delavcev) pa zavestno kršijo celo vodilni v podjetjih in resno obstaja strah, da bomo prišli tako daleč, da se bodo tudi pri nas začele stvari reševati po ameriškem vzorcu - z nekaj močnimi fanti.

In kaj ostane delavcem, ki morajo delati po več mesecev, ne da bi dobili vsaj kak tolar, če pa v Posavju sploh ni inšpektorja za delovno pravo? Tako delavci kmalu spoznajo, da je bolje na zavodu za zaposlovanje, kjer imajo vsaj 3 mesece zagotovljeno vsaj minimalno vsoto denarja. Absurd, ki kaže stisko delavcev, pa je tudi, da ljudje sami sprožijo stečajni postopek.

"Ko sem predlagal redistribucijo plač v razmerju 1:12, kar je vse prej kot uravnilovka, sem bil

O POLOŽAJU DELAVSTVA IN NJEGOVI PRIHODNOSTI - Na okrogli mizi sta sodelovala predsednik delavske zveze Miloš Pavlica in posavski sindikalist Marjan Urbanč. Po sestanku so govorili tudi o ustanovitvi delavske zveze znotraj območne organizacije, ki jo bodo formalno potrdili na enem od naslednjih sestankov.

proглаšen za vse, od Mao Cetunga do Hruščova, vendar brez tega države ne bo mogoče rešiti. Masa plač omogoča redistribucijo - samo v dveh letih na primer se je

• Delavci so pogosto pod pritiski groženj delodajalcev, češ kaj da bo prinesel novi zakon o delovni pogodbi. Po besedah Pavlice vse pritiski vlade in delodajalcev kažejo na zaostrovanje pogojev za delavce, prav tako pa tudi predlogi ministra za delo, družino in socialne zadeve Toneta Ropa.

masa plač v negospodarstvu skoraj podvojila, s svojo plačo 250 tisočakov pa sem na 10.000 mestu v državi!" je dejal Pavlica.

T. GAZVODA

MINISTER SE NE BO VEČ IZGUBIL - Šentjernejski župan Franc Hudoklin (desno) je ministru Janku Deželaku izročil spominsko darilo in za povrh še karto Dolenjske, da se ne bi na poti spet izgubil, kot se mu je primerilo tokrat. (Foto: B. D. G.)

Minister Deželak v Šentjerneju

Na zboru Gospodarskega foruma Dolenjske - Komentiral odločitve vlade in napovedal, da Sklad za regionalni razvoj s sedežem v Ribnici začne z delom maja letos

ŠENTJERNEJ - Občina Šentjerneja je minulo soboto gostila doslej najvišjega državnega funkcionarja - ministra za ekonomske odnose in razvoj Janka Deželaka, ki se je v tem kraju udeležil letnega zbora Gospodarskega foruma Dolenjske, katerega predsednik je v soboto postal Gorazd Tomljanovič iz podjetja Novograd. Forum je na državni ravni nastal kot zveza pri stranki SKD, vendar želi preseči strankarske okvire.

Minister Deželak je v komentarju zadnje podražitve električne

energije in naftnih derivatov dejal, da naša cena energije trenutno dosega 70 odstotkov cene v Evropski zvezi, ki naj bi jo s postopnimi podražitvami dosegli v petih letih. Slovenija načrtuje za letošnje 17 milijard tolarjev naložb v elektrogospodarstvo, zato bi po Deželakovem mnenju morala nujno preračunati, ali naložbe niso preširoko zastavljene.

Sicer so po Deželakovem mnenju neposredni posegi države v podjetja s posebnimi zakoni (TAM) napačni. Naloga države je predvsem ukinjati pregrade pri trgovanju z drugimi državami, kar Slovenija že uspešno počne z vključevanjem v različna mednarodna združenja. Uspešnost gospodarstva po njegovem kvantitativno

soke plače, saj je bilo samo zaradi njih v Sloveniji ukinjenih 7 do 9 tisoč delovnih mest. Deželak je pokritiziral še vlogo sindikatov, ki

• Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj bo še letos razpisalo natečaj za sredstva iz novega Sklada za regionalni razvoj. Sklad naj bi začel s 1. majem, njegov sedež bo v Ribnici na Dolenjskem, na njegovem računu pa se je doslej nabralo za 1,4 milijarde tolarjev sredstev. Sklad, v katerem bodo največ 4 zaposleni delavci, bo ponujal nove možnosti za mala in srednja podjetja. Še vedno ostajajo nepovratna sredstva za demografsko ogrožena območja, sicer pa bo poudarek na kreditih z dolgo dobo vračanja, z odlogom vračanja in z ugodnimi, netrznimi obrestmi.

so večkrat le podaljšana roka strank, namesto da bi res ščitili interese delavcev.

B. DUŠIČ GORNIK

STELETOVO PRIZNANJE MARINKI DRAŽUMERIČ

NOVO MESTO - V torek, 5. marca, je Slovensko konservatorsko društvo v Ljubljani podelilo letošnjo Steletovo nagrado in priznanja, ki jih podeljujejo za dosežke na področju varovanja naravne in kulturne dediščine. Eno od treh priznanj je dobila Marinka Dražumerič, konservatorica za umetnostno dediščino v novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine. Priznanje so ji podelili za vodenje konservatorskih del v cerkvi sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhu pri Črnomlju.

SREČANJE FILATELISTOV, NUMIZMATIKOV IN KARTOFILOV

NOVO MESTO - V soboto, 9. marca, bo v resatavraciji hotela Grad Otočec od 9. do 17. ure 14. mednarodno srečanje filatelystov, numizmatikov in kartofilov, ki ga organizira Filatelistično društvo Novo mesto. Naslednje srečanje pa bo 14. septembra letos.

VREME

Do konca tedna bo suho vreme, mraz pa bo popustil.

IZJEMNA IZBIRA ZA VSE PRILOŽNOSTI
PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

Zlatarna & draguljarna

KARAT

Novo mesto, Glavni trg 1

(068) 322-160

Delovni čas od 8.30 do 19. ure,
sobota od 8.30 do 12.30

DARILNI BON

• 5% popusta
ob gotovinskem plačilu
velja do 20. 3. 1996

Rent - a - limo
LINCOLN TOWNCAR (dolžina 9m)

Rent - a - car
UGODNI NAJEMI OSEBNIH AVTOMOBILOV
IN KOMBINARANIH VOZIL

Informacije in narocila

LANG COMERCE d.o.o.

WTC Dunajska 156 II

Tel. & fax: 061/16-88-33

MOLEK

avtoservis - prodaja vozil -
avtodeli

AVTODELI, Novo mesto

Kandijska 27

Tel. (068) 322-366

• Resnične besede niso nikoli prijetne, prijetne besede niso nikoli resnične. (Tolstoj)

Danes v DOLENJSKEM LISTU

stran 3:

• Od zmage do zmage - do končnega poraza

stran 4:

• Odžagali so podžupana

stran 5:

• Po Gotenici še kaj hujšega?

stran 6:

• Briški zavrača Heglerjeve obtožbe

stran 13:

• Naše ceste so spet bolj krvave

stran 15:

• Dolenjec s harvardskim doktoratom

KONČNO LE POMLAD - Do pričetka koledarske pomladi je še natanko 14 dni, zima pa se še noče posloviti. Jutra so še strupeno mrzla, sonce pa že ima svojo moč, tako da se je narava pričela prebujati. Po vinogradih in na travnikih je videti prve rezače in nabiralce regrata. Minuli teden je nekaterim najbolj zagretim vinogradnikom že uspelo obrezati vse trte. Lojze Antončič iz Kronovega, ki ima vinograd v Kovbatih v Grčevju, vseskozi prisega na cvček. Letos ima do dela v vinogradih in kleti še posebno veselje, saj je bil njegov lanski pridelek cvčka najbolje ocenjen na prvem ocenjevanju mladih vin Društva vinogradnikov Trška gora. (Foto: J. Pavlin).

Stop, občinska meja!

Če bi se Dolenjci, Belokranjci ali Posavci znali organizirati, potem se ne bi zgodilo, da Slovenija gosti turistične novinarje neke tuje države cel teden, a jih pri tem niti za trenutek ne spusti južno od Ljubljane. Menda tam ni kaj pokazati. Čista sreča je, da Gorenjci in Primorci nimajo termalnih zdravilišč, zato ima "jug" vsaj na tem področju dobro izhodišče, ne manjka pa mu niti kulturne in naravne dediščine, ki bi jo veljalo tržiti. Seveda ni nič narobe, če vsaka občina kuje svojo lastno strategijo razvoja turizma, vendar utegne biti zelo nerodno, če ne znajo stopiti skupaj.

Na nedavnem posvetu o turističnem projektu, ki ga dolenjska regija pripravlja s finančno pomočjo Evropske skupnosti, je prišla na dan vsa beda južnoslovenskega zapuščenstva. Le to se ubada z neresljivim vprašanjem, kako evropskim turistom ponuditi lepote doline Krke, če ta nagajiva reka teče iz novomeške proti Šentjernejski in od tam, oh groza, še proti krški občini! Medtem ko je del udeležencev omenjenega posveta sicer podprl sodelovanje s to sosednjo občino, se najbližji sosedji bojita, da ne bi Krčani poželi del njihove, resda še nezasejane pšenice. Projekt razvoja turizma v regiji bo kljub vsemu stekel, čeprav še ne vemo, kako bo uspešen in kakšni so zares cilji neke komisije Evropske skupnosti. Pri tem lahko upamo, da nas bodo tuji znali združiti, če se še sami ne znamo.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Informativni dnevi

Visoka strokovna šola za podjetništvo

Redni študentje: 08.03.1996 ob 9. uri v prostorih Avditorija v Portorožu
08.03.1996 ob 15. uri, velika dvorana WTC v Ljubljani

Izredni študentje: 09.03.1996 ob 9. uri v prostorih GEA Collegea, d.d., Ljubljana, poslovna stavba WTC

Informacije: GEA College, d.d., Dunajska 156, 61113 Ljubljana
Tel.: 061/16 87 002, 061/16 87 301, Faks: 061/16 88 213 ali
Senčna pot 10, 66320 Portorož, 066/74 73 51, 066/74 73 52

Ženske za mehkejšo politiko?

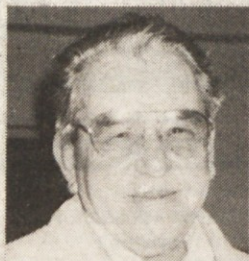
So ljudje, ki trdijo, da je politika stvar moških, in so drugi, ki trdijo, da je prav zato človeška zgodovina polna nasilja, zahrbtnosti in nepotrebnega junačenja. Če bi imela v sebi več ženskega, bi bila do ljudi in okolja prijaznejša, pravijo, sporne zadeve pa bi reševala na strpnosti način. To so sicer razmišljanja o moškem in ženskem tonu v politiki, o tem, katero pot naj bi človeštvo pri svojem nadaljnjem razvoju ubralo - močno pa lahko dvomimo, da so taka razmišljanja prisotna tudi v naši vsakdanji politiki, zlasti sedaj, ko se bližajo volitve. "Več žensk v politiko!" je postalo predvolilno geslo, prav to pa je lahko vprašljivo. Je taka parola iskreno mišljena, ko pa ima vsaka politična opcija v mislih le ženske, ki nosijo prave strankarske barve, težko pa si je zamisliti, da bi bile naklonjene ženskam nasploh, tudi tistim, ki jim politično ne ustrezajo. Pa smo tam! Da bi že na tej stopnji uzakonili odstotek žensk, ki jih mora kandidirati politična stranka, če se hoče volitev udeležiti, je verjetno prezgodaj, lahko pa bi že sedaj razmišljali o prehodnem obdobju, v katerem bi do tega koraka prišlo, upoštevajoč seveda splošne človekove pravice slehernega državljanca, ne glede na spol. Morda pa bo postal obraz naše politike prijaznejši?

ANDREJA JAKŠA, višja upravna delavka iz Rosalnic pri Metliki: "Smiselno bi bilo, da bi bilo več žensk v politiki, saj so takšni časi, da bi se morale ženske tudi na ta način boriti za svoje pravice. Sedaj namreč o vsem v glavnem odločajo moški. Drugo vprašanje pa je, koliko žensk se je v resnici pripravljeno odločiti za politiko, saj morajo že doma podpirati tri vogale."

KATARINA KAPŠ, učiteljica iz Prelesja pri Starem trgu: "Žensk je v politiki premalo, ker so v službi in doma preveč obremenjene, in marsikatera, ki bi se sicer želela ukvarjati s politiko, tega ne zmore. Kar pa se tiče predloga, naj bi bila tretjina kandidatov na listah žensk, je to teoretično sicer možno, vprašanje pa je, na katerih mestih bi bile in koliko jih bi bilo zares izvoljenih."

MARJAN ZUPANČIČ, upokojenec iz Kočevja: "Ženske niso dovolj enakopravne z moškimi. To velja tako za njihovo poklicno življenje in možnost zaposlovanja kot v politiki, kjer je žensk premalo. Da bi jih bilo več, bi jih bilo potrebno razbremeniti na drugih področjih. V prvi vrsti pa bi morale ženske doseči večjo enakopravnost s partnerjem v odnosih v lastni družini."

IVAN KASTELIC, urednik Našega glasa iz Dolenje vasi: "Na vodilnih mestih bi lahko bilo več žensk, ne verjamem pa, da so njihove vrline boljše, kar kažejo dosedanje izkušnje v parlamentu. Tudi one so samo ljudje z vsemi napakami. Verjetno je edina možnost za več žensk na vodilnih mestih v zakonski ureditvi, kot to poznajo v Skandinaviji, prvi pogoj pa je njihova razbremenitev."

DARJA HAFNAR, vodja študentskega servisa v Ribnici: "Žensk je v politiki premalo. Če bi jih bilo več, bi se vsem boljše godilo. Moški prihajajo pogosto na oblast na podlagi svoje narcisoidnosti, ne pa svojih sposobnosti. Sposobne ženske pa ne morejo uspeti na račun (ne)sposobnih in ambicioznih moških. Da bi bilo več žensk v politiki, bi se morala močno spremeniti miselnost."

ANTONIJA ŽUŽEK, upravniča sevnjske pošte, doma iz Gabrijel: "Če si ženske ne bomo položaja v družbi izborile s svojim delom in sposobnostjo, mislim, da ne bi bilo prav; kajti karkoli bi bilo milostno "podarjenje" nežnejšemu spolu, bi ne bilo dobro niti za dejansko uveljavitev žensk ne za njihovo samozavest. Torej ni potrebno sprejeti nikakršnega zakona v prid ženskam."

NATALIJA GREBENC, študentka Ekonomske poslovne fakultete v Mariboru, z Mirne: "Ne bi rada, da bi nekaj dosegla kar po bližnjicah, brez določenega intelektualnega napora in dokazovanja. Nisem za politiko ali za vodilno delovno mesto, zadovoljna bi bila z ustvarjalnim delom. Merilo napredovanja v družbi in službi naj bo le sposobnost - to velja tudi za moške - ne pa privilegij!"

TONE ŠPELKO, upokojenec iz Novega mesta: "V parlamentu ne potrebujemo več žensk ne moških ampak več dobrih gospodarjev in preudarnih politikov. Ženska se mora odreči ali domu ali politiki, saj je oboje nezdružljivo. Jaz bi še vedno bolj zaupal svoj glas moškemu, saj nas že zgodovina uči, kdo je tisočletja vodil skupnosti in države. Moškemu je bilo pač dano, kar je sposoben."

JOŽE KRAMER, kmetijski svetovalec iz Kapel: "Ženske je treba razbremeniti in urediti odnose v družini. Dovoliti jim moramo, da se uveljavijo in jih ne zapostavljajo, češ da niso sposobne. Tako jim jemljemo voljo in pogum, ki sta za prodor na vodilna mesta še kako pomembna. Mogoče bi se zaradi predpisane odstotka žensk le-te začele bolj zanimati za politiko in tudi za vodilna delovna mesta."

Kultura naj združuje oba bregova Kolpe

Kmalu galerija del kiparja Staneta Jarma

OSILNICA - Pisanje v narečju bodo vzpodbujali tudi v glasilu Osilniške doline, tako so sklenili in vnesli v program dela za letos na letni konferenci Civilnega gibanja za Osilniško dolino, ki je bila 3. marca v Osilnici. K dopisovanju v svoje glasilu bodo pritegnili tudi ljudi s hrvaških bregov Kolpe in Cabranke, saj se na obeh straneh te reke že od nekdaj govori enotno narečje. Za pomoč pri raziskovanju narečja tega območja so zaprosili profesorico na Filozofski fakulteti v Ljubljani Albino Lipovec, ki se je tudi udeležila konference. Prisotni so bili seznanjeni tudi s tem, da bo predvidoma še letos izšla knjiga o ljudskih pripovedih iz zgornje Kolpske doline, v kateri bo nekaj pripovedi tudi v osilniškem oz. gebarskem narečju, izšla pa bo pod okriljem Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Tudi ostale točke programa dela Gibanja letos se nanašajo v glavnem na kulturno področje. Tako načrtujejo odprtje galerije del akademskega kiparja Staneta Jarma, osilniškega rojaka. Gibanje bo tudi pomagalo pri izdaji zbirke del domačih literatov. V okviru ohranjanja domačih starih navad bodo letos spet organizirali petrove, ki je eden izmed dveh praznikov občine Osilnica. Organizirali bodo nekaj razstav, literarnih večerov in podobnih kulturnih prireditev.

V program so zapisali tudi postavitev pretvornika, da bodo

Albina Lipovec, profesorica na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je bila tako rekoč častni gost literarnega večera in konference Gibanja za Osilniško dolino.

lahko gledali in poslušali slovenski televizijski in radijski program, kar zdaj v večjem delu te občine ni možno. Člani gibanja, ki so strokovnjaki na raznih področjih delovanja, pa so obljubili, da bodo

• V razpravi je sodeloval tudi župan Anton Kovač in predstavil načrte in naloge občine na raznih področjih. Gibanje, ki je ob ustanovitvi jeseni 1993 štelo 43 članov, ima danes že 100 članov. Na konferenci so zato spremenili statut, ki zdaj omogoča, da izvršni in nadzorni odbor štejeta več članov.

svoji novi in mladi občini pomagali s svojim znanjem in zvezami k njenemu napredku.

J. PRIMC

PRVA AVTOMOBILSKA RAZSTAVA - V športni dvorani pod Marofom je bila od prejšnjega četrta pa do nedelje avtomobilska razstava, na kateri so dolenjski, belokranjski in posavski trgovci razstavljali 35 različnih vozil trinajstih svetovnih proizvajalcev avtomobilov. Na četrtkovni otvoritvi je zbrane pozdravil tudi predsednik slovenskega združenja avtomobilskih zastopnikov in proizvajalcev Rajko Brus. Razstavo je organizirala agencija Noua, ki je za to priložnost natisnila tudi vodič in poskrbela za spremljajoči program. Po njihovih besedah naj bi razstava presegla zanesenost, utrujenost in neopredelnost dolenjskega tržišča. Trgovci so bili, razen z visoko najemnino za razstaveni prostor, z organizacijo zadovoljni, obiskovalcev pa je bilo vse dni več, kot so pričakovali. Na sliki: razstaveni prostor Avtohiše Benus, ki je ob tej priložnosti predstavila kar tri nove modele Volkswagrovega programa. (M. Luzar, foto: J. Pavlin)

Koroški Slovenci pri Belokranjcih

Predstavniki koroških Slovencev v Beli krajini - Ves teden bodo predstavljali svojo življenje in delo onstran meje ter seznanili gostitelje z bogatimi izkušnjami

ČRNOMELJ - Pretekli teden so Belo krajino obiskali predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Nanti Olip, tajnik stranke Enotna lista Bernard Sadovnik in urednik Našega tednika mag. Janko Kulmesch. Bili so gostje belokranjskega regionalnega odbora SKD, ki je pobudnik prireditve "Teden koroških Slovencev v Beli krajini", ki bo tu potekala od 15. do 21. aprila.

Kot je povedal Nanti Olip, je bila ena prvih misli po lanskim volitvah predstavnikov v Narodni svet, kako bi predstavili življenje koroških Slovencev v Sloveniji ter se ji tako zahvalili za moralno in denarno pomoč. Pod geslom "Stopimo v slovenski prostor" so nedavno gostovali v Škofji Loki, prihodnji mesec pa bodo še po vsej Beli krajini. Predstavili bodo zilijsko nošo, dvojezično šolo, slovenske ustvarjalce v filmu in na odru, pripravili koncert ter pogovore o življenju koroških Slovencev idr.

Bernard Sadovnik je predstavil Enotno Listo, ki je edina stranka slovenske manjšine na Koroškem, zajema Slovence v 24 občinah predvsem ob meji in se zavzema za pravice Slovencev na vseh ravneh. Ne zanima jih le povezovanje s Slovenci, ampak še veliko bolj s

prebivalci drugih regij. Zato so toliko bolj hvaležni vsakomur, ki želi organizirati srečanje z njimi. Jeseni bo v Globasnici tudi teden Bele krajine. Belokranjci bodo predstavili predsem gospodarstvo in vinarstvo.

OBISK IZ AVSTRIJE - Koroški Slovenci so hvaležni vsakomur, ki želi spoznati njihovo življenje ter z njimi navezati pristne stike. Na nedavno obisku so se o sodelovanju z Belokranjci pogovarjali predstavniki koroških Slovencev mag. Janko Kulmesch, Bernard Sadovnik in Nanti Olip.

ZLSD namerava priti nazaj v vlado

V Kočevju dr. Rado Bohinc predstavil strategijo za socialdemokratsko Slovenijo. Gibanje tudi za strankarsko neopredeljene - Dokazovanje, da nudijo boljše rešitve

KOČEVJE - Območna organizacija ZLSD Kočevje je v okviru načrtovanih neposrednih srečanj in razgovorov s člani 28. februarja pripravila razgovor z dr. Radom Bohincem na temo: Strategija za socialdemokratsko Slovenijo.

"Iz vlade se nismo umaknili zato, da za vedno stopimo v opozicijo, ampak zato, da se v vlado ponovno vrnemo," je v uvodni pojasnitvi vzrokov za izstop ZLSD iz vladne koalicije dejal dr. Bohinc. Vzrok za izstop so bila vse številnejša razhajanja, ki so temeljila na ideoloških opredelitvah. Izraziteje so se pokazala ob zavrnitvi njihovega predloga za uvedbo tehnološkega talarja, v primeru Tama, glede denacionalizacije in vračanja gozdov ter uvedbe pouka o verstvih in etiki v šole. "Problem upokojujencev je bil samo dodaten problem, ki je ilustriral razhajanja," je dejal dr. Bohinc in poudaril, da ZL ne nasprotuje spremem-

NACIONALNI PROJEKT - Dr. Rado Bohinc (levo) je na razgovoru o strategiji za socialdemokratsko Slovenijo v Kočevju povedal, da bodo pripravili nacionalni projekt, ki zadeva preoblikovanje pokojninskega sistema, do jeseni.

bi in posodobitvi pokojninskega sistema, pač pa temu, da se "krpa na hrbtnih upokojujencev".

Dr. Bohinc je dejal, da postaja Slovenija z odhodom ZL politično vse bolj desna, kar ni v skladu z željami večine Slovencev, ki jih, po nekaterih anketah več kot 60 odstotkov levsredinsko usmerjenih. "Socialdemokratska opcija mora biti preprečitev klerikalizacije Slovenije," je poudaril.

Glede nadaljnega delovanja stranke je dr. Bohinc poudaril, da bodo oblikovali strokovne svete, bodo spremljali delo vlade na načelih vlade v senci, čeprav ZL ne oblikuje vlade v senci. "Ne bomo kritizirali in rušili vsega, kar predlaga vlada, ampak bomo skušali dokazati, da smo sami sposobni nuditi boljše rešitve," je dejal dr. Bohinc.

M. LESKOVŠEK-SVET

ZA se predstavi

Dolenjski odbor Zelene alternative prvi regijski odbor v Sloveniji

NOVO MESTO - Dolenjski odbor Zelene alternative, prvi regijski odbor konec lanskega leta uradno ustanovljene nove levsredinske ekološko-socialne stranke Zelena alternativa, je začel v začetku februarja letos na domačiji Goletovih na Malem Cirkniku pri Šentjanžu oz. Šentrupertu.

Predsednik Zelene alternative Ivo Frbežar iz Grosupljeja pravi, da Dolenjski odbor, ki ga vodi absolvent arhitekture Rupret Gole, dokazuje, da s svojim programom, ki govori o decentralizaciji, misli resno. Podobne odbore kanijo ustanoviti na Obali, na Goriškem, v Ljubljani... Član Zelene alternative je tudi poslanec državnega zbora dr. Leo Šešerko. Skoraj hkrati z nastankom Zelene alternative v Grosupljem ustanovijo odbor stranke v sosednji Ivančni Gorici.

Hkrati z Dolenjskim odborom Zelene alternative (sedež: Mali Cirknik 11 a, 8232 Šentrupert, tel. 068/49-345, pisarna v Novem mestu, Trdinova 1, tel., faks.: 068/342-413, e-mail: T media) je bil ustanovljen novomeški odbor, ki mu predseduje študent Tilan Dimniko.

P. P.

Ljubljansko pismo

V volilnem letu se bo glede plač grdo zapletlo

Izhodiščna plača 45.000, najvišja 700.000 tolarjev?

LJUBLJANA - Ob koncu marca se izteka veljavnost prvega socialnega sporazuma, ki so ga lani sklenili vlada, delodajalci in delojemalci. Nobena od pogodbenih strank ni zadovoljna z doseženim. Delodajalci tudi letos predlagajo, naj bi se najprej dogovorili o tarifnem delu splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, pogodbe dejavnosti pa naj bi spreminjali le izjemoma. Vsekakor pa delodajalci z vlado vred ugotavljajo, da kolektivne pogodbe ne morejo nadomestiti dogovora o politiki plač. V sindikatih menijo drugače: kolektivne pogodbe so (naj bodo) merilo vsega, kar se dogaja s plačami. Razočarani nad letošnjimi omejitvami dogovora, ne mislijo zlahka skleniti novega.

Delodajalci in vlada bodo vnovič poskušali prepričati sindikate, da so se plače v zadnjih treh letih v povprečju preveč povzpele. Pri zdajšnji nizki stopnji inflacije naj bi se zato izhodiščne plače ne povečevale. Tudi pri zvišanju najnižje plače ne bodo zlahka popustili, saj sindikati po njihovem zahtevajo preveč: namesto sedanjih 45 tisoč naj bi znašala najmanj 55 tisoč tolarjev bruto.

Blizu 10 odstotkov zaposle-

nih v gospodarstvu prejema plačo le v višini izhodiščne, 65.000 pa na ravni minimalne plače. Zato ni naključje, da bodo sindikati posvetili največjo pozornost prav zaposlenim z najnižjimi prejemki in da bodo pogajanja zato zelo trda.

Delodajalci, ki na 20-odstotno povišanje ne nameravajo pristati, opozarjajo, da bi povišanje pomenilo dokončni zlom delovno intenzivnih panog. "Svetli točki" v teh dveh panogah sta Mura in Labod, večina drugih podjetij pa le še živetari. Rešujejo se tako, da delavkam izplačujejo katastrofalno nizke plače, tudi po 16.000 tolarjev na mesec. Novembra lani je bila povprečna plača v teh dveh panogah približno 40.000 tolarjev, kar je nekaj več kot polovica slovenske povprečne plače. V podjetjih vlada apatično, ustvarjalni kader beži, in če se bo nič ukrenilo, že čez leto dni te industrije v Sloveniji ne bo več. Takrat pa se ne bomo ukvarjali le s problemom 30.000 do 40.000 brezposelnih več, ampak tudi z vprašanjem preživetja članov njihovih družin. Sindikati se bodo tudi zato uprli sprostitvi najvišjih plač, ki so v veljavnem dogovoru - kljub celoletnim poskusom za odpravo omejitve - le ostale pri 700.000 tolarjih bruto.

Zato pa si bodo delodajalci prizadevali doseči vsaj to, da plač vodilnih in ostalih delavcev ne bi več prikazovali ločeno. Tudi to bi jim omogočilo dovolj manevrskega prostora za morebitna poviševanja plač na račun nižjih plač. Prepričani so namreč, da s 700.000 tolarjev veliko bruto plačo menedžerjev ne bodo uspeli spodbuditi k boljšemu delu. Sindikati pa, jasno, na to ne bodo pristali.

VINKO BLATNIK

Zgode in nezgode okoli proračuna

Jutri bodo občinski svetniki sprejemali letošnji proračun novomeške občine - Predlog pripravili brez opozicije - Številni očitki opozicijske LDS - Korenček in palica

NOVO MESTO - Osrednja točka jutrišnje seje novomeškega občinskega sveta je sprejem letošnjega proračuna. Že v dosedanjih razpravi okoli osnutka in ob pripravi predloga proračuna je bilo precej navzkrižij in nasprotovanj, očitkov in povsem nasprotnih predlogov večinske vladajoče koalicije, na čelu z SKD, in opozicije, na čelu z LDS. Prvaka novomeške LDS Lojze Derganc in Boris Dular sta o tej temi pred kratkim govorila na novinarski konferenci.

"Opozicijskih strank pri pripravi predloga proračuna niso upoštevali, in to kljub zagotovilom župana, da bo pri tem sodeloval z vsemi strankami," pravi v LDS. "Tako je tudi predlog proračuna odraz stanja in razmer v občini, ko opoziciji ne dajo možnosti, da bi konstruktivno sodelovala pri stvarih, ki so pomembne za celotno občino in se ne tičejo le delovanja strank."

LDS je organizirala posvet z ravnatelji šol in vrtca, s kulturnimi in športnimi delavci, ker, kot pravijo, se z njimi nihče od vladajoče strukture ne pogovarja, čeprav se stanje drastično slabša. "Kar država daje za financiranje družbenih dejavnosti, bi morali res nameniti za to, namesto da se ta denar izgublja v občinskem proračunu, družbene dejavnosti pa so iz leta v leto na slabšem in zaostanek za ostalo Slovenijo se veča."

Po prepričanju LDS bi morali predlog občinskega proračuna preoblikovati. "Mar je potrebno

vse investicije zaključiti v letu dni oziroma ali je ta občinska uprava sposobna zagotoviti za to dodatne virov, kot so jih zagotavljale vse uprave doslej?" se sprašujejo. Po njihovem mnenju bi morala biti občinska uprava strokovna, ne pa politična. "Kjer je novomeška občinska uprava strokovna, ji ne dajo dihati, kjer je politična, pa tako in tako nič ne razume!" sta neizprosna Derganc in Dular, ki

SHOD PLANINSKE SKUPINE KRKA

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka organizira v sredo, 13. marca, ob 18. uri v Krkini menzi v Ločni letni shod. Pregledali bodo lanske leto delo, sprejeli načrt za letošnje, gost večera pa bo svetovno znani alpinist Zvone Požgaj.

trdita tudi, da je občinski svet le županov servis, ki s pozicijsko večino le potrjuje tisto, kar župan pripravi.

Proračun bi po njihovem moral biti naraven razvojno, ne pa na politične potrebe v volilnem letu. "Vsekakor bi morali tudi v naši občini doseči načelo namenskosti znotraj zagotovljene porabe. Za zagotovljeno porabo mora biti denar, saj ga konec koncev država daje prav za to, za ostalo pa, kolikor je možnosti na prihodkovni strani. Naj se pač potrudijo za dodatne proračunske virov, ne pa da se občinska oblast kaže kot uspešna tako, da jemlje tam, kjer ni nič njenega in kjer bi moralo veljati načelo nedotakljivosti, in daje tja, kamor ji to ustreza. Na ta račun si

• V primeru novega pokopališča v Srebrnicah LDS očita županu razmetavanje tujeja denar, v tem primeru zbranega s samoprispevkom. "Če bi morala občina sama zagotoviti ta denar ali vsaj polovico, bi bilo drugače." Nasploh LDS županu očita "pekovski pristop" k investicijam. "Župan je ustanovil celo investicijsko službo. Sprašujemo se, na osnovi katerih aktov? V kakšnem odnosu je do občine inž. Mirko Strmšek, ki se podpisuje za to investicijsko službo, in to ob tem, da so v občinski upravi zaposleni ljudje, ki bi morali opravljati taka dela, ki jih sedaj mimo razpisov dobiva Strmškova firma?"

je župan izmislil tudi jubilejno leto in za razne proslave bo letos šlo kakih 20 milijonov tolarjev."

A. BARTEJ

PLANINCI NA MENINO PLANINO

NOVO MESTO - V soboto, 9. marca, organizira Planinsko društvo Novo mesto izlet na Menino planino. Odhod bo ob 7. uri z novomeške avtobusne postaje. Cena izleta je 1.200 tolarjev, prijave pa sprejema vodja izleta Tomaž Gregorčič do četrтка, 7. marca, tel. 312-361 (služba) in 28-898 (doma).

ZBOR UPOKOJENCEV ŠENTJERNEJA

ŠENTJERNEJ - Društvo upokojencev Šentjerneja vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 10. marca, ob 9. uri v jedilnici osnovne šole Šentjerneje.

NOVI KREMENOV PROIZVOD - S predstavitev Kremenovega zaključnega dekorativnega ometa v Novotehnični trgovini v Bučni vasi.

Zaključni omet iz Kremena

Štiri posebni proizvodi iz Kremenovega gradbenega programa - Prodaja v Novotehničnih trgovinah

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je novomeški Kremen v Novotehnični trgovini z gradbenim materialom v Bučni vasi predstavil enega od novih proizvodov iz njihovega gradbenega programa - zaključni dekorativni omet kremenofas.

Kot sta povedala Kremenov razvojni inženir Danilo Koren in vodja njihovega gradbenega programa Stane Oberč, so pri Kremenu začeli proizvodnjo gradbenih materialov leta 1991; proizvodnja poteka v obratu na Mokrem Polju. Tako so razvili štiri posebne proizvode: talno samorazlivno izravnalno maso, gradbeno lepilo za notranjo in zunanjo uporabo ter zaključni dekorativni omet. "Pripravljamo še nekaj novih specialnih gradbenih materialov, pri tem pa sodelujemo z znanimi tujnimi firmami, ki izdelujejo kemične dodatke za gradbeno industrijo," sta povedala strokovnjaka.

jo," sta povedala strokovnjaka.

Dolga leta je Kremen - ta novomeška firma deluje že 48 let - prodajal svoje surovine številnim proizvajalcem, ki iz njih izdelujejo končne izdelke, sedaj pa so se tega dela, ki seveda prinaša več dobička, lotili tudi sami. Kremenov mineralni omet odlikuje dobra paropustnost, je vodoodbojen, se dobro prime na podlago in je lep tudi na pogled. "Narejen je iz kremenovih agregatov, kar mu daje prednost pred nekaterimi podobnimi proizvodi, delo z njim pa je zelo enostavno. Še posebej primeren je za obnovo starih fasad."

Lani je Kremen prodal okoli 200 ton lepila in 50 ton tega zaključnega sloja za fasado. Trg je njihove nove proizvode lepo sprejel in letos računajo, da bodo prodali najmanj 1000 ton teh gradbenih materialov.

A. B.

JE PRIHODNOST MOGOČE NAPOVEDATI?

NOVO MESTO - Bliža se konec tisočletja in pogosto lahko slišimo napovedi katastrof in celo konca sveta. Ali je prihodnost res mogoče napovedati? Ali obstaja jo tudi drugačne, bolj svetle možnosti za prihodnost?

Vabljeni na odprto predavanje Centra za duhovno kulturo z naslovom: "Bližajoča se kataklizma - da li ne?", ki bo 13. marca ob 18. uri v zavarovalnici Tilia, C. herojev 1, v Novem mestu. Predavala bo Marina Hrovatin.

SOOBLIKUJTE GRB!

ŠENTJERNEJ - Občina Šentjerneja še nima svojega grba (in zastave), zato so svetniki sklenili, da ga bodo pripravili skupaj z društvom Heraldica slovenica. Grb naj bi vseboval največ 3 simbole, ki predstavljajo občino. Ker se grb sprejema enkrat za vedno, svetniki želijo, da svoje predloge za simbole pisno do 15. marca na občino sporočijo tudi občani sami. Svetniki so predlagali naslednje simbole: konja, petelina, sv. Jerneja in trto.

Od zmage do zmage - do končnega poraza

NOVO MESTO - Na zadnji županovi tribuni je tekla bleda o novem občinskem prazniku. Zadnji oziroma prvi praznik novomeške občine 29. oktober, ki smo ga praznovali v spomin na dan, ko so leta 1941 na Brezovi Rebri partizani iz Novega mesta in drugih krajev ustanovili Novomeško partizansko četo, ni bil sicer nikoli uradno ukinjen. Za to bi pač novi oblastniki morali navesti vsaj kolikor toliko utemeljen razlog in z njim priti pred ljudi, to pa očitno močno presega njihovo znanje, sposobnosti in pogum. So se pa tega praznika lotili s tistim, kar obvladajo - z ignoranco. Enostavno so ga nehali praznovati in namesto na 29. oktober so slavnostno sejo občinske skupščine in sedaj mestnega sveta in vse, kar je bilo včasih na ta praznični dan, tiholazno prestavili na 26. decembra, ki kot dan samostojnosti ali štefanovo ni za novomeško občino nič drugega, drugačnega ali večjega kot za katerokoli drugo slovensko občino.

Ker pa se le spodobijo, da ima občina svoj in samo svoj praznik, so že v prejšnjem sklicu občinske skupščine spodbudili nekakšno javno razpravo o novem datumu praznika novomeške občine, čeprav, kot rečeno, starega ni nihče ukinil. In ta tako imenovana javna razprava je prinesla šele pravo zmedo. Na svetlo je prišlo kar 28 predlogov, nekateri so bili prav pristržno čudaški. Vse pa se je takrat vrtelo okoli 7. aprila, to je dneva, ko je leta 1365 Novo mesto dobilo mestne pravice. Ta dan je za novi občinski praznik predlagala takratna novomeška Zveza socialistične mladine Slovenije - Liberalna stranka, predhodnica današnje Liberalne demokracije Slovenije. Večina ostalih predlogov in mnenj je bila takrat do tega predloga odklonilna. Nekateri argumenti za odklonitev 7. aprila kot datuma novega občinskega praznika so bili, milo rečeno, na trilih nogah in niso vzdržali nobene malo resnejše ali treznejše presoje, povedali pa so več o njihovih avtorjih.

Najbolj vneto so predlogu ZSMS - LS, da postane novi občinski praznik 7. april, nasprotovali novomeški krščanski demokrati, češ da se je potem, ko so Habsburžani ustanovili Novo mesto, začela germanizacija tega okolja. Kakorkoli že, takratno predsedstvo občinske skupščine zaradi tega, ker se v javni razpravi

ni oblikoval enoten predlog za novi datum občinskega praznika, predvsem pa zaradi napovedanih ustavnih sprememb, ni zavzelo stališča o tem, odločitev pa prepustilo po novi ustavi oblikovani občini.

Sedaj so "v igri" trije predlogi za občinski praznik. Novomeški krščanski demokrati so "posvojili" predlog takratne ZSMS - LS in pogoltnili svoje nekdanje zadržke in nasprotovanja in predlagajo za novi občinski praznik 7. april. Na nedavnem občnem zboru te stranke so pozvali svoje člane, naj ob vsaki priložnosti in javno podprejo ta predlog. To je njihov član in novomeški župan tudi hitro izpeljal in na svojo javno tribuno v podporo temu predlogu pripeljal strokovno avtoriteto v podobi zgodovinarja in novomeškega rojaka dr. Staneta Grande, ki je prišel "oborožen" še s podporo drugega težkega strokovnega novomeškega rojaka dr. Aleša Gabrčiča. Skratka, kdor ni za 7. april - po novem predlog krščanskih demokratov - je bilo povedano med vrsticami, je z njim nekaj narobe.

No, pisec teh vrstic je tudi avtor več let starega predloga, naj bi postal novi občinski praznik 7. junij, in to v spomin na dan, ko so leta 1873 na veliki slovesnosti v Novem mestu položili temeljni kamen za Narodni dom, prvi tak dom na vsem slovenskem ozemlju sploh. Ta dogodek je bil vrhunec manifestacij narodnega prebujanja Novega mesta in tega dela Dolenjske.

Tako ta dogodek, kot tudi 26. september 1926 - kot spomin na manifestacijo umetnostnega vrenja mlade novomeške generacije po prvi svetovni vojni, ki je kasneje dobilo ime "novomeška pomlad", predlagal pa ga je občinski odbor ZLSD Novo mesto - na županovi tribuni ni bil deležen nikakršne strokovne milosti.

Pravzaprav je vseeno, kateri datum nam bojo izbrali za občinski praznik. Navadni občani bomo tudi na tisti dan morali delati, da bomo živeli oblast, ki (se) bo takrat proslavljala. Menda je neki novomeški bazarnež predlagal, naj vsaka oblast postavi svoj občinski praznik. Seveda bi moral biti to dan njihove volilne zmage.

In tako bomo praznovali od zmage do zmage - do končnega poraza.

ANDREJ BARTEJ

LASTNICE - Štiri solastnice Krke (od več kot 90.000) so za pusta obiskale svojo firmo. Ker pa tam očitno še vlada gnilo socialistično samoupravljanje, jih dlje kot do vratarnice niso pustili. Solastnice grozijo, da bojo Krko skušale zavzeti jutri, na dan žena. Moška civilna zaščita je v polni pripravljenosti. (Foto: M. Klinec)

Ena gospa je rekla, da je najbolje, da za občinski praznik tudi uradno proglasijo za dan samostojnosti 26. decembra. Takrat goduje sv. Štefan, prvi krščanski mučenec, novomeški občini pa se dandanes tudi ne godi nič bolje, kot se je nekdanj temu kamenjanemu svetniku.

Suhokranjski drobiž

UPOKOJENCI IN GASILCI - To soboto se bodo zbrali žužemberški upokojenci v gostilni Zupančič v Žužemberku in pregledali delo v preteklem letu. Zvečer se bodo zbrali na Dvoru tudi gasilci GD Dvor, za sprembo tokrat na sobotni večer, da ga lahko po gasilsko podaljšajo. Tako eni kot drugi in prav imajo.

POVEČANA BUDNOST - Zadnje čase so vozniki na suhokranjskem bolj budni. Pa ne samo zaradi slabih cest in lukenj na cestah. Na cestah je vse več policijskih kontrol vozniki so ob tem bolj disciplinirani, zato je upanje, da bo manj prometnih prekrškov in manj nesreč.

ZBORI KRAJANOV - Te dni se končujejo zbori krajanov na Dvoru, v Žužemberku, Ajdovcu in Šmihelu. Sklicuje jih KS Žužemberk, dnevi red pa je uresničevanje programa v letu 1995 in načrti za v prihodnje. Ne manjka tudi točka o sprejemu sklepa o razpisu referendumu za nove krajevne skupnosti, ki bo v tem mesecu.

VRHOVO IN VINKOV VRH - Od zagnanosti mož sta predvsem odvisna obnova in popravilo cerkve na Vrhovem in Vinkovem Vrh. Je povedal dekan Povirk. Najslabše se godi cerkvi sv. Pavla na Vinkovem Vrh, ki je imela nekdanj lep zvonik, danes pa je veter odnesel še tisto krpo pločevine, ki je pokrivala na pol razpadli zvonik.

S. M.

O krajevnih skupnostih še občani

Kup nejasnosti, ker sta KS pravni osebi - Sejem prinesel dohodek, koliko, občina ne sme vedeti, a kdo bo selil sejem? - Orehočani grozijo z odcepitvijo, če ne bo več KS

ŠENTJERNEJ - Po dobrem letu obstoja nove občine Šentjerneje je očitno, da nekatere stvari niso jasne, med njimi (ali prav zaradi tega) tudi status krajevnih skupnosti. Če je bil statut občine, v katerem so krajevne skupnosti opredeljene kot pravne osebe, sprejet z absolutno večino, je danes prav ta del statuta za nekatere svetnike sporen.

Pogosto namreč ni jasno, katere pristojnosti spadajo pod krajevno skupnost in katere pod občino. Tako je na primer maja lani KS Šentjerneja na občino naslovila prošnjo za prevzem 8 milijonov dolga, ki ga predsednik KS Miha Recelj pojasnjuje s tem, da so delali stvari v dobro krajanov, ki sicer niso bile v pristojnosti krajevnih skupnost (npr. vodovod), svetniki pa so glasovali za odpis dolga. Zadeva ne bi bila sporna, če ne bi na omenjenem dopisu pisalo, naj "občina kot pravna naslednica krajevne skupnosti prevzame dolg v svoje breme", res pa je, da tudi zakonodaja ni bila jasna.

Občina je prevzela tudi gradnjo mrliške večice, ki z velikimi stroški še vedno buri občane. Med ljudmi krožijo tudi govorice o sejm: z njim namreč upravlja (in tudi služi) krajevna skupnost Šentjerej, ker pa je ta pravna oseba, ni

račun občine.

Orehočica je bila na primer na referendumu za svojo občino, če jim bodo vzeli še krajevno skupnost, bodo vložili prošnjo za odcepitev od občine Šentjerneje in bi se raje priključili k občini Novo mesto. Po besedah župana Franca Hudoklina se dve tretjini sloven-

• Da bo v občini red, bo potrebna ena žrtev: ali sedanji status KS ali sedanja oblika organiziranosti občine, žal pa je neopredeljen že zakon. Ali je sedanja oblika organiziranosti krajanov preživela ali ne, krajevne skupnosti gotovo ne morejo biti le nek popisovalec stanja, zato so se svetniki odločili, da bodo najprej razmejili pristojnosti med občino in krajevnimi skupnostmi, o alternativah pa se bodo odločili krajani za zborih občanov.

skih občin opredeljuje za krajevne skupnosti, kot smo jih poznali pred uvedbo lokalne samouprave.

T. GAZVODA

Odžagali so podžupana

Večina svetnikov so je strinjala s predlogom župana za razrešitev podžupana Vlada Starešiniča

ČRNOMELJ - Potem ko je po tretjem poskusu septembra lani črnomaljskim svetnikom le uspelo, da so za podžupana imenovali Vlada Starešiniča, ki ga je predlagal župan Andrej Fabjan, so ga na seji sveta pretekli teden po dobrih petih mesecih razrešili. Tokrat v prvem poskusu, saj se je za razrešitev na tajnem glasovanju izreklo 14 od 21 prisotnih svetnikov.

Razrešitev je prav tako predlagal župan z obrazložitvijo, da Starešinič ni izpolnil njegovega upanja, da bosta uspešno sodelovala v splošno korist občine. "Pri svojem delu se je poslužil celo mojega diskreditiranja pri političnih strankah v Ljubljani in v medijih. Znano je dopisovanje v Dolenjskem listu pred meseci. Posebno poglavje je ravnanje Starešiniča brez pooblastila in v nasprotju s statutom občine pri ustanavljanju nove Zveze slovenskih občin in njegova polemika o tem v sredstvih javnega obveščanja. Večina razpravljalcev je ob obravnavi tega problema na januarski seji občinskega sveta to že obsodila. Toda Starešinič kljub obsodbi svojega nezakonitega dejanja še vedno ne priznava v celoti in išče opravičila, ki pa ne opravičujejo nezakonitega postopka in prisvajanja pooblastil," je predlog za razrešitev podžupana podkrepil Fabjan.

Župan je dejal, da je že pred časom ocenil, da je Starešinič izgubil njegovo zaupanje, po razpravah na seji občinskega sveta sodeč, pa tudi zaupanje mnogih svetnikov ter po njegovem mnenju tudi pri delu krajanov, zato je umesten predlog za njegovo razrešitev. Preden pa se je odločil za ta predlog, je želel na osnovi koalicijske pogodbe dobiti tudi mnenje koalicijskih strank, zastopanih v občinskem svetu. A ker od SKD, katere član je Vlado Starešinič, ni dobil pravočasno uradnega odgovora, je zamudal pri ukrepanju, ki ga je občinskemu svetu

• Vlado Starešinič je ob razrešitvi dejal, da mu je morda v olajšanje, da je v črnomaljskem občinskem svetu prvi, ki so ga odžagali. Poudaril je, da lahko vsem svetnikom in županu mirno gleda v oči, ker ima čisto vest in ker njegovi koraki niso bili v škodo občini. Zatrdil je, da ima za to tudi dokaze. "Sprijaznil sem se s tem, da sem eden redkih v Sloveniji, ki ga razrešujejo za nič, medtem ko se marsikdaj o ljudeh, ki so odgovorni za veliko materialno škodo, niti ne razpravlja," je še dejal Starešinič.

obljubil je pred časom. Sicer pa je dejal, da se je tokrat odločil v svoji pristojnosti, ki mu jo dajejo 37. člen statuta in 103. ter 105. člen poslovnika občinskega sveta.

M. BEZEK-JAKŠE

Bolniki pred zaprtimi vrati?

Če se ne bo našel denar za plačilo dežurne zdravstvene ekipe v zdravstvenem domu, bodo metliški zdravniki le še doma v pripravljenosti - Svetniki proti koraku nazaj

METLIKA - Ker je v metliški občini manj kot 15 tisoč prebivalcev, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) tukajšnjemu zdravstvenemu domu ne prizna in seveda ne plača stroškov dežurne zdravstvene ekipe, torej zdravnika, sestre in šoferja. Prizna le strošek za pripravljenost, čeprav v resnici dežurna ekipa že več kot 20 let opravlja dežurstva v klasičnem pomenu besede.

Tako kot ZZZS jim tudi občinska zdravstvena skupnost pred njo ni plačevala dežurne ekipe. Vendar so stroške krili z denarjem, ki je prišel za zdravstvene usluge metliškega zdravstvenega doma iz drugih republik bivše Jugoslavije

ter iz drugih slovenskih občin. Po osamosvojitvi Slovenije so prihodki iz drugih republik popolnoma usahnili, Slovenija pa je postala ena sama rizična skupnost. Prihodki zdravstvenega doma so bili tako le še po pogodbi z ZZZS,

okrog 5 odst. pa je izvirnih prihodkov od samoplačnikov in medicine dela. Kljub temu so v zdravstvenem domu do lanskega oktobra kolikor toliko primerno plačevali celotno dežurno ekipo, čeprav so s tem vsa štiri leta ustvarjali precejšnjo izgubo. Za dežurno ekipo so namreč dobili le 51 odst. potrebnega denarja.

Zadnje mesece pa dobijo dežurni le tolikšno plačilo, kolikor denarja nakaže ZZZS. In ker so dežurstva slabo plačana, je med delavci, ki dežurajo, vse večje nezadovoljstvo. Zato so se iz zdravstvenega doma obrnili na občino kot ustanoviteljico, da razmisli o doplačilu k stroškom dežurstva. Le tako bo lahko še naprej v zdravstvenem domu neprekinjeno zdravstveno varstvo. Sicer pa bodo prisiljeni organizirati le pripravljenost zdravnika, ki bo izven rednega delovnega časa čakal doma.

Metliški svetniki so menili, da v zdravstvu ne bi smeli iti koraka nazaj, in predlagali, naj se župan poskuša najprej dogovoriti z ZZZS o dodatnem plačilu. Če to ne bo mogoče, bodo pač morali iz občinskega proračuna kriti 4 milijone dolarjev, kolikor bi zdravstveni dom potreboval dodatno za plačilo dežurstev. Župan Branko Matkovič je pojasnil, da sta se z direktorjem zdravstvenega doma dr. Blažom Mlačkom strinjala s kompromisno rešitvijo, ki bi bila preprosta, če bi bilo dovolj denarja. Obljubil je, da bo občina poskušala odobriti nekaj denarja, a 4 milijonov najbrž ne bo zmogla.

M. BEZEK-JAKŠE

OTVORITEV GALERIJE PEGAZ - Metličan Mladen Vukšinič (prvi z leve), ki ima v Metliki že atelje za umetnost in obrt, je pretekli teden odprl v Župančičevi ulici v Črnomlju še galerijo Pegaz, v kateri so naprodaj umetniška dela in starine. Sicer pa se ukvarja tudi z restavriranjem starega pohištva in slik ter odkupujejo staro pohištvo, porcelan, slike, ure in druge stare predmete. Kot je ob otvoritvi dejal Vukšinič, nudijo v galeriji tudi kakovostno okvirjanje slik, na voljo pa imajo več kot sto različnih okvirjev. (Foto: M. B.-J.)

Na občini zaposleni le štirje?

Svetniki o osnutku letošnjega proračuna - Lažje govoriti o odhodkih kot o prihodkih - Večina še vedno za to, da stranke dobivajo denar iz občinskega proračuna

ČRNOMELJ - Črnomaljski svetniki so se pri obravnavi osnutka proračuna za letošnje leto največkrat obregli ob stroške občinske uprave. Predvsem se jim je zdelo čudno povečanje vsote za letošnje plače občinskih uslužbencev za skoraj 50 odst., še bolj pa ob obrazložitvi, da so bili lani od novega leta do silvestrovskega na občinski upravi zaposleni le štirje, konec leta pa 18.

Svetnikom se je zdelo nerazumljivo tudi, da bo sedmim šolam v občini za materialne stroške pripadlo 55,5 milijona dolarjev, občinski upravi, ki ima manjšo površino kot ena sama črnomaljska šola, pa 37,5 milijona dolarjev. Poleg tega naj bi 18 zaposlenih na občini za izobraževanje porabilo 1,5 milijona dolarjev in prav toliko za dnevnice in potne stroške, 100 do 200 učiteljev pa 5,4 milijona dolarjev. Spotaknili so se tudi ob odvoz odpadkov iz romskih naselij, ki bo veljal poltretji milijon dolarjev, po mnenju enega od razpravljalcev torej slabo četrtino

vsega denarja, namenjenega športu. Velik se jim je zdel tudi strošek za vzdrževanje mesta (28 milijonov dolarjev), saj ni vedno vse urejeno tako, kot bi moralo biti. Nekaj razpravljalcev je menilo, da je lažje govoriti o tem, kako bodo denar porabili, težje pa, kako ga bodo zbrali. Zato so svetniki davkarji, naj se bolj potrudijo in pobere davke tudi pri tistih, ki so jih sicer dolžni plačati, a ne gre zgolj za avtomatično plačevanje. Tudi takse za igralne avtomate bi morali plačevati vsi in v pravi višini.

Glede financiranja strank je bilo

slišati, da ni korektno, da SLS dobi milijon dolarjev več, kot če bi bila financirana kot ostale stranke. Eden od razpravljalcev je menil, naj sklep o financiranju strank razveljavijo in naj se tudi SLS financira tako kot vse druge stranke, torej ne oziraje se na to, ali je tudi župan iz vrst SLS. Eden od članov SLS je zato predlagal, naj se tisti, ki se hoče ukvarjati s politiko, financira sam, denar za politične stranke pa naj namenijo športu. Iz LDS je prišla pripomba, da so te besede populistične. Ko so svetniki glasovali o ukinitvi financiranja strank, predloga niso sprejeli, kot tudi ne predloga, naj bi kulturna društva financirali le preko ZKO. V letošnjem proračunu je namreč še posebej namenjen denar folklorni skupini Dragatuš in godbi na pihala Črnomelj. Prvi predvsem zaradi pomembne promocije občine, drugi pa ob 130. obletnici obstoja.

M. B.-J.

Za razvoj v proračunu ni denarja

Svetniki sprejeli proračun kot osnutek

METLIKA - Metliški svetniki so na zadnji seji pred tednom dni precej časa porabili za razpravo o tem, ali naj osnutek letošnjega proračuna sprejmejo kot informacijo ali kot osnutek. Prvi so bili prepričani, da je župan ignoriral odbore in osnutek ponudil tik pred zdajci, zato se niso mogli vključiti v nastajanje proračuna. Menili so tudi, da je proračun sestavljen po županovi prednostni listi, ki je ne poznajo, ter da v njem ni strategije razvoja. Moral pa bi biti plod kompromisov in napredno usmerjen, zato je bilo slišati predlog, naj pripravijo projekte za pomembne naložbe v občini, zlasti na področju komunale in cest, vzamejo posojila in začno z naložbami, kar je boljše kot stopicati na mestu in tarnati, da ni denarja.

Drugi delegati so dejali, da so v odborih uskladjali proračunsko porabo ter so bili proti temu, da sprejmejo osnutek proračuna le kot informacijo. Z odlašanjem sprejema bi namreč le še otežili normalno delo. Sicer pa je več razpravljalcev menilo, da je kmetijstvu namenjenega premalo denarja, eden od svetnikov pa se je čudil, zakaj namenjajo toliko denarja nogometu, in predlagal, naj denar raje porabijo za nakup instrumentov za glasbenike.

Predsednik občinskega sveta Juš Mihelčič je poudaril, da je največji problem določiti, kdo ali kaj naj ima prednost pri proračunski porabi. Župan Branko Matkovič pa je dejal, da je bilo gradivo pravočasno poslano, ni pa on tisti, ki bi skliceval odbore. Priznal je, da proračun ni razvojni usmerjen, ker za to ni denarja, bil pa bi vesel, če bi kdo iz denarja, ki je na voljo, pripravil takšen proračun. Ker je osnutek proračuna uravnotežen, torej je za 403 milijone prihodkov predvidenih prav toliko odhodkov, bo usklajevanje možno le znotraj proračuna, vendar župan ne verjame, da bi se bil kdo pripravil odrediti denarju na račun drugega. Svetniki so osnutek proračuna sprejeli, odbori pa bodo pred sprejemom predloga še razpravljali o njem.

M. B.-J.

PREDAVANJE O PREHRANI

ADLEŠIČI - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira za članice aktiva kmečkih žena iz Adlešič predavanje z naslovom "Manj mesa, več zelenjave", ki bo v sredo, 13. marca, ob 18. uri v gostilni Vlačič v Dolenjcih. Predavala bo Helena Mrzlikar iz Kmetijskega zavoda Novo mesto.

O VARSTVU VINSKE TRTE

ČRNOMELJ, METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika in društvo vinogradnikov Bele krajine vabita na predavanji o varstvu vinske trte. Predavanja bosta v petek, 8. marca, in sicer ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj ter ob 16. uri v sejni sobi občine Metlika. Predaval bo specialist za varstvo rastlin iz Kmetijskega zavoda Nova Gorica mag. Gabrijel Seljak.

O SONARAVNEM KMETOVANJU

DRAGATUŠ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira v petek, 8. marca, ob 19. uri v osnovni šoli Dragatuš predavanje o sonaravnem kmetovanju. Predavala bo Darja Jeglič.

PROSLAVA OB DNEVU ŽENA

METLIKA - V petek, 8. marca, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu v počastitev 8. marca proslava s kulturnim programom. Pripravlja jo metliški pripravljalni odbor za proslavo mednarodnega dneva žena v sodelovanju z Ljudsko knjižnico. Sodelovali bodo otroci folklorne krožka iz otroškega vrta, glasbeniki glasbene šole iz Metlike ter učenci metliške in podzemeljske osnovne šole. Slavnostni govor bo imel župan Branko Matkovič.

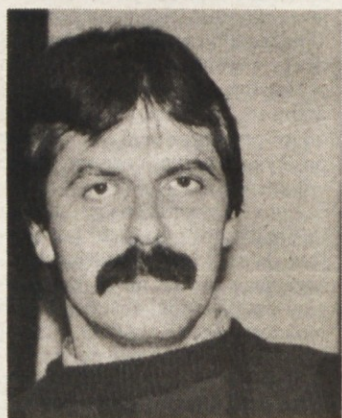
Vodovod mimo vasi, pipe pa suhe

Na Selih pri Vrčicah bodo sami kopali za vodovod, saj kapnice v vodnjakih v suši hitro zmanjka - V vasi le štiri gospodinjstva, brez pomoči od drugod ne bo šlo

SELA PRI VRČICAH - Zanimivo je, da vasi, ki ležijo ob vodovodu, ki pelje od vodnega zajetja na Blatniku proti Ručetni vasi, Petrovi vasi, Kotu in po Semiški gori, ne dobivajo pitne vode neposredno iz vodovoda. Pomagajo si na različne načine. Na Selih pri Vrčicah imajo na primer še vedno kapnico, ki pa ne zadošča več.

Na Vrčicah pod Seli je sicer rezervoar z vodo, a leži nižje od vasi, zato na Selih niso nikoli razmišljali, da bi njega speljali vodovodne cevi do svojih domačij. Kako tudi, ko pa je bilo nekdanj v glavnem dovolj vode. Toda ko so si ljudje zgradili moderne hiše, v hlevih pa imajo vsi še vedno tudi živino, so vodnjaki v sušnem obdobju v dveh do treh tednih postali prazni. Prebivalci Blatnika, Vrčic in Sel so zato skupaj nabavili cisterno, s katero vsak zase vozi vodo iz hidranta v Vrčicah, ko jo potrebuje.

Zato so na Selih letos prišli na idejo, da bi napeljali vodovod iz rezervoarja v Vrčicah, saj je zaloga vode v njem dovolj velika. "Seveda bi moral vodo proti naši vasi potiskati močan hidrofor, menimo

Alojz Lukežič

smo pripravljeni pokriti sami, pri plačilu materiala pa pričakujemo pomoč od drugod, tudi z občine. Na srečo gre trasa vodovoda po parceli enega samega lastnika, Antona Jakše, ki je pripravljen odstopiti zemljo," pove Alojz Lukežič, ki je skupaj s sovasčanom Ivanom Križanom najbolj zagnan za gradnjo.

"Dobro vemo, da moramo najprej sami začeti, in šele potem lahko pričakujemo pomoč od drugih. A udarniškega dela smo že navajeni, saj smo tudi doslej veliko sami naredili, pa naj je šlo za cesto, elektriko, telefon. Zavedamo se tudi, da je v naši občini še veliko vasi brez vodovoda in da ga vse ne bodo mogle dobiti v enem letu. Ne pričakujemo, da bi že letos pritekla iz naših pip voda iz vodovoda, toda vsaj začeti moramo. Le tako lahko pričakujemo, da bomo nekoč končno imeli vodovod," načrtuje Lukežič.

M. BEZEK-JAKŠE

LETOŠNJE POLETNE KULTURNE prireditve "Pridi zvečer na grad" bodo obogatene z dvema glavnimi novostma: nad odrom za nastopajočjo bo narejen nadstrešek, da šine, pripravljalec ne bo treba več bati slabega vremena, poleg tega pa bo poleg poročne dvorane in odprta okrepčevalnica in na dvoranišču ne bo več okroglega sanka, kjer is je včasih motil nastope. Slednjega se je v sodelovanju z Belokranjskim muzejem lotil Marjan Judin, ki zagotavlja, da bo lokalni odprt tudi sicer.

PRIPRAVLJALNI ODBOR se je tudi odločil, da bo pripravil nedeljske filmske matinee za najmlajše. Te bodo vse nedelje juliju in avgustu, in sicer v metliškem kulturnem domu ob 10. uri. Pestre prireditve za odrasle bodo na grajskem dvorišču razen orgeljskega koncerta, ki bo v cerkvi pridržan.

STANE VLAŠIČ, IVICA VINIČI, SKI, BARICA KOŽELJ-FLAJNIK IN MLADEN VERGOT so v Starem trgu nad Kolpo v Verberberjevem studiu posneli otroško igrico Junaka, ki jo bo vsak slišati po slovenskih radijskih valovih. V preprosti zgodbi o fantih, zbežita z doma, je veliko glasbe in petja. Note je spravlil vkup Stane Vlačič, učitelj 4. razreda v osnovni šoli Podzemelj. Igrico bo moč videti tudi na odru, vendar pred koncem šolskega leta gotovo ne.

OBČNI ZBOR STROJNEGA KROŽKA

ČRNOMELJ - Strojni krožek Bele krajine vabi člane in tiste, ki to želijo postati, na občni zbor krožka, ki bo v soboto, 9. marca, ob 19. uri v sejni sobi občine Črnomelj.

Črnomaljski drobir

ČASOPIS I - Pred občinskim praznikom so izšle Novice iz naše občine, informativni časopis črnomaljske občine, katerega izdajatelj je občinski svet. A četudi je predsednik občinskega sveta na slavnostni seji ob občinskem prazniku omenil le izdajo časopisa, kar je dalo slutiti, da gre zares za izjemno mojstrovino, Črnomaljski glasilo skrivajo kot kača noge. Celo vsem svetnikom ni bilo dospejivo. In ko je Milanu Krajncu, direktorju doma starejših občanov ter hkrati svetniku, časopis prišel v roke povsem po naključju, je lahko ugotovil le, da je glasilo, ki ga občasno izdajo v domu za svoje okroževance, pravi "doktor" v primerjavi z občinskim glasilom.

ČASOPIS II - Ena od svetnic je predlagala, da milijon dolarjev, kolikor je v letošnjem proračunu predvideno za občinsko glasilo, raje namenijo za kaj drugega, pa bo blamaža precej manjša. Lektor, ki bi ga občinsko glasilo potrebovalo bolj kot Sahara vodo, bi bil dobrodošel tudi sestavljalcem gradiv za seje sveta. Marsikdaj je v gradivih namreč toliko napak, da se tisti, ki morajo prebrčati vso "svetniško solato", vprašajo, ali so avtorji gradiv med svojim šolanjem prešpicali vse ure pouka slovenskega jezika.

ČASOPIS III - Med tistimi, ki jim še nekaj tednov po izidu ni bilo dano videti Novic iz naše občine, je bil tudi svetnik mag. Janez Kure. Morda je prav zato na seji sveta minuli teden pristal, da postane predsednik časopisnega sveta omenjenega glasila. Tudi v Vinici so pred leti ustanovili klub prijateljev televizije Slovenija, ker niso mogli gledati njenega programa. Ko so ga zagledali, so tudi spregledali.

Semiške tropine

STREHE IN DREVESA - Semiščani so veseli, da je njihov Smuk pravi raj za jadrnalne padalce in zmajarje, vendar se sliši, da na občini pripravljajo poseben odlok. Po dveh nesrečah padalcev v preteklem tednu so še bolj pihoteli s pisanjem odloka, ki bo določal, s kakšno kritino morajo odsej Semiščani pokrivati strehe svojih hiš in kakšna drevesa morajo saditi. Strehe bodo morale biti namreč dovolj močne, da bodo na njih lahko pristajali jadrnalni padalci, enako pa velja tudi za drevesa.

MUZEJ - V semiški občini je odveč vsaka bojazen, da bi vse smeti odpeljali na črnomaljsko odlagališče odpadkov pri Vranovcih, sami pa bi ostali povsem brez njih. Po vrtačah in kotanjah te mlade občine je še veliko odrablenih hladilnikov, štedilnikov in drugih dokazov civilizacije, ki ne potrjujejo le, kako napredni so Semiščani, ampak tudi, kako imajo velik smisel za muzealstvo, saj so "okrašene" vrtače izjemni primer tehničnega muzeja na prostem.

PRITI V PARLAMENT - Da ima država kar precej mehanizmov za pomoč občinam, je ob nedavnem obisku v Kočevju povedal pankežanji minister dr. Rado Boštin. Dejal je, da za številne medvojni niti sam ne ve, da pa so bili enako na njegovem ministrstvu trije inštituti oziroma skladi, na katere bi se lahko Kočevjarji obrnili pri iskanju denarja za uresničitev projektov, predvidenih v strategiji razvoja Kočevske. Ob tem pa jih je opozoril, da morajo biti vztrajni in celo "napadalni" v svojih prošnjah in zahtevah do državne pomoči. Brez podpore v parlamentu, v katerem Kočevjarji nimajo "svojega človeka", drugače menda ni mogoče uspeti! Tu pa nastopi težava, saj je Kočevjarje izkazovala skoraj polstoletna zaprtost dobrega dela nekdanje kočevske občine, nad katerim je kot absolutni vladar bdela država. V svojih zahtevah do države zato preprosto še ne znajo biti tako "napadalni", kot so to lahko povsod drugod.

DENARNA POMOČ - Območna organizacija ZLSD iz Kočevja je namenila Razvojnemu skladu Gimnazije Kočevje tisoč mark. Denar jim je namenila v sklopu podpore stranke raziskovalnemu delu, pridobivanju znanja in prizadevanjem za tehnološki razvoj Slovenije.

OBČAN SPRAŠUJE, MEDVED ODGOVARJA

- Kaj praviš na novo, lepo, veliko solo v Fari

- Da jo bo treba zdaj napolniti z vsebino, se pravi učenci, zato bodo morali Kostelci kaj postoriti ponoči in podnevi.

Ribniški zobotrebnici

NOVO IME ZA VRTEC - Ribniški vrtec, ki se uradno še vedno imenuje Vrtec Majde Silc, čeprav ima imena že nekaj časa več ne poudarjajo, si išče novo ime. Predlogom, da bi se imenoval Vrtec Ribnica, Ringaraja, Tu-tukaj in Zvrzljček, pa se je po zadnji seji ribniškega občinskega sveta pridružil še en predlog. S povsem neuradnim izražanjem podpore posameznim predlogom z glasovalne tabele, izobčene v sejni sobi ribniške občine. Po mnenju svetnikov bi bilo najprimernejše ime za Urbanček, po doma in na tujem dobro znanem Ribničanu Urbanu, ko je bil še majhen.

NAJEMNINE - Ribniški občinski svet je še nedolgo tega ob sprejemu pravilnika o oddaji občinskih poslovnih prostorov v najem določil nove najemnine. Te znašajo od 8 do 15 mark za kvadratni meter, odvisno od tega, v kakšnem stanju je poslovni prostor. Najnižjo najemnino imajo le trije poslovni prostori, ki pa so tudi v najslabšem stanju. Ti so: na Gorenjski cesti 2, na Gallusovem nabrežju 4 in v Lončarski 64 v Dolenji vasi. Kljub temu da je zanje najemnina najnižja, pa je glede na dosedanje marko ali dve za kvadratni meter veliko povišanje.

Laški sel

SREČANJE MLADIH TURISTOV - Mladi v Velikih Laščah se pripravljajo na regijsko srečanje turističnih podmladkov, ki bo 12. marca v Litiji, udeležili pa se ga bodo še mladi iz Fare, Kočevja, Litije in nekaterih šol z drugih območij.

KORAJŽA VELJA - Letošnje regijsko srečanje mladih pevcev "Korajža velja" bo 22. marca v Levstikovem domu v Velikih Laščah. Posvečeno bo 160. obletnici rojstva Josipa Stritarja. Organizirata ga šola Primoža Trubarja iz Velikih Lašč, udeležili pa se ga bodo mladi pevci iz Kočevja, Ribnice, Sodražice in Loškega Potoka.

DNEVA ODPRTH VRAT ŠOLE - Dan odprtih vrat za razredno stopnjo bo v šoli Primoža Trubarja 19. marca od 8. do 13. ure, za predmetno stopnjo pa 20. marca.

NEPRIDIPRAVI RAZBIJAJO - Predvsem med šolskimi počitnicami mladi nepridipravi naredijo šole kar precej škoda. Tako so na primer razbili luč pri vstopu v šolsko zobno ambulanto, z rračno puško poškodovali zunanje zvočnike pri šoli itd. Domačini sumijo, da to počenja mladi, ki prihajajo v Lašče v kino iz Ribnice, Sodražice in drugod. To je sicer možno za razbite luči, ne pa za streljanje z rračno puško, saj mladi v kino za zdaj še ne prihajajo s tem orožjem. Kaj še bo, se pa ne ve.

Krpanova kobila je zarezgetala:

"Občinski svetniki so na zadnji seji zavrnili predlog o 15-odstotnem povečanju oskrbnin v vrtcu, češ da se ne smejo podražiti niti za tolar, ker se tudi plače lani niso povečale. Ze vrabci pa čivkajo, da plače lani niso porastle le za 15, ampak celo za 18 odstotkov, vendar so svetniki za tako čivkanje gluhi na obe ušesi."

Po Gotenici še kaj hujšega?

Na razgovoru o parku so ribniški kmetje izrazili veliko nezaupanje do države - V prid parka so govorili predstavniki ministrstev in Triglavskega narodnega parka

RIBNICA - V okviru razgovorov, ki jih vsak mesec v Miklovi hiši organizira ribniška podružnica SLS, je minulo sredo tekla beseda o načrtovanem naravnem parku Kočevsko - Kolpa. Razgovora so se udeležili predstavniki ministrstev za okolje in prostor ter kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo, Triglavskega narodnega parka in društva Kočevski naravni park ter številni domačini.

Državni podsekretar v ministrstvu za okolje in prostor Mladen Berginc je povedal, da se za park predvideva režim regijskega parka, ki zagotavlja največje sožitje človeka in varovanja narave. Poudaril je, da je panično razmišljanje, da se bo park razglasil mimo volje domačinov, odveč, prav tako kot tudi strah, da država preko zakonodaje, ki se pripravlja, ne bo poskrbela za sistem nadomestil.

"Park bi moral biti dober razlog od države dobiti več," je menil državni sekretar za gozdarstvo Franc Ferlin in povedal, da park ne bo vplival na gospodarjenje z gozdovi razen v predelih, kjer je sečnja že sedaj omejena. Podobnega mnenja je bila tudi pomočnica direktorja Triglavskega narodnega parka dr. Marija Markeš, ki je menila, da bi morala Kočevska iz-

koristiti zanimanje države zanj tako, da bi pripravila regionalno-politični koncept, kaj od države pričakuje. Direktor Triglavskega narodnega parka Janez Bizjak je ob tem izrazil prepričanje, da so ljudje proti parku, ker niso celostno informirani. Povedal je, da so pri njih v zadnjih nekaj letih s strani države opazni premiki na boljše, da pa je bilo res treba čakati na to 15-let.

Kako verjeti državi, da bodo

Kočevjarji državi ne zaupajo

Za varovanje interesov Kočevske ustanovili projektni svet

KOČEVJE - V Kočevju so prepričani, da je razglasitev parka v državnem interesu, zato se bojijo, da bi lahko odločitev o tem sprejeli mimo volje ljudi, ki tu živijo. Zaradi zgodovinsko pogojene nezaupljivosti do države, zatrjevanjem predstavnikov države, da se to ne bo zgodilo, Kočevjarji ne verjamejo.

Da bi preprečili sprejem odločitev, ki bi bila v nasprotju z interesi domačinov, so se na decembrski seji kočevskega občinskega sveta odločili, da bo občinski svet pred parlamentarnim odločanjem o razglasitvi parka razpisal referendum. Poudarili so, da odločanje o parku ni možno brez ekonomske analize uvedbe parka, ter da delovno gradivo, ki ga je po naročilu ministrstva za okolje in prostor izdelalo podjetje Acer, d.o.o., iz Novega mesta, ni primerno izhodišče za nadaljnje delo na dokumentih za razglasitev parka. Zato so imenovali 12-članski projektni svet za Kočevski naravni park, ki naj bi bil podaljšana roka občinskega sveta in bi v prvi vrsti varoval interese prebivalcev Kočevske.

Ministrstvo za okolje in prostor se je na seznanev z omenjenimi sklepi občinskega sveta sredi prejšnjega meseca odzvalo z odgovorom, ki je Kočevjarje presenetil. Poudarili so, da sklep o neprimernosti gradiva razumejo predvsem kot oteževanje vodenja projekta. Zato ministrstvo tudi ustanovilo dva organa, v katerih so strokovnjaki in župani občin, ki jih bo park Kočevsko - Kolpa obsegal. Zato ustanovitve projektnega sveta, ki naj bi tudi ocenjeval projekte, podane s strani države, komuniciral z državnimi organi ter pripravil strokovne podlage za pripravo zakona o Kočevski in o naravovarstvenih znamenitostih na območju kočevske občine, niso pozdravili. Nasprotno, ocenili so, da predstavlja mešanje nalog in tudi pristojnosti med državo in občino, ter poudarili, da je treba preprečiti vnaprejšnje neupravičene bojazni pred idejo o parku kot tudi širjenje napačnih informacij in škodljivo politizacijo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

skega sveta in bi v prvi vrsti varoval interese prebivalcev Kočevske.

Ministrstvo za okolje in prostor se je na seznanev z omenjenimi sklepi občinskega sveta sredi prejšnjega meseca odzvalo z odgovorom, ki je Kočevjarje presenetil. Poudarili so, da sklep o neprimernosti gradiva razumejo predvsem kot oteževanje vodenja projekta. Zato ministrstvo tudi ustanovilo dva organa, v katerih so strokovnjaki in župani občin, ki jih bo park Kočevsko - Kolpa obsegal. Zato ustanovitve projektnega sveta, ki naj bi tudi ocenjeval projekte, podane s strani države, komuniciral z državnimi organi ter pripravil strokovne podlage za pripravo zakona o Kočevski in o naravovarstvenih znamenitostih na območju kočevske občine, niso pozdravili. Nasprotno, ocenili so, da predstavlja mešanje nalog in tudi pristojnosti med državo in občino, ter poudarili, da je treba preprečiti vnaprejšnje neupravičene bojazni pred idejo o parku kot tudi širjenje napačnih informacij in škodljivo politizacijo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ribniški proračun je pod streho

S seje ribniškega občinskega sveta

RIBNICA - Na zadnji seji ribniškega občinskega sveta minuli četrtek so kljub manjšemu zapletu, zaradi katerega so za 10 minut prekinili sejo, odlok o proračunu ribniške občine za leto 1996 sprejeli skoraj brez razprave.

Zaplet je povzročil prepoznati oddani spisek predlogov KS Sodražica, ki naj bi se upoštevali pri sprejemu proračuna. Ker so bili pod predlogi podpisani tudi trije občinski svetniki, je predsednik sveta Andrej Mate določil nekajminutni odmor, v katerem naj bi tisti, ki so predlog podprli, pripravili amandmaje. Proti pričakovanju pa tega v nadaljevanju seje niso storili. Tako je bila deležna razprave le različica predloga o razporeditvi milijona tolarjev, ki jo je v dokončno odločitev svetnikom prepustil odbor za finance.

Člani odbora se namreč niso mogli dogovoriti, ali naj milijon tolarjev namenijo za krajevne ceste, pri čemer bi se denar porazdelil v sorazmernu glede na delež cest po vseh petih krajevnih skupnostih v občini, ali pa za cesto Podklanec-Kadice, na kateri so po odloku o razglasitvi soteske Kadice za naravni spomenik dovoljena samo vzdrževalna dela. Neenotni pa so si bili tudi svetniki. Z glasovanjem o obeh predlogih je dobil večinsko podporo predlog, da se denar nameni za cesto Podklanec-Kadice.

Proračun ribniške občine za letošnje leto znaša 679.633.000 tolarjev, kar zadeva prihodke, dohodki pa so planirani v višini 723.898.400 tolarjev, pri čemer je primanjkljaj v višini 44.265.400 tolarjev.

M. L.-S.

LITERARNI VEČER DVEH - Na literarnem večeru v Osilnici 2. marca sta brali svoje pesmi Geraldine Hrelja iz Bosljiwe Loke (Pesmi o vodi, gre za reko Kolpo) in Marjana Malnar iz Osilnice (pesmi o ljubezni in trpljenju). Iz raznih vzrokov pa na tem večeru nista sodelovala pesnika iz hrvaške strani Kolpe in Čabranke Zlatko Pochobradsky (Gerovo, Čabar) in Anica Žagar (Zamost-Zagreb). Po branju pesmi je bil zanimiv razgovor, ki je med drugim zajel tudi pesmi v narečju in potrebo po narečni slovnici, da bi se narečje tega območja ohranilo. Na fotografiji: pesnici Geraldine Hrelja (levo) in Marjana Malnar. (Foto: J. Primc)

Martin Krpan bo izšel tudi v Švici

V Bernu predstavili v nemščino prevedenega Martina Krpana - Ogled sirarne Emmental

BERN, VELIKE LAŠČE - Pred kratkim je Ljudmila Schmid-Šemerl, lektorica na univerzi v glavnem mestu Švice Bernu, organizirala proslavljanje slovenskega kulturnega praznika. Ob tej priložnosti so predstavili tudi v nemščino prevedeno delo Frana Levstika "Martin Krpan". Na željo in povabilo Schmidove se je predstavitev v svečanosti udeležilo tudi "zastopstvo Levstikovih in Trubarjev rojakov", ki ga je vodil župan občine Velike Lašče Milan Tekavec, v delegaciji pa so bili še Tomaž Štefe ter predstavnik Trubarjeve domačije Andrej Perhaj in Alojz Žužek, ki je slovensko delegacijo tudi vozil.

Po vrnitvi je župan Tekavec povedal, da so bili v Bernu zelo priščno sprejeti. Gostil jih je Slovenec Milan Greiner, arhitekt, podjetnik, ki ima svoj gradbeni biro v Švici. Svečanosti v počastitev slovenskega kulturnega praznika se je udeležilo okoli 50 v Švici živečih Slovencev in njihovih prijateljev. Med njimi je bil tudi domači pastor, ki se je naučil slovensko in je predstavljal svoj prevod Levstikovega Martina Krpana v

nemščino. To delo je še v rokopisu, pričakujejo pa, da bo izšlo tudi v knjižni obliki.

Gostitelji so ob tej priložnosti goste iz Velikih Lašč seznanili, da je v pokrajini Emmental, in sicer v občini Lutzelfluh, živel, delal in ustvarjal švicarski pripovednik, Levstikov sodobnik Jeremias Gotthelf (1797 - 1854), njegovo pravo ime je Albert Bitzius, eden od pionirjev vaškega romana v 19. stoletju.

Naredili že veliko, še več pa obetajo

Pet let TŠD Kostel - Na zboru tudi dr. Marjan Rožič

FARA - Turistično športno društvo Kostel, ki bo letos praznovalo 5-letnico obstoja, je v tem kratkem času opravilo veliko dela. Tudi program dela za letos, ki so ga sprejeli na skupščini 1. marca, zajema veliko nalogo.

Iz programa naj omenimo nadaljnjo odvažanje odpadkov z območja te KS in njihovo čiščenje ter odpravo divjih odlagališč. Čistilna naprava v Fari in priključki nanjo iz Fare, Vasi in Potoka bo dokončana letos, kar je potrdil tudi kočevski župan Janko Veber, ki se je udeležil skupščine. Ne bo pa male čistilne naprave letos dobil Kuželj, čeprav je to TD dalo v svoj program. Občina bo tudi sprejela predpise o ureditvi prometa ob Kolpi in plovbe po Kolpi, kar zahteva TD Kostel. Vodovod bodo dobile nekatere vasi, ki ga še nimajo ali pa dobivajo vode s Hrvaške.

Prizadevali si bodo za nadaljevanje gradnje ceste ob zeleni meji (Dol-Fara-Osilnica-Podplanina), se pravi za povezavo s Primorsko, Notranjsko in Dolenjsko, pa tudi za posodabljanje cest in vaških poti na območju KS.

Na področju informiranja bodo uredili turistični urad, vasi in zanimivosti bodo še naprej označevali s kozolčki, uredili sprehajalne poti in vzdrževali Kostelsko planinsko pot. Posebna prizadevanja bodo usmerjena v letoletno delovanje grajskega kompleksa Kostel z Grajskim hramom, v popravilo še ob Kolpi in njenih pritokih edinega mlina Grbec pri Fari in ureditev značilne kočevske hiše. Pridobivali bodo zemljišče za bodoči kemp Fara.

Tudi letos bodo razpisali nagradni natečaj za najlepše urejeno hišo. Nagrade bodo podelili ob praznovanju petletnice obstoja društva.

V razpravi o dosedanjem delu in načrtih dela za prihodnje je sodeloval tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič, ki je poudaril pomen sodelovanja z društvi, organizacijami in organi na sosednjem Hrvaškem. Predsednik TD Kostel Stanko Nikolič pa je povedal, da je tako sodelovanje zdaj nekoliko okrnjeno, vendar še obstaja.

Predsednik TD Kočevje in direktor M-KG Kočevje Janez Zlindra je povedal, da njihovo podjetje želi oddati v najem Grajski hram v Kostelu in tako omogočiti, da bi bilo to gostišče na voljo turistom in izletnikom skozi vse leto. Za svojo dejavnost pa bodo obdržali le staro turistično kočjo, v kateri je 25 prenočišč.

J. PRIMC

Tudi to je demokracija, če lahko vsak molči, kar hoče. (Petan)

Samo prevara človeka osramoti, zmota ne. (Lichtenberg)

Briški zavrača Heglerjeve obtožbe

Predstavnik podjetja Woco Miran Briški zanika, da bi grozil predsedniku ZA Ivančna Gorica Francu Heglerju s smrtjo zastran nove tovarne na Malem Hudem

IVANČNA GORICA - Po daljši odsotnosti zavoljo službenega potovanja in dopusta smo le uspeli vzpostaviti stik s tehničnim koordinatorem nemške tvrdke Woco, inž. Miranom Briškim, ki ga je predsednik ivanškega odbora Zelene alternative (ZA) Franc Hegler obtožil, češ da mu je Briški 9. februarja ob naključnem srečanju na Malem Hudem grozil celo s smrtjo, ker je Hegler podpisal dopis republiškem zdravstvenemu inšpektoratu 4. januarja letos.

V tem dopisu ZA Ivančna Gorica naproša inšpektorat naj zaradi "ekološko kritične obremenitve zraka, vode in zemlje, ki jo povzroča obrati s svojo proizvodnjo v Ivančni Gorici, da svoje mnenje o načrtovanem odprtju obrata Woco. Znano je, da je umrljivost v Ivančni Gorici visoka, najpogostejši vzrok pa je bolezen - rak. Vedno več pa je tudi primerov, da otroci zbolevajo na dihalih. Zaradi tega je ZA Ivančna Gorica mnenja, da bo imenovana tovarna Woco še dodatno tveganje za zdravje ljudi in okolja".

Briški odločno zanika, da bi kakorkoli grozil Heglerju, da pa ga je opozoril, da je njegovo ravnanje v nasprotju z njegovo prejšnjo vsaj izraženo pripravljenostjo, da se tudi sam v Nemčiji prepriča, kako deluje podobna tovarna Woco v neposredni bližini

zdravilišča in ne ogroža okolja. Briški je Heglerju v resnici povedal, da bo pač moral z njegovim stališčem oz. ZA seznaniti krajane Ivančne Gorice, ki so se na zboru odločili za tovarno AC-Intercarja in Woca na Malem Hudem. Briški tudi čudi tako pozna reakcija Heglerja, saj se da iz tega sklepati, da so v ospredju Heglerjevega ravnanja drugi interesi, ki niso zgolj ekološke narave. Vse kaže, da gre za poceni nabiranje političnih točk in tudi za nekatere zasebne interese, saj v nasprotnem Hegler ne bi dvigoval tolikšnega prahu, tudi okrog vprašanja, kako to, da je AC-Intercar dobil dovoljenje v 3 mesecih, če morajo drugi (po Heglerju) čakati precej dlje. Briški tudi poudarja, da je bilo v novo tovarno doslej vloženo 2,5 milijona mark in da bo proizvodnja potekala po najvišjih ev-

ropskih in tudi ekoloških standardih. Naj spomnimo, da naj bi tovarna na Malem Hudem po treh

• Kar se tiče domnevnih groženj, Briški še dodaja, da bi se ob večerni uri, ko ga je po napornem delovnem dnevu na poti iz tovarne na Malem Hudem ustavil Hegler z neznancem, ki ni ves čas krajšega pogovora črnil nobene, lahko kvečjemu počutil ogroženega on, ne pa Hegler. Briški pravi, da je upal, da bo to krajši prijateljski klepet o pripravah na odprtje tovarne 1. aprila letos, iz tega pa se je žal izcimilo to, kar meče čudno luč na tistega, ki ga tako hudo obtožuje in blati v javnosti ter poslovnim partnerjem v Sloveniji. Pravi, da Nemci česa takega ne bi razumeli, tokrat pa je reagiral predvsem zaradi vpletanja imen ljudi, ki nimajo s to zadevo nič skupnega.

letih in skupnem vložku 7,2 milijona mark zaposlovala vsaj 100 ljudi.

P. PERC

Od ravnateljice in deponije do koša

Trebanjski svetniki so veliko časa razpravljali o usodi prireditve Iz trebanjskega koša, po hitrem postopku pa so dali soglasje za imenovanje ravnateljice glasbene šole

TREBNJE - Predsednik trebanjskega turističnega društva Marijo Cugelj je potem, ko so slišali poročilo dopisnika Radia Slovenija s petkovke seje trebanjskega občinskega sveta, češ da se je po mnenju nekaterih trebanjskih občinskih svetnikov prireditve "Iz trebanjskega koša", ki jo prireja TD Trebnje, izrodila v navadno pijančevanje, poklicalo več ogorčenih Trebanjcev. Po besedah Cugljeve so ji ti izrazili podporo za njeno dosedanje neutrudno zastojno delo pri Trebanjskem košu.

Cugljeva domneva, da so o pijančevanju razpravljali ravno ti, ki sami radi pregloboko pogledajo v kozarec na zabavnih prireditvah Trebanjskega koša, a prezejo ob veseljah še vrsto kulturnih prireditev, Baragove dneve, ki pa po njenem mnenju nekatere očitno bolj motijo, kot so pripravljene javno priznati. Ko je Cugljeva zvedela, da so svetniki po debeli

dve uri vroče razprave o nadaljnji usodi Trebanjskega koša sklenili, da se bosta skušala svetnika Jože Vencelj in Tone Zaletel z njo pogovoriti, ali bo Trebanjski koš samo še stvar TD ali tudi občine, je pretekli ponedeljek odločno povedala, da turistično društvo prireditve ne bo izpustilo iz rok, dokler je ona na čelu društva ali pa je ne bo več! Torej čaka svetnika -

saj se je posebej Zaletel zavzemal, da to mora biti občinska zadeva - precej naporna naloga. Mimogrede: med razpravo o Trebanjskem košu je župan Pungartnik poudaril, da ni nobenega spora med njim in Cugljevo, da pa te zadeve noče razčističevati po medijih, kot bi mu ona rada vsilila.

Povedati pa je treba, da se je petkova seja začela zapletati že okrog dodatnih točk dnevnega reda in zapisnika prejšnje seje sveta. Predsednik sveta dr. Marjan Pavlin je namreč predlagal, da naj bi na to sejo vstrelili med drugim tudi dodatno točko dnevnega reda, to je soglasje o imenovanju ravnateljice trebanjske glasbene šole, kot je zaispila predsednica sveta glasbene šole. Župan Ciril Pungartnik, svetniki Jože Vencelj, Jože Smolič (SLS) in Franc Jevnikar so menili, da ne kaže prehitovati in da naj najprej o zadevi razpravlja komisija za mandatna vprašanja. Vprašali so, če bo potemtakem svet vse reševal mimo svojih teles, saj je bil tudi ravnatelj trebanjske osnovne šole Štefan Kamin pet mesecev na tem položaju, ne da bi imel za to formalno soglasje.

Svetnik Franc Smolič (SKD) je protestiral zoper politične igrice glede imenovanja ravnateljice glasbene šole, ki so dobile svoje odmeve tudi v medijih podobno kot pred časom, ko so krščanski demokrati hoteli za ravnateljico trebanjske osnovne šole Ivanko Višček. Predsednik Pavlin se je vprašal,

• Svetniki Jože Smolič, Anton Strah (SLS) in Janez Kovačič (DeSUS) so opozorili na vsebinsko netočnost zapisnika zadnje seje sveta glede deponije Globoko. Poudarili so, da so sklenili, naj proučijo vsa stališča, tudi glede morebitne regionalne deponije, in da drži tisto, kar so o tem že napisali novinarji, ne pa zapisnik.

čemu zavlačenje, in dal predlog na glasovanje. Za uvrstitev na dnevni red je bilo 12 svetnikov, 8 proti, 3 pa so se vzdržali. In povejmo takoj, da so ob koncu seje svetniki tesno, z 11 glasovi, dali soglasje za imenovanje prof. Tatjane Mihelčič za ravnateljico glasbene šole v Trebnju.

P. PERC

• Od odvisnih ljudi ne moremo pričakovati neodvisnih mnenj. (Graf)

• Še tako zagnan romantik z leti postane zagrenjen revmatik. (Jurčič)

SALAMARJI ŠE STROGI DO ŽENSK

SEVNICA - V Vrtoškovi gostilni pri sevniški župnijski cerkvi se bo v nedeljo, 10. marca, ob 11. uri začela že 35. salamiada. Najstarejša tovrstna pokašnja in ocenjevanje salam bo letos verjetno spet postregla z rekordno udeležbo, ki se zadnja leta suče okoli števila 80! Ker je salamiada na dan 40 mučenec, salamarji še posebej strogo spoštujejo tradicijo, da lahko ženske tega dne vstopijo v gostilno le, če plačajo štefan vina za vsako omizje gostov. Lahko si mislimo, kako redki so zatorej primerki nežnejšega spola na tej prireditvi! Vstopnina za moške je vsako leto v vrednosti litra vina. Za to imajo zastoj pokašnja domačih salam in v krušni peči pečene kruha. Predsednik društva salamarjev Bojan Kozmus vabi tekmovalce, naj salame prinese v gostilno do petka, 8. marca, do 21. ure. Rezultate ocenjevanja bodo razglasili in podelili bogate nagrade v nedeljo po 15. uri.

OCENJEVANJE SUHOMESNATIH IZDELKOV

TREBNJE - Do 25. marca tukajšnja kmetijska svetovalna služba sprejemala prijave za ocenjevanje in razstavo suhomesnatih izdelkov, ki bo konec meseca spet na Repčah pri Brezovariju. V soboto, 30. marca, bo pokašnja in ocenjevanje izdelkov, v nedeljo, 31. marca, pa še predavanje in razglasitev rezultatov ocenjevanja.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA

TREBNJE - Tukajšnje društvo upokojevcev vabi svoje člane in tudi nečlane (upokojevnice) na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 10. marca, ob 8. uri v trebanjskem kulturnem domu.

MLADI IN KMETIJSTVO

TRŽIŠČE - Kmetijska svetovalna služba Sevnica in Društvo mladih kmetijcev Tržišče priredita v soboto, 16. marca, ob 18. uri v kulturnem domu v Tržišču občinsko tekmovanje Mladi in kmetijstvo. Na kvizu se bodo pomerile domače ekipe in ekipe mladih kmetijcev iz Zabukovja nad Sevnico. Po tekmovanju bo še družabni večer s plesom.

POKUŠNJA VZORCEV VIN

SEVNICA - Društvo vinogradnikov Sevnica - Boštanj vabi svoje člane, naj prinese vzorce svojih vin letnika 1995 na letošnjo pokašnjo in ocenjevanje. Vzorce je potrebno oddati v vinskih steklenicah, in sicer za vsak vzorec 2 litra, v četrtek, 14. marca, od 14. do 18. ure v prostorih M-Kmečke zadruge Sevnica, Savska cesta 20/b. Za kritje stroškov degustacije bo vsak vinogradnik prispeval po 300 tolarjev za vsak vzorec.

32 VINOGRADNIKOV NA OBČNEM ZBORU - Sevniški hotel Ajdovec je bil že po tradiciji, kadar v njem zaseda Društvo vinogradnikov Sevnica - Boštanj, pretesen za številne vinogradnike. Predsednik društva Rado Umek je poudaril, da je pomembno spoznanje, da se mora izobraževanje kot rdeča nit prepletati skozi celotno delovanje društva. Rezultati dobrega dela so vidni tudi na ocenjevanjih vin, saj je vse manj vin iz napakami ali izločenih, na lanskem regijskem ocenjevanju pa je Darko Trbovc prejel celo veliko zlato medaljo za belo mešano vino. Po zboru je inž. Cvetka Varlec predavala o spomladanski zaščiti vinske trte. (Foto: P. P.)

"Dramilo" se je predramilo pozno za Klasjem

Svetniki niso dovolili

IVANČNA GORICA - Ivanški občinski svetniki so zvečine odločno nasprotovali, da bi ugodili želji urednika glasila SKD Dramilo, Leona Marca, češ naj bi dovolili, da bi se to republiško strankarsko glasilo že od februarске številke imenovalo tako kot glasilo občine Ivančna Gorica, Klasje. Predsednik občinskega sveta Jurij Gorišek (SKD) je uvodoma povedal, da so se glede tega sestali z njim in županom vodje svetniških skupin in da je bil le eden proti takšni "posoji" imena glasila, zato ne vidi razlogov za nepotrebno zaostrovanje.

V.d. urednika Klasja Andrej Agnič je dejal, da bi bil v uredniškem odboru, ki se glede tega niti ni utegnil sestati, proti, ker bi se pomešala imena. Po Agničevih besedah je naposled nesprejemljivo, da bi imelo strankarsko glasilo tako ime kot njihovo občinsko, ki skuša biti neodvisno, nadstrankarsko.

Vodja svetniške skupine socialdemokratov Igor Bončina je rekel: "Mi nismo krščanska občina, naj skušajo biti krščanski demokrati izvirni." Svetniki vseh strank razen SKD, seveda, na primer podpredsednica občinskega sveta Milena Vrhovec (SLS) je soglašala s kolegi, da je pač še dosti imen. "Kdor prvi pride, prvi melje," je v slogu svoje stranke zaključila Vrhovec. Svetnik Nikolaj Erjavec (SDSS), ki je ob koncu 6-urnega zasedanja občinskega sveta v poznih večernih urah, ko je koncentracija že močno upadla, nekajkrat zaplul v humorne vode, je rekel takoj na začetku, da ne bo glasoval za to, ker bi ga potem vsi imeli za krščanskega demokrata, "kar pa nikoli ne bi hotel biti." Pavle Groznik (SKD) pa mu je smeje se zažugal: "To si bomo zapomnili!"

P. P.

LADO MOČIVNIK PREDSEDNIK SEVNIŠKE GODBE

SEVNICA - Na občnem zboru sevniških gasilcev je predstavnik delavske pihalne godbe pri PGD Sevnica Ludvik Žuraj povedal, da se lahko pohvalijo z rastjo izvajalske ravni. Tudi zavoljo želje po prehodu na zahtevnejše zvrsti so se odločili za posodobitev opreme in da bodo nabavili pavke. Godba je imela lani, ko so pripravili že 16. revijo slovenskih gasilskih pihalnih orkestrrov, kar 89 vaj. Med 38 aktivnimi godbeniki prevladujejo mladi. V sevniški glasbeni šoli deluje tudi mladinski orkester, ki je že nekajkrat uspešno javno nastopil. Na zadnjem občnem zboru godbe se je poslovil dolgoletni prizadevni predsednik DPG Franc Ogorevc. Godbeniki in v vodstvu PGD Sevnica so hvaležni Ogorevcu za njegov prispevek pri razvoju te ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini, hkrati pa upajo, da bo novi predsednik godbe, diplomirani psiholog Lado Močivnik iz sevniške Lisce, vsaj tako uspešen.

Krjavljve iskrice

EKSCLENCA IN RAJH - Krški svetnik Nikola Erjavec je na seji občinskega sveta nasprotoval delu, da bi začeli pripravljati gradnjo pokopališča v Ivančni Gorici, saj je stroka ugotovila, da je pokopališče v Stični staro že 15 let. Svetnik Franjo Rajh (LDS) je predsednik sveta Ivančna Gorica, je prav tedaj, ko je Erjavec odšel s seje na "čik pavzo", želel odgovoriti "njegov ekscelenci Erjavcu", kot je vztrajno ponavljala svetnik Pavel Groznik je prejel pričel Erjavca, da je ugasnil cigareto in se vrnil poslušat Rajha, ki je dejal: "Vem, da bi radi imeli Ivančane pokopane v Stični, toliko z 2,5 milijoni tolarjev bom naredil tudi urbanistični načrt tako, daš bom jaz že lahko pokopan tukaj." Erjavec je odvrnil, da pokopališče in zdravstveni dom nikakor nista gresta skupaj.

PRORACUN NA REŠETU - V Gradivu o proračunu občine Ivančna Gorica za leto 1996 je lahko razvzor "starejšim" občinam, tudosa sosednji trebanjski in še bolj kak sevniški. To ni le skupek tabel, temveč tudi obširen opisni del, programov in proračunskih postavk, kjer se zvečine ve, kdo je avtor. Tudi zavoljo takega odnosa do svetnikov in medijev bi si župan hrbr zaslužil višji honorar kot 200 (dvesto) tolarjev na uro, uprava, ktena ji nalagajo vedno nove naloge, pa nove sodelavce, da bi bili kos zahtevnim nalogam tudi v prihodnje. Več o proračunu prihodnjizata

Trebanjske iveri

CIGO BAR PRISPEVAL - Novoustanovljenemu Društvu podeželske mladine Trebnje je uspelo pridobiti za sobotno tekmovanje Mladi in kmetijstvo v gostilni Kavšek na Račjem selu za nagrade tekmovalnim ekipam poleg generalnega pokrovitelja Avto-Slak Trebnje še prispevke številnih podjetij, obrtnikov, občine in CIK Trebnje. Od lokalnih političnih strank pa sta prispevali le SLS in LZSD. Zanimivo je, da je tekmovalce pomagal obdariti tudi "znameniti" novomeški Cigo bar, kar bi sicer nekateri od organizatorjev raje kar zamolčali, kot da denar smrdi, ali pa bi to morda utegnilo vplivati na manjše zanimanje za včlanjevanje v Društvo podeželske mladine, ki ima kratkoročno DPM, kot že desetletja znano Društvo prijateljev mladine.

SKD TREBNJE PREDLAGA NADŠKOFA ZA ČASTNEGA OBCANA - Ko se je petkova seja trebanjskega občinskega sveta prevrnila po približno 6 urah zasedanja v sklepi del, je svetnik Franci Smolič (SKD) pričel brati pobudo krščanskih demokratov, da bi slovenskega metropolitana, nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, rojaka z Grmade, Trebanjci imenovali za častnega občana. Svetnik Jože Vencelj (SDSS) je menil, da take pobude ne kaže obravnavati pod razno, ampak pod posebno točko dnevnega reda. Če je tako, naj bo to prihodnjič 1. točka dnevnega reda, je odvrnil Smolič njegovi kolegi, pa so soglašali, da bi o morebitnem (novem) častnem občanu dejansko razpravljali v okviru posebne točke dnevnega reda.

Sevniški paberki

SODELOVANJE ODVISNO CELO OD LEPEGA VREMENA - V analizi javnega dela Delo z Romi, ki jo je predstavila območna enota Republiškega zavoda za zaposlovanje s sedežem v Sevnici, sta izvajalca s Centra za socialno delo Krško, ki sta se lani ukvarjala s 15 odraslimi ter 8 do 12 otroki iz sedmih družin v Kerinovem Grmu, z 12 do 14 odraslimi v naselju na Rimšu, s 4 do 6 odraslimi na Lokah in z eno družino v Starem Gradu, ocenila, da je pripravljenost Romov na sodelovanje odvisna od družinske povezanosti sodelujočih (ali so družine v dobrih medsebojnih odnosih), od velikih pričakovanj Romov po hrani in materialnih dobrinah, od njihove dobre volje in celo od lepega vremena!

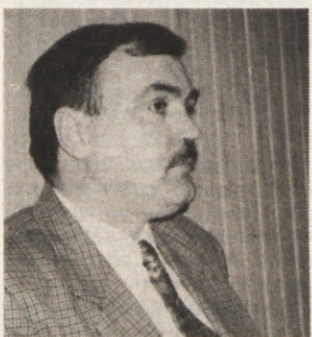
ŽUPANU JE VEČ DO CVETJA KOT DO REVOLVERJEV - Zene, matere, podjetniki, ločenci in samci, posadite vsaj kakšno rožico v svoje veselje, morda pa boste s tem razveselili še celo svojega župana Peternela, "da bo naša občina čista, urejena," kot je pozval Peternel v nedeljo na sevniškem radiu v Zupanovih minutih. Župan je povedal, da bo v marcu začela z delom tudi občinska redarska služba, sprva z enim redarjem. Ta ne bo strah in trepet ljudi, ki ga bodo upoštevali, temveč "strokovni sodelavec." Sevniški župan, kot je povedal tudi na zadnjem občinskem svetu, je v dobrih odnosih z Upravo enoto Sevnica, zato ni podprl revolverške metode kranskkega župana, ampak je pobudo predsednika državnega sveta dr. Ivana Kristana, da začnejo občine ustavni spor do države glede zloglasnega 103. člena...

Za invalide ni več dela?

Sevniško podjetje Inde le stežka najde stalnejša naročila

SEVNICA - V prvih treh letih februarja 1990 ustanovljenega podjetja za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb - Inde Sevnica je bilo delo predvsem pletenje verižic za celjsko Zlatarno. V letu 1994 se je ta program vse bolj umikal kooperacijskemu sodelovanju Inde s krškim Imperialom, in sicer pri pakiranju in prebiranju ter pri obrezovanju čipk. Ko je lani prišlo v Imperialu in Zlatarni do težav, je bilo to sodelovanje prekinjeno in je dobilo večjo težo delo za Vezenine Bled, na novo pa je steklo tudi sodelovanje s PZI Dan Ljubljana za papirni program lepljenja, s podjetjem Radeče papir za zlaganje in lepljenje papirnatih vrečk, lepljenje map za novomeško podjetje Kelbič, zlaganje in lepljenje škatic za Grapak Krško, obrezovanje čipk za Mako Brežice ter lepljenje vrečk za celjsko Formo in storitve za sevniško Kopitarno.

Po besedah direktorja Inde Marka Borštnarja je za to kooperacijsko sodelovanje značilno, da gre za občasno, dokaj nezanesljivo zasedbo zmogljivosti Inde. S podobnimi zagatami pa se srečujejo tudi letos, ko so pričeli sodelovati s TEM Čatež pri pakiranju pribora za plafoniranje svetilk in obrezovanje čipk za Mako, ko namreč zmogljivosti presegajo naročila in ni zagotovljene kontinuitete". Z večino zgoraj omenjenih podjetij je sicer dogovorjeno sodelovanje, toda kdaj bo v resnici spet steklo, je odvisno izključno od tega, kdaj bodo te firme spet

Inž. Marko Borštnar, direktor Inde

dobile primerno delo za Inde.

V zadnjem letu je vodstvo Inde, ki s svojim poslovanjem rešuje ustrezno zaposlitev 19 osebam, ki imajo status delavca, 20 pa je varovancev varstvenodelovnega centra (VDC), vse sile vpreglo v iskanje naročnikov za kooperantske storitve. Poslali so preko 50 pisnih ponudb in vzpostavili več kot 500 stikov z možnimi naročniki, posebej na območju Posavja, Dolenjske in Celja. Sodelujejo z Gospodarsko zbornico-Infolink - Mednarodno borzo ponudb in povpraševanja, z mrežo Marineta, z območnimi obrtnimi zbornicami, a posebnega haska ni bilo. Z vodstvom sevniške občine in sevniškimi zavodom za zaposlovanje so se dogovorili, da bodo pri iskanju ustreznega programa vključili še Center za rehabilitacijo invalidov Celje, s problemi Inde pa je direktor Borštnar prejšnji četrtek seznanil tudi sevniški občinski svet.

P. P.

POMOTA - Na letnem zboru krške podružnice SLS so pravzaprav razpravljali o programu dela stranke, čeprav so se v glavnem res vrteli okrog nekaj izbranih točk. Eden od razpravljalcev pa se je vztrajno oglašal in postavljaval nove in nove naloge pred edino navzočo novinarko, novinarko našega časopisa. Kaže, da je narobe prebral dnevni red. Niso obravnavali programa dela posavskih novinarjev, ampak program stranke.

PREMAJHNA DVORANA ali pa preveliko zanimanje ljubiteljev rokometne igre, da je v soboto pred vzhodom v telovadnico leškovske osnovne šole ostalo kar nekaj nesojenih gledalcev posavskega prvoliškega rokometnega derbija med Krčani in Dobovčani, ki so si vstopnice za prireditve zagotovili že dopoldne. Prepelne tribune so bile za domače redarje, varnostnike zasebnega podjetja in celo prave policiste dober razlog, da so ljudem pred vrati lošabno in nesramno dokazovali, kako pomembni so. Pomembnejši so bili celo od nekaterih novinarjev, ki so nemočni ostali pred zaprtimi vrati, ali pa so se celo prebili v dvorano, kjer pa so namesto tekme lahko gledali le v hrbe junaških zaščitnikov reda.

KAZNOVANI? - Tarnanje nad temnimi ulicami v Kostanjevici se nadaljuje, krajani pa se lahko v teh mesecih tolažijo, da je zima in je vsaj rožam na okenski policah zaenkrat še prizaneseno pred tatovi - ljubitelji cvetja. Če ne cvetijo rože, pa so v polnem razcvetu ceste, kar je hkrati s temo idealni poligon za lomljenje nog. In prav najbolj kritična cesta ima ravno pravišnji naziv, ki ga ne gre menjati kljub spremembi političnega sistema - Ulica talcev.

Novo v Brežicah

NI RAZUMEL - Prodajalna Turbo Schuh v breziškem prodajnem centru Intermarket oglašuje prodajo čevljev in copat po ugodnih cenah. Hrvaški državljani I. V. je vzel reklamo preveč zares in 28. februarja obiskal prodajalno. Na polici si je izbral športne copate, ki so mu bili najbolj všeč, jih skrbno skril pod jakno in jo mahnil proti izhodu. Tam se je še pravčasno oglasilo predirjlivo piskanje in iz obljubljenih poceni copat ni bilo nič.

JASEK - V Brežicah stoji avtobusna postaja in prav blizu nje manjše križišče. Nekje na sredi Ceste svobode - včasih so ji rekli Titova, vsi pa jo bolj poznajo kot mestno obvoznico - torej, na sredi te ceste je nekdo odprl luknjo. Verjetno je bilo treba kaj popraviti. A moralo je biti precej davno, kajti že kakšen mesec se vozniški izogibajo lepo in jasno označenemu jašku. Ze mora biti nekaj pomembnega v njem, da ga nikakor ne zaprejo. Če bodo toliko odlašali, bo nazadnje še uvrščen med mestne znamenitosti in potlej - adijo zapiranje jaška!

POSAVJE - Brežiški župan Jože Avšič je predlagal sosedom, da bi spet obudili Svet posavskih občin. Glede na to, da Posavje nedvomno ima skupne interese in da jih uspe le redko uveljaviti, ker je slabo povezano, domnevamo, da bodo sosedje prijeli. Upati je le, da z obuditvijo tega organa ne bodo v življenje spravili spet stare razprtije.

P. S. - Krški pripadniki SLS se že glasno zavzemajo za pokrajino Posavje s sedežem v Krškem. Kot se gotovo spomnite, je besedo sedež v Posavju nevarno omeniti, kaj če bi po novem uvedli raje stojišča?

OBČNI ZBOR

SADJARJEV POSAVJA

ARTIČE - Člani Sadjarskega društva Posavja se bodo v soboto ob 18. uri zbrali na občnem zboru v kulturnem domu v Artičah, kjer bodo preresetali minulo delo ter volili novo vodstvo. Po končanem zboru (ob 20. uri) bodo pripravili veselico z bogatim srečelovom in z ansambлом Majolka.

V času od 23. februarja do 1. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Kristina Plevnik iz Dednje vasi - Sandija, Alenka Černelič iz Dobove - Aljaža, Manuela Mlekuž s Čateža ob Savi - Lavro, Metka Novšak iz Ševnice - Svena, Sonja Zakovšek - Škvarč iz Krške vasi - deklico, Suzana Furjan iz Celine - deklico, Kristina Jalovec s Sp. Libne - Katarino, Rozika Kastelic z Drnovega - Urha in Dono, Branka Deržić iz Vel. Obreža - Leona in Bernarda Pečnik iz Vel. Malenc - Aleksandra.

Čestitamo!

Več kot pol zahtevkov nerešenih

Po zakonu o denacionalizaciji vloženih 290 zahtevkov, 120 rešenih, le 2 pod moratorijem - Nedokončani postopki: zemljo obdelujejo po novem, odločbe pa še niso pravnomočne

KRŠKO - Reševanje denacionalizacijskih zahtevkov je v krški občini do sedaj zaradi kadrovskih težav potekalo prepočasi, z zaposlitvijo dveh delavk z visoko izobrazbo pa bodo letos te zadeve reševali s pospešenim tempom. Po uveljavitvi zakona o denacionalizaciji je bilo na območju upravne enote Krško vloženih 290 zahtevkov za vračilo podržavljenih kmetijskih zemljišč, gozdov in gospodarskih objektov.

Zakon o moratoriju za izvajanje tega zakona se nanaša na dva zahtevka za vračilo nad 200 ha sedaj podržavljenega premoženja. V denacionalizacijskem postopku je bilo do sedaj izdanih 120 delnih in dokončnih upravnih odločb za vračilo podržavljenega premoženja, v 66 primerih je bilo zahtevku ugodeno, vrnjenih pa je bilo 126 ha kmetijskih zemljišč in 225 ha

gozdov. Za vračilo premoženja bivšim agrarnim skupnostim je vloženih 17 zahtevkov, rok pa je sedaj podaljšan še za eno leto. Po besedah Nine Hadžimulič, vodje oddelka za gospodarske dejavnosti in kmetijstvo, pri izvajanju tega zakona prihaja do težav, saj sestavljanje dokumentacije, potrebne za vpis v register agrarnih skupnosti, zahteva sodelovanje strokovnjakov in s tem povezana finančna sredstva, ki pa jih te skupnosti običajno nimajo.

Oddelke za gospodarske dejavnosti in kmetijstvo pri upravni enoti Krško se med drugim ubada tudi z nedokončanimi komasacijskimi postopki. Težava nastopi tam, kjer je komasacija izvedena tako daleč, da komasacijski udeleženci že obdelujejo zemljišča po novem stanju, komasacijska odločba pa zaradi nerešenih pritožb na višjo stopnjo še ni pravnomočna in

odločbe ni mogoče vpisati v zemljiško knjigo. Tako je komasiranih, agromelioriranih in delno hidro-melioriranih okoli 1.100 ha, le 70 ha pa je vpisanih v zemljiško knjigo. Komasijski postopek na območju Krško polje II je zaključen le na okoli 40 ha kmetijskih zemljišč, prekinjen pa je bil zaradi posameznih tožb na uvedbo samega postopka, zaradi zakona o denacionalizaciji in zaradi nerešenega romskega problema, saj Romi v Kerinovem grmu živijo na komasijskem območju.

T. G.

VZGOJA JE NI ZNANOST

KRŠKO - V torek, 12. marca, bo v Valvasorjevi knjižnici v Krškem ob 17. uri predstavitev knjige dr. Zdenke Zalokar Divjak Vzgoja je ni znanost, ki je izšla pri Založbi Educy, d.o.o. Sodelovali bodo prof. dr. Janez Musek, doc.dr. Jože Ramovš, ga. Elizabeta Križanič, ga. Branka Žičkar in Glasbenišola Krško.

Potreben enotnejši nastop

V turizmu bo potrebno uskladiti skupne interese med posavskimi občinami in opredeliti cilje

ČATEŽ OB SAVI - Turistična dejavnost je v posavskih občinah različno razvita. V preteklosti so občine že dokazale, da so sposobne uskladiti skupne interese. Kot so poudarili udeleženci seje komisije za promocijo in turizem pri območni zbornici Posavja, ki se je

pred kratkim sestala v Termah Čatež, bi bil potreben koordinativni sestanek z župani in vodji republiških upravnih enot posavskih občin, kjer bi uskladili delo, se dogovorili o drugem ponatistu turističnega prospekta Posavja, ki je v nekaterih jezikovnih izdajah že pošel, o katalogu turistične ponudbe Posavja in drugim.

Prisotni so načeloma podprli pobudo, da bi v Brežicah organizirali sejemsko dejavnost, vendar ni zgrajene ustrezne infrastrukture, sejemška dejavnost pa bi morala izhajati iz poslovnih interesov gospodarstva občine, regije in širšega okolja. Podprli so tudi izdelavo Monografije Posavja. Tako ta predlog kot druge možnosti za promocijo Posavja pa bi morali preveriti še s posebno anketo.

Projekt vinko-turističnih cest mora zagotoviti zaledje in vsebin. Da se bodo aktivnosti odvijale dovolj hitro, se bodo morali bolj prizadevno vključiti tudi nosilci sami. Udeleženci seje komisije za promocijo in turizem so se sklenili, da bodo do naslednje seje opredelili strateške cilje delovanja.

T. G.

V skupni boj bi radi pritegnili tisoč članov

Posavsko Društvo za boj proti sladkorni bolezni

BREŽICE - Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavja je imelo v soboto redno letno skupščino. Poleg 140 članov društva so se je udeležili tudi številni gostje, med drugimi dr. Vanda Kostevc Zorko iz brežiškega Diabetološkega dispanzerja, vodja upravne enote Brežice Darko Bukovinski, sevniški župan Jože Peterlin ter Stefan Temlin in Jože Snoj, tajnik in predsednik Zveze društev za boj proti sladkorni bolezni Slovenije.

Poročilo o delovanju v preteklem letu je dal predsednik društva Ivan Živič. Društvo se je med drugim aktivno posvetilo izobraževanju članov in vključevanju na novo odkritih diabetikov. Posebno pozornost bodo temu posvetili tudi v letošnjem letu, saj je njihov cilj pridobiti 1000 članov. Tako kot lani bo društvo tudi letos skrbelo za svoje člane invalide, organiziralo bo strokovno ekskurzijo in dan posavskih diabetikov, nadaljevalo pa tudi sodelovanje s posvetovalnicami v Sevnici in Krškem ter Diabetološkim dispanzerjem v Brežicah.

Predsednik državne zveze diabetičnih društev je v nagovoru poudaril, da ima Posavje zgledno društvo in da bi si take pogoje delovanja želel tudi za zvezo. "Žal nam je država hladna in neljubeca mati, ki ne posveča dovolj pozornosti ne stroki ne samim bolnikom," je zaključil Jože Snoj.

Skupščino je z odlomkom iz Levstikovega Martina Krpana ter s Kettejevo pesmijo Pijancu popestril dramski igralec Polde Bibič.

B. BJEGOVIČ

NAJVEČ O VIDMU IN O AVTOCESTI - Ravno iz vrst krške SLS je prišla pobuda, naj krški občinski svet obravnava težave Vidma na izredni seji. Kot je dejal Franc Češnovar (drugi z desne), ki je predsedoval zboru, je občina upnica, poleg tega pa ima najemnik 6-mesečni odpovedni rok, tako da se nikoli ne ve, kaj bo z delavci. "Menim, da je sklep parlamenta iz leta 1993, da mora Videm ostati v slovenskih rokah, obvezujoč za vlado. Za nekaterimi domnevnimi kupci pa se skrivajo interesi tuje konkurence, ki si želi slovenski trg, to je 350.000 ton celuloze in papirja," je dejal. (Foto: B. D. G.)

SLS o sebi in svojem delu

KRŠKO - Predsednik krške podružnice SLS Branimir Vodopivec je na letni konferenci za velik uspeh stranke ocenil izvolitev njenega člana inž. Franca Bogoviča za predsednika občinskega sveta, ker računa, da bo v svetu zdaj zavladal red in umirjeno delo. Sicer je stranka v občinskem merilu zasedla le štiri sedeže v občinskem svetu in kljub temu dobila predsednikovanje treh odborov.

Stankini ljudje v svetu so dosegli, da so se sredstva za kmetijstvo v občinskem proračunu povečala za tretjino, budno so spremljali delitev proračunskih sredstev in tudi delitev denarja za odpravo škode po suši in toči. Tudi letos se bodo zavzemali za pravično razdelitev 88 milijonov tolarjev za škodo. Sicer pa nameravajo skrbeti za

enakomeren razvoj podeželja in za učinkovitejšo predstavitev težav občine in regije v državnem zboru. Predvsem tu mislijo na nuklearko, Videm in Rudnik Senovo, avtocesto in na odtujevanje lastnine krških podjetij.

Stranka bo poskušala v svoje vrste pridobiti tudi nekmete ter kar največ iztržiti od volitev v krajevnih skupnostih. V svoj program so zapisali tudi oblikovanje posavske pokrajine s središčem v Krškem, ki bi segala od sotočja Savinje in Save do meje s Hrvaško. Posebne naloge so si zadali v zvezi z gradnjo savskih elektrarn, saj bi radi preprečili zaplavljanje obdelovalnih površin, dovolili zajezitev šele, ko bo Sava očiščena in v projekt zajezitve vključili tudi namakanje obrečnih polj.

B. D. G.

ENOTA KRŠKO
LASTNIKI GOZDOV, KMETJE

DENAR NI LE V DREVESU, KI JE PONOS VAŠEGA GOZDA.
MI ODKUPUJEMO TUDI SLABŠI LES, SUŠICE IN LES POŠKODOVANIH DREVES OD ŽLEDA ALI SNEGOLOMA.
ODKUPUJEMO CELULOZNI LES SMREKE/JELKE, RDEČEGA BORA, TOPOLE DEBELINE OD 8 CM NAPREJ TER ŽAMANJE BREZ LUBJA.

VSE INFORMACIJE NA TEL.: 0608/21-110.

Vino pripravlja velike naložbe

V razvoj 18 milijonov mark - Dve tretjini še letos za raziskovalni laboratorij, polnilnico za pločevinke, izdelavo plastenk, novo upravo in novejši informacijski sistem

BREŽICE - Čeprav je podjetje Vino Bizelsko Brežice lansko leto v požaru izgubilo cele kupe dokumentacije, je zdaj le rekonstruiralo tudi načrte za nova vlaganja v Šentlenu. Kot je povedal glavni direktor podjetja Karel Recer, nameravajo še letos tam postaviti novo proizvodno dvorano in upravno zgradbo. V novih prostorih bodo postavili raziskovalnorazvojni laboratorij, polnilnico za pločevinke, linijo za izdelavo plastenk, posodobili pa bodo tudi informacijski sistem. V načrtu imajo za 28 milijonov nemških mark naložb, kar dve tretjini od tega v letošnjem letu.

Vino Bizelsko Brežice je bilo kot enota Slovinovega sistema največji prodajalec namiznih vin in po prometu tudi največja vinska klet v Sloveniji. Izločitev iz sistema Slovin in osamosvojitve Slovenije je podjetje prisililo k temeljitemu zasuku, k manjši proizvodnji pijač visoke kakovosti, k iskanju novih trgov in razvoju lastnih blagovnih znamk ter k uvajanju dodatnih programov. Že v preteklih petih letih so v 13 investicijskih programov vložili okrog 10 milijonov mark pretežno lastnih sredstev.

Tako so uspešno prebrodili izgubo tržišč in tudi težave z neplačanimi terjatvami (450 milijonov tolarjev). Poslovni rezultati podjetja so vse boljše, še posebej ugodni so bili lansko leto. Podjetje, ki ima nekaj čez 160 delovnih

mest, prodaja letno 15 milijonov litrov pijač in ustvari 18 milijonov mark prometa. Zadnje čase je precej povečalo izvoz, ki zdaj dosega že 10 odstotkov celotne realizacije. Predvsem povečuje izvoz na zahodnoevropska tržišča in v dežele Daljnega vzhoda.

Vino je že sklenilo prve pogodbe za nove velike naložbe in še v tem mesecu bo prejelo prve kose opreme. Pogorelo upravno stavbo bo podjetje obnovilo in jo ponudilo najboljsemu kupcu, samo pa bo zgradilo novo upravno zgradbo pri proizvodnih prostorih in kleti v Šentlenu. Gradnja bo podrejena ustanovitvi raziskovalno-razvojnega laboratorijskega centra, ki je že registriran. Ustanovili so ga, da bi si povečali možnosti za razvoj novih izdelkov na področju brezalkoholnih pijač in vina. Pri tem

sodelujejo s tehnološkim centrom pri Kmetijskem inštitutu Slovenije, laboratorij pa zastavljajo širše tudi zato, ker računajo, da bodo pridobili licenco za opravljanje analiz za potrebe bližnjega mejnega prehoda.

• Ena najpomembnejših letošnjih naložb je gradnja polnilnice za pločevinke, po katerih je vse večje povpraševanje, še posebej pa kujejo načrte na polnjenju negaziranih (mirnih) pijač. V že omenjeni novozgrajeni hali bodo še pred poletjem postavili opremo za proizvodnjo polietilenskih plastenk, ki jih zdaj uvažajo. Še to leto bodo posodobili tudi informacijski sistem in uvedli procesno vodenje proizvodnje.

Tako bodo že letos v posodobitev in nove programe vložili skoraj 19 milijonov mark, v prihodnje pa še v posodobitev obstoječe alkoholne in brezalkoholne dejavnosti ter drugih novih programov (še vedno je živa ideja o polnjenju pitne vode) še kakih 10 milijonov mark.

B. DUŠIČ GORNIK

Poskus turističnega oživljanja

S pomočjo tujcev lažje do turističnega programa za Dolenjsko in Belo krajino? - Podpis sporazuma o projektu Po poteh dediščine, prvi ogledi in razgovori - Kdo kaj plača?

NOVO MESTO - Po podpisu sporazuma o projektu razvoja turizma na Dolenjskem in v Beli krajini, o katerem smo poročali že prejšnji teden, si je posebna ekipa tujih strokovnjakov v treh dneh ogledala kulturno in naravno dediščino regije. Po ogledu je območna gospodarska zbornica, ki je slovenski partner v projektu, pripravila še posvet z župani vseh občin v regiji.

Namen projekta je izdelati turistični program po poteh dediščine, s katerim bi vzbudili Evropejce k obisku regije (vsaj za en teden), kar bi prineslo dodaten vir zaslužka za njene prebivalce. Končni izdelek projekta, ki se bo izteklo maja 1997, bo turistična karta tega območja. Tega bodo

predstavili v Evropi, za začetek na londonskem in berlinskem sejmu turizma. Pomembne pa naj bi bile tudi vmesne stopnje, saj projekt predvideva sodelovanje lokalnih skupnosti ter vseh, ki se tu že ukvarjajo s turizmom ali živijo od njega, pa tudi ministrstva za kmetijstvo, ki že razvija svoje programe za razvoj podeželja. V teku projekta naj bi oblikovali regionalno združenje, nato še agencijo za trženje s centralno turistično pisarno v Novem mestu in s po-

skupnost, pravzaprav njena komisija za razvoj podjetništva in turizma. Ta prispeva za oba projekta 240.000 ekujev, medtem ko naj bi še okrog 160.000 ekujev prispevali obe regiji, predvsem s delom ljudi, z zagotavljanjem prostorov za delo ekipe, z ugodnimi prenočitvami, prevozi ipd. Kot vložek regije naj bi šli tudi že doslej opravljeno delo občin na tem področju. Dokončna finančna konstrukcija pa ob prvem delovnem sestanku še ni bila znana.

Po prvem posvetu so približno znane naloge in cilji projekta, ni pa toliko jasno, kdo bo kaj plačal. Angleški projektorni tim, ki bo pokasiral zgoraj omenjene ekuje Evropske skupnosti, je bil namreč pri finančni konstrukciji projekta dokaj bos. Za trženje oblikovanega programa in distribucijo karte bo skrbela neposredno pisarna Evropske skupnosti, ne ve pa se, kako bo z vsem ostalim in kakšna bo usoda projekta po letu in pol.

B. D. G.

PREPOČASNI STEČAJI

KRŠKO - Posavski podjetniki so ogorčeni nad potekom in izvajanjem stečajnih postopkov v regiji, saj menijo, da zaradi postopkov, ki se vlečejo zelo dolgo, trpi posavsko gospodarstvo. Enakega mnenja je tudi Območna gospodarska zbornica, ki je v torek na to temo pripravila poseben posvet.

VODIJO ZDRAVILIŠČA

Kakšna je struktura prenočitev v Sloveniji po vrstah turističnih krajev? V zdraviliških krajih je lani prespalo 32 odst. vseh gostov, v obmorskih 29 odst., v gorskih 24,4 odst., v Ljubljani 5,2 odst., v drugih turističnih krajih 9 odst. in v drugih krajih 0,8 odst.

Kako kaže borza?

Tečaji delnic še kar naraščajo, vendar je bil v zadnjih dneh nizek promet in trgovanje ni bilo živahno, kar kaže na zmanjšano likvidnost vrednostnih papirjev. Po dolgem času se je povečalo povpraševanje po delnici SKB banke, s katero se je trgovalo vse tja do 37.000 dolarjev. Posredniki so razen tega najbolj privlačile delnice Finmedie, Primofina, Dadasa in Kolinske.

Delnica Kolinske je bila konec preteklega tedna v središču dogajanja zaradi padca tečaja. Po hitro rastočem tečaju te delnice v preteklih tednih se je po torku, ko je bil s 1.765 dolarji dosežen najvišji tečaj, trend obrnil navzdol, tako da je bil že ta dan dosežen tudi precej nižji tečaj (1.601 dolar). Po taki ceni se je trgovalo tudi nekaj naslednjih dni, zdi pa se, da je padec bolj kratkoročnega značaja.

Po dolgem času so padli tudi tečaji obveznic, kar deloma lahko pripišemo pričakovanjem glede gibanja srednjega tečaja Banke Slovenije za nemško marko. Zaradi istega vzroka se je tudi nadaljevalo živahno trgovanje z nakupnimi boni blagajniških zapisov Banke Slovenije, močno nihanje tečaja tekom dneva pa vnaša do-

daten nemir v trgovanje s temi kratkoročnimi vrednostnimi papirji.

V zvezi z delnicami, ki ne kotirajo na borzi, velja omeniti veliko povpraševanje po delnicah Dolenjske banke, vendar njihova ponudba nikakor ne zadovolji povpraševanja, kajti v pričakovanju kotacije te delnice na borzi (kar naj bi se zgodilo v marcu) in zaradi dobrega poslovanja banke v preteklem letu obstoječi delničarji ne želijo prodajati svojih delnic.

Nekaj več poslov se je sklenilo tudi z delnico Mercatorja, pri kateri so se nestrpni prodajalci zadovoljili celo s ceno okoli 2.000 dolarjev za delnico, kar predstavlja le eno petino nominalne vrednosti, na katero se glasi delnica, in ki je bila dosežena v javni prodaji. Za to delnico bi bil verjetno kdo pripravljen odšteti tudi nekaj več, zato je pretrpano hitenje s prodajo odveč. Po ocenah borznih analitikov naj bi bila delnica Mercatorja druga privatizacijska delnica, s katero se bo trgovalo na Ljubljanski borzi, to pa pomeni, da bo delnica dovolj transparentna za vse delničarje.

MARJETKA ČIČ
DBD, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5
Tel. 068/323-553, 323-554, Fax. 068/323-552

Iz naših podjetij

TRIMO DOBOVA - Podružnica trebanjskega Trima, ki daje delo 90 delavcem, je se konec lanskega leta soočila z izgubo v višini 60 milijonov dolarjev. Izguba je posledica neenakomernosti proizvodnje, prevelike porabe časa za izdelavo, slabih programov in opremljenosti ter slabe kakovosti izdelkov, na račun katerih naraščajo stroški reklamacij. Trebanjsko vodstvo se je odločilo zmanjšati proizvodnjo v programih, ki prinašajo izgubo, in dati prednost donosnejšim.

VIDEM - Konec preteklega tedna je 20 poslancev državnega zbora podpisalo pismo ter ga poslalo ministru za gospodarske dejavnosti Metodu Dragonji in predsedniku vlade Janezu Drnovšku. V njem ju opozarjajo na dogajanje v Vidmu iz Krškega, za katerega še vedno ni končan stečajni postopek in se mu 13. marca obeta javna dražba za prodajo lastnine.

JEDRSKA - V središču slovenske in tudi mednarodne pozornosti je bila minuli teden spet naša edina jedrska elektrarna NEK. Zanj vsi počez zahtevajo takojšnje zaprtje, na srečo pa lokalno prebivalstvo ve, da jim taka rešitev ne bi prinesla nič dobrega.

Tečaji

Menjalnice na našem območju so v torek odkupovale nemško marko po 88,00 (Poštna banka Slovenije) do 90,00 dolarja (A banka, Posavska, Nova LB) in jo prodajale po 90,90 (Banka Celje) do 91,70 dolarja (SKB banka). Povprečni nakupni tečaj za marko je bil 89,89 in povprečni prodajni 91,18 dolarja. Drugi povprečni tečaji: za avstrijski šiling: nakupni 12,65 in prodajni 12,99, za 100 italijanskih lir pa nakupni 8,33 in prodajni 8,72 dolarja.

Srednji tečaji Banke Slovenije v torek, 5. marca: 100 mark 9029,0244 dolarja, 100 šilingov 1283,9273 dolarja, 100 lir 8,5397, en dolar (ZDA) 132,9343 dolarja, 100 kun 2437,9720 dolarja in en eku (ECU) 167,0234 dolarja.

33 MILJARD ZA NFD

Nacionalna finančna družba je zaključila vpis druge izdaje delnic svojih investicijskih družb, računa pa, da bo že v prvih dneh aprila ponudila javno prodajo delnic tretje izdaje. 133 tisoč državljanov je pri njih že vpisalo preko 33 milijard dolarjev sredstev.

CD-ROM S PODATKI O PODJETJIH

Gospodarski vestnik, osrednja založniška skupina poslovnega tiska v Sloveniji, je zbral najpomembnejše podatke o največjih in najuspešnejših slovenskih podjetjih v lanskem letu in jih ponuja na CD-ROM-u. Na njem najdemo 300 največjih po prihodku, 200 največjih izvoznikov, 300 največjih po dobičku, 500 najhitreje rastočih podjetij in 500 največjih zasebnih podjetij.

NASLEDNJA DELAVNICA BO JUNIJA - Dolenjski in belokranjski župani so se aktivno odzvali posvetu s pripombami na prve zamisli turistične poti. Črnomaljski in semiški sta tako opozorila na že obstoječe značilnosti (krajinski park Lahinja, park Rog-Kolpa, vinske ceste itd.). Metliški župan je izrazil bojazn, da podeželje s prenočitvenimi zmogljivostmi ni kos novemu valu turistov, ter menil, da bi se zaradi tega lahko zgodilo, da bo le Krka Zdravilišča napolnila svoje kapacitete. O končni obliki poti in o tem, kaj bo zajemala, bodo odločale lokalne skupnosti in tudi Zavod za varstvo kulturne in naravne dediščine (vse znamenitosti niso primerne za obisk turistov) na naslednji delavnici, ki bo junija letos. (Foto: B. D. G.)

• Ljudje te cenijo toliko, kolikor se cenijo sam. (Holt)

NA KOCKI VELIKA IN OBETAJOČA NALOŽBA

Roletarstvo Medle je ta hip tik pred novo naložbo, vredno milijon mark. Delno je podjetje že plačalo novi stroj za izdelavo aluminijastih rolet, ki so polnjene s poliuretano in nudijo protivlomno, protihrupno in toplotno zaščito. Stroj bo prinesel veliko prednost na trgih, saj take proizvodnje nimajo ne samo v Sloveniji in na Hrvaškem, kjer vlada veliko zanimanje za novost, ampak tudi ne v Avstriji, na Češkem in Madžarskem. Računajo pa še na Bosno, Dansko in predvsem na Italijo, ki naj bi odkupila polovico proizvodnje.

Gre za popolnoma avtomatizirano proizvodnjo, zaradi katere se bo obseg poslovanja Roletarstva Medle povečal kar za 40 odstotkov, dodatno delo pa bo dobilo 10 ljudi neposredno, posredno pa še več zaradi nujne izdelave dodatnih delov. Stroj bodo dobili maja letos, čeprav še ne vedo, kam ga bodo postavili. Zataknilo se je namreč pri Drgančevju, črni obrtni coni, na kateri so po objubah oblasti gradili svoj razvoj, vendar se je zdaj legalizacija cone ustavila, najemnikom pa grozi celo izselitev. Medletovi pravijo, da si dragih prostorov in spet nove gradnje ne morejo privoščiti.

MALA ŠOLA PODJETNIŠTVA

Za bodoče kapitaliste

Naš trg je naravnost idealen za borzne špekulacije, kar nekateri že lep čas s pridom izkoriščajo. Špekulativni kapital prevladuje nad kapitalom vlagateljev, ki želijo ostati lastniki podjetij, poleg tega pa je število udeležencev na trgu majhno, kar omogoča dobičkonosne dogovore in tudi vrtoglave dobičke za špekulante. Špekulirajo na trgu vrednostnih papirjev pomeni obrtni dogajanje na trgu sebi v prid.

Borzne špekulacije

Trije špekulanti prodajajo neko delnico po nizkih cenah in ji tako znižajo ceno, nakar jo začno počasi kupovati. Ko imajo dovolj, z nekaj dragimi nakupi ali kakšno "informacijo" izzovejo rast cene delnice. Ko je višina prava za lepe dobičke, začnejo delnice počasi prodajati naivnim vlagateljem. Tako vedenje sicer ni prepovedano niti v tujini, vendar je tam za kaj takega potrebno veliko več moči in spretnosti, saj veliki trgi niso tako pripravljeni za uspešno dogovarjanje.

Zlato pravilo borznih špekulacij je, da prodajaš takrat, ko drugi kupujejo, in kupuješ, ko drugi prodajajo. Ne gre pa kupovati za vsako ceno, npr. če vsi prodajajo, ker se bliža stečaj. Ne smemo tudi pozabiti, da se nismo nič zaslužili že samo s tem, da se je tečaj povišal, saj mora-

mo vrednostni papir prej prodati, kar ni vselej lahko, sploh ne pravočasno.

Take oblike špekulacij so običajne in dovoljene, prepovedano pa je špekuliranje na osnovi informacij, ki sicer javnosti niso znane. Prepovedano je torej špekulirati in kovati dobičke na osnovi informacij, ki smo jih dobili iz podjetja (npr. o stečaju, ugodnih pogodbah) ali od državnih uslužbencev (njihove informacije so lahko zelo pomembne za nihanje vrednostnih državnih papirjev). Na vseh borznih trgih so prepovedane tudi špekulacije, pri katerih sicer sklenemo termske posle (na določen rok izpolnitve pogodbe), a pri tem vemo, da jih dejansko ne bomo izpolnili, ker računamo samo na izplačilo tečajne razlike med dnevom sklenitve in dnevom izpolnitve posla. Takim poslom pravijo diferenčni posli.

Delovanje špekulantov je tudi pri nas usmerjeno predvsem v umetno ustvarjanje ponudbe ali povpraševanja in s tem v preceenjevanje ali podcenjevanje tečajev določenih vrednostnih papirjev. Zaradi tega je gibanje tečajev na našem mladem trgu težko predvideti, tudi če se še tako posvetimo raznim analizam in napovedim. Ob vsem tem tudi govorica ni dobro zaupati, saj se nikoli ne ve, če niso sprožene namerno.

Po 20-ih letih prvi v Sloveniji

Od monterja do največjega roletarstva v državi - Poznajo jih največji proizvajalci Evrope - Kam bodo postavili milijon mark vredni stroj za proizvodnjo tržno obetavnih rolet?

NOVO MESTO - Roletarstvo Medle ima ob 20-letnici obratovanja 18 zaposlenih, poleg tega sta še vedno v delo močno vpletena sama obrtnika Marta in Lojze Medle, medtem ko njun starejši sin Gorazd sam vodi sestrsko podjetje Kovinoplastika Medle in zaposluje še dva delavca. Družinsko podjetje, ki je vodilni proizvajalec okenskih senčil po obsegu poslovanja in po številu zaposlenih v državi, smelo načrtuje razvoj. Zdaj si največ obeta od milijon mark vredne naložbe v nov stroj in novo vrsto rolet.

Vse do lani, ko so dobili prostore v Drgančevju, so vsi zaposleni delali v stanovanjski hiši. Lojze Medle je začel kot monter rolet z enim delavcem. Ženina pomoč in otroško delo je bilo kmalu premalo, saj so se po letu 1980 sami lotili poleg razreza plastike še izdelave sestavnih kovinskih delov in nekaterih drugih izdelkov (lopate za sneg). Tako so delavcem zagotovili delo tudi pozimi.

Dejavnost so močno razširili po

• V svojih prostorih predstavljajo ponudbo in svetujejo pri izbiri, kmalu pa bodo kupili računalniški program, s katerim bodo strankam lahko pokazali, kako izgleda katera žaluzija v njihovem prostoru. Po izboru različnih dizajnov, modnih barv in najnovejših tehnologij (npr. avtomatsko odpiranje) se uvrščajo tudi v Evropi na zelo ugledno mesto, bogato ponudbo pa zagotavljajo z vztrajno politiko sodelovanja z več različnimi partnerji. Menijo namreč, da bi navezava na enega samega ali delo po licenci lahko uničila podjetje. Z veliko truda so našli pot do velikih proizvajalcev in kupujejo le neposredno od njih.

letu 1989 z izdelavo žaluzij, za katero so postopoma uvedli računalniško vodeno tehnologijo. Z deli za najbolj znana slovenska podjetja (Lesnina, SCT, Pionir, GP Grosuplje itd.) so se uveljavili po vsej Jugoslaviji. Danes Medletovi izdelujejo sami vse sestavne dele, uvažajo pa le osnovne surovine. V sestrski obrti, ki jo vodi starejši sin Gorazd in njegova žena, izdelujejo vertikalne zavese, brizgane plastike in plise zavese, medtem ko je mlajši sin Robert prevzel kompletno proizvodnjo, odpremo

in razporejanje montaže.

Izdelajo lahko 200 kvadratnih metrov žaluzij in še dodatnih 100 v teži izvedbi v 8 urah. Slovenski trg je premajhen za tako velike zmogljivosti, zato Medletovi delajo tudi za tuje trge. Tako so v decembru v samo tri dni izdelali 1500 kvadratnih metrov žaluzij za Rusijo. Izvažajo največ preko posrednikov, neposredno pa večinoma na zelo hvaležen in tudi zahtevni hrvaški trg. Lani so sodelovali na Zagrebškem velesejmu in ugotovili veliko zanimanje za vsakovrstne novosti. Okrog 40 odstotkov vseh poslov opravljajo pogodbeno za Adrio Mobil, Jelovico,

Marles ter za razne inženiringe, gradbena podjetja in slovenske roletarje, medtem ko preostali del pokupijo enkratni kupci.

Trenutno niso tako zanimivi za slovenska gradbena podjetja, ki iščejo predvsem cenene materiale. Medletovi prekašajo konkurenco ravno s kakovostjo, tudi če je na račun višje cene. Spremljajo vse najuglednejše specializirane sejme s svojega področja in sproti sledijo novostim. Redno se srečujejo tudi z največjimi proizvajalci materialov v Evropi in na Bliznjem vzhodu, ki jih zdaj že poznajo in prihajajo s ponudbami v Novo mesto. Slovenski kupci sicer niso tako dojemljivi za novosti kakor sosednji Hrvati, zato bodo Medletovi že v tem letu več pozornosti posvetili reklamni doma in predstavitvam na slovenskih sejmih. Ravno v teh dneh se predstavljajo na sejmu Alpe-Adria (Dom).

B. DUŠIČ GORNIK

DRUGE OBČINE JIH VABIJO - Medletovi vso proizvodnjo sproti prodajo, lani pa so morali kupce celo odklanjati, ker niso imeli dovolj prostora za delo. Zato znajo ceniti lanskoletno pridobitev prostorov v Drgančevju, ki jih je odrešilo težav s pomanjkanjem skladiščnih prostorov za gotove izdelke. Tako velike dejavnosti pač ni več mogoče razvijati v stanovanjski hiši. Prepričani so, da jim ne bi bilo več treba odklanjati dela, če bi si lahko uredili prostore v trenutno sporni obrtni coni v Drgančevju. Iz drugih občin (Šentjernej, Semič) že dobivajo ponudbe za proizvodne prostore, vendar bi jim delo na tako oddaljenih lokacijah povzročilo dodatne stroške zaradi manj učinkovite organizacije dela. (Foto: B. D. G.)

SAD ŠT. 2

KRŠKO - Februarska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo je skoraj v celoti posvečena zaščiti sadnih rastlin v letošnjem letu. Posebej opozarjamo na obsežna in temeljita priporočila, ki so jih napisali mariborski profesor dr. Stojan Vrabl in njegovi sodelavci.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Branjeve se ves februar pogrešale prodajalca domačih čajev Gracarjevega Toneta iz Zabrđja pri Mirmi. Ta ponedeljek se je toliko otlopilo, da je le prišel za svojo stojnico. Vse tako kaže, da bo tudi 8. marec, dan žena, ostal prazen, saj so na nekaj stojnicah že v ponedeljek ponujali lončnice in cvetje za to priložnost. Sicer pa so veljale naslednje cene: šopek teluha 100 tolarjev, jajca 22 - 30, čebulček 300, šalotka 200, oluščeni lešniki 1.200, kosi prekajene svinjine 1.200, jabolka 100, med 500, propolis 250, črna redkev 150, sirček 400, smetana 600, motovilec 1.200, žganje 700, ocvirki 500 in kozarec masti 200 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile banane: 147, hruške 160, jabolka 116, limone 190, pomaranče 110, endivija 462, kisljelo zelje in repa 100 tolarjev. Deladini je zaračunal jabolka 140, hruške 260, grozdje 650, pomaranče 150, limone 220, mandarine 200, jagode 300, krompir 60, zelje 90, papriko 500, kumare 450, čebulo 100, cvetačo 350 in banane 150 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 180 do tri mesece starih in 40 starejših prašičev. Mlajših so prodali 150 po 320 do 370 tolarjev, starejših pa 25 po 220 do 260 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

V zemljo le siljen krompir

Kvalitetno seme je prvi pogoj za kakovosten in velik pridelek. Ker pa se v zadnjem času vse bolj pojavlja vprašanje zamenjave semenskega krompirja glede na to, da pridelovanje krompirja ni več tako donosno kot svoj čas, semenski krompir pa je sorazmerno drag, priporočamo zamenjavo semena vsaj vsake dve do tri leta s kvalitetnim semenom.

Ko imamo doma semenski krompir, ga je potrebno prebrati. Odstranimo vse poškodovane in bolne gomolje, saj so ti glavni viri nekaterih bakterijskih in glivičnih bolezni.

Naslednji ukrep je siljenje oziroma nakaljevanje krompirja. Z lepo nakaljenim krompirjem dosežemo do dva tedna hitrejši in enakomerni vzik, skrajšamo potrebno vegetacijo, dosežemo zgodnejši pa tudi večji pridelek. Zlasti je ranost pomembna pri zgodnjem krompirju.

Postopki siljenja so različni. Za semensko pridelavo potrebujemo čim večje število gomoljev in čim večje število kali na gomolju, kar dosežemo s temperaturnim šokom, in sicer če temperaturo naglo dvignemo na 20° Celzija. Krompir naberevmo v zaboje po 10 do 15 kg in postavimo v svetel prostor. Ko se pojavijo kali, temperaturo postopno znižujemo. Kali ne smejo biti prevelike, ker se ob sajenju polomijo in ni željenega rezultata. Primerna velikost kali je okoli pol centimetra.

Za zgodnji krompir potrebujemo manjše število gomoljev v grmu, in to debelejša. Na to lahko vplivamo tudi s primernim siljenjem. Zaboje krompirja prav tako postavimo v svetel prostor in postopno segrevamo od 4 na 20° Celzija, dokler niso kali velike do pol centimetra. Če nimamo možnosti segrevanja zraka v prostoru, si pomagamo tako, da vsaj gomolje vzbudimo. Vsaj kakšen teden pred sajenjem naberevmo krompir v zaboje ali plastične vreče in postavimo v svetlo lopo, kjer se bodo počasi pokazale kali. Ta krompir je vseeno boljši za sajenje, kot če ga direktno iz kleti prenesemo v zemljo. Paziti pa moramo, da nam ponoči ob morebitnih nizkih temperaturah krompir ne zmrzne.

Se vedno je v navadi rezanje gomoljev. To ni priporočljivo. Ker pa se na trgu pojavlja mnogokrat semenski krompir, ki je zelo debel, in bi bila poraba semenskega krompirja po površini velika, kar poveča stroške pridelave, se včasih odločimo tudi za ta ukrep. Izločimo okužene gomolje, ki jih opazimo ob rezanju. Razkužujemo rezilo. Gomolje režemo samo vzdolž in le na dve polovici. Krompir razrežemo vsaj nekaj dni pred sajenjem, da se rana posuši in zaceli.

Ko nastopijo ugodne vremenske razmere, da se zemlja primerne osuši, pohitimo s sajenjem. Zgodnje sajenje je vedno boljše kot pozno, toda krompir mora iti v toplo zemljo, tudi zgodnji. Zemlja se mora segreti vsaj na 6° do 8° Celzija. Izkušeni pridelovalci pravijo, da je najboljša saditi krompir v velikonočnem tednu ali ko začne brsteti bukev.

Inž. MARJETA UHAN
Kmetijski zavod

Kaj bo letos podpirala država

Denarne spodbude kmetijam, zagotovljene z letošnjim državnim proračunom

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ukrepi za pospeševanje prireje mesa goveda in drobnice so podobni kot lani. Regres za krave dojičje, ki ga lahko uveljavljajo kmetije, ki ne oddajajo mleka, ostaja 20.000 tolarjev/žival za strme, gorskovišinske in kraške kmetije, za kmetije na drugih območjih pa je nižji (18.000 oz. 15.000 tolarjev/žival). Za ovce in koze dojičje je regres glede na pridelovalno območje 2.000, 1.500 ali 1.000 tolarjev/žival. Po novem pa je na voljo tudi regres za ohranitev staleža hladnokrvnih in haflinjskih kobil, ki je 8.000 tolarjev/žival za strme, gorskovišinske in kraške kmetije in 6.000 tolarjev/žival za gričevnato-hribovske kmetije.

Nadhlaj se pitanje govedi stimulira s premijami za pitanje telet mlečnih pasem obah spolov ali telček kombiniranih pasem, ki niso primerne za nadaljnjo rejo. Teleta morajo biti pri zakolu težka naj-

manj 220 kg, premija pa znaša 10.000 tolarjev/žival. Premija za rejo klavnih privesnic kombiniranih pasem ali križank z mesno pasmo znaša 20.000 tolarjev. Predvidevajo se tudi premije v višini 120.000 tolarjev.

Na področju pospeševanja rastlinske pridelave je malo sprememb. Še naprej ostaja regresiranje semena pšenice in rži (12,5 tolarjev/kg) ter semena sladkorne pese. Regresira se tudi seme krompirja za semensko proizvodnjo.

Za sadjarstvo je letos več spodbud, saj so se povišali, za nekatere sadne vrste celo podvojili regresi za sadne sadike. Za jabolno regres znaša na primer 85 tolarjev/sadika, za hruško in breskev 105 tolarjev/sadika, za oreh 450 tolarjev/sadika, za jagodo pa 7 tolarjev/sadika.

O sredstvih, ki so namenjena obnovi vinogradov, smo že poročali v eni izmed prejšnjih števil Dolenjskega lista.

Regresiranje obresti za kredite za tekočo proizvodnjo poznamo že iz prejšnjih let. Obdobje regresiranja obresti je od 1. februarja do 31. decembra. Regresira se realna obrestna mera (r), vendar največ v višini 10% (za prašiče pitance 6%), če so krediti najeti za naslednje vrste proizvodnje: pitanje govedi, pitanje prašičev, pridelava sladkorne pese, krompirja, koruze, pšenice in oljnic, po novem pa ukrep velja še za pridelavo ječmena in rži.

Tudi letos se sofinancira ustanavljanje in delovanje strojnih krožkov. Krožek prejme za ustanovitev 100.000 tolarjev, če ima najmanj 30 članov, oz. v višini 200.000 tolarjev/krožek, če ima več kot 50 članov. Podpira se tudi delovanje strojnih krožkov, tako da se jim krije 50% vseh stroškov, vendar je tu omejitve. Najvišja podpora, ki jo dobi strojni krožek za delovanje skozi vse leto, je lahko 500.000 tolarjev.

mag. TANJA STRNIŠA

Kmetijski zavod Ljubljana,
oddelek za kmetijsko svetovanje
Novo mesto

UKREPI PROTI PODLUBNIKOM

LJUBLJANA - Lastniki oz. upravljalci gozda morajo po posebni odredbi pristojnega ministrstva do 20. marca posekati podrota ali polomljena dreve jelke in bora ter urediti sečišča, na območjih, kjer so bila lani žarišča lubadarja, pa obeliliti tudi panje jelovih dreves. Za smreko in macesen je zadnji rok za posek in ureditev sečišč zadnji marec. Če kdo ne bo mogel do predpisanega roka zadostiti odredbi, mora vsaj 10 dni pred rokom o tem obvestiti Zavod za gozdove Slovenije. Za nespoštovanje odredbe, ki naj bi pripomogla k zavezitvi širjenja škodljivih podlubnikov, so predvidene tudi kazni.

Vitaminov in rudnin vedno manjka

Vitaminizacija je nujna tam, kjer je v obroku veliko silažne koruze, hlevov s tako prehrano pa je pri nas vse več - Še nekaj drugih strokovnih napotkov

Krave molznice moramo vedno krmiti v skladu z njihovimi potrebami. V hlevu imamo krave, ki so različno težke in zelo različno mležejo, torej imajo različne potrebe po krmi. Načeloma bi morali krmiti vsako kravo drugače, vendar si moramo krmljenje poenostaviti.

Vse krave dobijo tako imenovani osnovni obrok, ki je sestavljen iz voluminozne krme in dopolnjen z manjkajočimi hranili. Če je naša voluminozna krma seno in koruzna silaža, moramo tak obrok izravnati z manjkajočimi beljakovinskimi hranili. Ob zeleni krmi, travni silaži ali senu primanjkuje hranil, ki imajo več energije. Vedno pa v obroku primanjkuje mineralov in pozimi tudi vitaminov. Zato je dodatek mineralno-vitaminske mešanice nujen.

Osnovni obrok naj bi bil potreben po hranilnih snoveh vseh presušenih krav in krav, ki mležejo do 10 l mleka dnevno, pri kakovostnejši krmi pa do 12 ali 14 l mleka dnevno.

Na kmetijah pa imamo tudi krave, ki mležejo 30 ali 40 l mleka dnevno. Take krave morajo dobiti najboljše seno in silažo in seveda močno krmo. Krave, ki mležejo več, pojedjo tudi več voluminozne krme, zato naj jo imajo na voljo cel dan. Priporočljivo je, da imamo v hlevu označeno, koliko močne krme dobi vsaka krava. Za vsak liter mleka nad osnovnim obro-

kom naj dobi krava od 0,3 do 0,4 kg krmil. Močno krmo dajemo kravam v dveh ali več obrokih, tako da ne dobijo več kot 2,5 kg krmila naenkrat. Boljše molznice naj bi dobile močno krmo vsaj trikrat na dan.

V zimskih mesecih priporočamo, da krave vitaminiziramo, kljub temu da redno dajete mineralno-vitaminske mešanice. Vitaminizacija je nujna tam, kjer je v obroku veliko koruzne silaže.

Inž. STANE BEVC
Kmetijska svetovalna služba

HELENA MRZLIKAR gospodinski kotichek

Domača zaseka na tri načine

Svežo slanino lahko predelamo s cvrenjem v čisto mast in ocvirke ter s posebno obdelavo v zaseko in prekajeno slanino. Pred predelavo naj bo slanina dobro ohlajena. Takšna je trda in se lepo reže ali melje.

DOMAČA ZASEKA je cenjena zaradi posebnega okusa. Pripravimo jo lahko na tri načine. Prvi način je, da slanino zrežemo na kose, ki jih prevremo v slani vodi, da postanejo prosojni. Nato slanino ohladimo in zmeljemo s čebulo. Vse skupaj dobro premešamo in zaseko napolnimo v kozarce ter zalijemo z mastjo.

Na drugi način zaseko pripravimo tako, da dobro ohlajeno slanino nasolimo in poskropimo s česnovno vodo. Kose zložimo enega na vrh drugega v hladnem in zračnem prostoru in jih tako pustimo nekaj dni, da se slanina presoli. Nato položimo slanino na pekač in postavimo v primerne ogreto krušno peč ali pečico. Pečemo jo tako dolgo, da postane slanina steklena in jo z lahkoto prebodemo z vilicami. Pečeno

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Zaščita cvička

(Nadaljevanje od 9. februarja)

Zaščititi cviček pomeni zavarovati to vino, njegovo dobro ime, ugled in kakovost, da bodo ljudje verjeli v oznako, ki bo nalepljena na steklenicah. Naj navedem splošno znano blagovno znamko avtomobilov Mercedes. Vsi verjamejo, da Mercedesova zvezda na pokrovu motorja jamči kakovost avtomobila. Prepričan sem, da bo čez 10 let v Sloveniji več zaščiteneh vin, za katere bo vedel vsak natak, vsak trgovec in večina porabnikov, kupcev vina, kaj pomenijo. Zato upam, da bodo vsi vinogradniki čimprej došli in tudi verjeli v to novo priložnost za uveljavitev posameznih vin.

Slovenski vinski trg je zelo hvaležen in za visoke cene se prodajajo stekleničena vina, ki so visoko kakovostna oz. ne nihajo v kakovosti. Zato lahko z večjim optimizmom pripravljamo zaščito cvička in seveda čimprej tudi drugih vin, ki so v posavskem vinorodnem rajonu že poznana. Toda zaščititi vino pri tako razdrobljeni posesti vinogradov, kot je na Dolenjskem, je nemogoče z zakonom, z odločitvijo vlade, če za to niso vinogradniki sami.

Kako bi izgledala zaščita cvička, ki bi po kakovosti ustrezala točno določenim standardom? Ni nujno, da bi se to vino polnilo samo na enem mestu, samo v eni ali dveh zadržnih kletih. Zaščiteni cviček bi lahko stekleničili tudi v zasebnih polnilnicah, ki bi zadostile postavljenim normam. Idealno bi bilo, da bi se odločili za zaščito vsi pridelovalci cvička, kar pa se gotovo ne bo zgodilo. Ocenju-

jemo, da se trži letno približno 1,5 milijona litrov cvička, prepričan pa sem, da bi že s 150.000 litri zaščitene cvička na slovenskem trgu vzbudili pozornost. Gostinstvo bi iskalo predvsem to vino, v trgovinah bi ga kupovali poznavalci vin. To vino bi bilo bistveno dražje od ostalih cvičkov, toda višja in zanesljiva kakovost bi prispevala k boljši prodaji.

Za zgled bom vzel pravila vinogradnikov iz avstrijske Štajerske, ki so zaščitili svoje rdečkasto vino schilcher (šilher). Združenju interesentov tega vina je uspelo dvigniti kakovost in cene so potem narasle nad njihovimi pričakovanji. Nava-jam samo nekatere člene teh pravil:

3. člen:

- Združenje vodi evidenco o površinah vinogradov vsakega člana, vsako spremembo površin vinogradov za šilher mora vinogradnik obvezno javiti Združenju.

- Za vsakega člana vodi Združenje statistiko o predvidenem pridelku grozdja.

- Vinogradniki, ki sami prodajo vino, so dolžni javiti Združenju do 30. novembra mošt, ki so ga naprešali za šilher, kakor tudi prodano količino tega vina. Enako so dolžni javiti količino grozdja, ki so ga kupili, oziroma količino že gotovega vina za nadaljnjo prodajo.

- Člani Združenja se obvežejo, da bodo dovolili ob vsakem času pregled tako zaloga vina kot dokumentov. Kontrolo opravljajo člani nadzornega odbora, ki jih izvoli skupščina Združenja.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIC

NAJBOLJŠI ČURINOV RIZLING

PTUJ - Tretje ocenjevanje iz prodajne mreže odbranih vinskih vzorcev, ki ga je pripravil Veritasov vinski nakupovalni vodnik, je pokazalo, da je v marcu zmagal laški rizling, izbor 1994, iz znane Čurinove kleti. V najožji izbor se je uvrstila tudi metliška črna letnika 1992.

PRIKAZ REZI TRTE IN DREVJA

STRAŽA - Inž. Jože Maljevič iz Kmetijskega zavoda bo pokazal strokovno pravilno rez vinske trte v ponedeljek, 11. marca, ob 15.30 v vinogradu Zvoneta Derganca v Stari gori, v četrtek, 14. marca, ob isti uri pa v vinogradu Draga Roženbergerja na Ruperčevrhu. Inž. Janez Hrovat iz Kmetijskega zavoda bo za sadjarje in vrtničarje pokazal rez sadnega drevja v torek, 12. marca, ob 15.30 v Stari gori pri g. Gašperšiču. Vabljeni!

TREBELJANI POKAZALI NAJVEČ ZNANJA - Kmetijska svetovalna služba in šele konec decembra lani ustanovljeno Društvo podeželske mladine Trebnje sta preteklo soboto na občinskem tekmovanju Mladi in kmetijstvo v Račjem Selu v gostilni Kavšek vzorno pripravila to prireditev, na kateri se je pomerilo 6 ekip. Na vsa vprašanja, tudi iz 2. težavnostne stopnje o ajdi in iz 3. težavnostne stopnje o prašičerji, je pravilno odgovorila le 1. ekipa Trebelnega (na posnetku od leve: Darja Božič, Irena in Franc Lamovšek), 2. mesto je osvojil Šentrupert, 3. mesto 2. ekipa Trebelnega. Glavni pokrovitelj kviza je bil Avto Slak iz Trebnjega. (Foto: P. Perc)

Skupina treh - Babić, Becić, Miše

Jutri ob 18. uri odprtje razstave najpomembnejših hrvaških umetnikov v Dolenjskem muzeju v Novem mestu - Uvod v prihajajoči 4. Bienale slovenske grafike

"PREHOD ČEZ RDEČE MORJE"

NOVO MESTO - To je naslov razstave dipl. ing. in slikarke Marte Jakopič - Kunaver, ki bo odprta v soboto, 9. marca, ob 18.40 v frančiškanski cerkvi v Novem mestu. Umetnico bo predstavil slikar Matej Metlikovič iz Ljubljane, v kulturnem programu pa bo nastopil oktet Adoramus.

ORAČ V VODNIKOV DOMAČIJI

LJUBLJANA - Danes, 7. marca, bodo ob 18. uri v Galeriji Vodnikova domačija odprli samostojno razstavo od slikarja Janka Orača iz Novega mesta. O avtorju in njegovem delu bo govoril višji kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijević, za prijetno vzdušje pa bo poskrbel glasbenik Lado Jakša.

Prikazati tudi delček skritega

1. marec - Dan odprtih vrat Dolenjskega muzeja in otvoritev razstave s predmeti, ki jih sicer zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče videti - Avtorica Ivana Tanko

NOVO MESTO - Od letos naprej bo 1. marec za Dolenjski muzej poseben dan. Ta dan bo namreč dan odprtih vrat, ko bodo delavci muzeja skušali ustanovo čim bolj približati ljudem, pripravili pa bodo tudi razstavo Iz depojev Dolenjskega muzeja, ko bo možen ogled predmetov, ki so sicer "skriti", toda ne zaradi svoje nepomembnosti, ampak zaradi pomanjkanja razstavnega prostora. Žal tako usodo doživlja kar 20000 kosov muzejskega gradiva, kajti v stalnih zbirkah jih je razstavljenih le okrog 3000. Torej več kot pohvalna akcija Dolenjskega muzeja, za katero želimo, da postane tradicionalna.

Letošnja otvoritev razstave Iz depojev Dolenjskega muzeja je bila v petek zvečer, ob zaključku prvega dneva odprtih vrat muzeja, z glasbo in plesom pa jo je popestrila otroška folklorna skupina Kres, ki jo vodi Majda Nemanjič. Obiskovalce je z delom Dolenjskega muzeja v preteklem letu najprej seznanil njegov direktor Zdenko Picelj, ki je zelo zadovoljen, saj so začrtani program uresničili. Poleg rednega muzejskega dela so pripravili kar pet lastnih avtorskih razstav s katalogi ter šest gostujočih in pet likovnih razstav s sodelovanju s Hrvaškim kulturnim združenjem. Pohvala in potrdilo prizadevnosti ekipe delavcev Dolenjskega muzeja je tudi letošnje priznanje Mestne občine Novo mesto ob kulturnem prazniku. G. Picelj se je vsem sodelavcem in ostalim zahvalil za pomoč pri uresničitvi ciljev, obljubil pa je, da so tudi za letos pripravili zanimiv razstaveni program z ostalimi dejavnostmi.

Tokrat se predstavljajo z zanimivo razstavo Iz depojev Dolenjskega muzeja, ki jo je s sodelavci pripravila pedagoginja Ivana Tanko; ista je napisala tudi besedilo za prospekt, ki je izšel ob razstavi. Na otvoritveni slovesnosti je najprej povedala, da so depoji muzeja sedaj že primerno opremljeni za shranjevanje zgodovinsko pomembnega gradiva, toda da bi jih potrebovali še več, saj se fond hitro večja. Tokrat so iz etnološkega de-

GOSTOVANJE GLEDALIŠNIKOV IZ VELIKIH LAŠČ

LOŠKI POTOK - V soboto, 16. marca, bo ob 19. uri v šolski telodavnici na Hribu gostovala dramska skupina Rob iz Velikih Lašč z veseloigro Poročen sem s svojo ženo, v režiji Janeza Cimpermana. To bo prva dramska predstava po skoraj letu dni.

našim najpomembnejšim slikarjem npr.: Gabrijelu Stupici in

Ljubo Babić
Avtoportret, 1936
olje, platno, 44 x 38 cm
(zbirka Moderne galerije, Zagreb)

Zoranu Mušiču (obvestilo v Dolenjskem listu dne 22.2.1996 je bilo netočno in pomanjkljivo). Iz zagrebške likovne akademije je prišel tudi kot profesor na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljano tehnolog Hudoklin.

Med tremi izstopa še posebej po mnogih aktivnostih Ljubo Babić, tudi umetnostni zgodovinar, pisec strokovnih besedil, prvi direktor Moderne galerije, direktor Strossmayerjeve galerije, rektor Akademije, organizator pomembnih tujih razstav v Zagrebu kot tudi hrvaške umetnosti v tujini.

Vsi trije so bili svetovljani, ki so zelo senzibilno v lastno ustvarjanje kot tudi v pedagoško delo prenašali svoja videnja, spoznanja in vrednosti El Greca, Velazqueza, Goye, C. zanna, Matisa, Van Gogha, Picassa... Povedane izkušnje so se kar najlepše preko Stupice in Mušiča pretakale v srednjo in mlajšo generacijo slovenske umetnosti. Prepričan sem, da bo otvoritvena beseda direktorja Moderne galerije gospoda Igorja Zidića, zelo dobrega poznavalca svetovne sodobne umetnosti, najbolj predstavila veličino razstavljenih del. Razstave se lahko zares veselimo, zato ne zamudite otvoritvenega večera.

Razstava je bila v naših mislih tudi kot uvod v prihajajoči 4. Bienale, ki bo 28.6.1996. Naj na koncu omenim, da bo izšel tudi spremljavni katalog, za katerega se je vodstvo Dolenjskega muzeja potrudilo, da je pridobilo pokrovitelja, ter da bo tako razstava kakovostno v vseh pogledih enaka predhodnim predstavitvam.

BRANKO SUHY
predsednik Bienala

LIKOVNA DELAVNICA ZA OTROKE

NOVO MESTO - V počastitev 8. marca in materinskega dne bodo na Oddelku za mladino Knjižnice Mirana Jarca organizirali likovno delavnico, na kateri bodo izdelovali predmete, s katerimi bodo mladi lahko razveselili svoje mamice, sestre, babice... S sabo lahko prinesejo škarje, kolažni papir, krep papir in lepilo, ustvarjanje pa bo potekalo 6. in 7. ter 21. in 22. marca od 16. do 18. ure.

DVA ZANIMIVA KONCERTA V NOvem MESTU

NOVO MESTO - V organizaciji ZKO Novo mesto bo danes, v četrtek, 7. marca, ob 20. uri v avli KC Janeza Trdine nastopila vse popularnejša skupina Šukar iz Ljubljane, v petek, 8. marca, pa bo v istih prostorih in ravno tako ob 20. uri jubilejni koncert učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič - dirigent je dr. Mirko Slosar. Program bo povezoval Jože Humer.

RAZPIS ZA ROŽANČEVO NAGRADO

LJUBLJANA - Založba Mihaelč tudi letos organizira razpis za nagrado Marjana Rožanca za najboljše esejistično zbirko, ki je bila natisnjena od 1.5.1995 do 30.4.1996, rok za prijavo pa je 30.4.1996. O nagradi bo odločala tričlanska žirija (Milan Dekleva, Alenka Zor Šimoniti in Vanesa Matajč), zato je treba žiriji poslati tri izvide knjige.

V POČASTITEV DNEVA ŽENA

ČRNOMELJ - Mladinski kulturni klub Črnomelj vabi v počastitev dneva žena v soboto, 9. marca, na naslednje prireditve: ob 20. uri bo v Špeličevi hiši otvoritev slikarske razstave Maje Sever, ob 21. uri bo v prostorih kluba modna revija "Reciklaža", ob 22. uri pa bo ravno tako v klubu koncert rock skupine Baby can dance.

Srečanje dolenjskih bibliotekarjev

Društvo knjižničarjev Dolenjske (DKD) je pregledalo preteklo delo ter izdelalo načrte - Gosta: mag. Nada Česnovar predavala o matičnih knjižnicah, prof. Jaro Dolar o Spominih

NOVO MESTO - Frančiškanski samostan je v četrtek, 29. februarja, imel v gosteh v svojih prostorih bibliotekarje Dolenjske, saj je imelo njihovo društvo redni letni občni zbor. Svoje delo v preteklem letu so ocenili za dobro, zastavili pa so si še tudi nove naloge. Da je bilo srečanje prijetnejše, so povabili dva zanimiva gosta: prvi je bila mag. Nada Česnovar, ki je predavala o matičnih knjižnicah ozr. pomenu matične službe v knjižnicah, drugi pa prof. Jaro Dolar, ki je predstavil svojo novo knjigo Spomini.

Nataša Petrov, predsednica DKD, je za uvod orisala lanske delo društva, ki deluje od leta 1977. Povedala je, da je sedaj včlanjenih nekaj več kot 80 knjižničarjev, ki so bili dejavni ne samo pri svojem rednem delu, pač pa tudi v okviru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, z udeležbo na strokovnih posvetovanjih, s pripravo referatov (Andreja Pleničar), s spremljanjem novosti v stroki, s samoizobraževanjem itd. Vse to bo njihova naloga tudi v letošnjem letu, ko bo njihovo področno društvo po desetih letih

spet organizator strokovnega posvetovanja slovenskih knjižničarjev, ki bo od 10. do 12. novembra v Termah Čatež. Letos spomladi bodo organizirali tečaj iz obdelave zvočnih in video kaset, šolske knjižničarke pa so izrazile željo po predavanju iz obdelave najnovejših medijev. Petrovova je v imenu DKD čestitala knjižnicama v Brežicah in Novem mestu, ki letos praznujeta 50 let delovanja, zahvalila pa se je tudi vsem knjižničarjem, ki kakorkoli podpirajo delovanje društva.

Na srečanju so svoje delovne

DOBITNIKI ODLIČIJ ZKO NOVO MESTO - Za prizadevno in uspešno delo na kulturnem področju sta letos odličji prejela Janez Vernik, predsednik KUD Krka (prvi z leve) in Rudi Mraz, član moškega pevskega zbora Dušan Jereb (v sedini). Na sliki je še Jože Koporec, predsednik ZKO Novo mesto. (Foto: L. Murn)

Priznanja najzaslužnejšim

ZKO Novo mesto je za lansko leto štirim kulturnim delavcem podelila priznanja, dva pa sta si prislužila odličji

NOVO MESTO - V petek, 1. decembra, je bilo v avli KC Janeza Trdine slovesno. Predsednik ZKO Novo mesto Jože Koporec je namreč šestim najzaslužnejšim na področju ljubiteljske kulture v letu 1995 podelil priznanja in odličja. O tem, kdo so nagradenci, je predsedstvo ZKO odločilo 13. februarja. Podelitve se je udeležil tudi Vojko Stopar, glavni tajnik ZKO Slovenije. Da smo obiskovalci skupaj z nagradenci preživeli prijeten večer, imajo za sluge tudi mladi iz otroške folklorne skupine Kres, ki so prispevali zanimiv glasbeno - pevski utrinek, ter plesalci plesnega društva Terpsihora. Program je vodila Staša Vovk.

In sedaj k nagradencem. Prvo odličje je za 50 let dela na področju ljubiteljske kulture prejel Rudi Mraz, ki je bil tudi eden najbolj vztrajnih pevcev moškega pevskega zbora Dušan Jereb iz Novega mesta, ki je lani ob 50-letnici prenehal delovati. Zbor je letos ob kulturnem prazniku prejel tudi priznanje Mestne občine Novo mesto. Drugo odličje pa je šlo v roke Janezu Verniku, predsedniku KUD Krke, tovarne zdravil, Novo mesto. To društvo, ki letos praznuje 25 let delovanja, je namreč tudi lani bistveno pri-

spevalo k bogatejšemu kulturnemu življenju v dolenjski prestolnici. Med dobitnike priznanj pa spada mešani pevski zbor Pomlad: priznanje je prejela njegova predsednica Polona Kumer. Zbor, ki zelo uspešno deluje od septembra 1992, je lani na reviji pevskih zborov Naša pesem v Mariboru dobil srebrno plaketo in bil od 26 zborov šesti. Z lepimi uspehi se lahko pohvali tudi pihalni orkester Krke Zdravilišč iz Straže, ki je lani na mednarodnem tekmovalstvu v Italiji v 2. kategoriji dosegel prvo mesto od devetnajstih sodelujočih; Miro Saje, ki je dirigent orkestra že peto leto, pa je bil proglašen za najboljšega dirigenta v vseh kategorijah. Tudi zato mu je ZKO Novo mesto podelila eno izmed letošnjih priznanj. Dobitniki priznanj so še: zborovodja Anton Fink za dolgoletno vodenje pevskega zbora Šmihel in Zdenko Tekstor ter Anton Hren, pevec mešanega pevskega zbora Mali Slatnik, ki prepeva 15. leto. Oba sta tudi zaslužna organizatorja kulturnih prireditev. Iskrene čestitke vsem dobitnikom priznanj in odličij, ki jim gotovo pomenijo zaslužen pohvalo in obenem motivacijo za prihodnje delo na področju kulture!

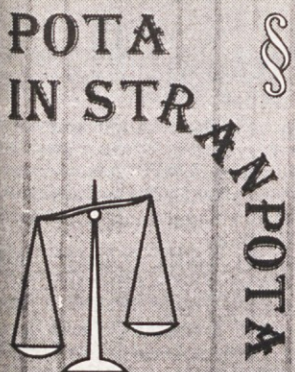
L. MURN

SREČANJE MINILO DELOVNO IN PRIJETNO - Na sliki so (od desne proti levi): Nataša Petrov in člani predsedstva društva: Nataša Kumeč, Drago Pirman in Antanija Amon. (Foto: L. Murn)

NA OTVORITVI JE BILO VESELO - Otvoritev razstave Iz depojev Dolenjskega muzeja so na svojstven način popestrili mladi plesalci in pevci otroške folklorne skupine Kres, na sliki pa sta še (z leve proti desni) Zdenko Picelj in Ivana Tanko. (Foto: L. Murn)

dežurni poročajo

VLOMILI V TRGOVINO - V noči na 26. februar je bilo na Kolodvorski cesti v Črnomlju vlomljeno v trgovino Lovca, ki je last J. iz Boršta. Storilec je odnesel več nožev, dve lovski puški, več samokresov, dve plinski pištoli, daljnogled, več vrst streliva, več pirotehničnih izdelkov in nekaj denarja. Trgovino je oškodoval za skoraj 1,1 milijona tolarjev.

OB DENARNICO - 26. februarja nekaj pred 20. uro je neznanec prišel na parkirni prostor pred zdravstveni dom v Žužemberku in iz odklenjenega avta ukradel žensko denarnico, v kateri je imela J. D. iz Soteske dokumente in bone za gorivo. Lastnico je oškodoval za 15 tisočakov.

EKSPLODIRALA PEČ - 28. februarja okoli 10.30 je prišlo v pekarni Zavoda za prestajanje zaporne kazni Dob pri Mirni do eksplozije peči za peko kruha. V času eksplozije na sredo ni bilo nikogar v bližini, tako da je nastala le materialna škoda v višini treh milijonov tolarjev. Vzrok nesreče še ni znan.

OB AVTORADIO - 28. februarja je neznani storilec iz osebnega avta, ki ga je imela B. Z. iz Brezovice parkiranega v Ločni pred upravno zgradbo tovarne zdravil Krka, ukradel avtoradio in jo oškodoval za 50 tisočakov.

Šmihelčani gasili na Bregu

Kupili bi radi sodobnejše gasilsko vozilo - Njihov pevski zbor letos praznuje 20-letnico

ŠMihel - Člani prostovoljnega gasilskega društva Šmihel so minulo soboto na občnem zboru ocenili svoje delo in si zastavili cilje za naslednje leto. V društvu je kar 12 višjih častnikov, 8 nižjih, 2 zdravnik, 2 gasilska sodnika, 2 sanitetna delavca in operativna deseterina mladincev, takšna sestava pa je porok, da bo v bodočnosti vloga društva v tem koncu Novega mesta še večja. Šmihelski gasilci so pridobili tudi stalna sredstva, saj so sklenili pogodbo z dolenskim poveljstvom slovenske vojske za prevoz vode k vojaški postojanki na Trdinovem vrhu. V letošnjem letu bodo napeli vse sile in z veliko zbiralno akcijo zbrali denar za nakup sodobnejšega gasilskega avtomobila. Šmihelski gasilci že več let sodelujejo s prostovoljnimi gasil-

TREŠČIL V PODVOZ

KRŠKO - 3. marca ob 8. uri se je na lokalni cesti Drnovno - Zasap izven naselja Drnovno zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl 61-letni Jože B. iz Mrševic. To je že osma žrtev letos v Posavju. B. J. je vozil oseben avto po lokalni cesti od Drnovnega proti Zasapu. Ko je pripeljal do podvoza magistralne ceste, je zaradi vožnje po levi strani čelno trčil v podvoz in zaradi hudih poškodb na kraju nezgode umrl.

KRONIKA NESREČ

ŠTIRILETNIKA VRGLO SKOZI OKNO - 28. februarja ob 18.20 je 25-letni I. B. iz Brezje vozil oseben avto iz Trebnjega proti Novemu mestu. V Mirni peči na Rogovili je vozil po levi strani vozišča, ko mu je nasproti pripeljal 25-letni R. G. z Dolenskih Ponikev, ki kljub zaviranju trčenja ni mogel preprečiti. Po trčenju je 4-letnega sopotnika I. B. v vozilu I. B. vrglo skozi vetrobransko steklo na vozišče, da se je hudo poškodoval, lažje poškodbe pa je dobil tudi R. G.

Prostovoljcem pomembne naloge

Poveljnik odgovoren za izobraževanje članov društva - Namesto sirene kmalu tihi alarm - Lokalna skupnost mora skrbeti za organizacijo in financiranje društev

Za slovensko gasilstvo je sedanje obdobje pomembna prelomnica, ki prinaša številne novosti, saj je bila pred dvema letoma in pol na kongresu začrtana pomembna naloga - zagotoviti kvalitetno gasilstvo. Tako je 108.000 prostovoljnih gasilcev, od katerih je polovica operativcev in 600 poklicnih, že priča spremembam pri opravljanju gasilske službe, pri čemer je dan poudarek kvalitetni tehniki in strokovni usposobljenosti vsakega gasilca.

Temelj gasilstva so prostovoljna gasilska društva, pri katerih bo znanje dobilo še večji pomen. Za izobraževanje članov bo odgovoren poveljnik, nadaljevalni tečajji pa se organizirajo v okviru občinskega poveljstva. Za izpit je dve leti časa, kdor ga ne bo imel, ne bo mogel biti član enote. Za organiziranje in financiranje je odgovorna lokalna skupnost. Po besedah poveljnika gasilske zveze Slovenije Antona Sentočnika, ki se je nedavno tega mudil v Šentjernej, niti najbogatejša občina ne more pokriti finančnih potreb gasilstva, in čeprav se v Sloveniji tej dejavnosti namenja veliko sredstev, bi lahko s pravilnim prerazporejanjem dosegli veliko boljši učni-

nek. S pravili upajajo osebno opremo gasilca, predpisani pa so tudi državni standardi za tehniko, tudi za vozila.

Za financiranje gasilstva iz

Zabodel ženo

Anton iz Ponikev osumljen poskusa umora svoje žene

PONIKVE - 48-letna Kristina H. s Ponikev in njen mož Anton sta se v soboto, 2. marca, v dopoldanskih urah na Ponikvah pri Brežicah sprla, pri tem pa je mož ženo porinil po tleh. Kristina se je popoldne odselila k hčerki. Okoli 19. ure je mož prišel v Čanje št. 9 in odšel v kuhinjo, kjer so sedeli njegova žena, hčerka in dva otroka. Med prepriom je mož potegnil lovski nož s 25 centimetrov dolgim rezilom in ženo zabodel v prsi. Ko je še enkrat zamahnil proti njej, sta vmes skočila hči in njen mož ter mu nož vzela.

Tu je Antona tako razburilo, da je odšel v drvarnico po lovsko puško, jo napolnil in uperil proti hčerki, njenem možu in otroku. Ti so se umaknili, Anton pa je sedel v avto in se odpeljal domov na Ponikve. Čez eno uro se je sam prijavil policistom. Zoper njega bo vložena kazenska ovadba zaradi suma poskusa umora.

PRIHODNI TEDEN PA REPRESIVNO

V Sloveniji od 15. februarja poteka preventivna akcija "Stopimo iz teme", ki je prva v nizu letošnjih policijsko-preventivnih akcij s skupnim naslovom "Premalo nas je, da bi umirali na cesti". Policisti bodo še do 10. marca pešcem delili kresničke in zloženke, kresničke pa so naprodaj tudi na vseh Petrolovih črpalkah v naseljih. Akcija bo zaključena 10. marca, ko bodo policisti zoper pešce, ki bodo kršili cestnoprometne predpise, predvsem tiste, ki se nanašajo na pravilno stran hoje po vozišču, ukrepali.

J. PAVLIN

ŠMihelski GASILCI MOČNO SKUPAJ - Prostovoljno gasilsko društvo Šmihel šteje kar 145 članov in rezveljivo je, da so v minulem letu včlanili 10 novih, v osnovni šoli pa imajo 40-člansko četo. Sobotni večer so v prijetno urejeni dvorani gasilskega društva v Šmihelu popestrili učenci osnovne šole iz Šmihela in gasilski pevski zbor pod vodstvom Toneta Finka, ki bo letos praznoval 20-letnico obstoja. (Foto: J. Pavlin)

PADEL S TOVORNJAKA

KRŠKO - 28. februarja zjutraj je 22-letni K. D. iz Kozjega na leseno deponijo podjetja Vitacec v Krškem s tovornim avtomobilom pripeljal bukov les. Da bi les razložil, je splezal po letvi na vrh naloženega lesa in odpel povezni verigi. Ko se je vračal proti letvi, mu je na mokrih in poledenelih deblih spodrsnilo in je iz višine štirih metrov padel na tla ter si poškodoval kolk in roko.

proračuna bodo občine do 20. marca dobile merila za financiranje, po zagotovitvi Sentočnika pa sredstev ne bo manj. Preko požarne takse se je lani nabralo 600 milijonov tolarjev, letos naj bi bilo 100 milijonov več. Od tega bo šla polovica sredstev občinam, polovica pa za realizacijo državnega programa, predvsem za nabavo radijskih postaj za gasilske enote, s čimer bi zagotovili kvalitetne zveze. Spremembo sistema zvez za celotno zaščito in reševanje, imenovanega ZARE, pripravlja ministrstvo za obrambo, ta korak pa je nujen že zato, ker so naše vstopne frekvence nepravilne.

Alarmni sistem naj bi bil regijski. Do konca marca bo zgrajenih 5 centrov, do konca leta pa še 8. Slovensko gasilstvo se resda lahko pohvali z veliko predanostjo članov, tudi s tehniko se lahko postavimo ob bok razvitejšim državam,

• Še letos naj bi za alarmiranje na področju zaščite in reševanja (tudi za gasilce) veljala nova evropska številka 112, tako tudi za klic gasilcev ne bo več številke 93.

po mnenju poveljnika gasilske zveze Antona Sentočnika pa na

T. GAZVODA

po dolenski deželi

• Kot pozimi iščejo ptiči kaj za v kljun, tako včasih iščejo tudi tatiči kaj za v želodec in se pri tem na veliko preseenečenje za druge vrednejše predmete sploh ne zanimajo. Tako je bilo prejšnji teden v Lipniku, ko je neznanec vlomil v kletne prostore hiše, očito pa je imel zelo velike oči in prazen trebuh, saj se je odpravil domov kar z 20 kilogrami suhega mesa in klobas, iz skrinje pa je vzel še okoli 10 kilogramov zamrznjenega mesa. Vsaj za nekaj časa bo menda zaleglo.

• Da se s policisti ne gre igrati, je 13. februarja ponoči spoznal 26-letni Š. J. iz Krškega. Najprej so ga hoteli policisti okoli polnoči ustaviti v Kostanevici, a jim to ni uspelo, mladenič v BMW-ju pa je lepo odpeljal naprej proti Krškemu. Kot nalašč pa je ponovno padel v policijske roke na Drnovem. Tudi tu se ni dal, močno je pohodil plin in izginil v noč. A ne za dolgo: v Krškem ga je izsledila patrulja. Tokrat je na znak policista celo ustavil, vendar se je nedostojno vedel in za nameček hotel še pobegniti. Ker je bil agresiven, so policisti preizkusili plinski razpršilec. Kršitelj se ni mogel upreti niti alkotestu. Ta je pokazal 1,7 grama na kilogram alkohola v izdihnjem zraku, a mladi upornik se z rezultatom ni strinjal. Tako se je njegova vožnja (tokrat v spremstvu mož v modrem) nadaljevala še do zdravstvenega doma in počitka na policijski postaji.

OBVISEL NA DREVESU

SEMIČ - 29. februarja okoli 15.30 je 40-letni Miroslav J. iz Novega mesta vzletel z urejenega vzletišča na Smuku nad Semičem. Med letenjem je zaradi vetra izgubil oblast nad padalom in ga je bočno zaneslo nad streho stanovanjske hiše v Semiču, nato pa je padel na zelenico in se lažje poškodoval. Pomoč so mu nudili v črnomaljskem zdravstvenem domu, nato pa še v bolnišnici v Novem mestu. Istega dne okoli pol druge ure je zaradi vetra oblast nad letenjem izgubil tudi jadralac Milan G. iz Semiča, ki je strmoglavil v gozd pod Smukom in obvisel na drevesu, na srečo pa jo je odnesel brez poškodb.

NOVO SPECIALNO VOZILO - Eno od dveh novih specialnih vozil novomeške Komunale, namenjeno za čiščenje kanalizacije ter praznjenje in čiščenje greznic.

Komunala za čisto okolje

Novomeška Komunala kupila dve novi specialni vozili - Cenejše in kakovostnejše storitve

NOVO MESTO - Pred nedavnim je novomeška Komunala kupila dve novi specialni vozili: za zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov ter za čiščenje kanalizacije, praznjenje in čiščenje greznic. Prvo vozilo je znanka Mercedes in ima vgrajen sistem za triinpolkratno stisnjenje odpadkov, skupna dovoljena teža vozila je 18 ton, njegova nosilnost pa 7 ton odpadkov. Poleg tega ima ta avtomobil okolju prijazen motor in to je prvo vozilo Komunale s tako imenovanim ekološkim motorjem.

Specialno vozilo za čiščenje kanalizacije ter praznjenje in čiščenje greznic, tako imenovani kanal jet, pa je izdelek italijanskega proizvajalca Iveco. Vozilo ima sistem za reciklažo odpadne vode, dve cisterni: 4.450-litrsko za odpadno vodo in 1.000-litrsko za čisto vodo; ima še navijalni bobn s 40 m dolgo polcolsko cevjo, sistem za prečrpavanje in izliv vode. Za upravljanje s tem vozilom in opravljanje del, za katere je na-

menjeno, sta bila dva voznika Komunale teden dni na usposabljanju pri proizvajalcu. To vozilo bodo v Komunali uporabljali za lastne potrebe, hkrati pa je namenjeno tudi za opravljanje storitev tistim lastnikom hiš, ki niso priključene na kanalizacijo.

Obe vozili - veljali sta okoli 200.000 nemških mark - je Komunala kupila iz lastnih sredstev, delati pa sta začeli te dni. Za nakup so se v Komunali odločili zato, ker je bila njihova dosedanja mehanizacija na tem področju že zastarela, nabava novih vozil pa bo pripomogla k cenejšim in kakovostnejšim storitvam. Tudi notranja oprema obeh vozili je najsodobnejša, zlasti kar se tiče varovanja zdravja voznikov pa tudi glede drugih delovnih razmer.

Na Komunali so se odločili, da bodo zaradi poudarjene skrbi za okolje vozili bele barve in ne oranžne, ki je bila doslej barva tega javnega podjetja. A. B.

LETOS TUDI OBČINSKO GASILSKO TEKMOVANJE - Gasilska tekmovanja so za urjenje gasilcev velikega pomena, zato so bili udeleženci občnega zbora gasilskega društva Šentjernej obveščeni, da bodo letos v šentjernejški občini organizirali tudi občinsko tekmovanje. Verjetno bo to v Vrhpolju, saj tamkajšnje gasilsko društvo letos praznuje 90-letnico obstoja.

Preventiva velikega pomena

V sektorju je lani desetkrat zagorelo - Težave z alarmiranjem - Telefonske številke na koledarju

ŠENTJERNEJ - Gasilsko društvo Šentjernej je s 135 člani in 30 podpornimi člani med večjimi v zvezi in največje v šentjernejški občini, letos pa slavi 115-letnico obstoja. V društvu upajo, da jo bodo, kljub temu da naj bi praznovali le okrogle obletnice, primer- no počastili. Gasilci že sedem let namensko zbirajo denar za novo terensko vozilo, ki naj bi ga nabavili letos, saj bi ga potrebovali za gašenje gozdnih požarov.

Na nedeljskem občnem zboru je beseda tekla tudi o podmladku, saj je delo z mladimi zaradi pomanjkanja mentorjev za nekaj časa zamrlo, sedaj pa pod mentorstvom Metoda Krvine mladi spet delajo v krožku. Upada tudi število tekmovalnih desetin, vendar želijo tako delo z mladimi kot rezultate na tekmovanjih še izboljšati. V sektorju je bilo lani kar 10 požarov, zato je velikega pomena pre-

ventiva. Gasilni aparat naj bi imelo vsako gospodinjstvo, saj je strošek zanj neznaten v primerjavi s škodo, ki jo lahko povzroči požar. Tako bodo letos organizirani preventivni pregledi aparatov po gospodinjstvih, za vse gasilce pa tečajji. Predsednik gasilskega društva Šentjernej Polde Švalj se je zahvalil županu, ki se je takoj po ustanovitvi nove občine zavzel za gasilstvo, izpeljane pa so bile tudi potrebne organizacijske spremembe.

V občini je pereč problem alarmiranja, saj občani v primeru požara kličejo številko 93, ker se številke domačih gasilcev ne spomnijo, obveščeni poklicni gasilci pa matičnega prostovoljnega društva ne pokličejo vedno, zato so šentjernejški gasilci letos na koledar zapisali tudi domače številke. T. G.

TANIN SEVNICA razpisuje prosto delovno mesto:

• **KEMIJSKI PROCESNIČAR - ELEKTRIKAR**

Pogoji: - IV. stopnja strokovne izobrazbe (elektrikar-energetik) - najmanj 3 leta dela na elektroenergetskih napravah

S kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: **TANIN SEVNICA, p.o., Hermanova 1, 68290 SEVNICA** najkasneje do 14.3.1996.

Kočevski namiznoteniški igralec je posamični finale izgubil šele na koncu 5. niza in tako le za las izgubil trojni naslov - Zlato osvojil med mešanimi in moškimi pari

LJUBLJANA - Gregor Komac in Biljana Todorovič, ki sta bila pred kratkim po izboru revije Bela žogica proglašena za najboljša slovenska namiznoteniška igralca, sta na letošnjem državnem prvenstvu v dvorani na Galjevici dokazala, da to tudi res sta, do popolnega primate pa je obema manjkalo zelo malo. Biljani se je zlato izmuznilo v igri ženskih parov, na koncu že precej utrujenemu Gregorju Komcu pa prav med posamezniki, kjer je že četrti in tretji zapored osvojil naslov državnega prvaka Robi Smrekar.

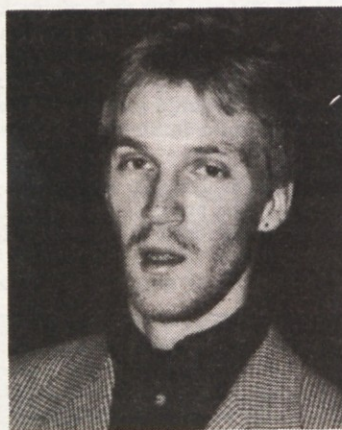
Moški finale je bil prava drama. Na poti do finala je Gregorja že v četrtfinalu utrudil Škafar (3:1), v polfinalu pa po maratonskem dvoboju še Stefan Kovač (3:2). Kljub temu je Gregor finalno tekmo začel odlično in proti Smrekarju vodil z 2:1 ter v petem odločilnem nizu ulovil Smrekarjevo prednost 18:12, a je

potem le odločila večja zbranost Robija Smrekarja, ki je imel precej

• KOČEVJE - V 14. krogu prve državne namiznoteniške lige so Novomeščani v dolenskem derbiju premagali kočevski Melamin. Zmaga bi obema moštvoma veliko pomenila v boju za čim boljši izhodišni položaj pred končnico, toda tokrat so bile tri zmage najboljšega igralca slovenske lige Gregorja Komca le premalo za uspeh domačinov. Benko, Hribar in Kralj so bili premočni nasprotniki za Špeliča in Murna, tako da je zmaga Krke povsem zaslužena. (M. G.)

lažjo pot do finala. Niz pa se je končal z 23:21 za Smrekarja.

Komac in Smrekar sta v finalu moških parov z 2:1 premagala reprezentančnega kolega Stefana Kovača in Saša Ignjatoviča ter tako dokazala, da sta se v finalu posameznikov znašla prava dva. V finalu mešanih parov sta Biljana Todorovič in Gre-

Gregor Komac

gor Komac le ponovila lanski naslov državnih prvakov.

Tudi Novomeščani so na prvenstvu uspešno nastopili. Med posamezniki se je Marjan Hribar prebil do osmine finala, kjer je z 0:3 izgubil s kasnejšim polfinalistom in stalnim reprezentantom Sašom Ignjatovičem, ki si namiznoteniški kruh služi v Bački Palanki, medtem ko je Borut Benko v osmini finala z 1:3 izgubil s Mariborčanom Plohom. V paru sta se Benko in Hribar uvrstila v četrtfinale, kjer sta ju premagala Radgona Benkovič in Rihtarič.

I. V.

Tom kot tretji v končnico

Prva ekipa mirnskega Toma je v nedeljo premagala Lendavo - V prvo ligo gre tudi mlada ekipa Toma

MIRNA - V nedeljo so se na turnirju tretjega kroga prvenstva 1. slovenske badmintonske lige v trebanjski športni dvorani pomerile ekipe mirnskega Toma, ljubljanskega Bita in lendavske Mladosti, medtem ko druge ekipe Olimpije, ki bi tudi morala nastopiti, zaradi nastopa na veteranskem turnirju v Trebnju ni bilo, pa tudi sicer se je ta ekipa očitno že poslovila od prve lige.

Mirncani so tako namesto dveh odigrali le eno tekmo, na kateri so s 7:2 premagali Lendavčane, ter se tako kot tretjevršeni po rednem delu prvenstva uvrstili v končnico, v kateri se bodo konec aprila v Ljubljani najprej v polfinalu pomerili z Bitom in v primeru zmage v finalu s prvo ekipo Olimpije, ki bo v drugem polfinalnem obračunu skoraj zagotovo premagala četrtouvrščeno ekipo po rednem delu prvenstva, Ježico. Prihodnjo sezono bosta v prvi ligi nastopali dve mirnski ekipi, saj si je mlada ekipa Toma že zagotovila prvo mesto v svoji skupini druge lige.

Zimske šolske počitnice so v Tomu izkoristili za priprave na Rogli, kjer je en teden pod vodstvom treh trenerjev vadilo 27 igralcev iz mlajših

kategorij. Poleg badmintona so se mladi športniki poskusili tudi v alpskem smučanju, smučarskih tehnik in v jahanju, tako da so bili aktivni po cel dan. Priprav so se skupaj z otroci udeležili tudi nekateri starši, z opremo znamke Fisher pa je Tomovim badmintonistom kot že večkrat do sedaj priskočil na pomoč Marko Grandovec, uradni zastopnik Fischerja za Slovenijo.

I. V.

PUCLJU FINALE ODPRTEGA PRVENSTVA

NOVO MESTO - Tadej Pucelj, član novomeškega teniškega kluba Krka, je v Trzinu zmagal na finalnem turnirju odprtega prvenstva Slovenije za igralce do 12. leta. Od ostalih Novomeščanov se je Neje Župevec uvrstil v četrtfinale, Djordje Kesič pa je v drugem krogu izpadel.

Košarkarska srhljivka pod Marofon

Sodnika sta Novomeščanom ukradla pomembno zmago - Interier je v Mariboru zlahka ugnal zelo močno moštvo Satexa - Ivo Nakič je popolnoma dotolkel domače branilce

NOVO MESTO, KRŠKO - Čeprav si novomeški košarkarji pred začetkom letošnjega prvenstva kot novinci v A-2 ligi niso zastavili za cilj uvrstitev v A-1 ligo, pa ponujene prilžnosti ne bi kar tako izpustili iz rok, vendar jim bo prav nesrečni poraz na torkovi vnaprej odigrani tekmi s postojnsko Republiko na koncu preprečil uspeh. Interier je tudi v Mariboru proti Satexu dokazoval premoč in nadaljuje pot k boju za naslov prvaka.

Medtem ko so v prvem polčasu ves čas vodili Novomeščani, so si v drugem delu igre manjšo prednost nekajkrat priigrali tudi gostje, vendar je Krka 40 sekund pred koncem vodila s 86:84 in imela žogo v svojih rokah, ko je z njo še na svoji polovici povsem sam kot na neki zgodovinski finalni tekmi med Jugoslavijo in Sovjetsko-zvezo takrat še mladi in neizkušeni Vlade Divac ostal Matjaž

Smodiš, ki so mu Postojnčani žogo dobesedno izpuzili iz rok in z zadetkom Čizmiča izenačili. A tekme še ne bi bilo konec, če ne bi tako odločila sodnika, ki sta namesto prekrška nad Simonom Petrovom dosodila korake, kar so Postojnčani izkoristili in Strle je zapečatil usodo krkašev. Le prisrčnosti varnostnikov in policistov ter nekaterih članov klubske uprave gre zahvala, da sta sodnika iz novomeške dvorane odšla živa, zdrava in le precej prestrašena. Delilca pravice sta si tokrat privo-

ščila preveč in še enkrat dokazala, morajo slavnejši in bogatejša moštva - to je bila v tej zgodbi postojnska Republika - zmagati tudi takrat, kadar je nasprotnik močnejši. Zato tako - to vesta najbrž le sodnik Strnad in Poljanšek, medtem najmlajša in v tokrat daleč najbolj člena novomeške prve peterke mon Petrov in Matjaž Smodiš njuno ga početja ne bosta nikoli razumeli.

Potem ko je bilo srečanje v Mariboru med domačim Satexom

TRIBUNE RASTEJO - Gradnja velodroma v Češči vasi lepo napreduje in kljub mrazu je na gradbišču vse bolj živahno. Delavci Gradisa so končali podhod in že delajo tribune, na katerih bo prostora za 1.500 ljudi.

SPET ITALIJANI - Šefi italijanske mladinske kolesarske reprezentance so si ponovno ogledali prizorišča mladinskih svetovnih prvenstev, tokrat pa je v Novo mesto prišel tudi selektor Fusi, ki je med pogovorom z novomeškimi kolesarskimi delavci izdal skrivnostno uspeha njegovih tekmovalcev, ki so lani v San Marinu v cestni vožnji osvojili vse tri medalje. Povedal je, da nobeden izmed italijanskih reprezentantov ni nastopil na več kot eni etapni dirki. Najboljši novomeški mladinec jih je odpeljal kar pet.

M. GLAVONJIČ

Veliki načrti ribniških jahačev

RIBNICA - Lansko leto je bilo za ribniški konjeniški klub najuspešnejše do sedaj, saj so zelo dobro pripravili tekmovalce v dresurnem jahanju na vadbišču Ugar in jim je letos Konjeniška zveza Slovenije dodelila organizacijo kar treh tekmovalj. Predsednik kluba Jurij Rudež se je na obnem zboru še posebej zahvalil prizadevnim članom, ki so s prostovoljnimi delom in strokovnim znanjem veliko prispevali klubu, v katerem že nekaj časa z mladimi tekmovalci vadita dve priznani slovenski učiteljici jahanja - Lada Selan in Alenka Keršič. Na tekmovalnih v dresuri in preskakovanju ovir se je najboljši izkazal Roman Pogorelec.

Čeprav pred petimi leti niso pričakovali takšnega razmaha, se je sprva povsem rekreativna dejavnost hitro razvila v tekmovalno, predsednik kluba Jurij Rudež pa obljublja, da si bodo prizadevali, da bi klub v dresuri postal eden izmed najboljših v Sloveniji, obenem pa bodo razvijali tudi druge panoge, predvsem preskakovanje ovir. V klubu imajo 18 konj, osem je v njihovih, pred kratkim pa so svet ugledali štirje zrebički.

Ivo Nakič je v Mariboru dosegel točk.

krškim Interierjem skoraj do sredine drugega polčasa dokaj izenačeno, bili Krčani v odločilnih trenutkih za razred boljši od po igralski zaslugi drugega najmočnejšega moštva Sloveniji (Cvjetičanin, Kotnik, Benčič, Radan), ki je prejšnji teden treningu za 20 točk premagalo slovensko reprezentanco. Krški trener Matorič, ki je to tekmo videl, je bral pravo taktiko in Mariborčani ukanil, čeprav je imel Mario Kralj, ki je v prvem polčasu 4 osebnepake in sta ga v nadaljevanju pake košem povsem dobro zamenjali Ademi in Kralj, medtem ko je Nakič odigral svojo najboljšo partijo v Interierjevem dresu ter s točkami popolnoma dotolkel domače branilce.

V Krškem ni nihče zmagal

Neodločen izid posavskega prvotigaškega derbija je še najbolj pravičen - Akripol čaka Preventa

KRŠKO - Posavski derbi med rokometaši Krškega in AFP Dobove je bil za posavske ljubitelje rokometne igre dogodek leta, za poznavalce tega športa pa pravi posadek, saj tako izenačene, kakovostne in napete tekme med tema moštvoma že dolgo ni bilo. Neodločen izid, ki ga je z zadetkom 4 sekunde pred koncem srečanja dosegel Mašič, pa obema moštvoma še daje možnosti

s Preventom, ki je tako Krčanom kot tudi Trebanjcem neposreden konkurent za uvrstitev na varno sredino lestvice. Zmaga Akripola bi obema moštvoma omogočila lažji spanec, Trebanjci pa si bodo obstanek najverjetneje dokončno zagotovili šele 14 dni kasneje. Tedaj se bodo doma pomerili z AFP Dobovo, ki bo v soboto doma skušala presenetiti Pivovarno Laško, ki je letos izgubila že 3 točke in ni več neranjljiva. Vsekakor je prav na sredini lestvice še vse odprto, saj znaša razlika med šestouvrščenim Preventom in enajstouvrščenim oziroma predzadnjim Kodeljevim tri kroge pred koncem rednega dela prvenstva le dve točki.

I. V.

DVE MEDALJI MEGLIČA

NOVO MESTO - Pionirji AK Krke so nastopili na zimskem DP v metih, ki je bilo v soboto v Kopru. Robert Meglič se je domov vrnil z dvema medaljama. Osvojil je tretji mest, in sicer v suvanju krogle z metom 13,57 m in v metu diska z rezultatom 29,78 m. Činč Puž je bil v metu diska četrti, v metu krogle pa peti.

MEDNARODNI TURNIR

METLIKA - Košarkarski klub Krka Novo mesto bo v nedeljo, 10. marca, z začetkom ob 10. uri, pripravil veliki mednarodni košarkarski turnir za starejše dečke. Nastopila bosta slovenski in hrvaški državni prvaki ljubljanska Smelt Olimpija in Cibona, Interier Krško in novomeška Krka. Metličani, ki so že skoraj pozabili, da so pred leti imeli tudi sami odlično košarkarsko moštvo, si bodo na delu lahko ogledali petnajstletnike, med katerimi so nekateri zrasli tudi čez dva metra višine.

PRVENSTVO POSAVJA

KRŠKO - Šahovski klub Triglav iz Krškega je pripravil prvenstvo Posavja. Prvaki so postali: v kategoriji do 10. leta Samo Štajner in Mirtela Ahmatović, do 12. leta Sašo Župevec in Sanja Žnideršič, do 14. leta Gorazd Novak (vsi Krško) in Alenka Radej (Blanca) ter do 16. leta Mario Vilič (Krško) in Mojca Grilc (Sevnica). (J. B.)

Posavski rokometni derbi je bil napet od začetka do konca tako kot dvoboj med Dobovčanom Ocvirkom (levo spodaj) in Krčanom Bogovičem (z žogo). (Foto: I. V.)

za dosego ciljev. Dobova je s točko celo povečala prednost pred Gorenjem, Krčani pa so se spet prebili na 7. mesto in imajo lepe možnosti, da se izognejo enemu izmed zadnjih 4 mest v skupini, ki se bo v končnici borila za obstanek. Ta cilj bodo Krčani lahko dosegli že v naslednjem krogu, ko se bodo v Ljubljani pomerili s precej razglašnim Kodeljevim, ki je še sredi sezone veliko obetalo, po težki krizi, ki jo doživlja zadnje čase pa je zdrsnilo na predzadnje mesto.

V podobnem položaju so tudi Trebanjci, ki so po načrtovanem porazu v Celju s Pivovarno Laško osmi z enakim številom točk kot jih ima Krško. O mnogem območju ob odločala sobotna tekma na domačem igrišču

40 LET SMUČARSKIH TEKMOVANJ - V soboto dopoldne so v penzionu Na robu pragozda v Črmošnjicah dolenski smučarski veterani slavnostno odprli kotic, posvečen 40-letnici smučarskih tekmovalj gozdarjev in lesarjev, posvečenih pokojnemu pionirju smučanja in reprezentantu Franju Fritzu. Že leto pred začetkom tekmovalj so gozdarji ustanovili smučarsko društvo Rog in s tem postavili trdne temelje razvoju smučanja na Dolenskem. Na slavnosti so se smučarski veterani (na sliki z opremo izpred 40 let) spomnili tudi že pokojnih smučarskih sotovarišev, še posebej pa Marjana Šonca, ki je za Dolensko smučanje naredil največ. Ob tej priložnosti je predsednik Turistične zveze Slovenije Marjan Rožič izročil predsedniku SD Krka Rog Jožetu Golobu priznanje za zasluge, ki ga ima to društvo za razvoj turizma. (Foto: I. V.)

TENIŠKI CENTER OTOČEC

LOVKO IN STOKANOVIČ sta zmagovalca 3. turnirja parov, na katerem je prejšnji teden v teniškem centru Otočec nastopilo 24 igralcev. V finalu sta premagala Cveta Stibilja in Franca Pepelnjaka, tretje mesto pa sta zasedla Ciril in Boris Ribičič. Skupni vrstni red:

1. Franc Lavrič (58), 2. Cveto Stibilj (49), 3. Kralj (43) in 4. Marjan Stokanovič (41).
SPET EKIPE - V soboto bo v teniškem centru Otočec spet turnir ekip, za katerega se lahko po telefonu 322 607 prijavite še jutri. V soboto se bo turnir začel ob 18. uri.

Krka na Bledu blizu zmage

Tekmo so izgubili šele v 5. nizu - V soboto s Kamnikom - Novomeščanke lahko presenetijo Cimos

NOVO MESTO - Novomeški odbojkarji so razigravanje za obstanek v A1 državni odbojkarški ligi začeli s porazom, čeprav bi se tekma na za novomeško odbojko (tudi žensko) letos zelo negostoljubnem Bledu lahko končala tudi drugače. Potem ko so Novomeščani prvi niz dobili, so v nadaljevanju precej popustili in domačinom, ki se podobno kot oni zadnje čase otepajo s poškodbami, dovolili, da so izid v nizih obrnili na 2:1. Tretji niz je spet pripadel Krki, v skrajšani igri petega niza pa so imeli več sreče Blejci.

Že prvi krog razigravanja je pokazal, da sta obe moštvi, ki prihajata iz 1B lige, zelo močni, saj je Fužinar doma s 3:2 premagal Ljutomer, Simonov Zaliv Izola pa v gosteh Kamnik kar s 3:0. Kot kaže, sta prav Kamnik in Ljutomer najresnejša kandidata za izpad iz 1A lige, od sobotne tekme med Krko in Kamnikom pa je odvisno, če se jima ne bodo pridružili Novomeščani, med katerimi rekon-

valescent Marič že prihaja v boljšo formo, bolj zaskrbljujoča pa je vse slabša igra nekaterih drugih članov prve šesterke.

Odbojkarice novomeškega TPV-ja še naprej izgubljajo tekme. Tokrat v Mariboru proti edinemu resnemu kandidatu za naslov državnega prvaka, Infondu Braniku, res niso imele možnosti za uspeh, povsem drugače pa bi bilo lahko že v soboto, ko se bodo Novomeščanke doma pomerile s Cimosom, ki so ga to sezono že premagale, pa tudi sicer so bile vse tekme med Koprčankami in Novomeščankami precej izenačene.

I. V.

Novomeški planinci vneti izletniki

Planinsko društvo Novo mesto šteje več kot 1.400 članov - Lani 56 izletov, povzpeli so se tudi na Mont Blanc - Več po Trdinovi poti - Letos odprava v Ande

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto je med največjimi planinskimi društvi v Sloveniji, pa tudi med najbolj dejavnimi, zlasti ko gre za izletništvo. Društvo šteje čez 1.400 članov, kar je sicer nekaj manj kot leta 1994, vendar je treba vedeti, da so v Šentjernej, ki je postal središče nove občine, lani ustanovili svoje planinsko društvo. Prejšnji teden je imelo PD Novo mesto občni zbor.

Kot je povedal predsednik Jože Perše, so v okviru društva lani organizirali 56 izletov, ki se jih je udeležilo kar 2241 izletnikov. Za višek lanskega izletništva štejejo vzpon na najvišji evropski vrh Mont Blanc. "Poleg vzpona na Mont Blanc so bili izredno lepi vsaj še zimska vzpona na Stol in Kaški greben, izleta na Olševo in Kepo, tabor planinske skupine Krke, največje zanimanje pa je vla-

dalo za izlete planinske skupine Intel servisa, ki je pripravila tudi zahteven vzpon na 3087 m visoki Zaulek v Avstriji." Najbolj obiskan pa je bil pohod od Litije do Čateža.

Tradicionalni tridnevni izlet mladinskega odseka so pripravili prav ob praznovanju 100. obletnice postavitve Aljaževega stolpa na Triglavu. Prav tako tradicionalno srečanje dolenskih in belokranjskih planincev pa je bilo prvo septembrsko nedeljo na Gorjancih; ob tej priložnosti so se spomnili tudi 90-letnice smrti gorjanskega barda Janeza Trdine. Odsek za varstvo narave je glavno skrb posvetil zavarovanju studenca Gospodična, kjer so ozelenili brežine in ob planinskem domu postavili ograjo.

Novomeški alpinisti - alpinistični odsek pri PD Novo mesto deluje že 20 let - so lani opravili 420 vzponov in preplezali 18 prvenstvenih smeri. Tisti člani, ki pri društvu skrbijo za markacije, so v zadnjih štirih letih obnovili markacije na celotni Trdinovi poti in namestili manjkajoče žige. "Lani je šlo po Trdinovi poti manj pohodnikov kot prejšnja leta, zato je ena od nalog društva, da planince bolj

janskem Lonjerju, kjer pa ni imel sreče, saj je po krivdi nespretnega redarja zgrešil pot.

Štangelj si je namreč skupaj z Italijanom Mateom Tosatom v strmo-glavem spustu proti Domju prikolesaril nekaj 100 m prednosti, potem pa ga je v dolini redar napačno usmeril, medtem ko je glavina, ki ju je zalezovala, krenila po pravi poti.

S tem si je Gorazd podaljšal pot za dober kilometer in se iz ubežnika prelevil v zasledovalca ter glavino vseeno ujel in na koncu osvojil 3. mesto; vendar so mu ga sodniki odvzeli, saj so ga diskvalificirali kljub temu, da je pot zgrešil po krivdi organizatorja in si je s tem progo celo podaljšal. Boštjan Mervar tokrat ni mogel izkoristiti svojih šprinterskih sposobnosti in je pristal na 23. mestu, a je bil med Novomeščani vseeno najbolje uvrščen.

I. V.

KLONILI V POLFINALU

ŽUŽEMBERK - Mladinska ekipa odbojkarkega kluba Žužemberk je na polfinalnem turnirju državnega prvenstva izgubila s Kamnikom in šempetrim Sipom ter tako izpadla iz nadaljnega tekmovanja.

77KA trgovina in servis
Stari trg 27
8210 Trebnje
Tel. 068/44-940
Fax: 068/44-987

ZAKAJ NAKUP RAVNO V TIKI?

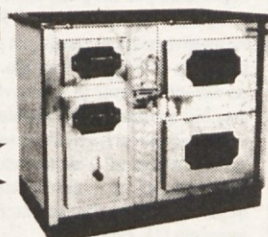
ZATO KER NUDIJO:

- svetovanje ob nakupu bele tehnike
- dvoletno garancijo za aparate Gorenje
- prevoz na dom
- brezplačno montažo

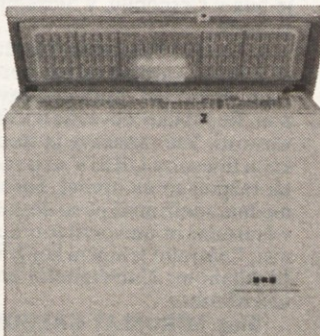
Ugodnosti v mesecu marcu!

POSODA AMC KVALITETE —
12-DELNA S TERMOSTATI!!!
21.390 SIT

64.000 SIT
ŠTEDILNIK
ROSTFREI
BC - 90

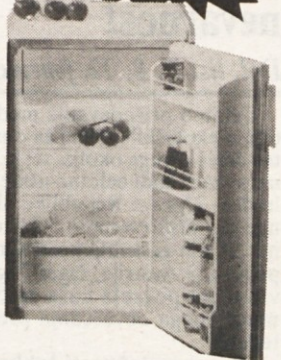

do 25. 3. 96 10% popust

HLADILNIK
GORENJE
OD 35.899 SIT

ZS LTH
ŽE OD 45.753 SIT

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 9. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Nakupovalni center Drska
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7.30 do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma 23
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostonju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Vrelec
- Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 10. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Vodnjak, Glavni trg
- 3, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragovska, Market

- Drska, Market Kristanova, Nakupovalni center Drska, Samopostrežba Šmihel, PC Ločna, PC Kandija, Prodajalna Gotna vas
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma 23
- od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostonju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

Šport iz Kočevja in Ribnice

ROKOMET - Rokometiške Kočevja so nesrečno izgubile prvenstveno tekmo proti Burji iz Škofij, saj so gostje zadnji zadetek dosegli že po izteku časa s strelom z devetih metrov. Gostje so bile ves čas boljše in so vodile s tremi ali štirimi zadetki. Še 5 minut pred koncem tekme je bil izid 20:16, toda Kočevke so napele vse sile in izenačile na 25:25. V ekipi Kočevja sta največ zadetkov dosegli Mira Dragičević (6) in Lorena Mikulin (7).

ODBOJKA - Kočevske odbojkarice so se po dolgem času spet veselile zmage in to proti neposrednim konkurentkam za izpad v drugo ligo. Prvi niz so dobile Novogoričanke, ki so izkoristile nekatere napake v igri Kočevk (slab blok in napake pri sprejemu žoge), v nadaljevanju pa so se varovanke trenerja Ivetiča razigrale in brez večjih težav dobile tri nize. Za zmago ima največ zaslug Sandra Turk.

ROKOMET - Pred tekmo s Črnomljem so ribniški rokometasi ostali še brez drugega trenerja Stojana Gelzeta, saj je že pred tem odstopil prvi trener Janez Ilc. Tako sta moštvo proti nerazpoloženim Črnomljem vodila igralca Ljuboš Hudak in trener mladinske vrste Toni Andoljšek. Ribničani vseeno niso imeli večjih težav, saj so bili gostje precej slabši in so se že po prvih 10 minutah povsem vdali. Največ zadetkov za Inles so dosegli: Damjan Škaper (8), Milan Jurič (6) in Jani Marolt (5), za Črnomelj pa Bohte (6) ter Barič in Grabrijan po 4.

KEGLJANJE - Kegljači in kegljice Kočevja, ki nastopajo v drugi državni ligi, so v 15. krogu zmagali. Člani so premagali Adio Koncert s 6:2, članice pa z istim izidom Proteusu. Moški so se že zdavnaj poslovili od napredovanja v višje lige, članice pa so sicer na drugem mestu, vendar so tudi one brez možnosti napredovanja.

M. GLAVONJIČ

Štart veleslalomu za delavske športne igre je bil pod največjo strmino smučišča na Gačah.

Smučarji spet za točke DSI

Največ je nastopilo krkašev

ROG - ČRMOŠNJICE - V soboto je bilo na še vedno izvrstno urejenem smučišču na Gačah nad Črmošnjicami spet živahno, saj so se po dolgih letih v veleslalomu in v tekih spet pomerili delavci podjetij iz novomeške občine.

Na zelo lepo in za sindikalce ravno prav zahtevni progi, ki jo je postavil prvi trener novomeškega smučarskega kluba Božo Jaklin, je bila med damami, starejšimi od 30 let, najhitrejša Neva Thorževsky iz Gozdnega gospodarstva, druga je bila Brigita Pucelj in tretja Milena Ravbar (obe Krka). Med mlajšimi je zmagala Sonja Brankovič iz Revoza nad Ksenjo Pavlovič in Natalijo Jantolek (obe Krka), med moškimi nad 35 let je zmagal Matevž Aš iz Krke nad Tonijem Ravbarjem od Novinarjev in Tonetom Avscem iz Elektra, med mlajšimi pa Robi Peric (Peric) nad Matjažem Finkom iz Revoza in Andrejem Drobničem iz Pionirjeve Avtohiše.

V smučarskem teku je pri ženskah zmagala nekdanja prvakinja v padalstvu Dara Uhan nad Slavko Šimunič in nekdanjo košarkarico Slavico Srebrnjak - vse so zaposlene v Krki - med starejšimi moškimi pa svetovni smučarski prvak med pravniki Metod Žužek iz delovnega sodišča nad pedagogoma, nekdanjim prvakom v plavanju s plavutmi Tonijem Strnišom in Dragom Crničem. Med mlajšimi moškimi je bil najhitrejši krkaš Andrej Škrbec. Tako kot prvenstvo za šolarje je tudi to tekmovanje organiziralo smučarsko društvo Krka Rog.

I. V.

TUDI V SVETOVNEM MERILU - 10 slovenskih strelcev s pištolami velikega kalibra so se prvič pomerili v American handgunner pokalu v standardnem razredu, v katerem se je pomerilo 3.420 tekmovalcev iz 37 držav. Štirje Slovenci so se uvrstili med 100 najboljših: Ljubljčan Andrej Feguš je zasedel 17. mesto, Ludwig Dvojmoč (Kobra team Šentjernej) je bil 22., Damjan Pesek iz Ljubljane je bil 61., Samo Jakše (Kobra team Šentjernej) pa je osvojil 83. mesto. Tekmovanje organizira največji strelski časopis na svetu American handgunner, ki vsem članicam svetovne strelske zveze v praktičnem streljanju pošlje razpis z natančnim opisom proga, tekma pa poteka v vsaki državi posebej pod nadzorom mednarodnih sodnikov. Tekmovalci so se pomerili lani, rezultati pa so bili objavljeni pred kratkim v prvi številki omenjenega časopisa. Kot meni selektor slovenske reprezentance Ludwig Dvojmoč (na sliki), so rezultati dobrodošla spodbuda za letošnje svetovno prvenstvo v Argentini. (Foto: T. G.)

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA NUMEROLOGIJA

Magic line
090 4 123

TUDI PIŠNO p.p. 34 Ljubljana Črnuče 156 SIT/min

PRENOVA OKEN

Nova okna v stare okvire po novem sistemu brez poškodb fasade in ometa in druga mizarska dela izvaja MONTLES BOŽIČNIK, Sevnica, tel./fax. 0608/82-945. Mobitel: 0609/621-285.

PEVEC, s.p. proizvodnja pletiva

Nudimo vam:

- žično pletivo
- pocinkano žico
- plastificirano žico

Pletivo je izdelano iz pocinkane in cinkano plastificirane žice, primerno za vrtove, sadovnjake, obore, športne objekte, varovane objekte ipd.

Informacije: (068) 81-476

trgovina talnih oblog

PCP PUREBER

NOVO MESTO

Ljubljanska 27, Novo mesto, tel./fax: 068/322-302

Povečana

zaloga sintetičnih in volnenih preprog vseh dimenzij.

MOŽNOST UGODNEGA NAKUPA kredit, čeki

Del.čas: 7.00 - 19.00, sobota: 8.00 do 13.00 ure

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

JE Krško: akutna potresna nevarnost

Dol. list št. 8, 22. februarja

Cenimo prizadevanje mednarodnih ekoloških gibanj za ohranitev človekovega okolja, saj je tako naravnana tudi celotna usmeritev in delo Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost. Nikakor pa ne delimo zaskrbljenosti Greenpeacea iz Avstrije, čigar "ugotovitve" so povzela naša sredstva množičnega obveščanja prejšnji teden.

Ob tej priložnosti lahko komentiramo medijska poročila:

1. Če bi bile informacije v avstrijskih študijah, ki niso bile navedene, pomembne za jedrsko varnost, smo prepričani, da bi avtorji ravnali odgovorno in s tem nemudoma seznanili tudi pristojno upravo v Sloveniji.

2. Res je, da leži JE Krško na potresno ogroženem območju Slovenije. Bolj ogroženo področje je lahko samo v Ljubljani in Idriji. Vsi objekti elektrarne in reaktorjska zgradba posebej so bili temu primerno projektirani, kar za večino zgradb v Ljubljani, grajenih pred letom 1964, v splošnem ne velja. Ob lanskem katastrofalnem potresu v Kobeju na Japonskem so vse japonske elektrarne delovale varno. Pa vendar je Japonska potresno veliko bolj ogrožena kot Slovenija.

3. Izvirne geološke karte v Sloveniji že ves čas hrani Geološki zavod Ljubljana. Teza, da so v času projektiranja JE Krško brisali podatke o potresni ogroženosti, je že znana, saj jo je uporabila že Tomšeta komisija v prejšnjem sklicu parlamenta. Takrat je Uprava RS za jedrsko varnost dokazala nasprotno, da so bili ob projektiranju in gradnji JE Krško upoštevani vsi tedaj znani geološki podatki.

4. Res je, da URSJV v svojih poročilih opozarja na marsikaj, od financ do uparjalnikov, in tudi, da seizmične razmere na območju krške elektrarne niso dokončno razjasnjene. Veda seizmologije, seizmike, geologije in geofizike je od začetka sedemdesetih let močno napredovala. Vsa nova spoznanja spremlja Uprava RS za jedrsko varnost, ki je JE Krško naložila izdelavo velikega števila študij in raziskav, ki v času projektiranja niso bile v navadi na Zahodu in iz katerih izhajajo posodobitve elektrarne. Poleg tega pa je, neodvisno od elektrarne zadnji dve leti teklo intenzivno interdisciplinarno raziskovanje Krško-Breške kotline (na Geološkem zavodu Ljubljana) v okviru raziskovalnega projekta, ki ga je financiralo ministrstvo za znanost in tehnologijo s podporo ministrstva za gospodarske dejavnosti in URSJV. Ravno pretekli teden je skupina mednarodne agencije za atomsko energijo pregledala rezultate študij. V skupini so bili strokovnjaki iz Kalifornije, Italije in Turčije. Nihče od domačih ali tujih strokovnjakov ni opozoril pristojnega slovenskega upravnega organa, da je neodgovorno imeti delujočo jedrsko elektrarno. Tega ni storila niti mednarodna komisija ICISA, v kateri so bili poleg slovenskih članov še člani iz Avstrije in Italije in ki je leto in pol pregledovala projekt JE Krško.

5. Glede morebitnih posledic najtežje nesreče ob potresu v JE Krško iz neodvisnega avstrijskega instituta za ekologijo pa na kratko tole:

Trditev, da bi bilo treba evakuirati v nekaj urah prebivalstvo Ljubljane, nima nobene realne podlage. JE Krško je elektrarna zahodnega tipa, projektirana je

tako, da ob morebitni nesreči vse radioaktivne snovi ostanejo v elektrarni. Elektrarna ima več varnostnih pregrad, med katerimi je tudi zadrževalni hram, jeklena tlačna posoda, obdana z debelo betonsko zgradbo, ki jo elektrarna v Černobilu ni imela. JE Krško ima varovalni sistem projektiran tako, da preprečuje obratovanje reaktorja zunaj dovoljenega varnega območja in ga samodejno ustavi. V primerjavi s Černobilom ima JE Krško varnostne sisteme, ki omejujejo in blažijo posledice okvar, nezdgo in nesreč. Černobilska elektrarna je bila opremljena s povsem drugim tipom reaktorja, ki ga nekdanja Sovjetska zveza ni prodala v nobeno drugo državo in ga sploh ni mogoče primerjati s tlačnovodnim reaktorjem, kot je v Krškem. Glede na vse omenjeno, katastrofa takšnih razsežnosti, kot je bila v Černobilu, v Sloveniji ni mogoča.

6. Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost redno poroča vladi, državnemu zboru in državljanom Republike Slovenije o jedrski varnosti. Vse raziskave in študije, ki jih financira URSJV so javne in na razpolago na upravi, poročila mednarodnih misij pa so dostopne v Narodni in univerzitetni knjižnici, Centralni tehnični knjižnici v Ljubljani ter Univerzitetni knjižnici Maribor.

Mag. MIROSLAV GREGORIČ
direktor Uprave
RS za jedrsko varnost

Krški Romi spet burijo duhove

Dol. list št. 9, 29. februarja

V Dolenjskem listu ste objavili članek avtorice B. Bječević z naslovom "Krški Romi spet burijo duhove", v katerem je kar nekaj navedb, ki res burijo duhove in v zavajajočem stilu "osvetlujejo" delo strokovnih služb. Že sam podnaslov "Romi v vnaprejšnji izplačani otroški dodatki kupujejo gradbeni material za hiše" je tendenciozna in netočna navedba.

Postopek za priznanje pravice do otroškega dodatka vodi pristojni Center za socialno delo, ki je javni socialnovarstveni zavod. Otroški dodatek je pravica, ki jo določa Zakon o družinskih prejemkih (Ur. l. RS št. 65/93, 71/94 in 73/95).

Za pridobitev pravice do otroškega dodatka morajo vlagatelji predložiti vlogo z ustreznimi dokazili.

Izplačila izvaja Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve neposredno, do vsakega 15. v mesecu za pretekli mesec, na HK ali TR upravičenca. Izplačila vnaprej ali celo za daljše časovno razdobje niso mogoča.

OLGA GORENC
direktorica
Centra za socialno delo Krško

Krški Romi spet burijo duhove

Dol. list. št. 9, 29. februarja

Prispevek pod naslovom: "Krški Romi spet burijo duhove" ni razburil duhov, ampak krajane KS Krško polje (upravičeno), posebej še krajane vasi Drnovo in vse nas, ki smo tako ali drugače vezani na romsko problematiko v občini Krško.

Dezinformacije, kot so: "Krški Romi z vnaprejšnji izplačani otroški dodatki kupujejo gradbeni material za hiše..." ali: "Očitno je nekomu v občini v interesu, da Romov ne preseli, saj jim je prav Občina dajala garancije na banki, da so nekaterim izplačali otroške dodatke dve ali tri leta vnaprej", so netočne in nepravilne.

Naš sistem, kolikor mi je znano, ne pozna izplačevanja otroških dodatkov vnaprej za nobeno kategorijo državljanov, za Rome pa velja ista zakonodaja kot za ostale državljane. Pa še to: Pravica do otroškega dodatka je določena z Zakonom o družinskih prejemkih (Ur. l. RS št. 65/93, 71/94 in 73/95) in upravičenci jo uveljavljajo pri pristojnem Centru za socialno delo, ki vodi celoten postopek. Center za socialno delo je v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in ne občine, kot bi se dalo sklepati iz omenjenega prispevka.

Občina ni dala in ni mogla dati nobenih garancij bankam za izplačilo otroških dodatkov. Občina Krško si v zadnjem času resno prizadeva za rešitev romske proble-

matike in vsekakor ji ni v interesu, da ostane to vprašanje nerešeno. Urad župana: DANILA SITERJA

Krščanski demokrati hočejo biti prvi

Dol. list št. 9, 29. februarja

Če so Krščanski demokrati zares demokrati in hočejo biti prvi, bi tudi njihov predsednik Peterle moral dopustiti upokojujencem, da razstavijo svoja krzna pred parlamentom, saj jih spominjajo na boljše čase in je očitno, da si jih niso mogli nabaviti s pokojninami iz časov njegove vladavine niti za koalicijske vlade SKD, LDS, ZLSD.

Demonstracije upokojujencev pred parlamentom pa ni pripravila demagogija ZLSD, marveč beda, v katero nas upokojujence in delavce pehata "uspešni" koalicijski stranki SKD in LDS.

Gospodje Peterle in drugi! Zares ste bili uspešni pri zniževanju naših pokojnin. Ampak tudi vi boste nekoč upokojujenci. Mi, ki smo vam "postlali", da se lahko šopirite, vam želimo, da bi generacija, ki bo odločala o vaših pokojninah, bila bolj objektivna in dobronamerna, kot ste do nas vi. KRŠČANSKI DEMOKRATI - DEMOKRATI PA TAKI!

MIROSLAV VUTE
Novo mesto

Delujejo že 102 leti

Predgraški gasilci lani delali uspešno

PREDGRAD - Prostovoljni gasilci so minulo soboto na občen zboru uspešno ocenili svoje delo za lansko leto. Skrb so posvetili sodelovanju s krajani z namenom, da bi s skupnimi napori zavarovali ljudi in premoženje pred požari in elementarnimi nesrečami, zlasti pa so bili prizadevni na področju preventivne dejavnosti. Rezultat njihovega uspešnega dela je, da se je zmanjšalo število požarov.

V Predgradu gasilci delujejo že od leta 1894, ko so domačini na pobudo gostilničarja, mesarja in posestnika Petra Majerla, "Jerjevega", ustanovili enotno požarno obrambo. Sedanje gasilsko društvo deluje torej že 102 leti. Iz skromnih zapisov je mogoče ugotoviti, da so gasilci tega kraja uspešno gasili požare v številnih vaseh Poljanske doline ob Kolpi, nekajkrat so odšli na gašenje požarov celo v sosednje vasi sedanjega Hrvaške, s katero je vzpostavljena državna meja od oktobra 1991.

V. DRAGOŠ

DOLENJSKI LIST

DAN ODPRTIH VRAT Z LONČARJI IZ VSE SLOVENIJE - Takole živahno je bilo 1. marca na novomeškem muzejskem vrtu, ko je bil Dan odprtih vrat Dolenjskega muzeja. Vrata muzeja je resnično prestopilo veliko obiskovalcev - preko 500, ki so imeli kaj videti. Na vrtu je namreč potekal lončarski sejem, ki se ga je udeležilo 15 lončarjev iz vse Slovenije: iz Ljutomerja, Ptujja, Dolenje vasi, Bogojine, Martjancev, Mačkovcev in seveda tudi z Dolenjske. Za pravo sejamsko vzdušje pa je skrbel tudi glasbeni ansambl s harmoniko folklornega društva Kres. Obiskovalci so si lahko brezplačno od 8. do 18. ure ogledali vse stalne razstave (arheološka, etnološka, likovnopedagoška zbirka, zbirka najnovejših zgodovine, kulturnozgodovinskega in pedagoškega oddelka, Jakčev dom), razstavo Od antičnega vrča do majolke, ki je zaključena, od 8. do 12. ure pa so bila na stežaj odprta tudi vrata arheološkega depoja in restavratske delavnice. Da je nova akcija Dolenjskega muzeja bila tako uspešna, ima poleg vseh sodelavcev veliko zaslug še posebej kustodinja Ivica Križ. (Foto: L. Mum)

Mimo nas odločate o zadevah, ki so tudi naše

Še en protest proti podiranju spomenikov v Ljubljani

Borci in udeleženci NOB mesta Črnomelj, zbrani na letni konferenci dne 27. februarja 1996, in Občinski odbor ZB in udeležencev NOB na redni seji dne 28. februarja 1996 so izrazili globoko razočaranje in ogorčenje zaradi nekaterih pobud v Mestnem svetu občine Ljubljana za odstranitev spomenikov Borisu Kidriču in Edvardu Kardelju v Ljubljani.

Prisotni smatramo, da je Ljubljana kot glavno mesto Republike Slovenije glavno mesto vseh nas. Spomenika Borisu Kidriču in Edvardu Kardelju, ki sta pomembni osebnosti v zgodovini nastajanja slovenske državnosti, pa spomenika tudi naše preteklosti. Prav zato imamo vso pravico in dolžnost protestirati proti eventualnim odločitvam, ki pomenijo potvarjanje zgodovinskih dejstev in omalovaževanje vloge in pridobitev NOB, v kateri smo prav mi aktivno sodelovali in nosili glavno breme.

S tem protestom želimo poudariti še, da smo proti vsakršnemu odstranjevanju katerikoli spomenikov ali obeležij, ki so del zgodovine Slovencev od prazgodovine do danes. Spomeniki ali spominska obeležja ali zgodovinske najdbe pri vsakem narodu, bodisi politične, kulturne, naravne, etnografske ali verske vsebine, predstavljajo tudi stopnjo kulture tega naroda. Dnevno-politične in prenašljive odločitve povzročajo lahko nepopravljivo škodo predvsem narodu samemu. Zato nam dovolite, da povzdignemo svoj glas, kadar mimo nas odločate o zadevah, ki so tudi naše.

Za občinski odbor ZB NOB predsednik MARTIN TOMC
Za mestno organ. ZB NOB predsednik RADE VRLINIČ

JAVOROVICA SPET VABI

Ob 52. obletnici tragedije 4. bataljona Cankarjeve brigade bo 16. marca vsakoletna spominska slovesnost pri Hramu padlih borcev na Javorovici pri Šentjernejju, in sicer ob 10. uri, z mašo, ki jo bo daroval naslovni škof dr. Vekoslav Grmič. Na to slovesnost vabi odbor skupnosti borcev Cankarjeve brigade in 15. divizije NOV svoje člane, svoje padlih borcev ter vse borce in udeležence NOB in občane.

Iz Ljubljane bo organiziran avtobusni prevoz. Prijave se sprejemajo 11., 12. in 13. marca 1996 na telefon 575-564. Skupnost borcev Cankarjeve brigade in 15. divizije NOV

V Metliki birokrat meseca zabetoniral južno mejo

Slovenijo ubranil pred napadom skupine Mamojebac

Prehodni pokal "Carinik meseca" podeljemo za mesec februaru birokratu na metliškem mejnem prehodu. Slovensko glasbeno sceno je ubranil pred napadom skupine Mamojebac, ki naj bi v soboto, 24. februarja, nastopala v črnomaljskem mladinskem kulturnem krogu.

Argument branilca slovenske substance pred škodljivimi vplivi iz tujine je bil, da kaj sploh hodi v Slovenijo igrati v Slovenijo in odpirajo kruh domačim težgarjem in da mora vsak član sedemglave skupine imeti 350 DEM v žepu, če hoče stopiti v državo.

Črnomaljski organizator prireditve in član Zveze plemenskih skupnosti in vrtačev sta obmejnim organom predložila uradno povabilo obeh društev. Pa kaj!

Torej: irelevantno je, ali boš, godec iz tuje dežele, Slovincu pel o seksu, ali o rožicah, ali o odiranju mačk, pomembno je, da imaš denar. Takšnemu betoniranju južne meje lahko rečemo kapitalistična slaba vest pred nepremožnimi ali pa cenzura kulturnih dobrin, ki jo izvaja rod mladih carinikov, ki jih je bilo sram postati policisti.

IVO PODERŽAJ

Dicky pred prazno dvorano

Zelo slabo obiskan koncert v Piceriji

NOVO MESTO - Po dolgi seriji uspešnih in dobro obiskanih koncertov je v petek, 1. marca, prišla grosupeljska skupina Dicky B. Hardy tudi v Novo mesto. Prireditelj je organiziral DNs v Piceriji na Glavnem trgu. Skupina je nastop začela z svojimi bolj znanimi skladbami. Njen nastop je bil zelo dinamičen in komunikativen, težava pa je bila v tem, da je bilo izredno malo poslušalcev. Kaže, da so zimske počitnice povsem ohromile novomeško mladež, ki se

je sicer na petkove koncerte vedno dobro odzivala. Bend je nekaj časa prepeval kakim desetim vztrajnežem, ki so lepo sedeli ob robu prostora in niso dali od sebe nikakršnih znakov glasbene ekstaze. Po nekaj drvečih komadih so glasbeniki naredili polurni premor. Po njem so odigrali še kakih deset skladb, potem pa so, potrjeni zaradi sramežljivosti dolenjske publike, zapustili oder.

Dicky B. Hardy je skupina, ki za svoje nastope nujno potrebuje sodelovanje ljudi. Škoda da se na prireditelju ni odzvala sicer zvesta novomeška publika, ker bi to lahko bila dobra noč zares drvečega rock'n'rolla, kot ga doživimo le redko.

J. GORENC

Zdaj je čas, da se izkaže muzejsko društvo

"Črnomelj, moje mesto"

Zveza kulturnih organizacij Črnomelj je 23.2.1996 organizirala javno razpravo o tem, kaj bi Črnomalci radi imeli v gradu, če bi bili prostori prosti in na razpolago. Enoglasno stališče vseh prisotnih je bilo, da se podpro vsa prizadevanja za ureditev muzejske zbirke, o kateri je bilo že veliko govora in raznih pobud, za realizacijo pa nikoli prave volje. Nismo v skrb, kaj postaviti v muzej, saj premore Črnomelj ogromno raznega gradiva, ki sedaj leži v depojih, marsikaj pa bi se dalo dobiti še od ljudi. Črnomelj ni nastal včeraj. Za seboj ima pestro in bogato zgodovino, na katero smo lahko ponosni. Nobenega razloga ni, da gledamo na Črnomelj kot na zapuščenno provinco, nas same pa je sram povedati, iz katerega mesta smo. Nismo v skrb, kdo bo delal v muzeju, saj se šola v Ljubljani več domačinov, le delo jim bo treba dati. Morda so sedaj zares dozorele razmere, da tudi Črnomelj stori nekaj zase.

Na sestanku je bilo dogovorjeno, da se ta stališča posredujejo občinskemu svetu z namenom, da bi določil ustrezne prostore (po možnosti ves atrijski del prvega nadstropja), izbral odgovorno osebo, ki bi bedela nad tem projektom, in seveda zagotovil v proračunu ustrezna sredstva. Obenem so prisotni menili, da je zdaj tudi pravi čas za večjo aktivnost muzejskega društva, ki lahko na tem področju mnogo postori, saj je ljubiteljsvo učinkovita vez med poklicnimi ustanovami in občani.

To srečanje je bilo prvo v nizu srečanj, ki jih namerava organizirati ZKO skupaj s črnomaljskimi društvi pod naslovom "Črnomelj, moje mesto". Na njih želi pridobiti mnenje in predloge za živahnejši in pestrejši kulturni utrip mesta kakor tudi vzpodbuditi Črnomalce, da sami kaj storijo za podobo svojega kraja.

KSENIJA KHALIL

"Suhorobarske ceste"

Pripravljalni projekt v zaključni fazi

LOŠKI POTOK - Center za uravnotežen razvoj podeželja Vitra iz Cerknice je s svojimi idejami in ponudbo pritegnil k sodelovanju tudi občino Loški Potok. Trenutno gre predvsem za ureditev katalogov razvojnih potencialov dežele suhe robe, tudi na področju občine Loški Potok. S tem projektom je center Vitra kandidiral na Republiškem zavodu za zaposlovanje v višini 2.100.000 tolarjev; vsaka občina, ki bi pristopila k projektu, pa bi sodelovala v sofinanciranju s 5 odst. Projekt zahteva natančen popis vseh gospodinjstev, njihove zmožnosti, strukturo prebivalstva itd. Cilj je ugotoviti stanje in zmožnosti ter pripravljenost prebivalstva za spodbujanje socialno in ekološko kontroliranega razvoja na nivoju občine in regije. Na podlagi študij bodo izdelani programi, predvsem za privatni sektor, npr. v okviru programa CRPOV, predvsem za demografsko ogrožena področja in integralni razvoj turizma, kar je prednostni cilj občine.

Program ima posebno vrednost zato, ker kaže, da se bo na ta način omilil problem zaposlovanja in da se bodo odprle možnosti za oživitve deficitarnih dejavnosti. Osnovni cilj pa je prenos znanja okolju prijaznih dejavnosti in v izboljšani kvaliteti življenja na podeželju.

A. KOŠMERL

Naše ceste so spet bolj krvave

FOTO: T. GAZVODA

Pred kratkim smo z zadovoljstvom prikimali lanskim ugodnim varnostnim razmeram na naših cestah, ki so bile najboljše v zadnjih tridesetih letih. A kljub temu spada Slovenija med prometno najmanj varne evropske države. In če je letos stanje na območju UNZ Novo mesto vsaj za zdaj zadovoljivo, saj so ceste zahtevale "le" dve žrtvi, je prav nasprotno v Posavju, kjer je samo v prvih dveh mesecih umrlo 8 ljudi, od tega kar 6 na samo nekaj kilometrih magistralne ceste M1, imenovane Dolenjka, ki je pred osamosvojitvijo veljala za najbolj krvavo slovensko cesto.

Lani so naše ceste zahtevale 415 življenj, kar pomeni 207 na milijon prebivalcev. V primerjavi z nekaterimi sosednjimi državami je to še vedno veliko in v evropskem merilu še vedno izstopamo. Tako je v Sloveniji lani v nesrečah umrlo približno toliko ljudi, kot jih je na Madžarskem leta 1992, v Franciji leta 1983 in v ZDA leta 1970! Na naših cestah v primerjavi s skandinavskimi (na milijon prebivalcev) umre kar trikrat toliko ljudi.

Dolenjska bolje kot Posavje

Lani se je na cestah, ki spadajo pod UNZ Novo mesto, zgodilo preko 1.500 prometnih nesreč, v katerih je življenje izgubilo 20 oseb, hudo pa se je poškodovalo 285 udeležencev. Glede na posledice je bilo lani ugodnejše leto kot predlani, ko so ceste zahtevale 26 življenj. Lanska bilanca je manj razveseljiva v Posavju, saj so tam ceste zahtevale 8 žrtev več kot leto prej, torej 24, policisti pa so obravnavali nekaj več kot tisoč nesreč. Leto 1994 je bilo v Posavju sicer res zelo ugodno in je lanski rezultat na nivoju povprečja petih let, a kljub temu ni v skladu s prizadevanji po zmanjševanju posledic.

Pri poročanju o nesrečah ne gre prezreti podatkov o poškodovanih: na Dolenjskem in v Posavju se je lani v nesrečah težje poškodovalo skoraj 300 ljudi, lažje pa skoraj 400. Za oznako "težje poškodovani" in običajno pustiti policijскими poročili o nezgodah se zelo pogosto skrivajo ljudje, ki v teh nesrečah postanejo celo trajni invalidi! In morda le zaradi trenutka nepazljivosti.

Za ne preveč dober rezultat varnosti na cestah ne moremo kriviti policistov, ki precej strogo nadzorujejo kritične odseke, na kar kaže tudi veliko število izrečenih ukrepov (a o tem kasneje). Razloge moramo iskati predvsem pri voznikih, svoje pa pri vsem tem naredijo še slabe ceste. Rešitev ni le gradnja novih avtocest, pač pa je za varnost še kako pomembno tudi vzdrževanje starih. Ko se vozniki jezni izogibajo cestnim luknjam in manevrirajo celo po nasprotnem pasu, so (nehote) bolj pozorni na katastrofalno stanje cest kot

na promet - posledice so lahko predvidljive. Danes lahko avtomobili dosega zelo velike hitrosti, kar ljudje v nenehnem pomanjkanju časa (in živcev) zelo radi izkoristijo, naše ceste pa večinoma ne omogočajo varne vožnje nad omejeno hitrostjo.

Strah pred ponovnim krvavim davkom

Dolenjska magistrala že nekaj let po dograditvi pred skoraj štirimi desetletji ni več ustrezala prometnim obremenitvam, ki jih je bila deležna. Promet se je samo povečeval, v cesti pa se ni kaj veliko vlagalo in le redki so odseki, ki omogočajo varno prehitovanje. Še je živ spomin izpred vojne za Slovenijo, ko je bila magistrala od Biča do Bregane podobna dolgi po poljze premikajoči se koloni, ki ji je uspelo v najhujših konicah "prebaviti" celo do 30 tisoč vozil, med njimi kar lep delež tovornjakov. Nič presenetljivega ni, da je ta cesta zahtevala že okoli tisoč žrtev in je pred vojno za Slovenijo veljala za najbolj tragično cesto. Sedaj ji je ta nevhvaležni naziv prevzela "slovenika". Glede na odlaganje gradnje nove ceste na Dolenjskem in v Posavju obstaja upravičen strah pred ponovnim velikim krvavim davkom. Analize prometa namreč kažejo, da bi mreža avtomobilskih cest bistveno prispevala k boljši prometni varnosti, število mrtvih in ranjenih bi se lahko znižalo celo za polovico.

Promet se na dolenjski po končani vojni na Balkanu spet povečuje. Lani je sicer državno mejo (kjer opravljajo štetje prometa, zato so lahko podatki primerljivi) prestopilo za 12 odst. manj potnikov kot leto prej, a presenetljivo je, da se je kljub zmanjšanju prehodov osebnih vozil za 13 odst. povečalo število tovornega prometa (in tovornih vlakov), kar kaže, da se tranzitne poti tovornjakov spet vračajo in z njo tudi povečan osebni promet.

Več radarjev na delu

In morda ni tako presenetljiv krut podatek, da je na samo nekaj kilometrih omenjene magistralke na območju UNZ Krško v dveh letošnjih mesecih

izgubilo življenje že 6 oseb, medtem ko je del te ceste lani zahteval "le" 8 ljudi. Verjetno se še spominjate hude nesreče januarja leta 1994, ko je pri Čatežu zapeljal v Krko avto s štirimi osebami, le z enodnevnim zamikom je ta cesta letos vzela tri življenja hkrati. Leta 1989 je cesta od Dobruške vasi do Obrežja terjala 33 življenj, predvsem zaradi nesreč s po dvema, tremi ali celo več mrtvimi. Teoretično bi jih lahko letos še več!

V slovenskem merilu se je prav na območju UNZ Krško število nesreč s telesnimi poškodbami najbolj povečalo, in sicer kar za četrtno, medtem ko po ostalih upravah povečanje ni bilo veliko - največ za 2,7 odst. v Novem mestu so zabeležili celo manj nesreč s telesnimi poškodbami. Kot je povedal načelnik inšpektorata policije UNZ Krško Miha Molan, so nad takšnim stanjem zelo zaskrbljeni, čeprav so lani močno povečali ukrepe zaradi kršenja cestnoprometnih predpisov in prisotnost policistov na kritičnih točkah, a dejstvo je, da se bo moralo nekaj premakniti predvsem v miselnosti ljudi, saj je tudi kontrola policistov pogosto neučinkovita. Policisti so na primer nemočni, ko voznik nenadoma zapelje na nasprotni pas in čelno trči v nasproti vozečega, kar se pravzaprav pogosto zgodi.

UNZ Krško se je prav zaradi slabih letošnjih varnostnih razmer na omenjeni magistrali dogovorila z upravama v Novem mestu in Ljubljani, da bodo policisti istočasno poostri nadzor od Ljubljane do Obrežja. Tako bo lahko voznik na poti od Ljubljane proti jugu padel kar v nekaj radarskih kontrol - to je očitno trenutno najbolj učinkovit način umiritve prometa.

Prehitro na plin

Policija vsako leto temeljito analizira prometne nesreče, vzroki pa se iz leto v leto ponavljajo: skoraj za tretjino nesreč je kriva prevelika hitrost, petina nesreč (a z najhujšimi posledicami) se zgodi zaradi nepravilne strani in smeri vožnje. Pri hujših prometnih nesrečah se poglaviti vzroki nekoliko spremenijo, skoraj polovica nesreč je namreč posledica prevelike hitrosti, petina pa nepravilne strani in smeri vožnje. Število vinjenih povzročiteljev nesreč se povečuje. V Sloveniji je bil lani alkohol kot sekundarni vzrok zastopan v 13 odstotkih vseh nesreč (povprečna koncentracija alkohola v krvi povzročiteljev nesreč je znašala 1,7 g/kg), od slovenskega povprečja pa najbolj odstopa UNZ Krško z 19,9 odst. ugotovljenih alkoholi-

liziranih povzročiteljev nesreč, na tretjem mestu pa je Novo mesto z 18,7 odst. Lani so v Sloveniji odkrili tudi 100 narkomanov.

Skoraj dve tretjini nesreč se zgodi v naselju, nesreče s smrtnim izidom ali hujšimi telesnimi posledicami pa so pogostejše izven naselja, kjer so tudi hitrosti večje. Glede na dan v tednu je prometna varnost najslabša konec tedna, ko se pripeti največ nesreč, najbolj varna dneva sta torek in sredo, najbolj kritične ure pa so popoldanske, med 14. in 20., ko se zgodi največ hudih prometnih nesreč.

Ogroženi pešci

Med žrtvami prometnih nesreč je kar petina pešcev, predvsem najmlajši in najstarejši. Lani jih je na naših cestah umrlo 83, na Dolenjskem med 20 žrtvami kar 7. Ti podatki so za Posavje bolj razveseljujoči, saj sta bila lani med 24 žrtvami cest "samo" dva pešca. Na Dolenjskem ni izgubil življenja noben otrok ali mladoletnik, v Posavju pa sta izgubila življenje dva mlada udeleženca, predlani kar 7. Na cestah so najmanj zaščiteni prav otroci, pri katerih se da sicer s pravočasno vzgojo res marsikaj doseči, a kljub temu ostajajo otroci in previdnost ostaja na starejših. Zato je hvale vredna tudi preventivna akcija Stopimo iz teme, s katero naj bi pešci spoznali, kako pomembno je, če so ponoči opazni. Žal se tudi tu ustavi pri denarju in je pešcem zastoj namenjeno le omejeno število kresničk.

Več ukrepov

Ugodnejše varnostne razmere lanskega leta so v državi gotovo posledica strategije prometne varnosti za zmanjšanje števila žrtev na slovenskih cestah, s katero policisti ukrepajo pri prekrških, ki so najpogostejši vzroki ali posledice nesreč, to je alkohol, hitrost in uporaba varnostnega pasu. Tako se je število ukrepov zaradi formalnih prekrškov, ki bistveno ne vplivajo na prometno varnost, zmanjšalo, zato pa se je za četrtno povečalo število ukrepov zaradi prekoračitve hitrosti, za tretjino zaradi vožnje pod vplivom alkohola, v državi pa je bilo izrečenih za 250 odst. več denarnih kazni zaradi neprivezanosti z varnostnim pasom.

Policisti so na območju UNZ Krško izrekli več kot 20.000 madatnih kazni, kar je skoraj dvakrat več kot leto prej. Tudi na območju UNZ Novo mesto je bilo izrečenih več kot 20.000 madatnih kazni, kar je za tretjino več kot leto prej. Kršitelja namreč še najbolj izuči, ko je udarjen po lastni denarnici (čeprav so kazni, roko na srce, penizke), vendar pa je tudi pri tem vpliv "pravne" države močan in mnogi, predvsem nezaposleni, se zavedajo, kako je z izterjavo kazni ali še z eno slovensko rano: počasnostjo sodnikov, saj prijava sodniku za prekrške pogosto zastarajo ali pa se neskončno vlečejo.

Tudi ko bo sprejet težko pričakovani in dolgo porajajoči se novi zakon o varnosti cestnega prometa, ki naj bi kršitelje strožje kaznoval, bodo po naših cestah še vedno vozili mnogi, ki se na cestah obnašajo tako kot v življenju: malomarno, tvegano in agresivno. Le upate lahko, da ne naletite nanje - pogosto so namreč žrtve nič krivi udeleženci v prometu, krivec pa bo (ali pa tudi ne), kaznovan s kakšno kazensko točko, naprej trosil smrt po naših cestah.

TANJA GAZVODA

Se 8. marec poslavlja?

Listanje po koledarju, kadar seveda ni povezano s prozaičnim iskanjem datuma ali zapisovanja dnevov sestankov, zmenkov, sej in ostalega, kar nam prej ali slej zapredalčka življenje, torej povsem neobvezno, recimo poetično zamišljeno listanje po koledarju, je lahko kaj zanimivo početje. Človeka zabiha v različne misli in počutja, od rahlo otožnega počutja begotnosti dnevov do filozofske zamišljenosti v neizbežnost vseminevanja. Lahko se pritakne tudi kakšna manj vzvišena, a zanimiva pomisel, kot je denimo tale, da imajo vse stvari, ki so kakor koli problematične, svoj poseben dan v letu. Tako je denimo 11. februarja svetovni dan bolnikov, 15. marca mednarodni dan potrošnikov, 21. istega meseca mednarodni dan invalidov, dan za njim svetovni dan voda, 8. aprila svetovni dan Romov, 15. maja dan družine,

tudi tako

21. maja dan novinarjev, 5. junija dan izseljencev, 30. septembra mednarodni dan gluhih, 3. oktobra mednarodni dan otroka, dan za njim imajo svoj dan živali, 1. decembra je na vrsti aids itd. itd. Celotna Zemlja, naš rodni planet, ki na svoji obli nosi nevhvaležno človeštvo, ima svoj dan. In še kako ga zasluži, ta od ljudi tako močno utrjena in izmučena potnica skozi globine časov in prostora! Mednarodni in svetovni dnevi naj bi bili vsaj nekoliko bolj opazne postaje našega popotovanja skozi leto, trenutki, ko naj bi se vsaj za hipce zaustavili v vsakdanjem drvenju in se zamislili.

Jutri, 8. marca, bo tudi eden takih dnevov, ki so jih dvignili iz sive povprečnosti dnevov, da bi z njim opozorili na nekaj, kar je treba razmisliti ali čemur je treba posvetiti vsaj nekaj več pozornosti. Seveda, jutri je dan žena. Ta praznični dan smo še pred nekaj leti praznovali kot kakšne jubileje ali silvestrovanje: obilje jedače in pijače se je nadrobilo in pretočilo po mizah v gostinah, delovnih organizacijah in domovih, tone in tone rož so podjetni cvetličarji takrat prodali močnejšemu spolu, ki je na ta dan čutil za svojo sveto dolžnost darovati nekaj cvetlične zelenjave predstavnicam lepše polovice človeštva. Najbrž so ga prav te prekomernosti, posiljeni formalizem in podobne neumnosti tako razvrednotili, da ga skoraj ne praznujemo več. Ali pa je razlog drugje? Denimo v tem, da ženske niso več problematične na tak način, da bi morali s posebnim dnevom opozarjati na to. Če bi bilo to res, potem se lahko izginjanja nekega praznika lahko le razveselimo. Nasvezadnje enakopravnost žensk pri nas zares ni vprašljiva. Je pa po seveda še kako res, da enakopravnost ne pomeni enakosti, česar se k sreči zaveda tudi bojevitejši del žensstva in v svojih prizadevanjih ne sili v to smer.

Za dnevom žena, kakršnega smo dolga leta poznali in ki se počasi poslavlja, bodo žalovali le cvetličarji in tisti, ki potrebujejo problematičnost, naj bo za kar koli že, četudi za nabiranje političnih točk.

MILAN MARKELJ

Boj za Drgančevje Iskra upanja predolgo le tli

Pravijo, da gre v novomeškem urbanizmu vse narobe, odkar ga usmerjajo ljudje od drugod. Ali Novo mesto res nima domačih strokovnjakov in ni sposobno imeti lastne ustanove, ki bi načrtovala izrabo prostora? Mnogi so prepričani, da je tudi zaradi neurejenosti na področju prostorskih dokumentov Novo mesto začelo zaostajati v razvoju. Zadnji veljavni urbanistični načrt mesta je še iz leta 1973. Medtem ko drugod vabijo vlagatelje v svoj prostor, Novo mesto še domače odganja. Zgovoren primer za to je Drgančevje.

Težnja, da bi spravili v red širjenje Novega mesta, uživa splošno podporo, toda več stvari kaže na to, da je v primeru Drgančevja zgolj pretveza za neke povsem druge interese, medtem ko jasne strategije pozidave prostora še vedno ni. V Drgančevju na vzhodu Novega mesta se nahaja na 16 ha z gozdom poraščenih površin 14 nekdanjih vojaških skladišč. Urbanisti so na tem prostoru, odvisno od občinske politike, načrtovali že marsikaj: športno dvorano, olimpijski bazen, gostinsko in poslovno območje, igrišče za rugby, bencinski servis, terciarno dejavnost, sem pa so hoteli umestiti tudi tiskarno, policijsko postajo in nazadnje velodrom.

Zgodilo pa se je, da je občinska oblast iz prejšnjega mandata ponudila objekte v Drgančevju v najem obrtnikom, nekatere je na ta način celo zadržala na območju Novega mesta, ker drugje primernih lokacij za širitev dejavnosti ni bilo. S tem ko je obrtnike vpraševala, če so pripravljeni sanirati objekte, sofinancirati komunalno ureditev območja in pozneje objekte tudi odkupiti, je sedem najemnikov (Marija in Igor Novak, Robert Novak, Alojz Medle, Tone Vesel, Marjan in Tatjana Bevec, Salko Delić in Jože Luzar) resno zagrabilo in vložilo v objekte okrog milijonov mark. S tem so zagotovili okrog 90 delovnih mest, v naslednjih petih letih pa naj bi zaposlili še okrog 70 oseb, kar ni majni kašelj! 7 objektov v Drgančevju ima v najemu družba Krka, ki je tudi sama v prostoru precej vložila.

Čeprav sta se na nekem decembrskem sestanku sprti strani dogovorili, da bo zadevo Drgančevje na prvi januarji seji obravnaval tudi občinski svet, doslej do take obravnave še ni prišlo. Osmim obrtnikom in podjetnikom, ki imajo v najemu nekdanja skladišča, pa se zelo mudi. Krka želi obdržati prostore, ravno tako odločni so tudi obrtniki. Skupaj z nekaterimi urbanističnimi strokovnjaki utemeljujejo, da je Drgančevje primerno za obrtno dejavnost, saj navsezadnje leži ob osi Žabja vas-Cikava-Mali Slatnik, kjer so te dejavnosti doma. Menijo tudi, da to območje ni primerno za stanovanjsko pozidavo, ker je slabo osenčeno in polno udrtin. Za bodoči univerzitetni center pa pravijo, da je dovolj prostora v sedanjem šolskem centru pri Šmihelu, pri čemer jih je podprl tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Ta je še predlagal, da bi univerza lahko dobila prostor sredi mesta v novomeškem Narodnem domu. Obrtno cono v Drgančevju podpira tudi krajevna skupnost Žabja vas, ker meni, da bo Novo mesto le tako lahko dočakalo razvoj, seveda pa bodo krajin vrtjali na nekaterih omejitvah zaradi varovanja okolja.

Župan si je vzel pravico odločati

Toda kljub taki podpori je občinska oblast odločno proti novi obrtni coni (območje ni novo, le uradno požegnano bi bilo na novo). Tako župan Franci Koncilija vztraja, da je obrt na Drgančevju nemogoča. S tem si je po mnenju nekaterih kar sam vzel pristojnost dokončne razsodbe, čeprav prostorske zakonodaje še niso sprejete in občinski svet o zadevi še ni razpravljal.

Župan najemnikom tudi očita, da se ne menijo za lastnika (občino), da k njemu ni prišel še nihče na pogovor, da se ne držijo pogodb ter da obnove in dozidave presega pogodbe in da so najemniki posekali že kakih 100 kubikov lesa brez dovoljenja lastnika. Po drugi strani obrtniki niso imeli izbire. Šli so v tvegan najem v pričakovanju, da se bodo zadeve kmalu uredile. Toda od leta 1988 ali 1992 do danes je preteklo že precej dni, obrtniki pa s svojim razvojem niso mogli čakati. Ker prostorskih dokumentov za to območje ni, so bili vsa dela prisiljeni opraviti na črno in jim zato kar naprej visijo za vratom inspekcije. V stavbah namreč ni bilo vode, elektrike, do njih pa so vodile le slabe makadamske poti. Občina jih je na eni strani obvezala za obnovo, sovlaganja in razne prispevke, po drugi pa jih ovirala, ko ji nikakor ne uspe doreči namembnost tega prostora.

Konec lanskega leta, ko so zvedeli, da jih hoče občina vreči na cesto, so s svojo usodo seznanili javnost in izsilili dogovaranja. Občini so posredovali svoje razvojne načrte, ta pa je pripravila oceno stroškov za pripravo prostorskih dokumentov in komunalno ureditev prostora. Številka je šokirala najemnike, ki bi morali za to prispevati skupno 410 milijonov tolarjev ali vsak po 50 milijonov! To naj bi bila cena za preveč razkošen prostor, morda tudi cena, ki naj bi jih dokončno prepričala, da je najbolje, da se izselijo.

Gre za osebne interese?

Zakaj je tako nemogoče pustiti na območju Drgančevje tako dejavnost, ni znano, predvsem pa nihče natančno ne odgovori na osnovno vprašanje: "Če gredo najemniki od tam ven, kdo pa potem pride noter?" Ali ima župan toliko poguma, da obrtnike res izseli? Ali si bo občina privoščila podiranje obstoječih, zdaj kar dobro obnovljenih stavb in kdo bo obrtnikom izplačal vložene stroške?

Občinski oblasti se zdi območje Drgančevja preveč dragoceno za nekaj obrtnikov, čeprav gre za družine z dolgoletno obrtniško tradicijo in z uspešno razvijajočimi se podjetji. Obrtniki predlagajo delno razširitev svoje dejavnosti, nekateri pa vidijo tu tudi prostor za delavnice, ki bi jih lahko poceni ponudili obrtnikom začetnikom za kakšno mirno in ekološko neoporečno dejavnost. Območje obrtne cone bi lahko strogo omejili in pustili prostor še za druge dejavnosti.

Drgančevje: Ene ven, druge notri?

BREDA DUŠIČ GORNIK

ZAMISLI

Bo gramoznica rekreacijsko središče?

Zlatko in Simon Gomilšek si nista v sorodu, sta pa odlična športnika, predvsem v smučanju na vodi, ter poslovna partnerja, ki že več let načrtujeta gradnjo turističnega centra, namenjenega vodnemu smučanju. Po dolgem iskanju sta odkrila bazar, primeren za njune načrte. Gre za gramoznico Boršt v Krški vasi, s katero upravlja krški KOP. Po pogovorih z njim, s krajevno skupnostjo Cerklje ter brežiško občino in po vložitvi dokumentacije za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj se je zamisel začela uresničevati.

Zlatko in Simon sta začela smučati na žičnici na vodi pred petimi leti in v teh letih postala prava mojava v tem športu. Veliko vodnih smučalcev od Poreča do Zagreba je njunih učencev. Ko sta ugotovila, da so porušeno laguno rešili prav s postavitvijo žičnice na vodi, pri smučanju se namreč utira kisik v vodo, kar vodo bogati in čisti, sta bila še bolj odločena, da se lotita Boršta in ga rešita pred uničenjem. Na Krškem KOP-u so ju lepo sprejeli in tako sta dobila še večje veselje za sanacijo bazarja. Izdelati sta dala štiri žičnice, ki so njun samostojni projekt, nared je tudi vse orodje, od vseh sestavin, potrebnih za delovanje žičnice, pa je uvožena le jeklena vrva.

Turistični center Boršt bo sprva namenjen le smučanju na vodi, odprt pa bo za vse ljubitelje tega športa. Vstopnina bo minimalna. Opremo si bodo smučarji lahko sposodili. Pod strokovnim vodstvom se da smučanja na vodi naučiti v dveh urah tudi brez predhodnega znanja smučanja na snegu. Starost ni vprašljiva, saj je šport primeren tako za otroke kot starejše. Vodno smučanje je več kot 50 odstotkov cenejše od smučanja na snegu, užitek pa niso nič manjši. Svetovna legenda tega športa je osemdesetletni Američan Banana Joe, ki je zaradi rehabilitacije hrbtenice začel smučati na vodi pri 54 letih in zdaj pri visoki starosti po vodi smuča kar po podlatih.

Gomilška bi iz zapuščene gramoznice rada naredila pravi rekreacijski center z vsemi možnimi športi, vprašanje pa je, kaj jima bodo dovolili. "Najina tiha želja je odkrivanje talentov in kronanje državnega prvaka.

Izdelava urbanističnih zasnov Novega mesta traja že 10 let, po napovedi pristojnega občinskega sekretarja Miloša Dularja pa naj bi bile dokončane še letos. Prav tako so v izdelavi prostorsko-izvedbeni akti za stanovanjska in obrtna območja. Kaj natančno naj bi bilo v Drgančevju, javnosti ni znano. Obrtniki bi se razumeli, če bi šlo za kako zadevo, ki je za občino življenjskega pomena. Ker pa vedo, da občinska oblast nekaterim drugim obrtnikom kar ponuja parcele in da je še konec minulega leta dala v najem stavbo obrtniku Stanetu Vidicu, ki zdaj ravno tako seka drevje in gradi, sumijo, da gre predvsem za zasebne interese.

Tudi zaradi takih sumov se ne mislijo kar tako vdati. Tudi ne sprejemajo županove ponudbe, da jim, če so se pripravljene preseliti na Cikavo, takoj uredi dovolj velike parcele ter jim zagotovi tudi plačilo po ugodnih pogojih, kredite in odplačilo s petletnim moratorijem. Obrtniki namreč niso popotniki, ki bi vse skupaj vložili v kovček in se odselili. Preveč dela in denarja so že vložili v Drgančevje, zato se nameravajo oklepati pogodb in izkoristiti tudi vsa pravna sredstva, da tam ostanejo. Poleg tega bi jim občina v primeru predčasne odselitve morala izplačati vložena sredstva.

Morda ni slaba ideja, ki jo je na zadnji okrogli mizi na to temo izrekla svetnica in podjetnica Darinka Smrke, češ da bi bilo bolje, ko bi se občina raje vprašala, kaj lahko izrži od Drgančevja in dejavnosti v njem. Lani so najemniki državi odšteli okrog milijonov mark prispevkov. Če bi občina dala dihati gospodarstvu, bi prav gotovo tudi njeni načrti o stanovanjski gradnji in o univerzi postali veliko bolj stvarni.

Pa vendar je v Sloveniji registriranih kar 35 tisoč duševno prizadetih, od tega okrog 10 tisoč z zmerno, težjo ali težko prizadetostjo. Gre torej za tako veliko populacijo, da je nikakor ni moč potisniti na rob družbe. Tudi v Beli krajini si že dolgo prizadevajo, da bi zmerno, težje in težko duševno prizadetim omogočili čim bolj kvalitetno življenje, skratka, da bi bili deležni vsega, kar imajo zdravi ljudje. Predvsem za prizadete otroke do njihove polnoletnosti je dobro poskrbljeno, saj je v njihovo vzgojo, izobraževanje in usposabljanje vloženo nemalo družbene in strokovne skrbi, a tudi pomoči njihovih družin. A ko zaključijo šolanje

Mednarodna deklaracija in naša ustava zagotavljata duševno prizadetim ljudem človečanske pravice in posebno družbeno varstvo. Zakonodaja je doslej sicer zadovoljivo obravnavala vsa pomembnejša življenjska vprašanja duševno prizadetih in njihovih svojcev, žal pa se dogovori marsikdaj uresničujejo prepočasi ali so celo zanemarjene njihove temeljne pravice.

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

je v šoli s prilagojenim programom Milke Šobar-Nataše v Črnomlju, bodisi v oddelkih vzgoje in izobraževanja ali v rednih oddelkih, in po zakonu o družbenem varstvu pridobijo status invalida, nimajo kam.

V Črnomlju so pred desetimi leti za odrasle duševno prizadete sicer odprli delavnice za delo pod posebnimi pogoji, ki so jih pozneje preimenovali v varstveno-delovni center. V teh delavnicah je bila že v začetku precejšnja prostorska stiska. V A-testu je bilo namreč zapisano, da bi morali delavnice v dveh letih razširiti, a četudi je od takrat preteklo že veliko let, merijo delavnice v prizidku črnomljskega dijaškega doma še vedno borih 100 m². Pozneje se je dejavnost razširila še v prostor v drugem nadstropju dijaškega doma, ki pa ni bil nikoli funkcionalno povezan z matičnimi prostori.

Namesto da bi varstveno-delovni center razširil, so vanj vključevali le vedno nove ljudi, s tem pa prostorsko stisko le še povečevali. Tako je danes v centru že osemnajst odraslih duševno prizadetih, še deset pa jih čaka na sprejem v center v šoli s prilagojenim programom, kjer pa ne bodo mogli biti v nedogled. Po prepričanju Eme Šujice, ravnateljice osnovne šole s prilagojenim programom Milke Šobar-Nataše, v okviru katere deluje varstveno-delovni center, imajo starši teh desetih vso pravico, da se pritožijo ali napišejo petico na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter zahtevajo, da njihove otroke, ki so dopolnili osemnajst let in zaključili oddelek vzgoje in izobraževanja, vključijo v varstveno-delovni center. Pravico torej imajo, toda v Črnomlju vsaj za sedaj ni možnosti, da bi ti ljudje delali in se počutili koristne. Poleg tega bodo tudi v prihodnje vsako leto zaključili šolanje ali usposabljanje ljudje, ki jih ne bo nikoli moč zaposliti pod normalnimi pogoji. In če prištevamo še vse tiste odrasle duševno prizadete, za katere doma skrbijo ostareli in bolni starši ali celo samo eden od njih in bi se radi vključili v varstveno-delovni center, potem bi v Beli krajini potrebovali center za okrog 60 ljudi. Torej bi moral meriti vsaj 420 m². Le tako bi lahko poleg rednega programa razvijali različne dejavnosti, s pomočjo katerih sicer skrbijo za polnovredno in kvalitetno življenje teh ljudi, pa naj gre za šport, glasbene revije, likovne kolonije in natečaje, šole v naravi, izlete.

Kjer je varstveno-delovni center sedaj, ne vidijo nikakršnih možnosti nadaljnje razvoja, saj ne morejo uresničiti niti programa proizvodnje, ki je bil pripravljen že pred časom. Varovanci nimajo možnosti niti za počitek in rekreacijo, druženje, sprejem staršev in strank, za urejeno prehrano. Celotna skladiščna prostora ni. Edina dobra lastnost centra je, da je sredi mesta in blizu javnim prevoznim sredstvom. A kljub temu vse le ni tako črno in na obzorju se kaže iskrice upanja, ki tli že dolgo, po mnenju nekaterih predolgo. V Črnomlju namreč načrtujejo, da bi se varstveno-delovni center preselil v stavbo nekdanje vojašnice v sedanji poslovni coni Majer. Stavba je v lasti ministrstva za obrambo, a jo je pripravljeno odstopiti ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. V Črnomlju dobro vedo, da je slednje ministrstvo pripravljeno investirati v novi center, ko bo urejeno lastništvo, zato se jim zdi toliko bolj nerazumljivo, da dogovori, ki potekajo z ministrstvom za obrambo od lanskega maja, še niso obrodili pravih sadov. V stavbi na Majerju, ki meri 600 m², ob njej pa je še veliko zemljišče, bi lahko dolgoročno rešili problem varstva in zaposlovanja odraslih prizadetih oseb iz vseh treh belokranjskih občin. A ne le to! Bilo bi dovolj prostora tudi za delavnice, v katerih bi lahko delali mladi, ko zaključijo šolo s prilagojenim programom, a se zaradi prevelike zahtevnosti ne morejo vključiti v redno proizvodnjo, prav tako pa ne v center, kjer je proizvodni proces zanje premalo zahteven. V takšni delovni organizaciji po vzoru ljubljanske "Zelve" bi se lahko hkrati pripravljali na redno zaposlitev v drugih podjetjih. In ko v Črnomlju načrtujejo vse to, se dobro zavedajo, da bodo lahko kaj več, kot le tarnali, šele takrat, ko jim bo uspelo prepričati tiste ljudi, ki nimajo prizadetih, kaj pomeni imeti prizadete otroke. Do takrat pa bo ves njihov trud izzvenel predvsem kot prepričevanje prepričanih.

Za turistično usmerjeno občino je projekt pravi izziv, še posebej, ker je prvi v Sloveniji. Ker pri smučanju na vodi ne gre za porabo, temveč za mešanje vode, ta dejavnost ne potrebuje koncesije. Smučanje na žičnici ne povzroča hrupa in tudi v predlokaljski razpravi za novo dejavnost ni bilo posebnih ovir. S stališča občine, ki ima že skoraj 20-odstotno nezaposlenost, je projekt, na katerem bo najmanj šest novih delovnih mest, še posebej dobrodošel. In zakaj občina Brežice ne bi dobila tovrstnega športno rekreacijskega centra prva v Sloveniji, če so možnosti za to?

MAJDA LUZAR

Današnja podoba gramoznice Boršt.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Dolenjec s harvardskim doktoratom

FOTO: M. MARKELJ

Prejšnji mesec je Davorin Gazvoda uspešno zagovarjal doktorsko nalogo na slвити harvardski univerzi v Združenih državah Amerike in si tako kot eden redkih Slovencev pridobil pravico do doktorskega naziva te častitljive in v svetu izredno ugledne univerzitetne ustanove. Novi dr. načrtovanja (doctor of design) je po rodu iz Novega mesta. Pred kratkim se je iz Amerike vrnil v Slovenijo in se med obiskom sorodnikov v Novem mestu ljubeznivo odzval vabilu na pogovor.

V Gazvodovem rodu vezi z Ameriko niso nič novega in Davorin ni prvi, ki so ga življenjska pota popeljala v deželo na drugi strani Atlantika. Njegov stari oče Jože Gazvoda se je celo rodil na ameriških tleh, v državi Michigan, kamor je njegove starše pregnala domača revščina in želja po boljšem kosu kruha. Skoraj vsi bratje iz Gazvodove družine, doma iz Konca pri Podgradu, so se s skope podgorske zemlje odpravili preko Velike luže. A tudi tam se nista cedila med in mleko, zato se je Davorinov praded z družino, ki se je namnožila v Ameriki, vrnil v domači kraj. Rod se je potem ustalil v Gotni vasi pri Novem mestu, dokler ni Davorina kot predstavnika tretjega rodu vedoželjnost odpeljala preko Velike luže. A potomec v Ameriki rojenega Jožeta ni šel v obljubljeni deželo le s parom pridnih rok in upanjem na boljše življenje, ampak je odšel kot strokovnjak, da si nabere novega znanja.

Od novomeškega maturanta do harvardskega doktorja

Pot do harvardskega doktorata se je za Davorina v bistvu začela že v novomeški gimnaziji. V letih, ko je guli častitljive gimnazijske klopi, sta ga zanimala tako gozdarstvo kot arhitektura. A če se mora mladi v takih večsmernih željah odločiti ali za eno ali za drugo, je imel Davorin to srečo, da je lahko oboje zanimanj združil v en študij. Prav tisto leto, ko je maturiral, je bilo mogoče na biotehniški fakulteti vpisati študijsko smer krajinske arhitekture (takrat je bil vpis za ta študij le vsake štiri leta), ki vsebuje tako elemente gozdarstva kot arhitekture. Po opravljeni diplomji leta 1989 je kot dober študent in obetaven mlad strokovnjak ostal na biotehniški fakulteti in kot asistent končal magistrski študij, leta 1993 pa je odpotoval na doktorski študij na Harvard University Graduate School of Design.

In kako je Davorinu uspelo priti na to elitno šolo, kjer sprejemajo kandidate samo za podiplomske študije? Imel je to srečo, da je bil njegov mentor prof. Dušan Ogrin. Ta mednarodno priznani strokovnjak, ki je lani prejel najvišjo nemško nagrado za krajinsko arhitekturo Skelov prstan, širša slovenska javnost pa ga pozna predvsem kot avtorja imenitne knjige Svetovna vrtna umetnost, je bil več let zapored gostujoči predavatelj na harvardski univerzi. To je bila ena od vezi, ki je pripeljala do tega, da je Davorin lahko kandidiral za doktorski podiplomski študij. "Za sprejem sem moral predložiti predlog doktorske naloge, predstavitevno mapo projektov in tri priporočilna pisma," pripoveduje Davorin. "Vse to sem pripravil, a ko zdaj razmišljam, kako mi je uspelo, da sem bil izbran v peterico sprejetih izmed 60 kandidatov iz vsega sveta, se mi zdi, da je najbrž tehnično

odločitev premaknil moj načrt za doktorsko nalogo z naslovom Stanovitne mestne krajine, Ljubljana, Slovenija. V nji sem zasnoval analizo zgodovinskih plasti mestnega zelenja na primeru Ljubljane, se pravi, da sem raziskoval vzroke, zakaj so se določeni deli mestnega prostora ohranili kot zelene površine, in ugotavljal njihov značaj in vlogo v celotni mestni zgradbi. Ljubljana je v tem pogledu zelo zanimiva, ker je mesto s pestro zgodovino, je dokaj zelena in je seveda evropsko mesto, kar vse je za Američane privlačno. Sploh na Harwardu višje študijske programe organizirajo tako, da pritegnejo kar največ tujcev. Zanimajo jih tuji primeri, gre pa tudi za svetovni ugled te univerze. V moji generaciji je bila tako le ena Američanka, ob nji pa še dva Kanadčana, Kostaričan in jaz."

Brez denarja ne gre

Harvardska univerza je zasebna ustanova, zato je treba študij plačati. Podiplomski študij krajinskega načrtovanja, ki običajno traja tri leta, stane z vsemi stroški okrog 30.000 dolarjev na leto. To je seveda velik kup denarja, ki ga Davorin sam ne bi mogel nikoli zbrati. K sreči je študij tako urejen, da slušatelj na univerzi tudi poučuje kot asistent in tako zasluži glavino potrebno denarja. Del sredstev je primaknilo slovensko ministrstvo za znanost in tehnologijo, del pa jih je Davorin pokril s štipendijo ameriške vlade za baltske in vzhodnoevropske države.

"Bila je prava muka zbrati ves ta denar, a brez tega preprosto ne gre, saj dokler nimaš zbranega denarja, niti vize ne dobiš. No, na koncu se je vse lepo steklo," pravi Gazvoda. Ko so bile formalnosti urejene, je odpotoval v Cambridge pri Bostonu, kjer stoji kompleks harvardske univerze. Z njim je odpotovala vsa njegova družina, žena in dva sinova. Namesto v običajnih treh letih je doktorski študij opravil v dveh letih in pol. Prejšnji mesec se je tako po daljšem bivanju v Združenih državah Amerike vrnil v domovino. V tem času se je povečala tudi njegov družina. Novembra lani se mu je rodil tretji otrok, in če ne bi bila žena v času že v Sloveniji, bi se ponovila zgodba z Davorinovim stariim očetom.

Neprijetna plat: reveži in kriminal

Iz Amerike se je Davorin Gazvoda vrnil ne samo z doktorskim nazivom in novim znanjem, ampak tudi poln vtisov in doživetij. Amerika je v mnogočem precej drugačna dežela od Evrope. Najbolj prijetno presenečenje so bile zanj neverjetno dobre delovne razmere. "Vse, od bančnih uslug do najmodernejših in najzmogljivejših računalnikov, vse to ti je na voljo 24 ur na dan in 363 dni na leto, izjemi sta le zahvalni dan in božič," pravi Davorin. "Presenečenje v dobrem pomenu je bila

seveda tudi sama harvardska univerza. Ne slovi kar tako za eno najboljših univerz na svetu. Raziskovalec ima tam na voljo vse, kar potrebuje. A to si univerza lahko privoščiti, saj kljub temu da je zasebna ustanova, obrača ogromno denarja. Samo harvardska medicinska univerza s svojimi inštituti, klinikami, raziskovalnimi projekti in ostalim ima tolikšen proračun kot slovenska država. Vsaka fakulteta ima svojega mecena, bogataša, ki ji daruje vsake leto take denarje, da kar verjeti ne moreš. Samo za naš oddelek je nek mecen lani dal dva milijona dolarjev!"

Kot drobno, a zgovorno zanimivost, ki potrjuje njegove besede o dostopnosti različnega gradiva, je Davorin omenil, da je v harvardski knjižnici našel tudi slovenske knjige, in to strokovne zase in leposlovne za otroke. Med drugim je tam našel tudi knjigo češko-nemškega strokovnjaka Tomasa Valene, v kateri avtor piše o odnosu med mestom in reliefno členjenostjo lokacije, na kateri se mesto razvije. Kot primere navaja nekaj deset evropskih mest, med slovenskimi pa Ljubljano, Koper in Novo mesto.

Med neprijetnimi vtisi in doživetji Davorin omenja temne plati ameriškega življenja. Predvsem ga je zelo presenetila množica brezdomcev in revežev. Šokantno mu je bilo videti po 20 do 30 ljudi, ležečih kar na cesti. Druga neprijetna stvar je kriminal. V univerzitetnem okrožju ga je sicer v primerjavi z razpitiimi velemestnimi četrtmi zelo malo, a za člo-

veka, vajenega slovenskih razmer, vseeno preveč. Med drugim je bil Davorin posredno priča bančnemu ropu, ko so v času opoldanske malice trije roparji napadli blindirano vozilo z denarjem sredi Harvardskega trga. Na tem prostoru, ki je središče univerzitetnega mesta in mu samovšečno pravijo "popek sveta", se ob tej uri zbira ogromno ljudi. In kljub temu, da je bilo ogroženih nekaj sto nedolžnih ljudi, je prišlo do streljanja na življenje in smrt med roparji in policistom. Policist je z natančnimi strelci sicer preprečil rop, ubil enega napadalca, drugega pa ranil, medtem ko je tretjemu uspelo pobegniti. Vendar pa se še dolgo niso polegale razprave, ali je bil policaj heroj ali pa fanatik, ker je s svojim početjem ogrozil življenja več sto ljudi.

Novomeško pokopališče edino v Sloveniji

Zdaj Davorin Gazvoda ponovno opravlja svoje vsakdanje delo na fakulteti in na inštitutu za krajinsko arhitekturo. Letos ga ob rednem delu čaka še nekaj mednarodnih konferenc pa tudi sodelovanje z novomeškim podjetjem za krajinsko arhitekturo Acer, d.o.o., katerega ustanovitelj je. Veliko dela pa se mu obeta, ko bo steklo uresničevanje projekta novomeškega pokopališča. To bo pravi primer krajinske arhitekture in edini primer gozdnatega pokopališča v Sloveniji. "Krajinska arhitektura se deli na krajinsko oblikovanje in krajinsko planiran-

je," pojasnjuje Davorin to manj poznano dejavnost. "Krajinsko oblikovanje se ukvarja z oblikovanjem parkov, vrtov, pokopališč, z objekti tako imenovanega zelenega odprtega prostora, medtem ko se krajinsko planiranje ukvarja z regionalnim planiranjem in je torej ena od vej prostorskega planiranja. Krajinsko planiranje pri nas bolje uspeva kot krajinsko oblikovanje, saj običajno za oblikovalske projekte ni denarja, medtem ko so prostorski plani zakonsko predpisani akti in morajo skupnosti sredstva zanje pač zbrati. Lep primer krajinskega oblikovanja v večjem merilu bo novo pokopališče v Novem mestu, za katero smo projekt pripravili prof. Dušan Ogrin, prof. Aleš Vodopivec in jaz ter z njim zmagali na javnem natečaju. Njegova posebnost je v tem, da bo to gozdno pokopališče, kakršnega dolej v Sloveniji še ni bilo. Žarni grobovi grobovi bodo postavljeni pod drevjem in zato ne bo treba delati gozdnih posekov, medtem ko bodo klasični grobovi na gozdnih jasah. Ohranili bomo rastlinje, ki je avtohtono na odbranem ozemlju, in razen drevoreda ne bo novih nasadov. Osnovna zamisel novomeškega pokopališča je, naj bi učinkovalo kar najbolj naravno, hkrati pa naj bi bile kar najbolj izkoriščene naravne danosti te zelo lepe lokacije. Gre za lep gozdni sestav s potokom in prijetno razgibano konfiguracijo terena. Vse to je nam, načrtovalcem, omogočilo pravi krajinski pristop."

MILAN MARKELJ

OBRTI

Lončarstvo na Šentjernejem polju

Človek je začel oblikovati glino v uporabne predmete že v mlajši kameni dobi. Odlej ga spremlja v vsakdanjem življenju do današnjih dni. Nekdaj so keramične izdelke polagali tudi v grob kot popotnico v onostranstvo. Nahajališča primerne gline so pogojevala nastanek obrti, kot so lončarstvo, pečarstvo in opekarstvo. Tako je bilo tudi na Šentjernejem polju.

Prve sledi o izdelovanju keramičnih predmetov na Šentjernejem polju segajo po dosedanjih raziskavah v obdobje bronaste dobe. Nato se tu srečujemo s keramiko starejše in mlajše železne dobe, s keramiko iz rimskega obdobja in srednjega veka.

V prvi polovici 19. stoletja sta delovali dve lončarski delavnici, obe v Dolenji Stari vasi pri Šentjerneju. Ena je bila Piletičeva, ki je živela več rodov in iz katere so nekateri potomci zanesli to obrt še drugam, na primer v Gradac v Beli krajini. Ta delavnica je delovala do petdesetih let tega stoletja. Druga delavnica je bila Partlova. Ta rod se je priselil sem iz Ribnice, vendar se tam še niso ukvarjali z lončarstvom. Delavnica je delovala samo dva rodova. V drugi polovici in proti koncu 19. stoletja pa se je s to obrtjo ukvarjalo že več družin: Lekše v Dolenji Stari vasi, Krašovec v Grobljah, Škoda v Gornji Prekopi, Luštek in Lešnjak v Ledči vasi, Pungerčar na Gruči. Piletičevi sinovi so prenesli obrt še v Gradišče, Gornjo Prekopo in v Gradac. Velik razmah te obrti opazimo v drugi polovici 19. stoletja. Na Šentjernejem polju je bila obrt tradi-

cionalna, prehajala je iz roda v rod, bilo pa je tudi nekaj posameznikov, ki so opravljali obrt le eno generacijo.

Prva svetovna vojna, še zlasti pa druga sta vzeli kar precej mladih lončarjev, ki bi obrt lahko nadaljevali. Tako se je po drugi svetovni vojni število delavnic zmanjšalo, obenem pa so spremenjene življenjske razmere privedle do uporabe posod iz drugačnih materialov. Tudi neustrezna zakonodaja je zavirala obrt, tako da se je nekaj lončarjev preusmerilo v druge poklice.

Danes delujeta še dve delavnici: Pungerčerjeva na Gruči in Škoda na Gornji Prekopi. Po malem se ukvarja z lončarstvom še Zupančič v Dolenjem Mahorcu. V Šentjerneju pa Škoda pozimi izdeluje glinaste kipe. Na Krškem polju delujeta tudi Kržanovi delavnici v Zalahah in Velikem Podlogu.

Delo v lončarski delavnici je bilo nekdanj, ko je bila vsa predelava gline ročna, zelo težavno. Glino so lončarji sami kopali z lopato in jo z vozom pripeljali domov. Nato so jo v delavnici, ki je bila do petdesetih let tega stoletja kar v hiši, večkrat preteptali z nogami. S srpi so jo re-

Polič, ki ga je izdelal lončar Anton Piletič leta 1875 v Dolenji Stari vasi, je zdaj last Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani.

zali na drobne rezine in sproti odstranjevali večje kamenčke in smeti. V petdesetih letih tega stoletja so se pojavili prvi stroji za predelavo gline. Danes to povsod opravljajo strojno.

Izdelke so žgali v zidanih pečeh, ki so jih kurili z drvmi. Že nekaj let imajo lončarji plinske ali električne peči za žganje posode. Lončene predmete, ki so bili loščeni, so žgali dvakrat.

Svojo robo so prodajali na dva načina. Po prvi in po drugi žetvi so se z vozovi, naloženimi z lončevino, odpravili po vaseh, kjer so posodo zamenjavali za žito. Sicer pa so prodajali izdelke po sejnih in žeganjih po Dolenjskem: v Mokronogu, Trebnjem, Žužemberku, Šentjerneju, Škocjanu... Vozili so jih tudi vsak ponedeljek na tržnico v Novo mesto. Danes naročajo gostilne in podjetja pri lončarjih večje serije izdelkov. Še vedno pa se prodaja tudi po sejnih in žeganjih in na novomeški tržnici.

Nekdaj je bilo več povpraševanja po loncih za kuhanje v krušni peči, sedaj pa se daleč najboljše prodajajo vinski vrči, poliči, nato sklede, modeli za potico in vaze za na pokopališče. Število lončarjev se je resda zmanjšalo, vednar pa mislim, da bo lončarska obrt na Dolenjskem žive-la tudi v prihodnje.

IVICA KRIŽ

FOTO: M. MARKELJ

Na sejmu na Veseli Gori.

Na srečnih otokih Zgodbe o Zelenem gradu

Po desetih dneh na oceanu med Gibraltarjem in Kanarskimi otoki sem 16. novembra ob 12.45 zagledal na obzorju kanarski otok Gran Canaria, svoj cilj. V pristanišče sem priplul že v trdi temi, v nevihti in naliivu nisem videl skoraj nič. K sreči sem tu že domač in brez težav sem našel pot k Texacovemu pomolu.

Zjutraj, tako kot se po jadraniu na odprtem morju spodobi, spim do enajstih. Potem, ko se še malo pretegnem, začnem delovati: vržem vodo izpod podnic, zlagam vrvi, pospravljam po barki.

Čez nekaj časa se že sprehajam po pristanišču. V Las Palmasu sem bil zadnjič pred sedmimi leti in takrat so še vse gradili. Sedaj pa je ob črpalki velika trgovina, na začetku pomola je cela vrsta restavracij. Na obali so uredili sprehajališče, marina je dokončana, na drugi strani pristanišča so pontoni Yacht Cluba. Upam, da sanitarije in prhe delujejo bolje kot pred leti. Žal pa je za moj okus vse preveč betona, čeprav je nasajenih kar precej palm. Veliko je tudi potepuških psov. Sicer pa so to njihovi otoki: psi so edini avtohtoni "prebivalci", saj so otoki po njih dobili ime. Po latinsko se namreč psu reče canis.

Z zvijačo premagani domačini

V starem veku Kanarski otoki še niso imeli tega imena, pravili so jim Srečni otoki. Ni jasno, kdaj so se naselili prvotni prebivalci Guanči. Vsekakor so morali na otoke pripluti. Pozneje so pomorske spretnosti pozabili, saj so na rodovitnih otokih in v zdravi klimi lahko mirno živeli, pluti po morju pa jima ni bilo treba več. Na daljavo so se sporazumevali s posebnim jezikom žvižgov.

Domnevajo, da so otočje v starem veku obiskovali Kartazani, pozneje so ga osvajali Genovežani, Francozi, Španci in Normani. V 15. stoletju so postali dokončno last Španije in s tem je bilo mirnega življenja Guančev konec. Čeprav so bili oboroženi s tudi za tiste čase primitivnim orožjem, jim na otoku Gran Canaria Španci dolgo niso mogli do živega. Potem so opravili z njimi na svoj preizkušeni način - z izdajstvom, zvijačo in prevaro. Guančem, ki so se pet let trdovratno branili, so sporočili, da bodo pogajanja in naj zato kar brez skrbi pridejo iz svojih lukenj na plan. Ko so res prišli iz skrivališč, so jih preprosto pobili, njihov kralj pa je "umrl" med prevozom v Španijo. Špance je vodil neki Juan Rejon, pisalo pa se je leto Gospodovo 1478.

Nekaj let pozneje se je z Gran Canarie odpravil odkrivati Ameriko Krištof Kolumb. Tam so Španci s podobnimi podvigi nadaljevali in uspešno iztrebili cele narode.

Na Kanarskem otoku Tenerife je izgubil nebrž svojo edino bitko tudi slavi admiral Nelson. Britanci so se izkrcali kar na glavnem pomolu v mestu Santa Cruz, Španci pa so jih dobili v navzkrižni ogenj svojih topov. Admiral Nelson je bil ranjen in je izgubil roko. V mestu Santa Cruz de Tenerife so topovi, ki so obdelali slavnega admirala, razstavljeni in vsem na ogled.

Otočje sestavlja sedem velikih in nekaj manjših otokov. Rivalstvo med Las Palmasom in Santa Cruzom je bilo le prehudo in otočje je sedaj razdeljeno na dve pokrajini. Vzhodna otoka, Lanzarote in Fuerteventura, sta suha in potegneta bolj

po saharško, drugi pa so porasli in rodovitni, posebno otok Tenerife.

Regata, a samo za bogate

Naslednjega dne sem vzpostavljaj stike z domačini, gre pa težko. Na črpalki Texaco, kjer je edini telefon v bližnji in daljni okolici, niso posebno gostoljubni. Tudi senjor Pedro, ki je šef oziroma cabalero de muelle deportivo, kot si pravi sam, se ne izkaže. Najbrž sem poleg vseh teh velikih jadrnic zanj le premajhna riba. Moral sem se odvezati od njihovega pomola. Imel pa sem srečo in našel sredi luke k boji privezano ribiško barkačo, ki sem se ji lahko privezal ob bok. Tako mi ni bilo treba metati sidra. Sidro se namreč v pristanišču na dnu ob različni navlaki rado zatakne, potem pa se je ponavadi treba potopiti v umazano in mrzlo morje in ga sprostiti. Tega ne privoščim nikomur, najmanj sebi. Upam, da bom tu imel mir.

6. decembra sem še vedno v Las Palmasu, moja Neodvisna Slovenija je na bregu, v njenih vrhah pa tuli in žvižga viharjni južni veter. Prekleto vreme! Za plovbo proti jugozahodu, kamor sem namenjen, je popolnoma neprimerno.

Sicer pa mi po 19. novembru sploh ni bilo dolgčas. Videl sem odpluti slavni pomorski rally, regata bi temu težko rekli, saj je dovoljeno celo omejeno motoriranje. Dozdeva se mi, da je bil ta bogataški miting pod jadri ustanovljen predvsem zato, da tisti, ki se na oceanu ne počutijo gotove, plujejo v tropu in je v primeru kakih težav pomoč s sosednjih bark pri roki. Pa tudi zabavno je pred štartom, saj se vsak dan kaj dogaja. Svoje dobijo tudi domačini iz Las Palmasa. Kakih 150, večinoma velikih jadrnic, ki bi se drugače potikale drugod po Kanarskih otokih, je več tednov privezanih v tukajšnji marini, posadke pa polnijo lokale vseh vrst in veselo zapravljajo.

Ker so udeleženci čezoceanskih regat ponavadi deležni raznih ugodnosti, povprašam pri regatnem odboru tudi sam. Odpadem pa najmanj iz dveh razlogov: jadrnice morajo biti dolge več kot 7,2 metra in posadke morajo biti najmanj dvočlanske. Pa še en pogoj je: plačati je treba 400 dolarjev štartnine, in to za najmanjši razred, za večje jadrnice pa je zadeva še veliko bolj popoprana. In to le za tri brezplačne dni na privezu. Oderuhi! Na regati Transat 6,50, ki jo organizirajo Francozi, je bil privez zastoj v vseh marinah, kjer se je regata ustavljala, in to za ves čas, ko so bile jadrnice tam. Za nameček je takoj po odhodu tega rallyja v prhah in straniščih na začetku pomola zmanjkalo vode, ko so novinarji odšli, so vodo preprosto zaprli. Čisto po špansko...

Voda dražja kot bencin

Med domačini, ki pa vsi le ne delujejo v stilu španskega turizma, moram vsekakor omeniti gospoda Antonia de Armas Medino pa radioamaterje Tonyja, ki je profesor na tukajšnji gimnaziji. Po radiu sem imel z morja z njim redne stike,

tu pa sva bila skupaj tudi "v živo". Povedal mi je, da imajo na otoku Gran Canaria velike težave s pitno vodo. Črpajo jo iz globine 1.000 metrov, pa še po žveplu smrdi. Dogovarjali so se že, da bi vodo s tankerji vozili z bližnje portugalske Madeire, kjer je ne manjka, a so jim zamisel onemogočili s sosednjega otoka Tenerife. Vodo bi, kot so rekli, lahko dobili tudi pri njih. Kljub dogovoru pa vode s Tenerife ni in ni. Očitno jim sosedje zaradi tekmovalnosti nagajajo in skušajo turistične točke usmerjati tudi tako. Najbrž je tudi zato tu voda dražja kot bencin.

V nedeljo, 8. decembra, ugotavljam, da se je vihar unesel. Žal se depresija, ki ga je povzročil, polni počasi in spet izgubljam čas. Viharni južni veter je nekaj dni vlekel s hitrostjo več kot 100 km/h in v luknjah na jugu otokov povzročil pravo opustošenje. Moja Neodvisna Slovenija je neurje preživela na bregu. Medtem ko je dež lil v potokih in sem vedril v kabini, sem odkril nekaj luknjic na palubi in prebral nekaj knjig.

Ob moji jadrnici se pojavljajo tudi pomorske štoparke in štoparji. Razvedelo se je, da plujem sam, in postal sem kar pogosta tarča. Sicer pa je Las Palmas glavna odhodna točka za Karibe in tukajšnja znamenita oglasna deska je polna tovrstnih ponudb. Izbira je pestra, od istospolnih ponudb pa do standardnih: "Simpatična, spretna itd. bi plula kamorkoli, le da se premakne iz Las Palmasa. Obvladam vse, od kuhinje do ljubezni..."

Zadnji med Kanarskimi otoki

Potem je prišel tudi moj čas. Barko smo spustili v morje in končno sem odplul iz Las Palmasa. 28. decembra sem v La Restingi, zadnjem pristanišču na "najbolj zadnjem" kanarskem otoku Hierroju. Na njem sem pristal zato, ker je bil otok videti z morja prav prijeten. Potem ko se je izza vogala prikazala še vas s pristaniščem, si nisem mogel kaj, da ne bi zavil v ta zadnji pristan pred atlantsko neskončnostjo.

Ko se tako v mirni in tihi La Restingi sprehajam po pomolu, mi prihaja na misel bivanje v Las Palmasu. Kaj sem si najbolj zapomnil? Značilnost tega mesta so prav gotovo, kot se imenu spodobi, palme. Povsod jih zasajajo in kljub pomanjkanju vode pridno zalivajo. Na otoku Gran Canaria raste posebna vrsta palm, zelo lepa in košata, po njej je mesto dobilo ime. Močno je bilo čutiti tudi gnečo. Otok ni ravno velik, takole za kako Belo krajino ga je, na njem pa je poleg drugih naselij tudi polmilijonski Las Palmas. Gran Canaria je prav gotovo prenaseljena.

Zaščitni znak za vse Kanarske otoke je Pico de Teide, ognjenik na otoku Tenerife. S 3.712 metri je najvišji vrh Španije, vendar ga celinski Španci ne "priznavajo" vedno. Ta vulkan, za katerega ni jasno, ali se je že dokončno pomiril ali ne, resnično kraljuje nad otoki. Tony mi je povedal, da je v letu nekaj dni, ko je z njegovega vrha videti vseh sedem Kanarskih otokov. Včeraj sem bil prav očaran. Plul sem kaki dve milj od otoka, nad menoj pa se je naravnost iz morja vzpenjal v nebo ošak-lepotec. Pogled nanj je bil prav fantastičen. Vrh je zasnežen, z daljnogledom pa sem lahko opazoval celo delujočo vlečnico. Da bi videl še smučarje, je bilo pa le malo predaleč.

Še nečesa ne bom pozabil: kanarske glasbe, ki je nekaj prav posebnega. Melodije so med španskimi in južnoameriškimi, pevci pa so pravi umetniki.

V La Restingi uživam v miru in tišini, kar ni ravno odlika svetovljanskega Las Palmasa. Neodvisno Sloveijo sem privezal ob bok velikemu katamaranu (jadrnici z dvema trupoma), ki so jo z zlomljenim jamborom privlekli od nekod iz Afrike. Kot se za Špance spodobi, se je kmalu pojavil ob moji barčici tudi inkasant. Ko sem mu povedal, da bom tu ostal le kako uro, me je pustil pri miru.

Kmalu se lotim zadnjega kosila na zadnjem otoku in ko si dokončno privežem dušo, počasi odvežem vrvi in odričem. Jadra zaplapolajo, še zadnji manever okoli pomola in barka na svežem vetru potegne, kot bi dobila brco. Čez pol ure je otok Hierro že na obzorju.

Spet sva sama. Ocean in jaz...

JURE ŠTERK

O razbojniškem Zelenem gradu ali Stari Soteski ob vznožju temnih kočevskih gozdov, ki je ogrožal sosednje gradove in je bil porušen na povelje Hermana II. Celjskega leta 1436, je bilo pred drugo svetovno vojno živih še precej srhljivih pripovedk, ki so nam otrokom burile domišljijo. Take zgodbe so nam ob zimskih večerih pravili stari očanci. Niso bile povsem izmišljene. Pripovedi, ki so se prenašale iz roda v rod, se pogosto ujemaajo z zgodovinskimi dejstvi.

Stari Rutek, ki je bil zadnji grajski mlinar v Soteski, nam je ob zimskih večerih pripovedoval iz nekdanih časov, kako so tlačani živeli in kako so imeli to in ono reč med sabo. Otroci, zbrani na topli peči in okoli nje, smo ga poslušali z odprtimi usti.

"Hudi časi so bili takrat," je pripovedoval stari Rutek in se globoko zamislil. "Za zlahtno gospodo so bili lepi. Tlačani so garali na grajski zemlji, obdelali pa so morali še svoje. Od vsake stvari, ki so jo pridelali, so morali dajati desetino. Če tlačani niso postorili vsega, če je le senca nejevolje padla na gospodovo lice, je že pel valptov bič. Res, tlačani so bili takrat na slabšem kot živina. Za živino so grajski gospodje imeli posebno skrb. V čisljih so imeli posebno konje, pse in živali, ki so jim krajšale čas. Tlačan je imel ceno le kot delovna sila, kakšnih drugih pravic pa ni imel kot to, da je zvečer šel spat na svoj dom. Včasih pa je kdo moral v temne, hladne in vlažne grajske ječe, ki so bile na Zelenem gradu vsekane v živo skale pod zemljo, od koder ni bilo videti božjega sonca. Še zdaj so globoko pod zemljo kosti mnogih, ki so umrli v ječah. V temnih nočeh so njihove duše klicale na pomoč. Okoli tistega gradu je v temnih viharjih nočeh strašilo," je pripovedoval Rutek in dodal, da ko je bil on še mlad, se ponoči ni upal nobeden hoditi sam tam okoli, čeprav je bil grad že davno razvalina.

Ostanki Zelenega gradu ali Stare Soteske

Pravica do prve noči

So bili pa še drugi strahovi, ki so tam okoli strašili. Ljudje so pripovedovali, da so se v soteskih viharjih ob polnočni uri slišali kriki starega Bukovca. Ta je najprej svoji hčeri z nožem razrezal lica, da bi ne bila privlačna za gospoda. Prvo poročno noč bi namreč morala po starem pravilu pravice do prve noči prespati v Zelenem gradu, Bukovec pa je valpta, ki je prišel po hčer, s sekuro ubil. Potem ga je vzela noč. Pravijo, da je umrl v gozdovih.

V času kmečkih uporov so uporni kmetje, ki niso mogli več prenašati bremen, med Žužemberkom in Sotesko do zadnjega potokli gospoda iz Loža in krute graščaka z Zelenega gradu. Ob cesti nad Sotesko so tlačani, ko so šli mimo, vrgli kamen na njegov grob, da so tako potolažili svoje srce, ki je jokalo od krivic in ponižanja. Nabral se je precejšen kup kamenja, ki je tam stal, dokler ga niso Romi, ki so naokoli tolkli kamenje, pred prvo svetovno vojno pospravili.

Prav nič nismo bili zaspani in lačni, ko smo poslušali to povest. Mati Rutova pa nam je v peharju prinesla suhih krljev. Ob svitu petrolejke se nam je zdel Rutov oče še bolj skrivnosten, ko nam je z živo, nadvse privlačno besedo pripovedoval o prvih Slovencih, ki so posedli naše kraje. S ponosom in posebnim žarom v očeh je mnogokrat poudaril, da je bila ta naša slovenska zemlja lepa tudi brez gradov, morda celo lepša kakor potem, ko so graščaki zasedli našo zemljo. Zeleni grad je bil sezidan z znojem in krvjo naših pradedov, ki so izgubili svobodo in postali podložno ljudstvo tlačanov. Izgubili so vse pravice na lastni zemlji. Minil je svoboden lov, uvedena je bila tlaka. Rodovnim skupnostim so vsiljevali tujo govorico. Nič več ni bilo svobode pod soncem. Če bi bilo graščakom mogoče, bi vzeli podložnikom še sonce, vodo in zrak.

Turška nadloga

Nad slovenski rod je kasneje prišla še hujša nadloga, ko so začeli vpadati v naše dežele krvoločni Turki. Stari Rutek je povedal, da je še kot otrok slišal od svojega starega deda pregovor: Kamor udari turško kopito, trava ne raste več. Kamor udari turški meč, vasi slovenske ni več. "Naši najboljši sinovi so takrat morali oditi v Zeleni grad, da so branili gosposko. Takrat so Turki prijezdili od Novega mesta. Pred njim je vse bežalo, za njim pa vse jokalo. Cesar niso mogli odnesti s sabo, so zažgali. Ko so prijezdili do mogočnega Zelenega gradu, so se ustavili. Večkrat so ga napadli, vendar se jim ni nikoli posrečilo zavzeti ga. Veliko jih je pustilo svoje kosti pod obzidjem. Turki so poskušali zajeti celo reko Krko. Vse zaman, grad je ostal nezavzet. Za Zeleni grad so ga krstili Turki, ker je bil na eni strani skrit za zelenimi gozdovi, na drugi strani pa mu je bila obramba zelena Krka. Gosposka se je skrivala za debelimi zidovi gradu, preprosta podložna raja pa se je branila v kmečkih taborih. Obrambni tabor v Soteski je bil pri cerkvi sv. Erazma, ki je bila v davni obdani z visokim obzidjem," je povedal Rutek.

V tem kratkem zapisu ni mogoče povedati vseh zanimivih pripovedi starega Rutka, saj jih je za zajeto knjigo. Zapišem naj še zgodbo, kako so se gospodarji gradu lotili nečednega posla. Začeli so namreč napadati trgovske karavane in postali roparski vitezi. Karavane so izropali temeljito, niso le pobrali vsega plena, ampak so pogosto tudi pobili vse živo, kar ni pobegnilo. Glas o roparskih podvigih je segel do cesarskega Dunaja. Komaj se je dežela rešila roparskih turških zastav s polmesecem, že so se pojavila roparska krdela odpadlih viteзов Zelenega gradu s praporom, na katerem si bile kače in prekrizane mrtvaške kosti.

Razpadajoči grad je dokončno dal podreti Jurij Sigmund Gallenberg.

Zajokal je od sreče

Starosta Rutek ni nikoli zaupal graščakom. Še takrat ne, ko so kmetje z agrarno reformo dobili nekaj zaplat grajske zemlje. Ne samo enkrat, mnogokrat nam je dejal: "Graščaki naj gredo tja, od koder so prišli. To zemljo smo dobili v posest ob našem prihodu. Tudi strašilo ne bo več, ko bo zemlja slovenska dobila slovenskega lastnika, kakor je bilo to v pradavnini."

Ko smo šli leta 1937 otroci s samotnimi vozički po betonske mejnike v Podturn in jih pripeljali k Rutovemu očetu, se je mož zajokal od sreče, ko jih je postavil na svojo zemljo. Nam otrokom je naredil lične lesene coklice, za pozimi pa še smučke, da smo se smučali kakor grajski.

Stari Rutek že desetletja počiva pri cerkvi sv. Erazma, žive pa so še bese, ki jih je preroško povedal: "Svobodni bomo, ko bo vsa slovenska zemlja naša, ko ne bo naš narod narod hlapcev in dekel."

STONE VIRANT

NAGRADI V SEMIČ IN METLIKO

Žreb je izmed reševalcev 4. nagradne križanke izbral **Rezko Derganc iz Semiča** in **Zorko Stipanovič iz Metlike**. Dergancova bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Stipanovičeva pa knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 15. marca na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8000 Novo mesto**, s pripisom **KRIŽANKA 5**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 4. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 4. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: **SKARABEJ, VODOVODAR, IRIG, BEDA, TIGER, MRK, PETERKA, AL, PORA, ERINA, PART, ROBLEK, OVIRA, OLJARNA, KAMARILA, LIAS, ERPT, KITA, CIT, RIŽA, STOK, ARA**.

PRGIŠČE MISLI

Čudno je, da se izgubljam tako drug mimo drugega in mimo dnevov in mimo življenja, vsak s svojo in vendarle isto bridkostjo, vsak s svojim trpkim veseljem.

I. CANKAR

Ko nastopi revolucija, intelektualci izgubijo korenine v glavi.

L. KOVAČIČ

Konec koncev je vsak sam odgovoren za tisto, kar je in kar ni.

V. KAVČIČ

Ni velikih mož brez velikih žrtev.

J. VOLARIČ

NAGRADNA KRIŽANKA 5

**SALOMONOV
UGANKAR**

AVTOR: RUDI MURN	GRŠKA ČRKA	IZUMITELJ MOTORJA Z NOTRANJIM IZGOREVA- NJEM	SILVO KRAGELJ ZNOJNA KAPLIČICA	V	V	---	IN KRIK	FILOD OLIKE	ČEŠKA PRITRILJICA DUŠAN OBLAK				DEL JADRNIC (MNOŽIN- SKO)	?	BERG LULU OPERA
ŠEFINJA TRGOVINE															
NAGAČENA FIGURA ZA ODGANJA- NJE PTICEV												ZGORNJI DEL ZEMELJSKE SKORJE NJORKA			
SODOBNA OZNAČBA ZA STARA ITALIJANSKA PLEMENA									ANTON TROST ALFI NIPČ				DRAGO BALAŽIČ IRIDIJ		
									WAGNERJEVA OPERA (BOŽANSKA DEVICA)						
									DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	LETOVIŠČE OB SLOVENSKI OBALI					

ZABAVNA GLASBA

Nevermind

Težkometalni Nevermind

Eden od pogojev za nastanek in delovanje glasbenih skupin je stalen prostor, kjer potekajo koncerti, saj se z njim odpirajo možnosti za predstavitve ustvarjanja skupin, hkrati ko se ob njem oblikuje občinstvo, ki se zanima za glasbenike in jih podpira. Novo mesto sicer slovi po tem, da (še vedno) nima ustreznih tovrstnih prostorov, vsaj približno pa se je v tem pogledu uveljavila Picerija Tratnik na Glavnem trgu z vsakotedenskim koncerti. Med drugim je pripomogla k nastanku novomeške težkometalne skupine Nevermind.

Dolenjska prestolnica je od začetkov slovenskega rock'n'rolla dala veliko bendov, tudi nekaj slavnih, toda težkometalci se tod dolgo niso prijeli. Bilo je nekaj poskusov, ki pa so se končali kmalu po prvih vajah. Nekatere skupine sicer odličnih glasbenikov zaradi neresnosti in prevelikih razhajanj v okusih niso bile sposobne zložiti niti eno samo skladbo.

Skupina Nevermind je bila na začetku le beseda ali bolje rečeno želja dveh mladih glasbenikov, ki sta oba dobro obvladala brenkala, vendar svojega znanja nista mogla ustvarjalno združiti v glasbeni skupini. Začela sta iskati možne člane skupine, ki bi glasbeno temeljila na heavy metalu iz konca 80-ih in začetka 90-ih. Po nekaj spremembah v postavi se je skupina ustalila pri petih članih, in sicer pri kitaristih Eriku Ščuki in Boštjanu Rajerju, pevcu Zo-

ranu Bogovcu, basistu Dušanu Zupančiču in bobnarju Simonu Femcu.

V približno dveh letih obstoja je Nevermind nastopil na treh koncertih, nazadnje 2. februarja kot predskupina žalskim Interceptorjem. Izdali pa so že tudi demo kaseto s štirimi lastnimi skladbami. Glasba je izredno močna, nabita z energijo, polna ritemskih preobratov in preskokov. Melodičnost in vedrost zvoka se lahko v trenutku prelevita v sivino in manično depresijo. Svojevrsten pečat njihovi glasbi, ki jo pretežno zaznamuje težak zvok kitarskih rifov, pa daje hripav in hropeč glas pevca Zorana Bogovca.

Posnetki na kaseti so povprečne kakovosti, tako da nam le poslušanje kasete ne more dati celovite predstave o skupini. Povsem nekaj drugega so njihovi koncerti. Nastopi so zelo živi, kitaristi obvladujejo oder, pevec pa ves čas komunicira s publiko in jo vodi. Med skupino in občinstvom se hitro vzpostavi vez, ki naredi koncert zelo živ in nabit z energijo.

V zadnjem času je skupina dobila tudi menedžerja, ki ji organizira nastope, daje nasvete glede glasbe in tako ali drugače sodeluje pri delu. Zato morda lahko za konec izrazim upanje, da bo tovrstno vodstvo pripomoglo h kvalitetnejšemu razvoju benda, k njegovi izkušnosti in predvsem dolgemu obstoju.

JANEZ GORENC

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Sladkorna bolezen (16)

Poklicne težave sladkornih bolnikov

Diabetik se srečuje tudi s številnimi poklicnimi problemi. Veliko je odvisno od psihološkega odnosa bolnika in njegove družine do bolezni. Tudi bolnikova delovna okolica mora biti seznanjena z obolenjem sodelavca, da mu bo lahko nudila v kritičnih situacijah ustrezno pomoč. Ne smemo pozabiti, da lahko povzročijo težave na delovnem mestu neugoden materialni položaj bolnika. Zato je za mladega diabetika pravilna izbira poklica življenjskega pomena. Pri tem mora upoštevati nekatere pogoje: urejen delovni čas, možnost dietne prehrane in da pri delu ne ogroža sebe in drugih. Sladkornim bolnikom priporočamo poklice, pri katerih obstajajo dobre možnosti za uspeh na delovnem mestu. Neprimerni so vsi poklici, ki bi ogrozili varnost drugih (pilot, strojevodja, poklicni voznik) ali varnost bolnika samega (delo na višini, krovci, gasilci, zidarji). Veliko je tudi poklicev, pri katerih bi se bolnik težko izognil dietnim prekrškom (kot na primer kuharji ali natakarji).

Pogosto je potrebna z nastankom bolezni potrebna poklicna prekvalifikacija, kar pa pomeni hudo psihološko obremenitev za bolnika. Velikokrat je zaradi stopnje bolezni in njenih zapletov potrebna tudi invalidska ocenitev. Presoja glede delovne sposobnosti se opira predvsem na prisotnost komplikacij.

Mortaliteta sladkornih bolnikov je v primerjavi z ostalo populacijo trikrat večja, do trikrat več je srčnih obolenj, gangrene in amputacije pa so kar 20 krat pogostejše. Tudi zdravljenje v bolnišnicah je dvakrat pogostejše pri diabetikih kot pri ostalih prebivalcih. Zaradi invalidnosti narašča tudi odstotek invalidskih ocenitev.

Ali sladkorni bolnik lahko vozi motorna vozila?

Avto je sicer potreba sodobnega človeka, istočasno pa potuha, da se človek manj giblje. Tudi diabetik je lahko voznik motornih vozil, vendar mora svojo bolezen dobro poznati. Za sladkorne bolnike velja pravilo, da lahko vozijo kot vozniki amaterji, če je njihova presnova dobro urejena, ne glede na to ali se zdravijo z dieto, antiidiabetičnimi tabletami ali z insulinom. Ne more pa dobiti vozniskega dovoljenja za voznika amaterja sladkorni bolnik, ki ima komplikacije na očeh, živcih in ožilju. Začasno je nesposoben za vožnjo tudi diabetik s presnovnimi motnjami, dokler se stanje ne izboljša.

Sladkorni bolniki - poklicni vozniki?

Veliko strožji pa so kriteriji za pridobitev dovoljenja za **poklicne voznike**. Sladkorni bolniki so lahko poklicni vozniki le, če je njihova presnova dobro urejena in se zdravijo le z dieto ali s tabletami. Poklicni vozniki ne morejo biti tisti vozniki, ki se zdravijo z insulinom in vsi tisti, pri katerih so se pojavili zapleti na očeh, živcih in ožilju.

Zakaj so tako velike razlike med kriteriji za poklicne voznike in voznike amaterje? Voznik amater, ki je seveda dovolj discipliniran, vozi le tedaj, ko je psihično in fizično sposoben za vožnjo. Ne vozi na daljše razdalje in upošteva vse druge okoliščine (na primer vreme ali pa čas). Poklicni voznik pa nima možnosti, da sam odloča o času, dolžini vožnje, poleg tega mora za volan tudi tedaj, ko psihično in fizično ni najbolj sposoben za vožnjo.

Kateri zapleti so za sladkornega voznika najbolj nevarni?

Predvsem ogrožajo sladkornega voznika motnje zavesti, spremembe v obnašanju in mišična slabost. Samo zvišanje krvnega sladkorja niti ni nevarno za voznika. Pri močno zvišani glukozi v krvi začasno bolnik ni sposoben za vožnjo. Znaki **zvišanega krvnega sladkorja** so: žeja, utrujenost, obilno izločanje seča, zaspanost in motnje zavesti. Če sladkorni bolnik to stanje prepozna, ustavi vozilo in poišče zdravniško pomoč.

Nevarnejše stanje je **hipoglikemija**, to je prekomerno znižanje krvnega sladkorja v krvi. To je skoraj obvezen spremljevalec bolnikov, ki se zdravijo z insulinom, izzovejo pa lahko to tudi antiidiabetične tablete. Znaki padca krvnega sladkorja so utrujenost, nemir, tresenje, znojenje, slabost, lakota, bledica, razbijanje srca. Pojavi se motnja govora, dvojne slike, vrtoglavica, slaba koncentracija, široke zenice, krči, breziizraznost obraza, ohromitev in nezavest.

(Se nadaljuje)

praktični
praktični
praktični

KRIŽ
KRIŽ
KRIŽ

Vitamin C v jabolkih

Zima se sicer zaključuje, toda tako kot pozimi potrebuje tudi spomladi naše telo za premagovanje spomladanske utrujenosti veliko vitamina C. Pomemben vir tega vitamina so jabolka. Vsebujejo ga sicer manj kot zelenjava, zlasti manj kot brokoli, zelje, ohrovt ali paprika, so pa zato jabolka bolj praktična za uživanje. Predvsem je pomembno, da jih uživamo surova, kajti pri kuhanju se precej vitamina izgubi. Za vitamin C tako v sadju kot v zelenjavi velja, da mu škodi stik s kovino, zato morate paziti, da posoda za kuhanje na notranji strani ni oškrbljena. Seveda je količina vitamina C v jabolkih odvisna tudi od sorte. Od jabolk, ki so pri nas bolj znana, je več vitamina C v sortah ajdared, jonagold, boskoa, cox orange. Kar nekajkrat manj tega vitamina pa imata sorti zlati delišes in gloster.

Krhki srčki

Potrebujemo: 200 g masla ali margarine, 100 g sladkorja, 1 jajce, 2 cl ruma, 300 g moke, 1 rumenjaki. Zmečkano maslo ali margarino znetemo s sladkorjem, jajcem in rumom. Dodamo presejano moko in na hitro znetemo testo. Oblikujemo v kepo, zavijemo v alu folijo in damo za 1 do 2 uri v hladilnik. Testo razvaljamo 3 do 4 mm na debelo. Izrežemo srčke in jih zložimo na pekač, obložen s peki papirjem. Premažemo jih z rumenjaki in pečemo v ogreti pečici pri 190° 10 minut.

Bi gojili buče?

Zaradi mnogim tako priljubljenega bučnega olja prihaja spet "v modo" gojenje buč. Gre za buče golice, ki so poleg oljne ogrščice najpomembnejše oljnice v Sloveniji in ki so glede pridelovanja zahtevne kot druge poljščine. Torej ne gre za kako samoraslo kulturo, kar morda nepoučeni mislijo. Za pridelovanje buč je potrebna rodovitna, globoka zemlja, brez ostankov atrazinov, ki jo je treba preorati že jeseni in pognojiti s 30 do 40 t hlevskega gnoja, spomladi ob setvi pa še s 600 do 800 kg NPK na hektar. Za naše razmere je priporočljiva gleisdorfska ali štajerska golica, ki jo sejemo v prvi polovici maja na globino 3 do 4 cm. Medvrstna razdalja je odvisna od načina kultiviranja, vendar velja pravilo, da je najprimerneje imeti 1 do 1,5 rastline na kvadratni meter. Pridelava buč zahteva precej dela s plevami, ki se ga znebimo z okopavanjem ali herbicidi (prometrin, lasso Ec, dual 500, bravo). Med boleznimi sta najbolj nevarna pepelasta plesen in listni ožig. Pridelek znaša do 1000 kg bučnega semena na hektar, iz česar je moč iztisniti do 520 kg olja.

Pravilni načini kurjenja

Eden od načinov kurjenja je kurjenje z odgorevanjem, kjer žerjavico potisnemo na rob kuršča in dodamo novo gorivo na prazno rešetko ob žerjavico. Drugi način je kurjenje od zgoraj navzdol, ki daje najboljše učinke, saj gorljivi plini prehajajo skozi vročo plast žerjavice in popolno zgorejo. Pri tem načinu naložimo na rešetko naprej premog, nanj drva, papir in trske. Ta način je primeren za kurjenje v prehodnih obdobjih in pri predimenzioniranih kotlih, ko ne potrebujemo veliko toplote za ogrevanje. Ko se naredi žerjavica, lahko kurjenje nadaljujemo z odgorevanjem s strani. Kurjenje s pregorevanjem je način, ko na žerjavico nasujemo premog in gorivo pregoreva od spodaj navzgor. Pri tem gorljivi plini prehajajo skozi hladno gorivo in ne morejo popolnoma zgoreti, kar močno zmanjšuje učinek goriva in je zato ta način najmanj primeren. Več in obširnejše informacije ter brezplačne nasvete o racionalni rabi v vašem domu dobite v Energetskosvetovalni pisarni v Brežicah, tel. 0608/62-050, int. 202, v Črnomlju, tel. 068/52-040 in v Novem mestu, tel. 068/28-866.

Pavlakovičevi, mati Fanika, sin Slavko in oče Ive, v domači kuhinji

Ko je še tkala teta Mare

Zunaj je sneg, v toploti Pavlakovičeve kuhinje pa se utrinjajo spomini. Nič niso vezani na vremenske razmere in čas, pa sredi zime pričarajo podobo fantiča, ki v zgodnje jutro stopa bosonog za čredo krav in ovac. Rosa se srebrno blešči v prvem svitu in hlad oblije stopala, ko noge stopijo s kolo voza v stelnjak za živino in drobnico, ki se razkropi med brezami in grmičevjem. Tam v daljavi se prebujajo vas. Slišati je petelinje petje in prve dimne koprene se pričnajo dvigati nad hišami. Gospodinje pripravljajo zajtrk. Megla tam spodaj pa se ne dviguje. Kakor pokrov lebdi nad reko in jo spremlja zvesto kot družica nevesto. Tam doli je bilo poleti, ko je bila voda topla, priroščice neštetič igrice z vrstniki.

Pastirček Ivek se zasanja v tisti brezskrbni čas in že je v mislih daleč stran. V resničnost ga spet priključuje mukanje živine in vznemirjeno blejanje ovac, ki begajo po stelniku sem in tja. Na hitro jih prešteje in vidi, da en mladič manjka. Zazre se v gozd nad stelnikom in zdi se mu, da je med drevje hušnila temna senca. To je volk z jagnjetom. Nemočna jeza popade Iveka, a pomagati ni kaj. Tam nekje v globokem gozdu se volk masti, pastirček pa bo doma kregan, ker ni dovolj pazil na svojo čredo. Pa kaj naj bi storil! Naj bi se s šibo spravil nad divjo zver? Saj bi lahko v besu nagnal živino domov, a trezen razmislek mu velevala drugače. Živina je še lačna in treba jo je nasititi. Roka seže pod suknjico in v njej se znajde piščal. Blagi zvoki zaplavajo čez stelnike, do reke Kolpe v dolini in do vasi na pobočju. Živali se spet pomirjene lotijo paš. Še zveri v gozdu stržejo z uhlji. "Tu je človek!" vedo. "Z njim ni dobro imeti posla."

Tako gospodar Ive pripoveduje o svojih mladih letih, ki jih je preživel v bližnjem zaselku Dežani. Oče Franc je bil gospodar na kmetiji, hkrati pa cimermanski mojster in skoraj vedno zdoma. Vsega se je lotil. Spomladi in jeseni je v bližini vasi pripravil kope za kuhanje apnenca, pozimi pa pletel koše in košare in se sploh lotil vsakršnega dela. Mati Barbara je bila gospodinja in je imela veliko ust na skrbi, saj je bilo otrok pri hiši dovolj. Komaj je eden zamenjal srajčico za hlače, že je moral v stelnjak in na polje, komaj so se dobro privadili domačemu okolju, že je bilo treba v svet. Veliko Ivetovih sorodnikov in prijateljev je šlo to pot. Sedaj živijo v daljnem svetu in le redko, če kdaj, jih zanese pot spet v domači kraj. Ivetu je ta pokrajina ob Kolpi preveč prirasla k srcu. Bal se je prevelikega domotožja, pa se je odločil ostati. Zagledal se je v Žalčevo Faniko iz Zilj, vzela sta se in preselil se je k njej.

Zilje so starodavna vas, razpotegnjena ob Kolpi. Rod, ki mu je pripadala Fanika Žalec, je dolga leta bival na klancu nad Ziljami. Potem so ga izseljenski tokovi potegnili v širni svet. Onkraj velike luže so pognale nove

korenine. Otroci izseljencev, ki so odraščali tam, so med obema vojnami in po njej še kdaj obiskali vas, od koder so prišli njihovi starši, a čas je vezi vse bolj stanjšal. Ko se je Ive pred nekaj manj kot štirimi desetletji priženil k Faniki, so bile na domačiji še kako potrebne njegove delovne roke. Na hribu - na brdu pravijo domačini - je bila domačija nekoliko odmaknjena, a ne osamljena. Lesena hiša je imela slamnato streho, pod njo pa se je skrivalo bogastvo iz skoraj cele vasi. Tukaj na hribu so pihali namreč ugodni vetrovi za sušenje mesa, pa so ga sem nosili sosedje iz doline. Tako tudi pozimi obiskov ni manjkalo. Da ne govorimo o jeseni, ko so mimo vozili težko naloženi vozovi drv v dolino, ter zgodaj spomladi, ko na polja nad vasjo vozili sani, natovorjene s hlevskim gnojem.

No, danes Fanika in Ive ne živita več na hribu. Da sta se skupaj s sinom Slavkom preselila v hišo ob cesti sredi vasi in postala Fanika in Ive "Izbrdova", je tudi kriva čisto posebna izseljenska zgodba. Sem se je nekoč primožila sorodnica, teta Mare Matkova so jo klicali. Z možem sta živel v zakonu le sedemnajst tednov, potem pa je odšel v Ameriko in nikoli več ga ni bilo nazaj. Kmetija je bila močno zadolžena in je prišla na boben. S teto kot preužitkarico vred jo je kupil Fanikin stric Ivan, ker pa ni imel naslednikov, jo je zapustil Pavlakovičevim. Izkazalo se je, da je bila teta Mare prava dragocenost. Njena spretnost v tkanju domačega platna je bila znana širom po Beli krajini in o njej je pohvalno pisal tudi dobri poznavalec Račič, učitelj v Adlešičih. Še danes je pri hiši nekaj vzorcev tkanine, ki je delo njenih pridnih rok.

Tudi Fanikini spomini so polni nostalgije za časi, ko je še živel v leseni s slamo kriti hiši "Na brdu". Tam sta bila tudi oče Jure in mati Bare pa vedno polna hiša sosed, saj so se tu zbirale na preji in drugih skupnih opravilih. Veliko ljudi je potem odšlo za kruhom v tujino. Polni predali pisem in zbledele fotografije, ki jih hrani Fanika, pričajo o tem, da se vezi z njimi niso še povsem pretrgale.

"To sta sestrični Marija in Tina, rojeni že v Ameriki. Lepo znata slovensko, saj sta bili tukaj kar nekaj časa na obisku. Malo pred drugo svetovno vojno sta odpotovali nazaj. Tudi njuni otroci znajo slovensko," mi Fanika kaže fotografijo mladih Amerikank, zdaj verjetno že priletnih dam onkraj oceana.

V Ziljah pa je življenje teklo po svoje. Vaščani so se strnili v današnji čas nenavadni vaški solidarnosti, ki daje življenju na deželi poseben smisel. "Že starši so me vedno učili, naj bom s sosedi vedno v dobrih odnosih. Pregovor pravi: Ko rod doteče, kri odteče," pripoveduje Ive. Sosed je torej prvi. Zato je Zilje vas, kjer spomini niso sami sebi namen, ampak je v njih odsev bodočnosti. TONE JAKŠE

Kmečki gospodar naj bo tudi menedžer

Novomeška Srednja kmetijska šola Grm je ena od treh šol v Sloveniji, ki je za šolsko leto 1996/97 razpisala nov učni program nadaljevalnega izobraževanja - kmetijsko podjetniške dejavnosti. Gre za program po modelu 3+2, kar pomeni dodatno dveletno izobraževanje, ki je možno kot nadaljevanje po končanem triletnem poklicnem izobraževanju na srednjih kmetijskih šolah. Gre za povsem nov program, katerega zasnovava omogoča, da se zanj lahko odločijo učenci, ki so končali triletno izobraževanje za poklic kmetovalec oziroma kmetovalko - gospodinjo.

Program je izdelala programska skupina v okviru republiškega Zavoda za šolstvo, vodja te skupine pa je bila dipl. inž. agr. Vera Vesely, pedagoška svetovalka na tem zavodu, po rodu Belokranjka iz Žužemberka. Delo je potekalo celo lansko leto, pri pripravi pa je sodelovalo več kot 30 strokovnjakov z različnih področij, od agronomije in gospodinjstva do etnologije, arhitekture in ekonomije. Do podrobnosti izdelani program je pred kratkim izšel tudi v knjižni obliki.

Slovenska kmetija je premajhna

"Pomembna novost tega programa je, da nadgrajuje triletno kmetijsko-gospodinjstvo izobraževanje, ki doslej ni imelo ustreznih nadgradnje, ter vzpostavlja vertikalo v tem izobraževanju do ravni kmetijskega tehnika," pravi inž. Veselyeva. "Ko smo analizirali možnost za zaposlitev učencev, ki so končali kmetijsko in kmetijsko-gospodinjstvo izobraževanje na srednji stopnji, smo ugotovili, da oboji v večini primerov potrebujejo ob osnovni poklicni dejavnosti, se pravi ob kmetovanju, še dodatno zaposlitev oziroma za služek. Slovenska kmetija je namreč premajhna, da bi zagotavljala zaposlitev ali vsaj preživetje celi kmečki družini le s kmetijsko dejavnostjo. Prav zato slovenska kmečka družina nikoli ni imela socialne varnosti in to je bil eden glavnih vzrokov za zapuščenje kmetij. Nevzdržne socialne razmere so silile kmečko prebivalstvo v iskanje zaposlitve zunaj kmetije, v odseljevanje in izseljevanje." Po podatkih popisa prebivalstva iz leta 1991 ima povprečna slovenska kmetija manj kot 6 ha zemlje, in to z gozdom vred, od tega 3,2 ha kmetijske oz. le 2,5 ha obdelovalne zemlje. Tako povprečna slovenska kmetija po velikosti izrazito zaostaja za kmetijo v razviti Evropi, ki ima v povprečju kar 4-krat več kmetijske zemlje.

Dopolnilne dejavnosti

"V današnjih spremenjenih gospodarskih razmerah smo pričali obratnega procesa, ko se ljudje predvsem zaradi zmanjševanja števila delovnih mest v industrijskih dejavnostih vračajo na podeželje oziroma si tisti, ki so že tako in tako vztrajali tam, z dodatnimi dejavnostmi ustvarjajo nova delovna mesta, s tem pa tudi dohodek zase in za svoje družinske člane. Tako kmetijstvo danes že dopolnjuje kmetijstvu sorodne, tako imenovane dopolnilne dejavnosti: domača obrt, turistična dejavnost, storitve in predelava kmetijskih pridelkov, od predelave mesa, mleka in sadja do zelenjave, žit, medu ipd. Vse to pa poleg splošnega izboljšanja življenjskih razmer na podeželju znatno prispeva k poseljenosti in ohranitvi istovetnosti slovenskega podeželja," pravi Vera Vesely. "Zato je v dveletno nadaljevalno izobraževanje v programu kmetijsko-podjetniške dejavnosti vtkan poglavitni cilj: usposobiti učence za učinkovito kmetovanje in ob tem še za izbrane dopolnilne dejavnosti, ki naj bi poleg ustvarjanja dodatnega dohodka na kmetiji dajale možnost še za samozaposlitev oz. za opravljanje drugega, kmetijskemu vzporednega poklica, npr. pletarja, lončarja, čebelarja, predelovalca mleka oz. sirarja, kot je to pogosta praksa v kmetijskem izobraževanju v nekaterih sosednjih državah, npr. v Avstriji in na Madžarskem. Da bodo učenci oz. bodoči kmetje znali umno gospodariti z viri kmetije in okolja, kar pomeni, da bodo znali svoje pridelke in izdelke tudi primerno opre-

miti, predstaviti in prodati, so v učnem programu tudi marketinška, organizacijska in ekonomska znanja."

Tako so v dveletno nadaljevalno izobraževanje vključeni tile sklopi znanj: veliko splošnoizobraževalnih predmetov, ki nadgrajujejo poklicno izobraževanje in so obenem izhodišče za nadaljevanje izobraževanja na ustrezni višji oz. visoki strokovni šoli; znanja, potrebna za samozaposlitev, tako za vodenje kmečkega turizma, lastnega podjetja, za prodajo kmetijskih pridelkov; strokovna in praktična znanja o naši dediščini oz. o domačih obrteh, zlasti o obdelavi in oblikovanju kovin in lesa, oblikovanju tekstilij in usnja, o pletarstvu, lončarstvu ipd.; o predelavi mleka, sadja, zelenjave, gozdnih sadežev in zelišč, žit in medu; o vrtnarstvu, varovalni prehrani; znanja za razumevanje načela trajnosti in uravnovešenosti naravnih sistemov ter omejenosti razpoložljivih naravnih virov; osnovna znanja za razumevanje ruralne arhitekture in ohranjanje kulturne istovetnosti podeželja.

Možnost nadaljnega študija

Program je zasnovan kot dveletni nadaljevalni, učenec se izobražuje še dve leti in doseže 5. stopnjo zahtevnosti, se pravi izobrazbo tehnika. Program omogoča izobraževanje za dva poklica: kmetijsko-gospodinjstvo in kmetijsko-gospodarski tehnik.

"Izobraževanje po modelu 3+2 je zasnovano na tem, da si v osnovnem triletnem poklicnem izobraževanju učenci pridobijo ustrezno poklicno usposobljenost, v nadaljnjem dveletnem izobraževanju pa predvsem nova znanja iz podjetništva, računovodstva kmetije, računalništva in

Vera Vesely

informatike, psihologije in dopolnilnih dejavnosti, kar jim bo omogočalo uspešno vodenje kmetije in samostojno opravljanje in vodenje izbrane poklicne oz. dopolnilne dejavnosti. Ne nazadnje ta program nudi učencu že na začetku šolanja možnost postopoma doseči tako izobrazbo, kakršno si želi oz. kakršno je sposoben doseči. To pomeni možnost izbire med triin petletnim izobraževanjem; hkrati pa mu ta program po opravljenem zaključnem izpitu daje tudi možnost nadaljnega študija," je končala inž. Veselyeva.

Program je dobil zelo dobre strokovne ocene in priporočila tako Republiške uprave za pospeševanje kmetijstva kot Združene zveze Slovenije. In kaj o njem pravijo na grmski kmetijski šoli?

Kmetijo pokoplje neznanje

"Na naši šoli smo prepričani, da ima ta program dobro podlago in osnovo v triletnem strokovnem delu; iz te poklicne šole pridejo dobri kmetovalci praktiki, za sodobnega gospodarja kmetije pa je potrebno tudi širše obzorje, ki ga sedaj

Tone Hrovat

daje ta novi program," pravi ravnatelj Srednje kmetijske šole Grm dipl. inž. agr. Tone Hrovat. "Nasploh je sistem 3+2 zelo primeren in potreben način izobraževanja, saj se je, ko smo ga uvedli, bistveno povečal vpis na našo šolo. Prav to pa nas približuje našemu cilju, ki je: vsak učenec naj bo kar se le da uspešen."

Danes je na grmski kmetijski šoli, ki letos slavi 110-letnico, 410 učencev, zaposlenih je 64 ljudi, med njimi je kar 40 učiteljev, od tega 20 agronomov. Območje, ki ga šola pokriva, obsega Dolenjsko, Belo krajino, Posavje, kočevsko-ribniški konec, vpisujejo pa se tudi dijaki iz ljubljanskega, notranjskega in celo primorskega ter goriškega konca. Vsekakor se število učencev iz leta v leto povečuje.

"Sodobni gospodar kmetije je direktor majhnega podjetja in kot tak mora poznati tudi organizacijo, ekonomiko, komercialno, finančno poslovanje, saj vse to omogoča kompleksno vodenje kmetije," pravi inž. Hrovat. "Prav ta novi program kmetijsko-podjetniške dejavnosti je velik korak naprej k temu cilju." "Včasih, ko je bil kmet le pridelovalec in je bil odkup pridelkov zagotovljen, je bila pomembna le tehnološka plat pridelave, takrat je bilo dovolj, da je bil kmet 'tehnični vodja' kmetije. Sedaj pa ne bo preživel le s pridelavo. Zelo pomemben je splošni del izobraževanja ter seveda dodatno znanje in izobrazba. Le s pomočjo takih znanj, kot so trženje, turizem, domače obrti pa tudi ali predvsem ohranjanje dediščine, bo kmet danes uspešen, čeprav je majhen; tržil bo lahko svojo pestrost in nove oblike svojega dela in dejavnosti, ki so na višji ravni kot osnovna pridelava."

Cilj grmske kmetijske šole je poleg čim pestrejših oblik srednjega izobraževanja tudi višja strokovna šola. "Nekaj naj bo jasno: kmetija ne bo propadla zaradi majhnosti, ampak zaradi pomanjkanja znanja!"

Na območju, ki ga pokriva grmska šola, je kakih 10.000 kmetij, raje več. Če naj bi bil na vsaki samo en človek, ki naj bi znal strokovno kmetovati, in če naj bi vsaka kmetija imela naslednika vsakih 30 let, bi morali na grmski kmetijski šoli vsako šolsko leto vpisati 300 do 400 dijakov, sedaj pa jih v najboljših letih 120. Samo 3 odst. teh kmetij ima strokovno šolanega gospodarja, komaj 0,3 odst. pa agronoma. To pomanjkanje strokovnega znanja najbolj tepe naše kmetijstvo. "Zato smo takoj podprli ta program, saj je po našem prepričanju zelo dober in prinaša novo kvaliteto v razmišljanje o kmetijstvu in njegovi vlogi. Gospodar kmetije je danes manager."

Pomočnica ravnateljice prof. Vida Hlebec meni, da je ta novi program za tiste, ki nameravajo postati gospodarji na kmetijah, primernejši kot program kmetijski tehnik. "V treh letih dobijo solidna strokovna kmetijska znanja, v nadaljnjih dveh pa poleg splošnih še podjetniška. Tako ta program tudi na 4 ha zemlje z znanjem o dopolnilnih, poslovnih in ostalih dejavnostih daje lepe možnosti za dodatno zaposlitev in zaslužek na kmetiji," je prepričana Hlebecova.

A. BARTEJL

Pregnani dobrotniki

Pogosto se je že izkazalo, da nihče ni prerok v svoji domovini, da rojaki obračunajo z rojakom, ki izstopa iz povprečja. To se dogaja vedno znova, predvsem tistim, ki so ljudem naredili veliko ali največ dobrega. Seveda tudi Dobrepoljci pri tem niso izjema, kar se je izkazalo tudi na nedavnem strokovnem posvetovanju o Dobrepoljih in Dobrepoljcih. Na posvetu je bilo s strani znanstvenikov bolj ali manj določeno povedano, da so nekateri domači dobrotniki navidez prostovoljno odšli iz Dobrepolj, dejansko pa so bili pregnani. Skupno vsem je bilo, da so zapustili Dobrepolje zaradi politike.

Fran Jaklič (6. december 1868 - 31. december 1937) sodi gotovo med najbolj znamenite dobrepoljske rojake. Bil je učitelj, pisatelj, politik, gospodarstvenik in kulturni delavec. Med drugim je ustanovil pred dobrimi sto leti bralno društvo, nato še posojilnico, kmetijsko društvo, zadržno mlekarico, izobraževalno društvo itd. Bil je politik, deželni in državni poslanec itd. Za Dobrepolje in Dobrepoljce je naredil veliko dobrega, saj je pomagal tudi nadarjenim. Pa vendar se je Dobrepoljem zameril in je moral iz Dobrepolj.

Prvič je osvetlil vzrok Jakličevega odhoda iz Dobrepolj decembra lani na že omenjenem posvetu Milan Šuštar. Gre za leto 1919, ki so se ga v zvezi z Jakličem doslej vedno izogibali. Tokrat je bilo prvič in nedvoumno povedano, da je bil Fran Jaklič takrat pristaš Šušteršiča in zato tudi proti vključitvi Slovenije v Jugoslavijo. Prav zaradi tega so nekateri organizirali demonstracije pred Jakličevo hišo in vpi-li, da "je treba tega hudiča," namreč Jakliča, "ubiti, ker nas je hotel prodati Avstriji". Danes bi takratno Jakličovo stališče zaslužilo skoraj pohvalo, takrat pa je naujskana množica vpila, da je tretji Jakliča ubiti, čeprav je gotovo prav on naredil največ dobrega za Dobrepolje in Dobrepoljce. Taka je pač politika!

Jaklič je zato prodal hišo in posestvo v Dobrepoljah in se preselil v Šentjanž na Dolenjskem. Napravil pa je slabo kupčijo, se zadolžil in gospodarsko propadel. Leta 1925 se je preselil v Ljubljano, kjer se je tudi zaposlil. Razočaran nad rojaki je 31. decembra 1937 umrl. Pogreba 3. januarja 1938 so se udeležili številni Dobrepoljci. Časopis Slovenec je takrat zapisal: "Kako silno je bil blagopokojni priljubljen med tamkajšnjim ljudstvom (se pravi Dobrepoljci, op. pis.), najbolj dokazuje velika udeležba Dobrepoljcev na njegovem pogrebu." Tako kot se ob pogrebu spodobi, je dobrepoljski župan Strnad ob zadnjem slovesu naštel vse Jakličeve zasluge za Dobrepolje in nato govor zaključil z "Živel si za nas, žrtvoval vse za nas!... Naša dežela pozna malo takih idealnih mož, kot si bil ti! Večno Ti bomo hvaležni... Veliki dobrepoljski sin, spi v miru!"

Dolina črnih rut

Anton Mrkun je bil župnik v Dobrepoljah. Podrobneje smo o njem poročali v eni prejšnjih števil Priloge, zato naj tokrat ponovim le, da je ustanavljal zadruge, nadaljeval Krekovo delo oz. uresničeval njegove zamisli, bil publicist, socialni delavec, etnolog in zgodovinar, med drugim je ustanovil Zavod in lekarno v Ponikvah, dom za ostarele, dobrodelno društvo in kot borec proti alkoholizmu (zavzemal se je za zdrav slovenski rod) ustanavljal zadrzne ambulante, lekarne itd., itd. Skratka: za Dobrepoljce je naredil veliko dobrega. Zanj na strokovnem posvetovanju ni bilo rečeno, zakaj je leta 1945 zapustil Dobrepolje, ampak le, da je umrl v Clevelandu (ZDA) leta 1961. Očitno pa je, da je bilo tudi pri njem - kot pri Jakliču - nekaj v zvezi s politiko, čeprav danes domačini neuradno zatrjujejo, da ni imel nobene zveze s politikom.

Edi Zgonc, ki je bil nekdanji ravnatelj osnovne šole v Dobrepoljah, danes pa je ravnatelj osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah, je bil na posvetu tudi omenjen tako, da se je dalo razbrati, da je dobrotnik Dobrepolj, ki tudi ni čisto po svoji želji zapustil Dobrepolj.

Iz raznih virov je zanesljivo dognano, da je bilo med zadnjo svetovno vojno veliko Dobrepoljcev na strani tistih, katerih življenjska pot se je zaključila po vojni v jamah v Kočevskem Rogu. Pri vsaki drugi hiši so zgubili vsaj po enega sorodnika. Zato so nekateri po vojni imenovali

li Dobrepolje kar "dolina črnih rut". In ker so bili med vojno Dobrepoljci na "napačni" strani (čeprav so res veliko trpeli med italijansko okupacijo, ko so nekateri - celo otroci - izgubili življenja ali pa so jih brez sojenja odpeljali v internacijo), je bil to gotovo glavni vzrok, da Dobrepolje (s Strugami vred) po vojni niso bile deležne tako imenovane družbene pomoči. Tu se ni gradilo, asfaltiralo cest, odpiralo obratov itd. Tako so bili kaznovani.

To mrtvilo pa je v sodelovanju z nekaterimi občani končno prebil prav Edi Zgonc, ki je imel dobre stike s "pravo stranjo". Tako mu je uspelo, da so v Dobrepoljah zgradili novo šolo, odprli banko, zgradili igrišča, asfaltirali nekaj cest, urejali vasi, ustanovili so turistično društvo, čebelarstvo društvo, oživili gledališko dejavnost, organizirali gostovanja gledališč iz Ljubljane, odprli novo samopostrežno trgovino, pripravili veliko proslavo ob 25-letnici Iskre v Predstrugah, oživili spomin na dobrepoljskega pesnika Staneta Novaka in na skoraj pre-

povedana domača umetnika brata Kralja, ki so jima v rojstni vasi Zagorica postavili spomenik itd. Potem pa je prišla demokracija in tudi Edi Zgonc je zaradi politike odromal iz domačega kraja.

Čas bi že bil, da ljudje sodijo druge po tem, kaj so zanje in za njihove kraje naredili, in ne po tem, kakšne politične barve so oz. so bili. Tudi v razgovoru z današnjimi člani raznih političnih strank sem izvedel, da so se v stranko vključili le zato, da bodo lahko kaj dobrega naredili za svoje ljudi in svojo občino, in ne zato, ker bi bili zagrizeni pristaši te ali one stranke.

JOŽE PRIMC

Spomenik pri Drobničevi grobnici na pokopališču na Vidmu, delo znamenitega slovenskega umetnika Francea Kralja, po rodu Dobrepoljca. Na njem je poleg ostalih likov (vojščaki, škofje itd.) upodobil bolj ali manj znamenite ljudi iz Dobrepolj.

ZABAVNOGLASBENA SCENA

Bo kaj manj smrdelo?

Vsaka stvar ima vedno več plati, toda samo če jih želimo videti. Tako je tudi slečna glasbena scena na Slovenskem videti drugače kot tista z obleko - žal mnogo bolj neprivlačno, kot si mislimo navadni Zemljani, ki glasbe ne ustvarjamo, pač pa le radi poslušamo. Tako vsaj jo v svojem knjižnem prvcu Slečna scena, ki je izšla pri Založbi Slon, predstavlja novinar Dela Dejan Vodovnik. Z zgodbo o Maretu, ugasli zvezdi iz sveta zabavne glasbe, ki postane manager neke rockovske skupine, avtor namreč prikazuje zakulisje tega sveta, v katerem vladajo nepoštenost, skorumpiranost, moralna spačenost, lahkost, lenoba in intelektualna revščina. Brelec je kar šokiran ob tem sporočilu knjige, saj si pod glasbo predstavlja nekaj lepega in prijetnega za uho in dušo, ne pa zgoraj naštetih obtožb. Eno od možnih razmišljanj je tudi spraševanje, ali vse to res obstaja tudi pri nas, in če se te stvari dogajajo, zakaj se o njih potem tako malo govori.

To ni šlo v račun tudi Dejanu Vodovniku, ki je s knjigo Slečna scena želel razkriti tančico našega glasbenega zakulisja ali, če hočete, ozadje show businisa. Zgodba je napisana zelo "berljivo" in jo zato človek prebere na dušek, toda to še ne pomeni, da je vsebina lahkotna. Prav sili k razmišljanju. V knjigi so še posebej zanimivi izrezki iz časopisov, ki s svojo dokumentarnostjo dajejo zgodbi večjo vrednost in celo razpoznavnost nekaterih oseb iz zgodbe. Prav to in razne ostale pikantne podrobnosti iz zakulisja zabavne glasbe, ki pa niso napisane na senzacionalistični ravni, dajejo delu še posebno privlačnost. V knjigi spoznamo, kakšna je (običajna) pot mlade, zagnane glasbene skupine, ki ne bi rada vse življenje igrala skladbic le v domači garaži, pač pa tudi na slovenskih in tujih odrih. Žal je pot do uspeha pogosto nepoštena in vodi preko neštetihih gostilniških šankov, kjer se "vse dogaja in zgodi", povedano pa je z denarjem.

Vemo, da je pri nas veliko glasbenikov in glasbenih skupin, vse pa so brez managerjev - vodij in organizatorjev, ki bi skrbeli za njihove nastope, koncerte, gostovanja in legalno pot do medijev - ne s podkupovanjem in lažmi. Ko pa se govori o managerjih, se govori o denarju. Tako naši glasbeniki več ali manj ostajajo sami za vse - poleg glasbenih sposobnosti morajo torej imeti še neštete druge, če hočejo uspeti, to pa ni ravno pogosta

kombinacija. Svoje glavne naloge, to je promocije, pa ne obvladajo niti naše glasbene založbe, ki mislijo, da je njihovo delo končano, ko izide nova kaseta ali zgoščenka. Toda te izdelke je treba tudi prodati, kar pa ne gre brez rednega, pravočasnega in ne nazadnje "okusnega" informiranja medijev, razpošiljanja fotografij in videospotov, čimprejše dostave izdelkov novinarjem, da ti lahko napišejo recenzijo ipd. Ne znajo torej izkoristiti t.i. zastonske promocije in tudi to je razlog za vdor tuje glasbe na slovensko sceno.

Tako naši časopisi več ali manj pišejo o tujih glasbenih izvajalcih, kot da doma ne bi imeli poplave svojih. Podobno se dogaja na večini naših radijskih postaj. Namesto da bi podpirale svoje glasbenike, ne vem zakaj dajejo prednost in s tem tudi hvalo tuji glasbi - predvsem s predvajanjem pesmi z angleškimi in hrvaškimi besedili. Ljudem pa postane pesem tista melodija, ki jo slišijo večkrat, ki gre hitro v ušesa in ki si jo jutri že znajo poživigavati. Pa čeprav je morda čisto zanič. Žal je tako. Slovenski poslušalci so res fenomen - že vnaprej dajejo v nič vse, kar je slovensko, in hvalijo vse, kar je tuje. Tako se je na primer zgodilo, da je slovenska skupina posnela pesem v angleščini in je takoj postala popularna, ko pa se je to razvedelo, je navdušenje nad skupino uplahnilo. Ali pa: na koncertu naših glasbenikov se pogosto pojavi peščica ljudi, če pa v dvorani nastopi tuj glasbenik, predvsem iz sosednje države, se jih zbere množica. Zakaj se ne zgodi obratno? Bojim se, da smo tega krivi tudi sami. Seveda spet ne gre posploševati in reči, da so vsi naši glasbeniki dobri. Žalostno je, da pogosto ravno kavalitetni ostajajo v ozadju, ker nimajo denarja in pravih zvez z vrhom. Na glasbeni sceni se tako pogosto pojavljajo "umetniki brez umetnin", ki se bolj malo spoznajo na glasbo, ki na javnih nastopih pojejo na play-back, pa še takrat pravilno ne odpirajo ust, in ki so za ceno slave sposobni narediti vse. Dejan Vodovnik v svoji knjigi gotovo ne pravi kar tako, da na naši glasbeni sceni smrdi.

Zato je resnično pohvalno, da se je lotil te problematike. Slečna scena je zanimivo branje za vse, še posebej pa za tiste, ki se z glasbo ukvarjajo. Morda bo prav zaradi tega pisanja na naši glasbeni sceni kmalu manj smrdelo.

LIDIJA MURN

KNJIŽNA POLICA

Rdeče in črno

Lani je minilo 50 let od konca druge svetovne vojne, zgodovinske prelomnice, ki je slovensko skupnost ob drugem tudi znotraj tako globoko zaznamovala, da je to čutiti še dandanes. Pol stoletja je odločno prevladovala revolucionarna razlaga vojnih dogodkov z izrazito ideološko obremenjenostjo. Z demokratizacijo je prišel čas objektivnejših pogledov na preteklost, ki temeljijo predvsem na znanstvenem vedenju in ne toliko na političnem ter ideološkem vrednotenju. Podoba slovenskega partizanstva in domobransta, torej obeh glavnih akterjev vojnega dogajanja pri nas, je danes bolj prečiščena. Svoj obolos temu daje tudi knjiga RDEČE IN ČRNO, ki je nedolgo tega izšla pri Znanstvenem in publicističnem središču. Napisala sta jo strokovnjaka za mirovne študije Doroteja Lešnik in Gregor Tomc. Prva je obdelala partizanstvo (rdeče), drugi pa domobranstvo (črno oz. belo). Za knjigo v celoti so značilni novi metodološki pristopi pri raziskovanju obeh pojavov. Avtorja se ju lotevata širše družboslovno in kulturološko in ju poskušata pogledati ter razumeti tudi z očmi neposredno udeleženi.

Doroteja Lešnik v slovenskem partizanstvu odkriva mnogo bolj kompleksen družbeni, politični in vojaški fenomen, kot pa so ga prikazovali skoraj pol stoletja. Njene osnovne ugotovitve so, da je bila partizanska vojska osvobodilna in prava slovenska vojska, ki pa je bila, ker jo je povsem nadzorovala Komunistična partija, hkrati tudi "oborožena pest" revolucije in iz istega razloga ne povsem avtonomna. Poleg pregleda družbeno-političnega konteksta nastanka in razvoja partizanske vojske ter političnih, pravnih in organizacijskih vidikov avtorica piše tudi o elementih simbolnega v partizanski vojski (prisega, pozdrava, zastava) ter o obleki in prehrani partizanov.

Gregor Tomc se je v svojem delu knjige lotil vzrokov, ki so privedli do pojava domobranstva in kolaboracije, največ pozornosti pa je posvetil raziskavi kulturne in duhovne klime, ki je omogočila domobranstvo. Iz analize pesmi, člankov in govorov je prišel do predstave o temeljni vrednostni orientaciji domobrancev, ki jo opredeljujejo tri glavne kategorije: antikomunizem, katolicizem in nacionalizem. Antikomunizem je bil skupen vsem domobrancem in je najbolj opredeljujoča in v tem pogledu neproblematična kategorija, kar pa ne velja za katolicizem in za nacionalizem. Domobranci so bili po svoji intimni vrednostni opredeljenosti rodoljubi, a ker so zaradi antikomunizma sodelovali s sovražnikom slovenstva, z nemškim okupatorjem, je to vodilo do temeljne ambivalentnosti domobranskega vrednostnega sveta. Delovati kot domobranec je v veliki meri pomenilo delovati v nasprotju s svojim lastnim intimnim prepričanjem. Domobranci so bili po avtorjevem mnenju razpeti med intimnim rodoljubjem in pobožnostjo ter javnim delovanjem, ki je bilo v nasprotju s temi vrednostnimi orientacijami. Ta razpetost prihaja do izraza tudi v odnosih do drugih, ki se po avtorjevi obsežni analizi kaže v neprestanih notranjih političnih konfliktih, na svoj način pa tudi v današnjih javnih polemikah, ki jih avtor analizira na koncu knjige.

MILAN MARKELJ

Zvezde v pritličju

"Počasi jih/ znašam na kup/ eno po eno/ da osvetlijo moj/ in mogoče tudi tvoj dan/ Pravi jo/ da zvezde ugašajo/ pa nič hudega/ poiskala bom nove/ (sicer imam najrajši tisto/ kjer stanuje mali princ)."

Citirana pesem ima naslov Zvezde v pritličju, tak naslov pa imata tudi pesniški cikel in pesniška zbirka, ki je pred kratkim izšla pri grosupeljski Mondeni in o kateri je beseda. Avtorica zbirke, v kateri beremo o zvezdah na kupu v pritličju in seveda še o mnogih drugih in drugačnih rečeh in zadevah, je Miša Shaker, bolj ali manj novo ime na slovenskem pesniškem nebu. Pesnica se sama takole predstavlja v eni svojih pesmi: "...gospa srednjih let/ (ki) se je spomnila/ da bo pisala pesmi". In še vedno čaka, "potrpežljivo čaka/ božji klic", ker bi neznansko rada "nekaj spremnila".

In smo že pri pesmih. V knjigi jih je nekaj nad petdeset, porazdeljenih po (6) cikli, in vsaka zase in po svoje govori o življenju. Pesmi so dokaj "zgovorne", se pravi, da se ukvarjajo z mnogimi in mnogoterimi podrobnostmi in skoroda tekmujejo med seboj, katera od njih bo bralcu več razkrila in lepše povedala. So kar nekakšne zgodbe, vendar nikakor ne epske in pripovedniško ubrane. Četudi se zdi, da so nekako ujete v pripovedovanje, gre tu vendarle za liriko, tenkočutno in krhko liriko. Lahko bi rekli, da jih je ena sama senzibilnost, izostrena tenkočutnost. In razkrivajo, da ima njih mati pesnica poseben dar za opazovanje, izjemen posluš za drobne življenjske stvari, ki jih mnogi sploh ne opazijo.

Kakor se pesmi dotikajo, kot rečeno, mnogoterih podrobnosti, tako pomembnih za življenje, pa tako slabo opaženih, tako se dotikajo tudi bralca... Se pravi, da ga nagovarjajo z izjemno sugestivnim jezikom, z metaforo, ki je sama po sebi prišpodboda za nekaj, iz česar je in kar je življenje samo. Po branju teh pesmi se zdi, da je življenje še bolj sprejemljivo, nam vsem lahko samo v veselje. Tudi če gredo čez njegovo nebo temni, strašljivi oblaki.

IVAN ZORAN

Trije svetovni klasiki

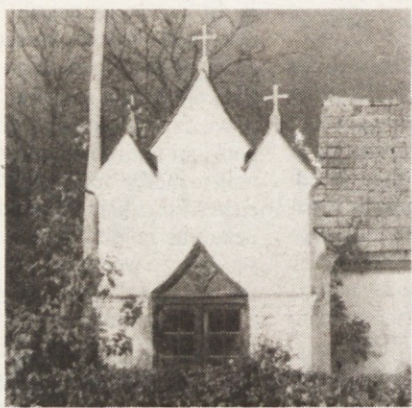
Zbirka Svetovni klasiki, ki jo izdaja založba Mihelač, se je povečala za tri nova dela. Lanski letnik so zaključili z izdajo Goethejevca romana IZBIRNE SORODNOSTI, romana Adalberta Stifterja POZNO POLETJE in proznega diptiha SILVIJA, AVRELIJA Gerarda de Nerval. S slednjima novitetama je slovenska prevodna književnost bogatejša za dvojce doslej še neprevedenih del.

Med Goethejevimi štirimi romani pripada Izbirnim sorodnostim posebno mesto. Gre za nenavadno in vznemirljivo besedilo, ki je preprosto po zgodbi, po idejah pa globokoumno. Ta Goethejev najbolj skrivnostni roman, kot ga tudi označujejo, je motivno-tematsko izredno bogat, saj v svojo vsebino zajema večno aktualne teme: v ospredju je razmerje med spoloma, ki pa spleta vprašanja o odnosu med individualno strastjo in socialnimi vezmi, med družbenim okoljem in posameznikom ter med svobodo in odgovornostjo. Zaradi slogovne jasnosti in gladko tekoče pripovedi je primerno branje za manj zahtevnega bralca, hkrati pa zaradi idej privlačno branje za bolj zahtevnega uživalca svetovnih literarnih umetnin. Kot drobno zanimivost omenimo, da je dolenjski bard Janez Trdina ta Goethejev ljubzenski roman, ki je ob izidu doživel nasprotujoče si ocene, ostro obsodil za nemoralnega. Današnjemu bralcu se takšen zaradi samih opisov seveda ne bo zdel, nedvomno pa mu bo še vedno privlačen in zanimiv, saj navsezadnje govori o bojih srca in razuma. Roman je prevedla Stanka Rendla, spremno besedo pa je napisal dr. Janko Kos.

Roman Pozno poletje je nemški (avstrijski) pisatelj Adalbert Stifter napisal v drugi polovici 19. stoletja, zanimanje zanj pa se je zbudilo šele na začetku 20. stoletja, ko si je delo utrla pot med vrhunska dela nemške književnosti. V ospredju romana je odličniška in brezdelna družina, ki se v skladu z "blago postavbo" ne nagiblje k ničevostim, temveč k plemeniti preproščini in se iskreno posveča skrivnostnim narave, znanosti in umetnosti. Avtor se je delne nerealističnosti svojega dela zavedal, zapisal je, da je hotel v romanu upodobiti globlje in bogatejše življenje, kakor ponavadi obstaja, da bi tako vnovič osmislil svet, ki ga je doživljal kot svet brez smisla. Kot tako je Stifterjevo delo zanimiv izvir našemu času in sedanjemu bralcu, ki se zajetnosti romana pač ne sme uskratiti, če naj z njim v roki doživi čar spokojnega življenja v brzicah ponorelega sveta. Prevod in spremno besedo je pripravil Štefan Vevar.

Prozni diptih Silvija, Avrelija francoskega pesnika, pisatelja, esejista in dramatika Gerarda de Nerval se vedno zbuja precejšnjo pozornost literarnih teoretikov pa tudi psihoanalitikov, saj gre za deli, ki sta povezani s pisateljevo duševno boleznijo, kot so sploh vsa Nervalova dela povezana z njegovo burnim in neuravnovešenim življenjem. Silvija je preoblikovan spomin na avtorjevo mladostno ljubezen, Avrelija pa bralca popelje v skrivnostne labirinte sanj, ki so za Nervalu naše drugo življenje, ki je zapisal v začetnem stavku te prozne mojstrovine. Delo je prevedel in mu napisal spremno besedo Marjan Poljanec.

MILAN MARKELJ

MARIJINA KAPELICA – V Dolenji Pirošici pri Brežicah stoji na koncu vasi zanimiva kapelica s tremi stolpički, ki jo je leta 1906 dal sezidati brat starega očeta Viktorja Kožarja kot zaobljubo za srečno vrnitev iz vojske. Kapelica je posvečena Mariji. Kožar je zanjo kupil meter visok Marijin kip, narejen iz lipovega lesa. Po starem je bila v vasi šega, da so Marijin kip ob devetdnevni pred božičem nosili devet dni od hiše do hiše, vsak večer k drugi hiši. Deveti dan pa so Marijo vrnili v kapelico. Šega je združevala vaščane vseh starosti in prepričanj. Zamrla je okoli leta 1930. Kapelica stoji še danes, Marijinega kipa pa v njej žal ni več. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

FOTO: I. POČKAR

Iz Tadinovih kopiskov

Fužine za kmečko orodje – Pri Žužemberku so fužine, kjer se izdeluje kmečko orodje. Bili so 4 ognji, od konca imela sta vse dva brata iz bližnjih Praproč, pa so prišli v tuje roke tako, da je vsaki ogenj imel svojega gospodarja, dva ognja sta se vsaki za 200 f. prodala in ne gorita več – dva ostala tudi bomo životarita in se bi tudi prodala, ko bi prišel kupec. Ognji so na krasni priliki. O postu zasluži lahko vsaki ogenj na dan 5 f. Vsi so pod eno streho. Škoda, da ne pride mimo kak Gorenek.

Trma velikanskega veleduša – "Dolenec bi dal se za en krajcar buzara-ti," govore vsi tujci, ki ljudi tod poznajo. In vendar prime jih včasih neka trma velikanskega veleduša in darežljivosti. Videl sem očeta, ki je daroval zetu na enkrat 60 for. da si napravi kako dobro uro s hčerjo, kateri ni mu bil dolžan dati, tako i mati dala hčeri pred menoj 100 f brez pisma in pred že večkrat tako, če ravno slovi za posebno skopo in sleparsko ta starka. Etc. etc. Posebno darežljive tudi z denarji so ženske.

Gotnovaška dekleta na slabem glasu – Deklet gotnovaških ne jemlji. V mesto nosijo mleko in tudi sicer zahajajo tje, pa si špogajo kifeljce, rozoljo in vsakovrstne sladkarije. So lene, pijanske, zanič za gospodinjstvo.

Če se izkaže, da ste bili pri svojih gurmanskih raziskovanjih preveč pogumni, boste drobnejše razlike med verstvi lahko opazovali na stranišču, kjer namesto papirja najdete cevko.

Razlike so opazne tudi v trgovinah. V kitajskih trgovinah lahko kupite toaletni papir, alkoholne pi-jake in celo kruh; v muslimanskih trgovinah kruha in toaletnega papirja praviloma nimajo ali pa jih, na primer alkohol, prodajajo v posebnih oddelkih in vam steklenico diskretno zavijejo.

Etnična raznolikost je posledica geografskega položaja tega območja, ki ima velik pomen za pomorski promet. Tu so se srečale prej omenjene kulture in verstva, kasneje pa so se Angleži, Nizozemci in Portugalski ob ustanavljanju kolonij tu zapletali v številne spopade. Nazadnje so kot kolonizatorji prevladali Angleži. Šele leta 1957 so se malajske države osamosvojile in ustanovile Malajsko federacijo. Prvotno je bil del Malajske federacije tudi Singapur, ki pa se je po dveh letih odcepil in danes slovi kot največje trgovsko središče.

Poseki in požiganje pragozdov

Kaj je tisto, kar daje tropskim pragozdom tako visoko vrednost? Za gozdarje in okoljevarstvenike je to predvsem močan vpliv na svetovno podnebje in neizmerna zakladnica življenjskih oblik, ki jih je narava nakopičila v milijonih let. Velike mednarodne organizacije, ki se ukvarjajo z izkoriščanjem lesnega bogastva, pa mika predvsem razsežnost in nedotaknjenost malezijskih pragozdov. Zanje ima velik pomen tudi odsotnost gozdarske stroke, tradicije in zakonodaje, ki bi postavila pravila igre in omejila izkoriščanje. Ko se stroka in zakonodaja razvijeta do te mere, se zelo pogosto zgodi, da se sečne organizacije začnejo umikati in prepuščati prostor državnemu gozdarstvu.

Vendar gozdni prostor ni zanimiv le za velike družbe, temveč tudi za posameznike, male ljudi. Ceste, ki jih grade velike sečne družbe, da pridejo do gozdnih bogastev in da ga lahko odvozijo, so priložnost za tako imenovani "shag", ki je druga velika nevarnost za tropske pragozdove. Beseda je skovana iz angleškega izraza "shifting agriculture", kar bi v slovenščino lahko prevedli kot "potujoče požigalno kmetijstvo".

Na začetku shaga je družina brez posestva. Ta išče primeren, do tri hektarje velik kos gozda, ki pa ne sme biti preveč oddaljen od prometnice. V začetku sušnega obdobja izsekajo izbrano površino, ob koncu obdobja pa jo požgejo. V začetku deževne dobe površino zasadijo z mešano kulturo koruze, banan,

Janez Božič

TROPSKI GOZDOVI MALEZIJE

manioke in fižola in že po nekaj mesecih, odvisno od posamezne kulture, pospravijo prvi pridelek. Žetev je zaradi toplote, vlage in s pepelom pognojene zemlje za tamkajšnje razmere zelo bogata. Vendar pa erozija, vdor plevelov in škodljivcev kmalu močno zmanjšajo pridelek. Družina zato kmalu zapusti zemljišče in išče nov kos gozda.

Shag pravzaprav ni novost, saj ima korenine v načinu gospodarjenja praprebivalcev. Vendar sta ga eksplozija prebivalstva v tretjem svetu in nadgradnja z velikopovršinskim pašništvom močno oddaljila od prvotnega v naravo brezhibno vgrajenega načina življenja. Posledice so katastrofalne. Pustošenje gozda poveča pritisk na ohranjen gozd. Nastanek savan in erozija povzročijo lokalno pomanjkanje lesa. To se kaže predvsem v pomanjkanju drv, ki so večini gospodinjstev osnovni vir energije. Problemi te vrste so največji v porečju Amazonke, ob transamazonski cesti, kjer po cenitvah FAO letno izgubijo 11 milijonov hektarjev gozdov. V Maleziji problem ni toliko prisoten predvsem zaradi močne državne politike, ki pospešuje preseljevanje v mesta. Kmetijski sistem, ki ni namenjen proizvodnji tržnih presežkov, ampak samooskrbi kmetovalcev, je prisoten v predelih, kjer je zveza z zunanjim svetom omejena, na primer na otokih Tioman.

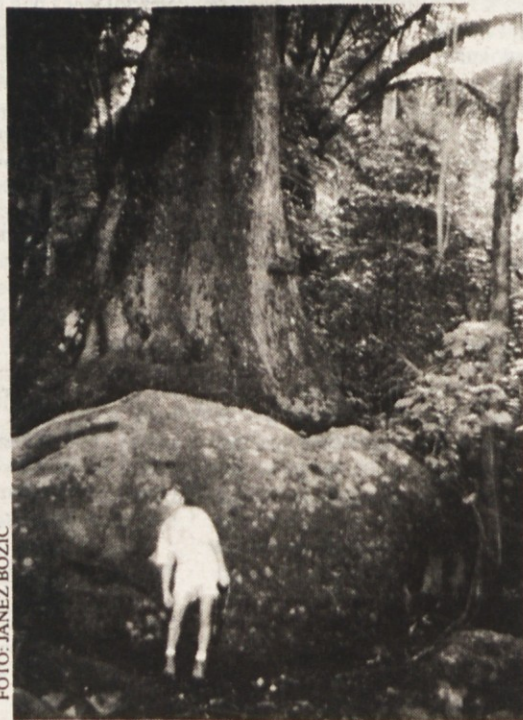
Gozdovi in gozdarstvo Malezije

Površina malezijskih gozdov je 19.370.000 ha. Zvečine gre za tropski deževni gozd s številnimi posebnostmi. Za gozdarstvo je zelo pomembna značilnost vrstna raznolikost, ki je znak izredno kompleksnega ekosistema. V malezijskem tropskem deževnem gozdu uspeva kar 2.800 različnih drevesnih vrst in prav to obilje onemogoča smotrno izkoriščanje lesnega bogastva, saj so drevesne vrste močno različne in največkrat neprimerne za industrijske načine uporabe. Vrstna pestrost je tudi eden od vzrokov velike dimenzijske raznolikosti.

Zelo gosto gozdno zelenilo sega od tal do vrha krošnje, vendar je velikanov, ki dajejo gozdu glavni pečat, malo. Zato zelo pogosto zaradi posameznih dreves napačno ocenimo lesnoproizvodno vrednost gozda. Pod vtisom velikih dreves o gozdu razmišlja-

mo kot o velikem lesnem bogastvu, resnica pa je drugačna. Ko odštejemo drevesa, ki so za smotrno izkoriščanje predrobna, in drevesa, katerih les ekonomsko (še) ni zanimiv, ugotovimo, da je izkoristljiva lesna masa mnogo manjša kot v naših gozdovih.

Problemov pri gospodarjenju s tako občutljivim gozdom je torej obilo. Eden od njih je tudi slabo poznavanje drevesnih vrst, zato jih trenutno izkorisčajo le 120. Številka počasi narašča skupaj s ceno lesa, ki omogoča izkoriščanje ekonomsko manj zanimivih drevesnih vrst. Tudi poznavanje teh 120 vrst je omejeno na njihov videz in kemično-mehanske lastnosti lesa, medtem ko je poznavanje gozdnogojitvenih lastnosti lesa posameznih dreves ali sestojev slabo raziskano. Ugotavljanje prirastka je zelo oteženo tudi zaradi neprekinjivosti rastnega obdobja. Drevesa tako ne tvorijo letnic, starost, ki je za ugo-

Tropski velikan.

FOTO: JANEZ BOŽIČ

M.B.

NEOPRAVLJENA MATURA

Bil je vroč, soparen zadnji julijski dan. Ko je zjutraj odprla oči in pogledala v svežino novega jutra, se ji na ustnicah ni prikazal nasmeh kot ponavadi. Ne, saj se ni mogel. Bilo jo je preveč strah tega dne. Bil je dan, ko se bo morala sprijazniti s tisto grozno stvarjo – z neuspehom na maturi. Tako dobro je čutila, vedela, da ji ni uspelo.

V Sola je stopila prestrašena in negotova. Ni hotela, da bi to kdo opazil. Ko je bila razglasitev rezultatov in so bili njeni sumi potrjeni, si je zaželela kar tam umreti. Razočarana, obupana, s solzami v očeh, ki jih je sproti požirala, si je na obraz nadela nasmeh, kolikor ga je sploh zmogla. Ni hotela pokazati, da se ji je svet popolnoma porušil.

Ob tem grenkem razpoloženju, ko je sedela v krogu najboljših prijateljic pred Kapucinko, je zagledala nežno modre oči, ki so jo nepremično gledale. "Igor. Le on najbrž ve, kaj doživljam," je pomislila. Stopil je k mizi. Tega ne bi smel, saj nihče, prav nihče ne bi smel zvedeti zanj. Oba imata svojega izbranca že dolgo, in kar se jima je zgodilo, ni dobro za druga ušesa. Med njima je ostala iskrica, ki ju bo vedno spominjala na čudovitih sedem dni v Portorožu, ki so bili samo njuni.

Pristopil je s prijatelji in jo še vedno nežno gledal. Pobožal jo je po laseh in jo vprašal, kako se počuti. Prvi, ki jo je to vprašal in ji vtilil nekaj poguma za naprej. Izmenjala sta še nekaj besed, potem ji je zaželel srečo in odšel. Moral je. Že tako sta bila deležna sumničavih pogledov z vseh strani. Žalostno je gledala za njim, se poslavljala s sošolci, kajti vedela je, da jih dolgo ne bo videla ali pa sploh ne. Odhaja-

li so vsak svoji usodi naproti, vsi z maturo, le ona je ni imela. Njeno leto je bilo zavrženo, njen trud nepoplačan.

Vedela je, da bo njen neuspeh zelo prizadel starše. Ko je prišla domov, je brez pozdrava takoj odšla v svojo sobo, kjer je pustila solzam prosto pot. Starša sta prišla za njo in jo začela tolažiti. Imela je že vsega dovolj, vsi so jo samo tolažili, nihče pa ji ni dajal poguma razen njega, ki pa ni smel biti pri nji. Želela je zavpiti, naj jo pustijo na miru, vendar tega ni storila. Še naprej je dajala videz trdnosti, pogumnosti, čeprav je čutila, da se bo vsak čas zlo-mila.

Ko je končno le ostala sama, se je v mislih vedno bolj obračala k rešitvi, ki bi jo potegnili iz popolnega malodušja. Samomor! Tako lahko bi to storila. Vendar ni. Preveč bi prizadelo starše in fanta, ki jo ima tako rad! Vrgla se je na posteljo in le jokala, jokala, jokala. To je bilo edino, kar je sploh lahko storila.

Zdaj je že oktober, ona pa še vedno trpi. Vse njene prijateljice so odšle v Ljubljano, tudi njen fant. Ko jo kdo pokliče po telefonu in ji začne govoriti o brucovskem življenju, ji po licu polze solze. Vedno bolj se zapira vase, odklanja prijateljice, starše, fanta, kajti vsi delajo isto napako: nihče ne razume njenega občutka manjvrednosti in žalosti ob maturitetnem porazu. Vendar se noče počutiti manjvredno in ponižano niti tako zelo nesrečno. Rajši ne zahaja v družbo, pogosto ne odgovarja na telefon. Najrajši ostaja sama v svoji sobi in joka, tako da je nihče ne vidi.

MOJCA:

MOJA
MAMICA

Marec je, bliža se dan žena, pa mi spomini ne dajo miru. V mislih se vrnem nekaj let nazaj v svoje otroštvo.

Takrat se ni praznoval materinski dan, temveč je bil v mesecu marcu "čaščen" le dan žena kot praznik vseh pridnih, skrbnih in dobrih žena.

V naši vasi smo se otroci nič koliko uric skrivaj zbirali pod mentorstvom sode in se učili pesmic za naše mamice. Naposled je nastopil veliki dan, ko smo se na dan pred 8. marcem zbrali na večer v prostorih stare vaške šole.

Vsi smo bili lepo oblečeni, z žarki sreče v očeh. Veliko žensk nas je gledalo in poslušalo in vse so dobro vedele, da je tisti večer njihov, da lahko odložijo vse tegobe in skrbi.

Tisti večeri mi bodo za vedno ostali v spominu kot nekaj lepega, saj sem se takrat resnično zavedala, da je ves moj trud namenjen mamici, ki ji ne bom nikoli mogla poplačati vseh skrbi in ljubezni. Ona je tista edina, najdražja mamica, ki je sama dvignila kvišku moje življenje.

2 tavljanje prirastka neobhodno potrebna, pa je tako težko ugotovljiva.

Problem pestrosti se ne konča v gozdu. Nadaljuje se v lesnopedelovalnih obratih, kjer mita o tropskih velikanih praviloma ne poznajo in se spopadajo z zelo pestro množico tretjerazredne hlodovine. Lesna industrija je v povojih, saj so še pred kratkim večino lesa izvozili kot hlodovino, kar je sedaj omejeno. Tako se mora malezijsko gozdarstvo spopadati tudi z odkrivanjem načinov industrijske predelave lesa. Zglede iščejo v industrijsko razvitih deželah tradicionalne načine izrabe gozdov pa v splošnem zgledovanju po Zahodu ali Vzhodu zanemarjajo. Za razvoj tradicionalnih, z gozdom povezanih obrti bi seveda morali najprej razviti domače tržišče. Najbolj bode v oči neskončno morje streh iz razrezanih sodev, ki so zaradi vročine in vlage še manj primerni kot bi pomislili na prvi pogled. Ob tolikšni porabi seveda ne moremo pričakovati, da so sodi zastojni. Koliko bi stala tradicionalna streha iz palmovih listov, kakršne lahko vidimo v stavbarskih muzejih in je estetsko in ekološko ekvivalent naših dragocenih slamnatih streh? Listi, ki jih je ljudska tropska znanost spoznala kot najboljše za ta namen, pripadajo domači vrsti palm in so zelo podobni listom oljnatih palme, ki jih posamezniki uporabljajo pri gradnji turističnih hišic.

Rešitev za trajno in ekološko izkoriščanje izredno raznolikih sestojev bi mogoče lahko ponudili strokovnjaki, vendar tu zadenemo ob zaprtost izobraževanega sistema, kar pa je že drug problem. Zaprtost se kaže v islamizaciji ter navezanosti na ameriške in angleške univerze, ki zelo podobnih problemov ne znajo rešiti niti doma.

Problemi kadrov, raznolikosti in različnega razumevanja terminov so bili najbolj vidni ob predstavitvi gozdnogojitvenih sistemov, ki so jih razvili na gozdarski fakulteti malezijske univerze. Sistemi so zelo primitivni, v Sloveniji bi tako ravnanje z gozdom pomenilo kazensko odgovornost, vendar so v primerjavi s klasičnim golosečnim sistemom velik korak naprej. Sistemi slonijo na določanju mejnih premerov dreves, ki jih izpeljejo neposredno iz razmerja med cenami lesa in stroški izkoriščanja. Cena lesa torej vsebuje le stroške izkoriščanja in prodaje, snovanje novih gozdov pa je prepuščeno naključju. Po teh metodah naj bi potekalo gospodarjenje v vseh malezijskih gozdovih. Upoštevati pa bi jih morale tudi pri delu v tujini vse malezijske sečne organizacije. To pomeni, da golosekov v Maleziji ni, do njih lahko pride med posekom sečno zrelih dreves.

Za osmi marec

Dekletom, mamam, babicam, prijateljicam, deklicam za osmi marec cvet vam dam, naj srečen bo vesel vaš dan.

Naj bo vesel prelepi dan, radosti poln in spoštovan, brez vas življenje je pusto, zvestobe vam podam roko.

Če kdaj prezre ponižanje, pravice vaše nepriznane, prelivalo ste z nami kri, za mir svobodo vseh ljudi.

Rodile borce ste heroje, nahranile vojne rodove, bil kmečkih mam je kruh in hram, počite borce težkih ran.

Še zdaj nam, dobre matere, nov rod svobodno vzgajajte, naj bo pošten pravičen red ob ramah mladih nam za vzgled.

Če kdo bi zbudil spet pohlep, hotel svoboden dom prezvet, dekletom, ženam, materam, vaš borbe vzor ne bo zaman.

RUDI MIKULIČ - ADAM

Prečenski igralci vztrajajo

Tudi tokrat komedija

NOVO MESTO - Amatersko gledališče Prečna je eno izmed najstarejših na Dolenjskem, saj s premori pripravlja igre že 75 let. Tudi letos se tej svoji tradiciji niso izneverili in že vso zimo gostujejo s komedijo Evstahij iz Šiške Eugene Labicha (Žarko Petan in Ervin Fritz sta delo priredila za slovenski oder), ki so jo igrali tudi lani. V sredo, 28. februarja, so nastopili v novomeškem Domu kulture in prav gotovo spravili v dobro voljo tudi tiste obiskovalce, ki tisti večer na predstavo niso prišli ravno veselo razpoloženi.

Zgodba Evstahij iz Šiške je namreč prijetna komedija s pravo mero pikrosti in nesramnosti, ki kaže značajsko podobo preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ki jo oblikujejo tako ljubezen in prijateljstvo kot denar in hinavščina. Koristoljubni starši (igrata ju Roman in Darja Kapš) svojo hčer (Urša Novak) zaradi denarja predajo ostarelemu samcu (Franc Plut), ki si na stara leta želi mlado ženo, nadomestek za "živahno" preteklost. Seveda v zgodbi ne manjka komičnih zapletov, ki jih poleg omenjenih igralcev ustvarja še Stane Juvanc, Miro Hočevnar, Aleš Plut in Tanja Jakelj. Da pa predstava poteka tako, kot je treba, imajo zasluge še ostali tehnični delavci. Franc Plut, režiser predstave, ki je član igralske skupine že 24 let, je dejal, da je vedno težko izbrati tekst za predstavo. Do sedaj so se v glavnem odločali za komedije, ker ljudje dandanes potrebujejo predvsem smeh in dobro voljo, v prihodnje pa si želi poskusiti tudi z dramo.

Člani društva so morali tudi tokrat sami poskrbeti za sceno, garderobo, kostume ipd. in dokazujejo, da se z veliko mero dobre volje da storiti marsikaj. Omenjeno igro so letos že igrali v Šentjerneju in za Društvo invalidov Novo mesto, med kraje, kjer se predstavljajo, pa spadajo tudi Suhor, Bela Cerkev, Otočec itd.

L. LURN

RAZBURJLJIVIH ZAPLETOV NI MANJKALO - Za to so poleg ostalih poskrbeli glavni igralci amaterskega gledališča Prečna, ki se na sliki zabavajo na vrtu (od leve proti desni): Roman Kapš, Franci Plut, Urša Novak in Darja Kapš. Dokaz njihove dobre igre je bil tudi aplavz gledalcev že med samo predstavo, kar ni ravno pogosto. (Foto: N. Tisu)

APLAVZ NI OBVEZEN Brez priznanj

Na osrednji črnomaljski prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku je župan Andrej Fabjan podelil pet Župančičevih priznanj zaslužnim kulturnim delavcem. Metliški župan Branko Matkovič pa je pred koncertom metliške mestne godbe prav tako ob slovenskem kulturnem prazniku povabil z eno uro metliške ustvarjalce in poustvarjalce s kulturnega področja v prostore Ljudske knjižnice, kjer se jim je (ob prigrizku) zahvalil za delo v preteklem letu.

Že pred časom so člani nekdanjega metliškega izvršnega sveta razpravljali o občinskih priznanjih za kulturne delavce. Dlje od tega niso prišli, kar je škoda. Priznanja bi bila gotovo vzpodbuda kar lepemu številu posameznikov, ki v Metliki vlečejo voz, natovorjen s kulturo. Ne smemo pozabiti, da v Metliki ni nihče posebej zaposlen za organizacijo kulturnega življenja, celo v občinski administraciji ni nikogar, ki bi bil poverjen za družbene dejavnosti. Dobri deli kulturnega bremena nosijo na svojih ramenih zaposlene dame v Ljudski knjižnici, drugi del pa zagotovo posamezniki ter k delu nagnjeni redki učitelji. Pa kljub temu dejstvu Metlika ni kulturno zaspano mesto na jugu Slovenije, prej obratno.

S prireditvami, ki se skozi vse leto zvrstijo tu, bi se gotovo ponašala kakšna večja slovenska občina, v kateri namenijo za kulturo znatno več denarja in v kateri ne manjka profesionalcev, ki jim je organizacija kulturnega življenja edini posel in edina skrb. Prav zato je čudno, da Metličani ne podeljujejo priznanj zaslužnim kulturnikom. Zadrege za pomenovanje priznanj ne bi smelo biti, saj so bili v Metliki rojeni tako pomembni moške, kot so: Engelbert in Alojz Gangl, Ivan in Anton Navratil, Osiip Šest in še kdo.

TONI GAŠPERIČ

PRIZNANJA CIVILNE ZAŠČITE

KOČEVJE - Ob 1. marca, svetovnem dnevu civilne zaščite, je republiški štab za civilno zaščito podelil najbolj zaslužnim in prizadevnim na področju zaščite in reševanja iz kočevske občine priznanja: plaketo civilne zaščite je prejel Jože Pirman iz Kočevja za 16-letno odgovorno opravljanje dela zaporničarja na reki Rinži; zlati znak civilne zaščite je dobil Anton Knavs iz Dolge vasi za dolgoletno uspešno delo pri zagotavljanju pripravljenosti gasilskega društva Dolga vas; srebrni znak civilne zaščite pa je prejela Majda Kolenc iz Vasi za 15-letno uspešno delo pri krepitvi in razvoju civilne zaščite v krajevni skupnosti Kostel; bronasti znak civilne zaščite je za prizadevno delo pri organizaciji in razvoju zaščite in reševanja prejel Antun Volf s Sel v osilniški občini.

Podvomili o poštenem namenu

Kočevska občina je pristopila k ustanovitvi invalidskega podjetja - Večja možnost kontrole

KOČEVJE - Na zadnji seji kočevskega občinskega sveta so največ besedi namenili predlogu sklepa o pristopu občine k pogodbi o ustanovitvi invalidskega podjetja in rehabilitacijskega centra v Kočevju. Kljub številnim dvomom o povsem poštenem namenu kočevskih podjetij, ki ustanavljajo invalidske delavnice, je na koncu prevladala odločitev, da bo imela občina kot družbenik večjo možnost kontrole.

Kočevski župan Janko Veber je povedal, da država podpira razvijanje enega podjetja, ki bi zaposlovalo invalide. Dejale, da gre za kompleksen način reševanja problematike invalidov, pri katerem naj bi občina kot soustanoviteljica novoustanovljene družbe z omejeno odgovornostjo sodelovala z najmanjšim deležem, v višini vsega le 150.000 tolarjev. Prav skupna vrednost ustanovitvenega kapitala, ki naj bi znašala le 1,5 milijona tolarjev, pa je pri svetnikih vzbudila dvom, da podjetja, ki imajo invalide, ustanavljajo invalidsko podjetje le zato, ker se želijo invalidov rešiti.

Takšnim mnenjem je oporekal Janez Pezdirc, ki je kot direktor kočevskega Trikona zatrdil, da je interes njihovega podjetja dolgočasno rešiti invalide, za katere se čutijo odgovorni. Na pripombo Vinka Pintarja, da ga moti izredno široka dejavnost invalidskih

delavnic, češ da se vendar ve, da gre za ljudi z omejeno delovno zmoglostjo, ki niso sposobni dosežati enakih rezultatov kot zdravi, je dejal, da bodo imele invalidske delavnice sprva le en program, ki bo tržen in zanimiv, izvajalo pa ga bo največ do 6 invalidov.

Matija Jerbič je opozoril, da je potrebno opredeliti odgovornost družbenikov do novega podjetja. Podobno kot Vinko Pintar, ki ga je motilo, da mora biti občina pri ustanovitvi invalidskih delavnic poleg kot "končni garant", je menil, da se lahko zgodi, da bodo družbeniki čez čas od pogodbe odstopili, invalidi pa bodo ostali na plečih občine. Ker je večina svetnikov menila, da bi morala občina sodelovati, so sklep o pristopu k pogodbi po burni razpravi sprejeli.

M. LESKOVŠEK-SVETE

RAZPIS POSOJIL ZA RAZVOJ OBRTI

LOŠKI POTOK - Znesek posojil iz občinskega proračuna in sredstev nove Ljubljankse banke za letos znaša 10 milijonov tolarjev, sredstva pa so namenjena za nakup in pridobivanje poslovnih prostorov, odpiranje delovnih mest, nakup in urejanje zemljišč, pridobivanje potrebne dokumentacije in za obratna sredstva. Kredite za dobo 5 let z dokaj ugodnimi obrestmi lahko dobijo zasebniki in podjetja v zasebni ali družbeni lasti ter občani občine Loški Potok, seveda pa imajo večje možnosti tisti s perspektivnejšimi programi, ki se bodo odločali za deficitarne dejavnosti, ki so izvožno usmerjene. Posameznik lahko dobi posojilo, ki ne sme presegati 30 odstotkov vrednosti investicije ali projekta.

DOLENJSKI LIST

Hitro v kandijsko bolnišnico!

Pomoč za padce z drevoja, odrov ali kozolcev, zlome, poškodbe s samokresi, pretepe in nesreče z mlatilnimi stroji ter ob delu na parni žagi na Rogu

Dokler bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu januarja 1894 ni odprla svojih vrat, je bilo za ponesrečence vseh vrst na Dolenjskem hudo. Bili so odvisni od pomoči redkih zdravnikov, še večkrat pa od padarjev in drugih vaških zdravilcev. Skoraj ni bilo številke Dolenjskih novic, ki ne bi poročala tudi o raznih telesnih poškodbah.

Junija 1895 so Novice zapisale: "Z drevesa padel je v Bitni vasi 11-letni deček France Zorc, obvisel je na neki veji ter si pri tem raztrgal

• Prihodnji mesec bo v sozaložništvu Splošne bolnišnice Novo mesto in Dolenjske založbe izšla knjiga Prvih sto let novomeške bolnišnice. Obširen pregled nastanka, razvoja, padcev ter vzponov osrednjega dolenjskega stacionarnega zdravstvenega zavoda je napisal Tone Gošnik. Delo prinaša tudi opis najnovejših dogajanj in stanja glede končne zaokrožitve objektov bolnišnice hkrati z nadomestno porodnišnico. - Ob minuli stoletnici zavoda objavljamo nekaj podatkov zanimivih dogodkov iz prvih let obstoja kandijske bolnišnice, kot so jih prinašale Dolenjske novice.

ce objavile: "Z češnje padel je v Malenski vasi 28. junija 15-letni Dragotin Strbenk in si pri tej priložnosti zlomil levi nadlaket. Pri zidanju v Toplicah padel je zidar France Suhadolc iz 9 metrov visokega odra in si izpahnil desno nogo v koku."

Huje sta jo skupila ranjenca na pretepu, ki se je 21. julija popoldne "odvil v Vavti vasi: dva sta bila v boju nevarno ranjena z nožmi; pripeljali so jih v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer je eden že drugi dan umrl v groznih bolečinah. Vzrok temu zločinu je bil, kar se žalibog tolikokrat zgodi, pregrešno znanje..."

Poročevalcu se je zdelo potrebno k temu dopisati še tole: "Pri pretepu so ranili 28-letnega Franceta Novaka in 20-letnega Andreja Stih. Prvi dobil je v celem 13 ran, in sicer po glavi, prsih, hrbtu, rokah in trebuhu. Najbolj nevarni bili sta 2 na trebuhu, kajti iz obeh so izstopila čreva, katera so bila na petih krajih ranjena. Umrl je tretji dan pozneje za vnetjem trebušnice vsled omenjenih ran. Drugi dobil je le dve rani, eno nepomembno na levem nadlaktu, drugo v ledji, kjer je bila koža in mišičje precej na dolgo prerezano..."

ju: porinil je snop neprevidno v stroj, tako da ga je ta zgrabil za desno roko in mu jo celo zdrobil. Roka morala se mu je odrezati..."

V parni žagi v Rogu je "cirkularnica precej težko poškodovale levo roko delavcu Antonu Beuc." V decembru istega leta se je v tovarni na Gorjancih ponesrečil tudi delavec Jože Kral: "Kolo strojevo zgrabilo ga je za suknjo in zavrtlo parkrat na okrog. Imenovani udrihal je z rokama ob zid in si tako zlomil desno nadlaktico ter se težko obiral na rokah in komolcih. Bližnji delavci so takoj ustavili stroj, izrezali zapleteno suknjo in tako rešili ranjenca..."

Poročila v Novicah so navadno takole zaokrožila žalostne dogodke: "Vsi omenjeni ranjenci sprejeli so se v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji."

STONE GOŠNIK PRVIH STO LET NOVOMEŠKE BOLNIŠNICE

1894/1994

Janševa SDSS bi prerazdeljevala kot Robin Hood

Predvolilni balončki

Predsednica in glavna tajnica IO Kluba seniorjev seniorok pri SDSS sta se na nek časopisni prispevek odzvali s pismom, v katerem sta med drugim navedli tudi nekaj statističnih podatkov o pokojninah. S statistiko sta skušali dokazati, da ima veliko število upokojencev privilegirane pokojnine in da je takih, če jih seštejete, kar 65.316. To seveda ni res, saj sta k pokojninam, ki jih dobivajo nekateri upokojenci pod ugodnejšimi pogoji, prišteli tudi vojaške pokojnine, dodatke k izredno nizkim pokojninam, ki jih dobivajo upokojeni slovenski državljani iz drugih delov bivše države, in akontacije pokojnin upokojencem, ki so bili zaposleni prav tam, pa so ostali brez sredstev za preživljanje, saj jim novonastale države njihovih pokojnin ne izplačujejo.

Kar sta storili, je tipična manipulacija s statistiko, ker sta: prvič povečali število takih pokojnin, drugič pa sta z namigovanjem prepričevali bralce, da si lahko iz številk, ki sta jih navedli, kar sami izračunamo, kakšna sredstva bi se sprostil, če bi "znotraj sedanjih mase sredstev za pokojnine najnižje pokojnine zvišali, najvišje pa znižali". Gospod Janša in obe funkcionarki njegovega seniorskega kluba objavljata, da bo, ko bo prišla njihova stranka na oblast, pokojninski sistem pravičneje urejen. Kot Robin Hood, ka-li Zaboga, kje pa živijo! Kar tako enim jemati in dajati drugim je nemoralno dejanje, pa čeprav bi bila taka želja tlakovana z dobrimi nameni.

HARDVIK PIRNOVAR
Demokratska stranka Slovenije

Za koliko se je podražil šentjernejski vrtec?

ŠENTJERNEJ - Jani Lahne s Sel pri Szentjerneju, zaposlen v šentjernejskem Hipotu, je bil neprijetno presečen, ko je dobil račun za plačilo vrtca. Zakonca Lahne imata 4 otroke, stare od 13 do 3 let; najmlajši hčerki sta v vrtcu oziroma v družinskem varstvu, ki tudi sodi v sklop šentjernejskega vrtca.

"Uradno se je vrtec podražil za 13,7 odst., kar je objavil tudi Dolenjski list, zame pa se je v resnici za veliko več," trdi Lahne. "Za hčerko, ki je v družinskem varstvu, je za lanske december polna cena zame znašala 6.448 tolarjev, najvišja pa 14.076 tolarjev; po podražitvi pa je za januar moja polna cena znašala 8.893 tolarjev, najvišja pa 17.470 tolarjev; v mojem primeru gre torej skoraj tu za 38-odstotno podražitev. Za večjo hčerko, ki je v vrtcu, pa sem decembra plačal 6.395 tolarjev, za januar pa 8.150 tolarjev, kar je več kot 27-odst. povznanje."

Oba zakonca Lahne delata v Hipotu, Jani je elektroinženir, žena pa delavka na traku. "Najina bruto plača se je v celem lanskem letu povečala za okoli 5 odst., vrtec pa za toliko! Drugih dohodkov z ženo nimava, premoreva le nekaj malega zemlje. A če seštejemo najino plačo in

Jani Lahne

katastrski dohodek, pride na člana družine bruto 25 tisočakov na mesec, pa celo s tako majhnimi dohodki nismo v najnižjem razredu za plačilo vrtca," se čudi Lahne.

V zvezi s tem je Lahne v začetku februarja napisal pismo šentjernejskemu županu Hudoklinu, a nanj ni dobil odgovora. "Morda mi bo kdo oponesel, da jamram. Res je, v naši družini ne stradamo, privoščiti pa si ne moramo skoraj nič. Eno je živeti, drugo pa, kako živeti. Otroci nekaterih staršev imajo vsega dovolj, midva z ženo pa najinim ne moreva poleti peljati na morje ali pozimi na smučanje, na izlete. Dobro pa najini otroci vedo, kaj so cenena in ponošena oblačila, čevlji..."

A. B.

STE OSAMLJENI?

Pogovorite se!
Tel. 061/126 35 84
Ženitna posredovalnica
Metulj

Zemljišča zaraščajo

Zemlja v okolici Smuke ponujena v zakup

SMUKA - Kočevska lokalna izpostava Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije išče ponudnika, ki bo vzel v najem 45 ha delno zaraščenih kmetijskih zemljišč v bližini vasi Smuke. Zakupne cene so od 200 do 50 nemških mark v tolarški protivrednosti, tistim, ki bodo vzeli v zakup več kot 5 ha, nudijo popust. V razpisnih pogojih ni omenjen hlev, ki že nekaj časa sameva. Večji del teh kmetijskih površin je bil agromelioriran z denarjem iz republiških virov, kljub temu pa bodo morali bodoči zakupniki vložiti ogromno dela in denarja za usposobitev, ker zemljišča hitro zaraščajo.

Pred drugo svetovno vojno je ta suhokrajinska vas, ki je takrat sodila pod žužemberški sodni okraj, sedaj pa je v občini Kočevje, štela okoli 220 prebivalcev, ki so se v začetku vojne odselili kot Kočevski Nemci. Od takrat so vsi, ki jim je bilo prepuščeno to zemljišče v uporabo, premalo storili, da ne bi prišlo do takšnega zaraščanja, kar velja še danes.

V. DRAGOŠ

IZDELALI SO GUMBOPUSTA

V vrtcu "Gumbek" v Dol. Toplicah so se v februarju otroci skupaj s svojimi starši lotili velike naloge z naslovom Pust krivih ust. Otroke je v svet mask najprej popeljala predstava Mini cirkus klovnov, zatem pa so mrzlično s starši iskali vse, kar je v domačem kraju povezano s pustnimi navadami in šegami. Izdelali so gumbodružino, gumbopusta, gumbaženo in bumbaotroke. Mali kuharji so zbrali vrsto receptov o pustnih jedeh in napisali kar kuharsko knjigo receptov, seveda pa so spekli tudi nekaj pustnih jedi.

LEPŠI DOBOVSKI VRTEC

DOBOVA - Dobovski vrtec Najdihojca je dobil novo preobleko. Prepleskali so stene, vrata in radioatorje, dodali nekaj zaščitnih oblog ter zamenjali panoje. Pri pripravi in čiščenju prostorov so delavci vrtca žrtvovali nekaj sobot in nedelj, da je delo med tednom potekalo neovirano. Bivanje v svetlejših in prijetnejših prostorih jim bo dalo nov polet za delo in napravilo prijetno bivanje v vrtcu.

M. S.

SMRTO NEVARNA CESTA

Večkrat se peš odpravim skozi Mačkovec, a v tem delu Novega mesta je promet zaradi priključka na avtocesto zelo gost. Cesta je brez pločnika, zato so pešci zelo ogroženi. To je smrtno nevarna cesta! Želim spomniti župana občine in ostale pristojne, naj se tam pločnik čimprej naredi. Ko bo prišlo do nesreče, bo že prepozno.

A. J.-M.

MATERAM IN CANKARJU

DOBREPOLJE - Učenci osnovne šole Dobrepolje pripravljajo v počastitev materinskega dne, 25. marca, in 120. obletnice rojstva pisatelja Ivana Cankarja svečanost, na kateri bodo z recitiranjem odlomkov in dramatizacijo nekaterih Cankarjevih črtic prikazali lik trepče matere in pisateljevo "samotno grenko mladost". Ta izbor bo popestren z nastopom šolskega pevskega zbora in učencev nižje stopnje.

M. S.

VEČ KOT STREHA NAD GLAVO

STREHA, Ul. talcev 41, 8351 STRAŽA, tel. 83-110

KROVSTVO

izvajamo krovna dela za vse vrste kritin (Bramac, Tegola Canadese, bobrovec, salontitne plošče, Eurovel, Ondoline...) Posebna ugodnost od 1. 3. - 20. 4. 1996 za vse, ki bodo naročili, plačali in prevzeli kritino Bramac, prevoz brezplačen.

KLEPARSTVO:

izvajamo razna kleparska dela (izdelava in montaža žlebov, raznih obrob, žlot, dimnih obrob...)

TRGOVINA:

• pločevina različnih vrst (pocinkana, bakrena, aluminijasta) • strešne kritine • snegolovi različnih vrst • krovsko kleparsko orodje • hidroizolacijski materiali

Prodamo:

HIŠE: na Mirni, v Čateških Toplicah, Žužemberku, Sodjem Vrhu, Novem mestu, Szentjerneju, Krškem...

STANOVANJA: v Trebnjem, Radohovi vasi, Krškem...

KMETIJE: pri Trebnjem, Radohovi vasi...

VIKENDE: na Gabrski Gori **POSLOVNE PROSTORE:** v Beli krajini, Krškem, na Uršnih selih, v Šmarjeti, na Senovem, v Boštanjju, Kočevju 450 m² (proizvodnja), Gaberju, Brežicah...

V večjih krajih Dolenjske, Posavja in Bele krajine najamemo in kupimo poslovne prostore, hiše, stanovanja.

PONUDBA TEDNA: oddamo na novo urejene pisarniške prostore v Novem mestu, Glavni trg.

SILAN, d.o.o., član slovenske borze nepremičnin

SILAN DOLENJSKA, cenitve in posredovanja pri prometu z nepremičninami, d.o.o., Novo mesto, Glavni trg 22, 68000 Novo mesto, tel.: (068) 321-640, telefax 21-852.

Krka, tovarna zdravil, Šmarješka cesta 6

Komisija za odprodajo rabljenih osnovnih sredstev organizira 12.3.1996 ob 12. uri na dvorišču Krke pri avtoparku **javno licitacijo** naslednjih vozil:

1. FAB tovorno vozilo 1213, letnik 1981, izklicna cena 520.000 SIT
2. FAB tovorno vozilo 1213, letnik 1983, izklicna cena 580.000 SIT
3. FAB tovorno vozilo 1213, letnik 1986, izklicna cena 900.000 SIT
4. FAB tovorno vozilo 1213, letnik 1986, izklicna cena 1.000.000 SIT
5. Zastava 80-12 AD, letnik 1989, izklicna cena 490.000 SIT

Ogled vozil je možen uro pred licitacijo.

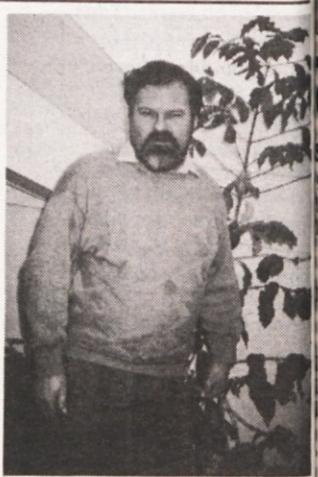
V Laščah raste tudi kavovec

Dva rastlinjaka na podstrešju šole - Z rožami oskrbujejo turjaški grad in Trubarjevo domačijo

VELIKE LAŠČE - Ena izmed dejavnosti, ki kažejo v najlepši podobi šole in kraj, je tudi vrtnarski krožek na osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah, ki ga vodi Marjan Košelev. Čeprav je zdaj mrtva sezona za vrtnarjenje, smo zaprosili Marjana Košeleva, naj nam pove nekoliko več o pomenu krožka za šolo in kraj ter njegovega dela.

Med prenovo šole pred šestimi leti so na podstrešju šole, kjer sta bila dva prazna in neizkoriščena prostora, uredili dva rastlinjaka, velika po 60 kv. m. Tu so začeli najprej vzgajati razno cvetje, kot bršlinke, pelargonije, moljevke, petunije, afriške vijolice, tagetes (ki najbolj uspeva) in še zelenjavo, kot paradižnik, papriko, feferone in še kaj. Vse to prodajajo po konkurenčnih cenah domačinom in drugim, poleg tega pa s cvetjem opremljajo turjaški grad, Trubarjevo domačijo, okoliška gostišča, vse to pa tudi prodajajo. Z izkupičkom kupujejo semena, rastline, gnojila, zemljo, orodje, nekaj pa ga porabijo tudi za poučne izlete (obiskali so že arboretum Volčji potok in podobne ustanove v Italiji in Avstriji), na katerih se seznanjajo z novostmi na področju vrtnarjenja, pa tudi za piknike.

V krožek je vključenih kar 70 šolarjev od 5. do 8. razreda, ki delajo v treh skupinah. Delo krožka traja skozi vse leto, se pravi tudi med počitnicami. Zelo dobro sodelujejo z vrtnarjem Stipetom z Debelega Rtiča, ki jim da kar veliko raznih sadik. Pred dvema letoma so posadili kavovec, ki je lani prvič rodil nekaj zrn kave. Letos je drvesce še nekoliko zrastle in je na njem že kar precej kave, ki jo bodo

Marjan Košelev

pobrali januarja ali februarja, že marca pa bo kavovec spet cvetel in takrat njegovi cvetovi zelo lepo diše po vsej šoli. Uspeh pri kavovcu jih je vzpodbudil, da vzgajajo še rožičevce, banano, himalajsko cedro in datljevo palmo.

V okviru vrtnarskega krožka deluje še sadni vrt, šolska mlačka, pa tudi urejanje okolice šole je naloga mladih vrtnarjev, ki izpopolnjujejo tudi zbirko kamnin. Spomladi letos se je vrtnarski krožek udeležil srečanja mladih raziskovalcev Ljubljane in njihovih mentorjev pod naslovom "Zaupajmo v lastno ustvarjalnost 1995" in bil za raziskovalno nalogo "Drvesne in grmovne vrste v Ščiti" (Ščita je majhen park v Velikih Laščah, ki meri nad hektar, v njem pa raste 12 vrst drevev in 9 vrst grmovja, vse to pa, žal, propada) nagrajen z izletom v Benetke in Gardaland.

JOŽE PRIMC

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10

(pri Novoteksu v Bršljinu!)

☎ 068/ 323-035

V našem servisu nudimo kvalitetne in hitre mehanične storitve na vseh tipih vozil po konkurenčnih cenah. Redno pa vam **BREZPLAČNO** zamenjamo pri nas kupljeno olje in oljne filtre, ki so vedno na zalogi.

Olja:

CASTROL VALVOLINE PROTON SVEČKE IN OLJNI FILTRI CHAMPION

Kdo je klepetulja Manka iz Studia D

Sto znanj in obrazov študenta Saša Đukiča, avtorja mnogih zanimivih oddaj

STRAŽA - Od začetka tega leta vsak ponedeljek zvečer na valovih Studia D v dolenjskem narečju poslušalstvo uspešno zabava mama Manka. Svoj nabrušeni jezik skupaj s tehnikom Darčkom vrti tako uspešno, da mnogi poslušalci ponedeljkov TV Dnevnik raje zamenjajo in poslušajo Manko. "Kdo je pravzaprav ta klepetava ženska, ki vse ve in ji ne zmanjka besed?" se mnogi sprašujejo.

Mama Manka je 24-letni Novomeščan Sašo Đukič (doma iz Straže), absolvent splošnega jezikoslovja in slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot avtor, scenarist, režiser in igralec nastopa na televiziji Vaš kanal v oddaji Mala klinika cizizma, vsak četrtek zvečer v Studiu D vodi oddajo Kinetoskop, saj je med Dolenjci gotovo eden največjih poznavalcev filmske glasbe in filma. Prepeva v skupini Mikangelolo in kot spremljevalni glas nastopa s pevci Janom Plestenjakom, Sandro Zupanc, s skupino Duo Patrol in MZ Hektor, sodeluje pa tudi s plesno skupino Terpsihora. Honorarno dela v Kulturnem centru Janeza Trdine kot pomočnik pri kreaciji programov, v Razvojni-izobraževalnem centru pa poučuje angleščino in

slovenščino. Preostali čas, ki mu je še na voljo, porabi med begunskimi otroci v Šmihelu. Je član skupine Lastovke, ki prav v tem tednu gostuje v Milanu. Na koncu njegovega bogatega vsakodnevnega urnika je še šport, saj je strasten roler in med peščico tistih, ki so usposoblje-

ni za voditelje pod okriljem mednarodne zveze I.I.S.A.

Saša je kot Manko v oddajo Studia D povabil voditelja Edi Štravs in tako svojo oddajo naredil še bolj popularno in prepričljivo. Zgodilo se je celo, da se je že po prvi oddaji po telefonu oglasila ženska, ki je doma prav tam kot Manka in se tako tudi piše. "Pravi, da me bo tožila. Ne morem ji razložiti, da gre za golo naključje in da se iz nje prav nič ne norčujemo," o tem pove Sašo in razkrije še nekaj podrobnosti o nastajanju oddaje. "Na ponedeljkovo oddajo se skorajda ne pripravljam. Napišem si le nekaj opornih točk iz svojega vsakdanjega življenja in jih potem le drugače povem, sicer pa je vse izmišljeno. Če me v oddajo pokličejo, sem vesel ustvarjalnega humorja, z vsakim sogovornikom se pogovarjam tako, kot bi se poznala že najmanj sto let. Veliko poslušalcev me pokliče, vendar nimajo kaj povedati, samo glasbeno željo. Takšni sogovorniki so za klepetuljasto Manko premalo," pravi Sašo, ki bo v vlogi Manke skupaj s Petro Škerlj nastopil tudi v oddaji Boš videl, kaj dela Dolen'c. Žal pa njegovega pravega obraza tudi tam ne bo videti.

J. PAVLIN

SAŠO ĐUKIČ - Obraz in glas mame Manke, ki vsak ponedeljek zvečer po valovih Studia D zabava širno dolenjsko in slovensko poslušalstvo.

MODNI KOTIČEK

Čipka odrinjena?

V tekstilstvu je čipka okrasna, mrežasta, luknjičasta ploskovna tvorba z raznovrstnimi vzorci iz nepomično vezanih niti na značilnem mrežastem temelju. Po drugih virih sodi med čipke vsak izdelek, narejen iz niti, brez opornega tkaneja temelja. Izdelane so ročno ali strojno, z iglo, pletilkami, kvačko ali kleklji. Navdušenje nad njimi je bilo na prehodu iz 19. v 20. stoletje veliko, saj je zbiranje čipk postalo modni fenomen. Po pomankanju, ki je vladalo v vojnem času med leti 1935 do 1945, so čipke krasile ponovno modne, bogate večerne obleke. V tistem času pa je čipka dobila še dodatno in povsem zasluženo mesto. Postala je okras ženskega spodnjega perila. Okoli 70-ih let je vzbujala določeno predstavo o ženskosti, vendar nedavno je še veljalo mnenje, da ne bi mogla v modi doseči kaj več kot le obrobno mesto.

Trenutno se dogaja ravno nasprotno. Pri njeni uporabi pa se zastavlja vprašanje, ali je obsojena na večno predstavljanje le ženskosti. Pozabiti pa ne smemo, da si pred več kot dvesto leti moške elegancije brez čipk ni bilo mogoče predstavljati. Čipka je ob prilagajanju potrebam našega časa ohranila svojo lepoto, dragoceno eleganco, lahkotnost in sijaj razkošja. Z njo pogrinjamo, se vanjo zastiramo in jo uporabljamo kot vsemogoči modni dodatek - spodnje perilo, nogavice, ovratnike, rokavice, poročne obleke... In tako naj tudi ostane.

JERCA LEGAN

BILO JE PRED STO LETI

Kosti bolehajo

Iz Dolenjskih novic izbral Miloš Likar

Prav v zgodnjih spomladanskih dneh se opaža hitro hiranje živine. Posebno krave, kate-re delajo, mleko dajo, so noseče, se rada prime ta bolehavost. V začetku te bolezn se opaža splošna onemoglost, utrujenost in telesna suhota; pozneje se pridružijo tudi bolečine, okornost v udih, omahovanje pri hoji in nekako pokanje v kostnih sklepih. Pri najmanjši ne-zgodi se jim zlomi kaka kost v rebrih, ledju ali kje drugje. Živalim se več ne poljubi jesti, ležejo se in ako se jim kmalu ne pomaga, poginejo polagoma.

Odkod ta medlost goveje živine? Na mnogih krajih se pozimi zaradi pomankanja krme poklada živini le pičla in slaba hrana, zato jej jamejo kosti bolehati. To hiranje pa povzroče tudi neke hrane, ki imajo preveč soli v sebi in kosti razjedajo. Najprej se to bolezen spozna po tem, da žival dobi suh, tršast vrat; to je znamenje, da je bolezen tudi že v hrbišču. Zlasti oni kraji, kjer so travniki kisli in mahoviti, so posebno nevarni živini, da zbolijo. Bolezen se ozdravi s primer-no hrano.

Bolezen se zlasti kaže spom-ladi in opazi se po tem, da ži-va skuša les, kamenje ali zid ližati. Kakor hitro se to vidi, treba je takoj iskati pomoči. Dolenjske novice, marec 1896

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 7. III.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.15 OTROŠKI PROGRAM
OBLAČEK POHAJACEK, 1/4
10.30 BATMAN, amer. naniz., 21/32
10.55 TEDENSKI IZBOR
SHINGALANA, avstal. dok. nadalj., 4/4
11.25 PO DOMAČE
POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.10 TEDENSKI IZBOR
ZASEBNO ŽIVLJENJE RASTLIN, poljudnoznan. serija, 2/6
16.00 PRO ET CONTRA
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ZAV
18.00 IZZIVALCI, franc. naniz., 16/52
18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NOREC V MNOŽICI, amer. naniz., 11/16
20.30 TEDNIK
20.40 GLASBA NEMČIJE IN FRANCIJE V DUHU ČASA, 2. del
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 VDOVE, angl. nadalj., 1/12

SLOVENIJA 2

Opomba: Lillehammer: Superevlesalom (ž) 9.25; Superevlesalom (m) 12.25
10.00 Euronews - 10.45 Tedenski izbor: Izobraževalna oddaja; 11.15 V žarišču; 11.30 Krizarske vojne, angl. dok. serija, 3/4; 15.00 Zajtrkovni kroček, amer. film; 16.35 Norec v množici, amer. naniz., 10/16; 17.00 Poletje 1945, angl. nadalj.; 18.00 Po Slo-veniji - 18.45 Izziv, poslovna oddaja - 19.15 Zlati petelin, 1/6 - 20.05 V žarišču - 20.35 Okus po zločinu, angl. naniz., 9/10 - 21.25 Univerze - 22.15 Umetniški večer - 23.35 Slovenski jazz iz jazz kluba Gajop. - 0.05 Biatlon, posnetek s Pokljuke

KANAL A

10.05 Novice - 8.15 Splošna praksa (ponov. 1. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov.) - 10.25 Sirene (ponov. 26. dela) - 11.15 Povezanost Velike Britanije s celino (ponov.) - 11.45 Unpat (ponov.) - 16.00 Novice - 17.00 Dance session (ponov.) - 17.30 Risanka serija - 18.00 Splošna praksa (2. del. avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (49. del. amer. risane serije) - 20.00 Pot flamingov (amer. naniz.) - 20.55 Pomembneži (amer. film) - 23.00 Novice - 23.05 Gost pike na A - 0.00 CNN poroča

HTV 1

14.15 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezen (serija) - 12.45 Ljubezen v Orientu (brit. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 73/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denarja - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Portreti (dok. oddaja) - 21.10 Glasbena oddaja - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Theatron - 1.35 Poročila

HTV 2

14.15 Video strani - 14.30 TV koledar - 14.40 In življenje (serija za mladino) - 15.25 Lillehammer: superevlesalom (posnetek) - 16.25 Evropska nogometna liga - 17.25 Federacija in konfederacija - 17.55 Rokomet (ž) - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kitaj-ska plaža (serija) - 21.00 Rešitev 911 (dok. serija) - 21.55 Od 20 do 24 - 22.25 Glasnik ljubezni (brit. film)

PETEK, 8. III.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.45 OTROŠKI PROGRAM
ČIV, ČIV, ŠE DOLGO BOM ŽIV, 1/2
10.00 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 20/26
10.25 TEDENSKI IZBOR
GLASBA NEMČIJE IN FRANCIJE V DUHU ČASA
11.20 JOE VERSUS VULCANO, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.25 SVET NARAVE, angl. poljudnoznanst. serija, 9/10
15.15 ORGLE NA SLOVENSKEM, 1. oddaja
15.45 STILNA ODŽAJA: KDO JE MORJE?
16.00 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LAHKIH NOG NAKROG, 5. oddaja
18.00 KATE IN ALLIE, angl. naniz., 1/22
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SORODNE DUŠE, angl. naniz., 1/21
20.30 POGLEJ IN ZADENI
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 BENNYJEV VIDEO, avstrij. film

SLOVENIJA 2

10.00 Euronews - 12.15 Tedenski izbor: Izziv, poslovna oddaja, ponov.; 12.45 V žarišču; 13.15 Umetniški večer, ponov.; 14.35 Srečanje z Venero - angl. franc.-italij. film; 16.30 Grace na udaru, 26/26 - 18.55 Shingalana, 5. del - 17.25 Veliki dosežki slov.

kirurgije - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Planet šport - 19.25 Tok, tok, kont. oddaja za mladostnike - 20.05 V žarišču - 20.20 Forum - 20.40 Atletika, prenos iz Stockholma - 22.25 Umor po pogodbi, italij. nadalj., 2/4 - 23.15 Studio City - 0.15 Novice iz sveta razvedrila - 0.40 Nor na reklame, 10/15

KANAL A

8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Splošna praksa (ponov. 2. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov. 49. dela) - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.05 Pot flamingov (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (3. del. avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (50. del. amer. risane serije) - 20.00 Dežurna lekarna (68. del špan. naniz.) - 20.35 Kravi denar (amer. film) - 22.10 Devetdeseta (oddaja o stilu) - 22.40 Gost pike na A - 23.00 Novice - 23.05 Pomembneži (ponov. amer. film) - 1.30 CNN poroča

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezen (serija) - 12.45 Mlečna steza (amer. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 74/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Prvi aplavz - 21.45 Dok. oddaja - 22.15 Poročila - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Terra X (dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

17.20 TV koledar - 17.30 Hrvaške županije - 18.00 Turbo limach show - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kavarna "Na zdravje" (hum. serija) - 20.40 Atletika (prenos) - 22.10 Latinita - 23.35 B.O.R.N. (amer. film) - 1.05 Košarka

SOBOTA, 9. III.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.30 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.20 KLJUČKEVE DOGODIVŠČINE, 9/25
8.35 POD KLOBUKOM
9.20 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.50 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV, angleščina, 10/11
10.15 DANNY - NAJBOLJŠI NA SVETU, angl. film
11.50 VELIKI DOSEŽKI SLOV. KIRURGIJE, 7. oddaja
12.20 POPOTOVANJE V BENETKE, 3. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.50 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 10/10
14.40 TEDNIK, ponov.
15.30 CHRISTY, amer. nadalj., 5/21
16.20 MAGIČNA MOČ ŽIVALI, angl. dok. serija, 3/4
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RAZIARNIKOVI V PROMETU, tv nadalj., 7/10
17.55 SLOVENSKI MAGAZIN
18.25 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.51 UTRIP
20.10 SLOVENSKA POLKA IN VALČEK '96
21.45 KRIZARSKE VOJNE, angl. dok. serija, 4/4
22.35 TURISTIČNA ODŽAJA
23.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.30 SLAB SIN, franc. film

SLOVENIJA 2

Opomba: Lillehammer: Veslesalom: 1. tek (ž) 8.55, 2. tek (ž) 12.40; 1. tek (m) 10.10, 2. tek (m) 13.55; Stockholm: atletika 14.30; Biatlon, posnetek s Pokljuke 18.00
11.10 Poglej in zadeni - 18.30 Karaoke - 19.30 Na vrtu - 20.05 Dekle za slovo, amer. film - 21.50 Zlati petelin, 1/6 - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 9.30 Risani film - 10.25 Kino, kino, kino (ponov. oddaja o filmu) - 11.00 Čikaške zgodbe (ponov.) - 12.15 Dance session (ponov.) - 12.45 Unpat (ponov.) - 15.15 Kako je bil osvojen divji zahod (ponov. 3. dela) - 17.15 Šolska košarkarska liga - 18.00 Magnetoskop (kont. glasbena oddaja) - 19.00 Devetdeseta (ponov.) - 19.30 Risana serija - Čikaške zgodbe (amer. film, 10. del) - 21.15 Na plažah Beverly Hillsa (amer. film) - 22.55 Kravi denar (ponov. amer. film) - 0.50 Vroče pištole, erotični film - 2.25 CNN poroča

HTV 1

8.20 TV spored - 8.35 Poročila - 8.40 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Dokumentarna oddaja - 13.50 Morje - 14.20 Briljanten - 15.10 Svetovni reporterji - 16.00 Poročila - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Sinovi Nevilte - 18.00 Turbo limach show - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 "The Hard Way" (amer. film) - 22.00 Hollywoodske žene (dok. oddaja) - 23.00 Dnevnik - 23.20 Slika na sliko - 23.50 Nočna premiera: "Cadfael"

HTV 2

11.55 TV spored - 12.00 Veslesalom - 14.35 Tenis - 15.20 Atletika - 17.35 Beverly Hills (serija 3/31) - 18.20 Melrose trg (serija 3/31) - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Življenje v Sunji (dok. film) - 20.45 Vidikon - 21.25 Z jadrni okoli sveta - 22.00 Šport - 22.20 Hr top 20 (dok. oddaja) - 23.05 Največji zločini in sojenja 20. stol. (dok. oddaja)

NEDELJA, 10. III.

SLOVENIJA 1

8.15 - 23.50 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKI PROGRAM
ANETA, češka nadalj., 4/6
9.15 ŽIV ZAV
10.05 PLES STOLETJA, 3/5
11.00 AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 10/10
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 NAŠA PESEM, 16. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv igrica
13.35 KARAOKE, ponov.
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.05 DLAN V DLANI
15.20 OKOLI PO MESTU, amer. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.45 ZA TV KAMERO
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 POLETJE 1945, nizozem. nadalj., 6/8
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 CIKLUS FILMOV MATJAŽA KLOPČIČA: ZADNJA ŠOLSKA NOLOGA, slovenski film

SLOVENIJA 2

Opomba: Lillehammer: Slalom: 1. tek (ž) 8.55, 2. tek (ž) 12.40; 1. tek (m) 10.10, 2. tek (m) 13.55; Stockholm: Atletika 14.15
8.10 Lahkih nog naokrog - 11.15 V vrtincu; 12.00 Planet šport - 13.30 Euronews - 17.45 Šport - 20.05 Lažni spomini, angl. dok. oddaja - 20.55 Intervju - 21.55 Mali koncert - 22.05 Kamnita ženska, franc. drama - 23.30 Športni pregled

KANAL A

8.05 Risani film - 9.00 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (27. del) - 10.30 Shazzan (ponov. 11. dela) - 11.00 Magnetoskop (ponov.) - 12.00 Uboga mala bogatašinja (ponov. 3. dela amer. nadalj.) - 12.55 Zamezne vrtnice (glas. čestitke B. Kopitarja) - 15.05 Karma (ponov.) - 16.15 Šolska košarkarska liga (ponov.) - 17.00 Muppet show (ponov.) - 17.30 Mala morsk deklica (sinhronizirana risanka) - 18.00 Neuničljivi (amer. mladinski film, 1. del) - 19.00 Slam (oddaja o košarki) - 19.30 Shazzan (risana serija, 12. del) - 20.00 Uboga mala bogatašinja (4. del amer. nadalj.) - 20.55 Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.30 Kako je bil osvojen divji zahod (4. del amer. nadalj.) - 23.05 Slam (ponov.) - 23.35 Na plažah Beverly Hillsa (ponov. amer. film) - 1.25 CNN poroča

PONEDELJEK, 11. III.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.35 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.05 OTROŠKI PROGRAM
HUDOBNI GRAŠČAK, lutkovna igrlica, 2/2
11.35 ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 1/13
12.05 ZADNJA ŠOLSKA NALOGA, ponov. slovenskega filma
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.05 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.20 ZRCALO TEDNA
14.30 ZA TV KAMERO
14.45 FORUM
15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.30 INTERVJU
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 ALLIS, NAPISANO Z - IS, šved. nadalj., 4/6
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 23/48
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 22/22
20.30 OMIZJE
21.20 ZASEBNO ŽIVLJENJE RASTLIN, angl. poljudnoznan. serija, 3/6
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 VDOVE, angl. nadalj., 2/12

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.20 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov, angleščina, 10/11; 10.45 Ljudje in zemlja; 11.15 Turistična oddaja; 11.30 V žarišču; 11.45 Policist s srcem, avstral. naniz.; 12.30 Slovenska polka in valček '96; 14.00 Sobotna noč; 16.00 Športni pregled; 16.45 Noro zaljubljena, ponov.; 17.10 Učitelj, franc. nadalj.; 21/24 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Angleška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Onstran zakona, amer. film - 22.25 Brane Rončel izza odra

KANAL A

8.00 Dobro jutro - 8.15 Splošna praksa (ponov. 3. dela) - 10.00 Shazzan (ponov. risanege filma) - 10.30 Dežurna lekarna (ponov. 68. dela špan. naniz.) - 11.00 Zamezne vrtnice (ponov.) - 14.00 Novice - 16.00 Novice - 17.30 Slam (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (4. del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Shazzan (13. del. risane

serije) - 20.00 Zlata dekleta (26. amer. humor. naniz.) - 20.30 Goden za poroko (amer. film) - 22.25 Rodeo (kont. glas. oddaja) - 23.00 Novice - 23.05 Na piki imamo (ponov.) - 0.00 CNN poroča

TOREK, 12. III.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.45 OTROŠKI PROGRAM
JAPONSKE PRAVLJICE: ČELIST GO-SHU, 2/12
11.05 SRCE IGRAČA, mlad. gledališka igra, 2/3
11.25 DANNY - NAJBOLJŠI NA SVETU, angl. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.55 TEDENSKI IZBOR
AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 10/10
14.25 OBZORJE DUHA
14.55 KAMNITA ŽENSKA, franc. drama
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
KLJUČKEVE DOGODIVŠČINE, 10/25
17.30 HANNA LOVISA, šved. naniz., 4/5
17.40 ANETA, češka nadalj., 5/6
18.00 KATE IN ALLIE, češka nadalj., 2/22
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 BREZ ŽENSK NE GRE, angl. naniz., 1/19
20.40 TETOVRANA, nem. drama
21.30 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 VDOVE, angl. nadalj., 3/12

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.25 Tedenski izbor: Sedma steza; 11.55 Osmi dan; 12.25 Magična moč živali (dok. serija, 3/4); 12.55 Slovenski magazin; 13.25 Nedeljskih 60; 14.25 Koncert simfonikov RTV; 16.10 Analitična mehanika, 9/52; 16.40 Ko se srca vnamejo (20/20); 17.05 Okus po zločinu, ponov. 9. dela - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Prislunhimo tišini - 19.15 Videošpon - 20.25 V žarišču - 20.35 Učitelj, franc. nadalj., 22/24 - 21.20 (Ne)znani oder - 22.10 Beneški trgovec, posnetek predstave SLG Celje

KANAL A

8.00 Dobro jutro - 8.15 Splošna praksa (ponov. 4. dela) - 10.00 Shazzan (ponov. 13. dela) - 16.00 Novice - 17.25 Rodeo (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (5. del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Shazzan (14. del risane serije) - 20.00 Hermanova glava (amer. naniz.) - 20.25 Državnik novega kova (angl. naniz.) - 21.30 Maručin kristali (vedčevanje v živo) - 22.00 Živeti danes (dok. oddaja) - 22.30 Poslovna tveganja (11. del dok. serije) - 23.00 Novice - 23.05 Na piki imamo (ponov.) - 0.00 CNN poroča

SREDA, 13. III.

SLOVENIJA 1

9.45 - 1.40 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.15 OTROŠKI PROGRAM
ABECEDA NA POLJU IN GOZDU
10.25 SKOK MED ZVEZDE, novozel. naniz., 8/14
10.50 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.40 IZGUBLJENE CIVILIZACIJE, 1. del angl. dok. serije
12.30 NAŠA PESEM, 16. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
16.30 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 KATE IN ALLIE, angl. naniz., 3/22
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 HALGATO, domača serija, 2/3
21.00 TIŠINA PALAČE, tuniz.-franc. film
23.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.40 VDOVE, angl. nadalj., 4/12
0.30 GLAVNI OSUMLJENEC, angl. naniz., 5/6

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.55 Tedenski izbor: Prislunhimo tišini; 11.25 V žarišču; 11.55 (Ne)znani oder; 12.45 Beneški trgovec; 14.45 Okoli po mestu, amer. film; 16.15 Halgato, tv nadalj., 1/3; 17.05 Umor po pogodbi, italij. nadalj.; 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Izobraževalna oddaja - 19.15 V vrtincu - 20.05 V žarišču - 20.35 Športna sredi - 22.30 Balet

KANAL A

8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Splošna praksa (ponov. 5. dela) - 10.00 Shazzan (ponov. 14. dela) - 10.30 Maručin kristali (ponov.) - 11.00 Živeti danes (ponov.) - 11.30 Poslovna tveganja (ponov. 11. dela) - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 16.55 Državnik novega kova (ponov. 27. dela) - 18.00 Splošna praksa (6. del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Shazzan (15. del risane serije) - 20.00 Hondo (2. del amer. naniz.) - 20.55 Replika (kont. konf. oddaja) - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 23.20 Zaradi ljudi (dok. oddaja) - 23.00 Novice - 23.05 Na piki imamo (ponov.) - 0.00 CNN poroča

• Bog je z bičem udaril Slovence po njihovih dušah, ko jih je razčlenil na klerikalce in liberalce. (Javor...)

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ČETRTEK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 11.00 Avtotimes - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Planinski koticček - 18.20 Kronika - 19.30-24.00 Kinetoskop, Altergodba

PETEK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

SOBOTA

6.00 Začetek, horoskop - 8.30 Glasba je življenje - 10.00 Kuharski recept - 11.00 Evropa ta teden - 11.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 13.30 Čestitke - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Voluharekspres - 18.20 Kronika - 19.30-24.00 Večerni program

NEDELJA

6.00 Začetek - 7.45 Horoskop - 8.00 Duhovna misel - 8.30 Kmetijska oddaja - 11.00 Mali oglasi - 12.30 Čestitke - 19.00 Glas evangelijske - 19.30-24.00 Večerni program (ob 21.30 Dee Jay Time)

PONEDELJEK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved, priložnostne oddaje - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15-17.00 Lestvica NZ glasbe - 17.30 Zdravstvena oddaja - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Rezerviran čas

ČETRTEK, 7.3.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 17.00 Oddaja za podjetnike - 18.00 Poročila - 18.15 Pro-motor

PRI SLONU SPET ŽIVAHNO - Minulo soboto je bil novomeški lokal Pri slonu, ki postaja vse bolj poznan po dobrih občasnih glasbenih večerih, ponovno nabito poln. Stalnim gostom so se pridružili ljubitelji glasbe, ki so prisluhnili trboveljski skupini Hiša, znani po tako imenovanem poetičnem rocku. Predstavili so se s skladbami s svojih dveh zgoščenek v unplugged različici, zaigrali pa so tudi nekaj skladb iz zakladnice tradicije ameriškega folka in country rocka šestdesetih in sedemdesetih let. (Foto: P. Markelj)

UVELJAVLJANJE PRAVICE DO OTROŠKEGA DODATKA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o družinskih prejemkih je do 1. 5. 1999 odmaknil uvedbo univerzalnega otroškega dodatka, ko bodo do otroškega dodatka upravičeni vsi otroci s prebivališčem v Republiki Sloveniji. Do tedaj se bo otroški dodatek še naprej dodeljeval v odvisnosti od socialnega statusa družine, v kateri otrok živi. Pravico do otroškega dodatka ima eden od staršev za otroka s prebivališčem v Republiki Sloveniji, in sicer do dopolnjenega 15. leta starosti, za starejšega otroka pa, če se šola, dokler ima status učenca ali rednega študenta, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti. Za otroka z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se pravica do otroškega dodatka podaljša do dopolnjenega 18. leta starosti.

VSTOPNI CENZUSI IN VIŠINA OTROŠKEGA DODATKA V LETU 1996 GLEDE NA POVPREČNI BRUTO MESEČNI DOHODEK NA DRUŽINSKEGA ČLANA V LETU 1995

bruto mesečni dohodek na družinskega člana v letu 1995		višina otroškega dodatka	
od vključno	manj kot	* v SIT	v % zajamčene plače
28.111	33.711	7.108	22
33.711	44.910	6.137	19
44.910	50.510	5.188	16
50.510	61.710	4.199	13
61.710	123.196	3.230	10
		2.261	7

* Nominalna višina otroškega dodatka od 1. 5. 1996, izražena v SIT, je izračunana ob predpostavki, da bo zajamčena plača v maju 1996 enaka zajamčeni plači v februarju, to je 32.300,00 SIT.

Pravico do otroškega dodatka uveljavlja tisti od staršev, pri katerem otrok živi oz. eden izmed staršev na podlagi medsebojnega sporazuma.

Zahtevki za otroške dodatke se vlagajo na posebnih obrazcih »Vloga za uveljavitev otroškega dodatka, ki so na voljo v vseh knjigarnah DZS. Posebna novost pri vlaganju zahtevkov v letošnjem letu je, da podatkov, ki jih bo vlagatelj vpisoval, ne bo več potrebno potrjevati pri posameznih organih, saj bo kontrola podatkov izvedena neposredno med Centrom za socialno delo in upravljalci podatkov (matično službo, upravo za javne prihodke). Edini podatek, ki ga bo potrebno še naprej potrjevati, so podatki o plačah in drugih izplačilih iz dela, ki jih bo potrjeval delodajalec.

Nove vloge bodo morali predložiti vsi dosedanja prejemniki kot tudi tisti, ki otroškega dodatka še ne prejemajo, najkasneje do 31. 3. 1996. Pravice po spremeni zakonu bodo priznane od 1. 5. 1996 dalje z obveznostjo vsakoletnega preračuna v mesecu aprilu.

Pravico do otroškega dodatka uveljavljajo vlagatelji pri Centru za socialno delo, ki je krajevno pristojen glede na otrokovo stalno prebivališče.

CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO BO V MESECU MARCU SPREJEMAL VLOGE OB VSEH DELOVNIH DNEH:

— ponedeljek in petek od 8. do 15. ure
— torek, sreda in četrtek od 8. do 18. ure

Pravočasno vloženi zahtevki bodo pogoj za uveljavitev pravic v zakonsko določenem roku.

CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO

DROGA PORTOROŽ
Živilska industrija, d.d.
Obala 27
66320 PORTOROŽ

objavlja

JAVNO ZBIranJE PONUDB

za prodajo nepremičnine, poslovne stavbe, stavbnega zemljišča, ki se nahaja na parc. št. 255, 256, 257, vl. št. 666 k.o. Novo mesto, površine 2432 m², in sicer

za ponujeno ceno, ki znaša 150.000 DEM v SIT protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Za ogled nepremičnine ter podrobnejše informacije o stanju objektov in prodajnih pogojih dobijo interesi pri vodi Kadrovske splošne službe na tel. št. (066) 70-713.

PISNA PONUDBA MORA VSEBOVATI:

- ponujeno ceno,
- plačilne pogoje, s tem da rok plačila ne sme biti daljši kot 8 dni od dneva sklenitve kupne pogodbe,
- za pravno osebo overjeni izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od enega meseca, oziroma za fizične osebe potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije,
- potrdilo o vplačilu varščine,
- jamstvo prvovrstne banke.

Rok za zbiranje pisnih ponudb je 15 dni po objavi v dnevniku DELO in DOLENJSKEM LISTU. Ponudbe pošljite s priporočeno pošiljko v zapечатeni ovojnici na naslov: DROGA PORTOROŽ, Živilska industrija, d.d., Vodja kadrovske splošne službe, z oznako "DROGA - ponudba za odkup, ne odpiraj!"

Vsak ponudnik mora plačati varščino v višini 5% najnižje ponujene cene, ki je objavljena, na žiro račun prodajalca št. 51410-601-13976 pri APP Portorož. Uspelemu ponudniku bo varščina vračunana v kupnino, drugim udeležencem pa bo vrnjena brez obresti takoj po končanem zbiranju ponudb.

Prodaja bo potekala po načelu "videno - kupljeno".

Najugodnejšega ponudnika bomo izbrali v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb. Prednost pri izboru bo imel tisti ponudnik, ki bo ponudil višjo ceno in boljše plačilne pogoje.

Uspeli ponudnik mora skleniti kupno pogodbo v roku 8 dni po končanem izboru, zagotoviti garancijo prvovrstne banke, plačati kupnino v roku 8 dni po sklenitvi pogodbe. Če uspehi ponudnik ne bo sklenil pogodbe ali plačal kupnine v navedenem roku, bo prodaja razveljavljena, varščino pa obdrži prodajalec.

Prometni davek in vse morebitne druge dajatve ter stroške plača kupec.

Ta objava ne zavezuje prodajalca, da z najboljšim ponudnikom sklene kupno pogodbo glede nepremičnine, ki je predmet te objave.

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

* Najugodnejši krediti že od TOM + 6%
* Leasing

POSEBNA PONUDBA

SWIFT	že za 14.990 DEM
BALENO	že za 18.990 DEM
SAMURAI LX	22.990 DEM
VITARA LX	31.490 DEM
VITARA 5	36.700 DEM

MARUTI

Pooblaščen servis
in prodaja rezervnih delov

VEČER ELEGANTNIH OBLEK

V počastitev 250-letnice novomeške gimnazije bodo letošnji gimnazijski maturanti (ob sodelovanju Gimnazije Novo mesto in manekenske skupine Helena ter s sponzorsko pomočjo zavarovalnice Tilja) pripravili kulturni večer s prikazom elegantnih oblek za vse priložnosti.

Prireditve bo v četrtek, 7. marca, ob 19.30 v gimnazijskem atriju. Še posebej vabijo maturante in njihove starše, saj bo na ogled velika ponudba oblek za maturantski ples.

MLADINSKA KNJIGA TRGOVINA, d.d. Ljubljana, Slovenska cesta 29

objavlja delovno mesto

TERENSKEGA KOMERCIALISTA

Od kandidatov pričakujemo, da imajo:

- srednjo izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri
- eno leto delovnih izkušenj
- vozniški izpit B-kategorije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s šestmesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi v kadrovske službi Mladinske knjige Trgovina, d.d., Ljubljana, Slovenska c. 29.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa pristojnega organa.

DO LADE BREZ DENARJA

Ne razmetavajte denarja
Vprašajte pri nas, kjer
dobite LADO na gotovo
najugodnejši kredit!
Nudimo tudi kredite in
leasing za rabljena vozila.

Tel. 068/24-612

Pionir MKI, d.d., Novo mesto, Podbevškova ul. 15

VABI K SODELOVANJU

DIPLOMIANEGA INŽENIRJA ELEKTROTEHNIKE

smeri energetika, po možnosti z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj 5 let delovnih izkušenj iz področja izvajanja investicijskih del. Kandidat naj bi imel organizacijske sposobnosti tudi za delo z ljudmi. Zaposlitev nudimo za nedoločen čas s pogojem 6-mesečnega poizkusnega dela.

1. VARILCE
2. MONTERJE CEVNIH INSTALACIJ
3. MONTERJE PREZRAČEVALNIH NAPRAV

s IV. stopnjo strokovne izobrazbe ustrezne smeri in vsaj 3 leta delovnih izkušenj iz področja, za katero so strokovno usposobljeni za določen čas 6 mesecev, kasneje možna zaposlitev za nedoločen čas.

Kandidati naj svoje pismene vloge z življenjepisom in dokazili pošljejo na kadrovske splošno službo Pionir MKI, d.d., Novo mesto, Podbevškova ul. 15, v roku 8 dni po objavi.

KRIŽCI

300 barvnih motivov
za vezenje in pletenje

samo
2.390 SIT

100 STRANI, 50 BARVNIH FOTOGRAFIJ PREDLOG, 180 x 255 mm
KNJIGO DOBITE V KNJIGARNAH, PRI ZASTOPNIKIH - ALI PA JO
NAROČITE: telefon: 061/ 318 769 ali 133 85 27.

Založba VALE-NOVAK, Poljanska 1, Ljubljana

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite spodnjo naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 68000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.**

Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pismeno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.

Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____

1996.

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

HYUNDAI

Komu mar moč brez značaja

Prostor za vse

Hyundai accent
že od 16.500 DEM s popustom

Neizmerno vaša

Hyundai lantra wagon
že od 25.700 DEM dalje

Hyundai sonata

Hyundai lantra sedan
že od 24.700 DEM dalje,

že od 29.790 DEM z
veliko dodatne opreme

Dostava vozila Hyundai GRACE:

- H-100 2,5 DXL, 3-sedežni, furgon, že od 24.600 DEM
- H-100 2,5 DXL, 6-sedežni, že od 26.200 DEM
- H-100 2,5 DXL, 9-sedežni, servo, že od 29.900 DEM
- H-100 2,5 DXL, kamionet-kason, že od 23.000 DEM

Rabljena vozila:

- Opel astra 1,6 GLi, 5 v, l. 94 19.900 DEM
- Opel astra 1,4 GLi 3 v l. 93 17.300 DEM
- Hyundai lantra 1,8 GTi, klima, l. 93 18.200 DEM
- Hyundai scoupe 1,5 LSi, l. 93/94 19.900 DEM
- H-pony 1,5 LSi, l. 94, 3V, 12.900 DEM
- Ford escort karavan, l. 92, 1,8 CLXD 18.900 DEM
- R CLIO 1,4 RT, l. 93, 5V, 14.600 DEM
- R 19 1,4 RT chamade, l. 94 18.300 DEM

- ugodni krediti od 1 do 5 let,
- možnost menjave staro za novo,
- prodaja original rezervnih delov,

- ugoden leasing od 2 do 4 let s plogi od 20% do 50%
- darilo ob nakupu vozila na gotovino;

ZASTOPNIK ZA VOZILA HYUNDAI

EMINENT
d.o.o.

Novo mesto, Dol. Kamence 61, tel. 068/323-902
Novo mesto, Kandjska 14, tel. 068/28-950
Krško, CKŽ 51, tel. 0608/22-950
Črnomelj, Belokranjska 14, tel. 068/51-379, 51-378

Zato, ker se radi peljemo varno...

že od 14.350 DEM naprej

... smo se odločili za Škodo Felicio.

Najprej smo se odpeljali na preizkušnjo. Mami je bila najbolj všeč bočna zaščita. Tako izpopolnjeno imajo samo najboljši. Oče je bil navdušen nad varnostnim mehom in zavornim sistemom ABS (na voljo za doplačilo). Vsem skupaj pa je še posebej všeč, da je avto prijazen okolju.

Zakaj bi čakali?

Lahko vam ponudimo bogat izbor modelov Škoda Felicia. In tudi cena je zelo ugodna. Že od 14.350 DEM naprej ali pa na kredit, ki ga ponuja Avtoimpex in pooblaščen prodajalci.

Volkswagen Group

KUPON
100 YEARS
FUTURE BUILT ON TRADITION

Rad/a bi preizkusil/a Škodo Felicio pri najbližjem pooblaščenem prodajalcu.

Ime _____
Priimek _____
Ulica _____
Poštna št. _____ Kraj _____
Podpis _____

Kupon pošljite na naslov: AVTOIMPEX d.o.o., Celovška 150, 61000 Ljubljana, za preizkusno vožnjo. FS

Šestice ni več!

6

1000 Ljubljana 6210 Sežana
2000 Maribor 3331 Nazarje
4270 Jesenice 1380 Cerknica
5220 Tolmin 6216 Podgorje
9208 Fokovci 8250 Brežice

Od 1. marca 1996 so v Sloveniji nove poštne številke. Sprememba je enostavna. Nove poštne številke nimajo več dosedanje začetne šestice. Posebne poštne številke smo določili za največje uporabnike (podjetja), poenostavljeno pa je naslavljanje poštne pošiljke za imetnike poštne predalov in dostavo v mestih z več poštami. Vse te novosti smo za vas zbrali v posebnem priročniku Poštne storitve in poštne številke v Republiki Sloveniji. Priročnik vam bomo poslali na dom oziroma ga boste našli na vseh poštah.

6

Vaša pošta. **POŠTA SLOVENIJE**

Rent - a - limo

LINCOLN TOWNCAR, 9m DOLGA LIMUZINA
ZA SVEČANE PRILOŽNOSTI

PRIVOŠČITE SI
TRENUTEK
ZVEZDNIŠKEGA
ŽIVLJENJA

Informacije in naročila:
LANG COMERCE d.o.o.

WTC, Dunajska 156
61000 Ljubljana
Tel.&fax: 061/16-88-339

Rent - a - car

UGODNI NAJEMI OSEBNIH AVTOMOBILOV
IN KOMBINIRANIH VOZIL.
POPUSTI ZA DALJŠE NAJEME.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Pod Trško goro 83, Novo mesto

NAJUGODNEJŠI KREDITNI POGOJI
ZA R5 NA DOLENJSKEM
OBRETI OD R+3%

Bogata ponudba rabljenih vozil — ugodni kreditni pogoji do 4 let!

Informacije 068/324-533

EUROTEHNA TRGOVINA, d.o.o.
Ljubljana, Dunajska c. 21

objavlja prosto delovno mesto

TRGOVSKEGA POTNIKA
za področje Dolenjske in Bele krajine

Pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe komercialne smeri
 - 2 leti delovnih izkušenj
- Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- Vloge z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh na naslov:
EUROTEHNA TRGOVINA, d.o.o., 61000 Ljubljana, Dunajska 21, Kadrovska služba.

DIJAŠKI DOM LIZIKE JANČAR

je edini dom v Mariboru, kjer stanujejo samo dekleta.

PRI NAS POSKRIBIMO, DA NAŠA DEKLETA:

- dosežejo čim boljše rezultate v šoli,
- ustvarjalno in koristno izrabijo prosti čas pod strokovnim vodstvom vzgojiteljic in številnih zunanjih sodelavcev,
- v vsakem trenutku čutijo, da upoštevamo njihove želje,
- vedo, da imajo pri nas podporo, pomoč in prijetno bivanje.

ZATO JIM V DOMU NUDIMO:

- tople, svetle spalnice in učilnice ter zdravo prehrano,
- strokovno pomoč pri učenju,
- računalniško učilnico, glasbene instrumente, pisalne stroje, šivalne stroje in organizirane tečaje glede na njihove potrebe in želje,
- stalne kulturne prireditve, razstave v domačem razstavišču LIJA,
- fitnes naprave, športne rekvizite za rekreacijo,
- športno igrišče z avditorijem za prireditve na prostem.

Smo v stalnem stiku s šolami, ki jih obiskujejo dijakinje.

Če želite zagotoviti svoji hčeri dobre pogoje za nadaljnje šolanje, nas pokličite po telefonu 062/39-331, pišite, še najbolj veseli pa bomo, če nas obiščete na Titovi 24a.

OMOGOČITE SVOJI HČERKI NAJBOLJŠE!

MINERALNA GNOJILA HYDRO

Strokovno gnojenje kmetijskih kultur je največja garancija za velik in kakovosten pridelek. Upoštevajte navodila strokovnjakov, saj ima pravilno gnojenje največji vpliv na pridelek. HYDRO TMP tehnologija je zgrajena na dejstvu, da različna tla rabijo različna gnojila in da rastline dobijo hranila takrat, ko jih rabijo. Tako varujemo okolje in preprečujemo izpiranje nepotrebne viška hranil in prihranimo na stroških.

- Če primanjkuje fosforja P vam priporočamo:
NPK 6-30-18, NPK 6-31-13, NPK 4-35-12, NPK 2-40-6, NPK 3-37-10, NPK 7-32-7, NPK 5-35-5 itd.
- Če primanjkuje kalija K vam priporočamo:
NPK 5-19-25, NPK 7-17-22, NPK 4-18-28, NPK 5-15-29, NPK 2-20-30, NPK 4-16-30, NPK 5-14-30 itd.
- Če enako primanjkuje fosforja P in kalija K, priporočamo:
NPK 8-24-24, NPK 10-21-21, NPK 12-19-19, NPK 0-26-26 itd.
- Če potrebujete več dušika N, priporočamo:
NPK 24-4-4, NPK 22-6-6, NPK 20-9-9, KAN 27% N, UREA 46% N, Norveški soliter 15,5% N + 28% kalcija itd.
- Kaj pa če je v tleh dovolj dušika N, priporočamo:
PK 0-23-30, PK 0-26-26, PK 0-30-21, PK 0-40-8, PK 0-9-48 itd.
- Kaj pa če je v tleh dovolj kalija K, priporočamo:
NP 13-23-0, NP 4-39-0, NP 6-36-0, NP 12-26-0 itd.
- Zelo redko se zgodi, da primanjkuje enako dušika N, fosforja P in kalija K, samo takrat naj bo: NPK 15-15-15, NPK 13-13-13.
- Za posebne namene vam priporočamo specialna mineralna gnojila Hydro z mikroelementi: Kristalon, Magnitra, Tenso Fe, PG Mix itd.
- Izbirate lahko 5 vrst embalaže: razsuto (rinfuza), JUMBO vreče 500 kg, vreče 50 kg, vreče 50 kg na paletah in vrečke 3 kg.

Za mineralna gnojila HYDRO povprašajte vašega svetovalca ali zadrugo ali trgovca. Priporočamo, da naredite analizo vaše zemlje. Priporočamo vam, da ne kupujete poceni gnojil, ampak preračunajte, koliko je aktivnih hranil v gnojilu. Mineralna gnojila Hydro so visoko vodotopna nad 80% in večina jih vsebuje še magnezij Mg. Gnojila Hydro so izdelana po standardih Evropske unije, dobava je po 25 ton, cene so normalne in glede na kvaliteto konkurenčne.

HYDRO NORVEŠKA - vodilni in največji proizvajalec mineralnih gnojil na svetu. Stopite v korak z nami!

HYDRO TREBNJE SLOVENIJA
PIRAMIDA & HYDRO d.o.o. Trebnje
telefoni: 068 45 617,
0609 611 708,
0609 630 440

INTEL SERVIS - trgovina in storitve, d.o.o.,
Novo mesto, Župančičevo sprehajališče 1

razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji:

- V. ali VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v samostojnem delu
- poznavanje računovodskih del, povezanih z različnimi oblikami trgovine

Poskusno delo 3 mesece.

Plača po individualni pogodbi.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

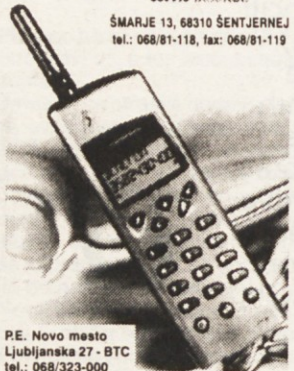
na vašem kanalu

v soboto
ob 18. uri
in po ciničnih željah
klinična ponovitev
v nedeljo ob 20. uri
in v sredo ob 21.30!

Pooblaščen zastopnik za
svetovanje, montažo in
servis mobilitel.

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO Ljubljanska 47 68000 Novo mesto

VABIMO K SODELOVANJU

V našo delovno sredino vabimo nove sodelavce, ki so po poklicu **diplomirani inženirji geodezije, inženirji geodezije ali geometri**. Zaposlitev nudimo tudi pripravniku ustreznega poklica. V želji za bodoče sodelovanje pozivamo diplomante naštetih poklicev, da se oglasijo v našem podjetju. Če ste odločni, delavni, prijazni in iznajdljivi in vas veseli dinamično, natančno ter kreativno delo na področju geodetskih del, terenskih meritev in izdelave prometnih objektov, sprejmite izziv! Vloge z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom zbiramo na naslovu: Cestno podjetje Novo mesto, Ljubljanska 47, Splošno-kadrovski sektor, in to do 15. 3. 1996. Eventualne dodatne informacije dobite na telefon št. 068/321-732 ali 068/322-531. Ne pozabite na rok in se še danes oglasite!

tekstilna industrija, d.d.
Tovarniška 2
68330 Metlika

Upravni odbor Beti, d.d., Metlika, razpisuje prosto delovno mesto
GLAVNEGA DIREKTORJA

POGOJI:

- visoka šolska izobrazba
- aktivno znanje enega tujega jezika
- najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih delih v gospodarstvu
- sposobnosti vodenja in organiziranja dela
- da uživa ugled dobrega gospodarstvenika, kar izkaže z ustreznimi referencami

Delovno mesto se razpisuje za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od datuma razpisa.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa UO.

Prijave zbira kadrovska služba BETI, Metlika, Tovarniška 2.

INTARA BORZNOPOSREDNIŠKA HIŠA, D.D.

**MNOGI SO PREKO NAS
ŽE VNOVČILI SVOJ
CERTIFIKAT. TO LAHKO STORITE
TUDI VI!**

- Odkup in prenos lastništva delnic Mercatorja
- Trgovanje z delnicami Kolinske
- Informacije o privatizacijskih delnicah
- Upravljanje premoženja strank

INTARA — PRAVA IZBIRA
Tel.: (061) 137-73-73, 137-74-74,
137-75-75, 173-44-44
Fax: (061) 173-44-80

VIZIJA POSTALA DELNIČAR KRKE

Vizija je v javnih prodajah za gotovino kupila delnice Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, Leka in Petrola iz Ljubljane. V dosedanjem poteku privatizacije je na dveh javnih dražbah, kjer je sodelovala, kupila deleže devetih podjetij, med katerimi so najpomembnejši nakupi paketov delnic podjetij **Interevrope iz Kopra, Lisce iz Sevnice, Konfekcije Komet iz Metlike in IGM Strešnika iz Dobruške vasi**.

Poleg sodelovanja na javnih dražbah je DPB Vizija, pooblaščen investicijska družba, v okviru javnih prodaj za gotovino kupila tudi delnice uspešnih podjetij, kot so **Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Lek, tovarna farmacevtskih izdelkov, d.d., Ljubljana, in Slovenska naftna družba Petrol iz Ljubljane**.

Navedeni nakupi delnic predstavljajo majhen delež v strukturi naložb DPB Vizije, je pa iz tega razvidno, da Vizija uresničuje zastavljeno naložbeno politiko – **vlaganje v najuspešnejša podjetja**.

Z VIZIJO POSTANITE DELNIČAR KRKE, LEKA, PETROLA, INTEREVROPE...

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

- Izpolnite in podpišite pooblastilo.
- Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto**:
 - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
 - certifikat (obvestilo SDK).
- Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščen investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblaščen Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščen investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravilno nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravilno nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA (priimek in ime s tiskanimi črkami)		
NASLOV IMETNIKA		
EMŠO		
Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT		
DAN	MESEC	LETO
KRAJ		PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

VIZIJA USPEŠNO ZAKLJUČILA POSLOVNO LETO

Poslovanje prvega sklada DPB VIZIJA, PID, d.d., in VIZIJE, družbe za upravljanje investicijskih skladov, je bilo v letu 1995 uspešno. Glede na to, da več kot polovico vloženih certifikatov prvega sklada še ni izkoriščenih (zamenjanih za delnice podjetij) in da so bili z ustanovitvijo sklada in družbe za upravljanje v preteklem letu predvsem stroški, je sklad, PID VIZIJA, d.d., posloval pozitivno predvsem zaradi minimalnih stroškov in obračunane le polovične provizije družbi za upravljanje. VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, ki upravlja z DPB VIZIJO PID, d.d., ima po zakonu in prospektu možnost obračunati 2-odst. upravljalško provizijo od porabljenih certifikatov, vendar pa se za to ni odločila, saj bo pokrila svoje (resda skrajno racionalne) stroške poslovanja v preteklem letu tudi s polovično upravljalško provizijo. Obračuna poslovanja sklada in družbe za upravljanje še nista revidirana, čaka pa ju še razprava in potrditev na organih upravljanja. Poleg poslovanja najbolj zanima delničarje VIZIJE, kdaj lahko pričakujejo prve dividende in kdaj bodo lahko trgovali s svojimi delnicami.

Zaradi časovne zakasnitve pri lastninjenju se odmika tudi odgovor na vprašanje o dividendah in trgovanju z delnicami. Sredi aprila bo tako šele 5. javna dražba delnic v lasti Sklada RS za razvoj, v katere se lahko investirajo lastninski certifikati, vloženi v VIZIJO. Na prvih štirih dražbah je VIZIJA zamenjala 45 odst. zbranih lastninskih certifikatov prvega sklada. Dokler ne bo zamenjala vseh certifikatov, dividend ni mogoče pričakovati. Družba za upravljanje si bo prizadevala vložiti certifikate v delnice podjetij čimprej, vendar pa ne za vsako ceno, saj bi tako lahko skladu povzročila izgubo in namesto dividend ter ohranjanja vrednosti delnic njihovo znižanje. Z delnicami VIZIJE bodo lahko delničarji trgovali, ko bodo njene delnice uvrščene v kotacijo na borzi. S postopkom za uvrstitev delnic VIZIJE v kotacijo na borzi bo mogoče začeti šele potem, ko bodo porabljeni vsi certifikati. VIZIJA si bo prizadevala, da bo to storila čimprej oz. takoj ko bo mogoče, vendar pa tega ni mogoče pričakovati v letošnjem letu.

**Z VIZIJO lahko še vedno postanete delničar
KRKE, PETROLA, TERM ČATEŽ, LISCE, KOMETA, INTEREVROPE,
IGM STREŠNIKA, KOLINSKE, ISTRABENZA...**

DOLENJSKI LIST

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v 81. letu starosti zapustil naš

LUDVIK LAVRIČ

Sela 15 pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje. Posebna zahvala sosedama Anici Bučar in Tončki Pustovrh ter ostalim sovaščanom, ravnatelju OŠ Šmarjeta g. Jožetu Pečniku in sodelavcem, g. župniku iz Dolenjskih Toplic. Zahvala tudi pogrebniemu podjetju Sonje Novak.

Žalujoci: hčerka Majda, vnukinja Nadja in ostalo sorodstvo

*Spomin je duh, ki vate dahne,
spomin je cvet, ki ne ugasne,
sonce vedno naj te greje,
pomlad ti vedno naj cvete
za listom list, za dnevom dan,*

V 38. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin, mož, oči, brat, stric, bratranec in boter

JOŽE GERDENC

iz Gor. Karteljevega 14, Novo mesto

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega Jožeta se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem za darovano cvetje, sveče ter izrečeno sožalje. Posebna zahvala delavcem CS, d.o.o., Cikava, Dinosa Novo mesto, AMZS Otočec, VVO Novo mesto, Sodavičarstvu More, OŠ Bršljin 6. in 8. razredu, pevskemu zboru Šmihel, osebju Interno bolnišnice in gospodu župniku za besede slovesa. Iskrena hvala sovaščanom za nesebično pomoč ter vsem tistim, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci v imenu vsega sorodstva: žena Slavka, hči Maja in sin Jožko

ZAHVALA

*zakaj nihče ne ve,
zakaj življenje je končano.
Dom je tih in nem, ko
dragega Jožeta ni v njem.*

TANIN iz Sevnice še vedno odkupuje

LES PRAVEGA KOSTANJA.

Les vam tudi posekamo.

Informacije po telefonu (0608) 41-044 ali 41-349.

Žaluzije, rolete ter lamelne zavese izdelujemo in montiramo po zelo ugodni ceni. Možnost plačila na čeku. Tel. 068/44-662.

Tesnjenje oken in vrat. 30% prihranka pri kurjavi. 10 let garancije. Tel. 061/813-553 814-913

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

V SPOMIN

14. marca bo minilo 10 let, odkar nas je zapustila naša draga mama

NEŽA PLUT

Iskrena hvala vsem, ki postavite ob njenem grobu, prižigate sveče in pokladate cvetje.

Hčerka Milka, sin Tone in ostalo sorodstvo

Idrija, Gor. Dobravice

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu, tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

V 50. letu starosti nas je prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat, stric in svak

ANTON BREZNIK

iz Metlike, Ul. 1. maja 5

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje, počastili njegov spomin s cvetjem in svečami ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala osebju Internega od dela bolnišnice Novo mesto, Beti Metlika, g. Piškuriču in g. Kočvarju za pomoč, Gasilskemu društvu Metlika, pevskemu zboru za lepo zapete žalostinke, g. Janžekoviču za zaigrano Tišino in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad v vinograd tvoj bo prišla in čakala, da prideš ti, sedla bo na rožna tla in zajokala, ker tebe ni.

V 68. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

FRANC ŽUGELJ

s Talčjega Vrha 8 pri Črnomlju

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom in vsem, ki ste ga v času težke bolezni obiskovali in mu lajšali trpljenje. Zahvalo smo dolžni osebju ZD Črnomelj, posebno dr. Macanu in patronažni sestri Zvonki. Iskreno se zahvaljujemo družinam Suhorepec in Lazar, gasilskemu društvu Talčji Vrh, Rožič Vrh, Rodine, Petrova vas, ZB Talčji Vrh, govornikom Hitjevi, Vlahoviču, Žuglju, pevkom za ganljivo petje, g. kaplanu za lepo opravljen obred, g. Hitiju za organizacijo pogreba, gasilcem za pokop in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

FRANČIŠKA PAVLIČ

roj. Šusteršič

iz Grb 2, Šentjernej

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in zdravniškemu osebju Visceralnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto.

Žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

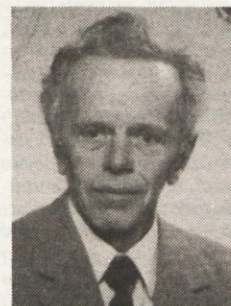
V 63. letu starosti nas je zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat, stric, tast in svak

MARJAN DRAGMAN

iz Stranske vasi 40

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Tiskarne Vesel, ZB, pevsem, gasilcem, govorniku Francu Hrovatiču in g. kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

18. februarja 1996 se je poslovil od nas moj dragi mož

LOJZE PERPAR

iz Mrzle Luže 2, Trebnje

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mi izrazili sožalje. Iskrena hvala zdravstvenim delavcem bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin in vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti ali kakorkoli počastili njegov spomin.

Žaluoja žena Lojzka v imenu sorodstva

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

ANGELA ČRNIČ

roj. Dragoš

Semiška 2, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Črnomelj.

Žalujejo: hčerki Mira in Cvetka ter sin Drago z družinami, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, svak in stric

JOŽE SIMONIČ

Velika Lahinja 9

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Pljučnega oddelka bolnice Novo mesto. Zahvaljujemo se sodelavcem EKI Črnomelj, MKZ Črnomelj, Beti Črnomelj, Komunalni Črnomelj, GD Butoraj, govornikom za izrečene besede slovesa, pevsem za zapete žalostinke ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni je v 76. letu prenehalo biti plemenito srce naše drage mame, stare mame, prababice in tašče

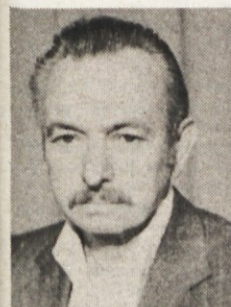
MARIJE KMET

roj. Kastelic

iz Mihovca 1 pri Podgradu

Iskrena hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti in z nami delili žalost. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala velja sodelavcem Krke, Revoza, Cestnega podjetja ter kolektivu Dolenjkega Marketa Drska. Zahvalo smo dolžni tudi sosedu Anici, osebju Nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, pevsem, govorniku g. Murnu, g. župniku ter Novakovim pogrebnikom za lepo opravljen pogreb.

Žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

V 66. letu starosti je za vedno zaspal moj dragi oče

TONE ŠUSTER

iz Črnomlja, Heroja Starihe 15

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ga spoštovali in imeli radi, pokojnemu v življenju kaj dobrega storili, mi izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, vence in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebna hvala sodelavcem iz Belta ter sindikatu Nedvisnost in govorniku Antonu Planincu. Najlepša hvala prijateljem iz NIX motokluba, kolegom z Loke, krajanom z Rožič Vrha in dobremu sosedu Brajku. Lepa hvala pevskemu zboru, izvajalcu Tišine, g. Jožetu Maleriču za organizacijo pogreba in gospodu dekanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Sin Tone, sestra Majda in ostalo sorodstvo

Črnomelj, 28.2.1996

ZAHVALA

Kako zelo nam manjkaš ti, povsod te iščejo oči, v domovih naših je praznina. Spomin na tebe še živi, čeprav te več med nami ni.

V 38. letu starosti nas je zapustil dragi mož in ati, sin, brat in stric

JOŽE KRALJ

iz Herinje vasi 18 a

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje, sveče, denarno pomoč in za izraze sožalja. Hvala govorniku Jožefu, g. župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujejo: žena Milena, sinova Marko in Mitja in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Oko suho me peče, saj solza več ne teče. V prsih nas boli, ker tebe, ata, več med nami ni...

V 88. letu nas je v bolečinah zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek, stric, tast in svak

STANISLAV ŠTIMPFEL

z Velike Strmice 13 pri Trebelnem

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjene sveče in svete maše ter vsem tistim, ki ste molili ob našem očetu. Zahvaljujemo se sodelavcem Litostroja in gostilni Opara za podarjeno cvetje, pevskemu zboru Trebelno za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Posebna zahvala sosedom Igličevim, ki so nam stali ob strani. Vsem, ki ste pospremili očeta na zadnji poti, najlepša hvala.

Žalujejo: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 7. marca - **Tomaž Petek**, 8. marca - **dan žena, Janez Sobota**, 9. marca - **Franciška Nedelja**, 10. marca - **Viktor**, 40 mučenikov
Ponedeljek, 11. marca - **Krištof Torek**, 12. marca - **Gregor Sreda**, 13. marca - **Kristina**
LUNINE MENE
12. marca ob 18.15 - **zadnji kraje**

kino

BREŽICE: 7. in 8.3. (ob 18. uri) romantični film Don Juan Demarco. 7. in 8.3. (ob 20. uri) ter 9. in 10.3. (ob 18. in 20. uri) komedija Ameriški predsednik. Od 11. do 13.3. (ob 20. uri) kriminalni akcijski film Vročina. **ČRNOMELJ**: 8.3. (ob 20. uri) in 9.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Hvala za vse. 10.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična ko-

medija Don Juan Demarco.

KOSTANJEVICA: 9.3. (ob 18. uri) romantični film Sprehod v oblakih. 10.3. (ob 18. uri) film Mreža. 13.3. (ob 18. uri) triler Sedem.

KRŠKO: 7.3. (ob 19. uri), 8.3. (ob 20. uri) in 10.3. (ob 18. uri) ameriška komedija Corina.

METLIKA: 9.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična komedija Don Juan Demarco. 10.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Hvala za vse.

NOVO MESTO: Od 7. do 10.3. (ob 16. uri) drama Nevarna srca. Od 7. do 10.3. (ob 18. uri in 20.15) kriminalni akcijski film Vročina.

SEMIČ: 10.3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Dredd.

STRAŽA: 7.3. (ob 19. uri), 8.3. (ob 20. uri) ciklus filmov K. Kieslovskega: Tri barve - rdeča. 9.3. (ob 20. uri) in 10.3. (ob 18. uri) romantična komedija Ko si spal.

ŠENTJERNEJ: 8.3. (ob 18. uri) romantični film Sprehod v oblakih. 8.3. (ob 20. uri) film Mreža.

kmetijski stroji

PREDNJO HIDRAVLIKO za Zetor 7745, tribrzdni obračalni plug, rotacijsko kosilnico Vikon 165 in atomizer, 350 l, prodam. ☎ Judež, Praproče 2, Šentjernej. 2390

HLADILNI BAZEN za mleko, 100 l, prodam. ☎ (064)421-161. 2407

MENGELE nakladalko za seno, obnovljeno, 27 m³, prodam za 2900 DEM. ☎ (0608)57-172. 2445

KOSILNICO BCS, 110 cm, prodam za 1900 DEM. ☎ (068)25-589. 2450

DOBRO OHRANJENO traktorsko škroplilnico, 200 l, kupim. ☎ (0608)43-325. 2456

NAKLADALCO Sip, 30 m², prodam. ☎ (068)45-667. 2460

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO nemške izdelave in prašica, 120 kg, domača hrana, ugodno prodam. ☎ (068)81-508. 2464

SNOPOVEZALCO za BCS, malo rabljeno, prodam za 1000 DEM. ☎ (068)65-138. 2470

TRAKTOR ŠTORE 402 s koso, puhalnik Tajfun, kiper prikolico in motorno žago Husquarna prodam. ☎ (0608)82-387. 2478

ŽELEZNA KOLESJA za motokultivator Goldoni, 14 Km, poceni prodam. ☎ (068)89-290. 2480

TRAKTOR Kornik, 30 KM, in puhalnik Tajfun prodam. Gregoričič, Družinska vas 28, Šmarjske Toplice. 2511

KIPER PRIKOLICO, 3t, in obračalni Favorit 220 prodam. Jože Kos, Jablan 10, Mirna Peč. 2520

KOSILNICO BCS 127, bencin - petrolej, in rotacijsko kosilnico Sip, britve 165, lesene konjske brane in hlevski gnoj ugodno prodam. ☎ (068)28-144. 2539

MOLZNI STROJ in vakuumsko pumpo Alfa Laval, novo, poceni prodam. Murgelj, Jablan 30, Mirna Peč. ☎ (068)78-264. 2552

TRAKTOR MF 65, 65 KM, z vitlo, ni gozdarski, prodam ali zamenjam za IMT 539. ☎ (068)68-652. 2556

PLUG SLAVONEC, 12 col, jekleni lemeži, čelno in zadnje rotacijsko kosilnico, 2,20 m, 1,65 m, prodam. ☎ (068)23-303. 2559

DOBRO OHRANJENO koso za traktor Steyr, 18 Km, kupim. ☎ (068)76-150. 2571

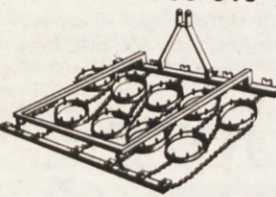
KULTIVATOR Goldoni 108 D, s koso in mulčarjem, prodam. ☎ (0608)70-443. 2585

KOSILNICO BCS, bencin - petrolej, 110 cm, in diesel, 127 cm, ter mlade ovce za pripust prodam. ☎ (068)68-209. 2612

TRAKTOR IMT 533 in jugo koral 45, letnik 1988, prodam. ☎ (068)57-287. 2634

TRAKTORJA IMT 539 in Univerzal 45 prodam. ☎ (068)57-286. 2640

TRAKTORSKI PLUG prodam ali menjam za manjšega telika. ☎ (068)78-277. 2642

MUŠIČ — MENGEŠ
Tel.: 061/738-619

Travniška brana z obojestranskim delovanjem, z njo izravnavamo krnine in dobro prečemo travo. Brana razreže in razvleče hlevski gnoj, kar omogoča bujno rast. Zaradi svoje prilagodljivosti je zelo primerna za hribovite predele in pašnike.

GUMI VOZ, 16 col, železen, in traktorsko koso, dvojni rez, priklop zadaj, prodam. ☎ (068)64-150. 2645

ROTACIJSKO BOBNASTO KOSILNICO Sip 135, zelo dobro ohranjeno, prodam po polovični ceni. ☎ (068)73-180. 2671

MOTOKULTIVATOR - freo, 8 KM, in izkopač krompirja Hmezd Zalec s kardanom prodam. ☎ (068)85-684. 2679

ZETOR 4912 s čelnim nakladalčem in 2500 delovnimi urami ter nov železen gumi voz prodam. ☎ (068)42-527. 2681

KOMBAJN CLASS, širina kose 2,70 m, in 3 - vrstni adapter za koruzo prodam. ☎ (068)57-245. 2684

SAMONAKLADALCO, 16 m³, pajka na 4 vretena, koso, dvojni rez, balirko za štiriglate bale, plug, 12 col, ter BCS, bencin - petrolej, z Acme motorjem prodam. ☎ (068)45-319. 2685

TRAKTOR ZETOR 6211, 480 ur, ugodno prodam. ☎ (068)76-428. 2686

ŽITNI KOMBAJN diesel, širine 2 m, prodam ali menjam za drug kmetijski stroj. ☎ (068)40-847. 2688

DVOBRAZDNI in tribrzdni plug, 14 col, ter traktorsko škroplilnico, skoraj novo, prodam. ☎ (068)76-294. 2689

TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave, nosilnosti 4 t, in prikolico za prevoz živine prodam. ☎ (068)27-842. 2691

DEUTZ, 60 KM, star 10 let, prodam za 6500 DEM ali menjam za osebno vozilo. ☎ (068)78-219. 2699

TRANSPORTER, 8 m, za štiriglate bale ali silažo, in rotacijsko koso, 165, in dvobrazdni plug, 12 col, prodam. ☎ (068)85-734. 2700

SAME DELFINO, Štore 4 x 4, Zetor 2511, 3511 ali IMT 539, ohranjen, kupim. ☎ (0609)637-277. 2705

TRAKTOR IMT, 1300 ur, mlatilnico in pajko prodam. ☎ (061)872-125. 2719

DVOBRAZDNI PLUG, pomični, samonakladalko in frezo Honda, 4 KM, vse malo rabljeno, prodam. ☎ (0608)62-754. 2742

TRAKTOR DEUTZ TD, letnik 1986, 2020 delovnih ur, nove pnevmatike, dobro ohranjen, prodam. ☎ (061)781-425. 2746

ZMAJ 132, Zmaj 780 po delih, balirko za kombajne Zmaj in osebni avto Z 101, letnik 1987, prodam. ☎ (068)52-453. 2754

PRODAM KOSILNICO BCS, širina 140 cm, s štarterjem, volanom in hidravliko. ☎ (068)57-559. 2759

kupim

LES AKACIJE ali kostanja za ograditev pašnika, lahko tudi na rastilu, kupim. ☎ (068)73-417. 2496

DOBRO OHRANJENO harmoniko c, f, b ali b, Es, As, kupim. ☎ (0608)77-146. 2657

ZADNJI traktorski nakladalnik ZTN - 1 Riko Ribnica, rabljen, kupim. ☎ (068)49-627. 2711

MALO RABLJEN puhalnik Griž 4000 z elektromotorjem kupim. ☎ (0608)33-220. 2725

300 KOM strešnika, rjavega, grobega, kupim. ☎ (068)68-207. 2728

motorna vozila

R CLIO 1.2 RN, letnik 5/93, bel, 5V, prodam. ☎ (068)42-329. 2384

JUGO KORAL 45, letnik 1989, 38.000 km, lepo ohranjen, rdeč, dodatna oprema, prodam za 3100 DEM. ☎ (068)78-215. 2387

R 4 GTL, letnik 1992, od prvega lastnika, ali R 5, nov ali letnik 1995, kupim. ☎ (064)403-642. 2400

R 5 CAMPUS, letnik 1992, 5V, registriran do 10/96, prodam. ☎ (068)27-898. 2411

JUGO 45 AX, letnik 12/87, izredno dobro ohranjen, registriran do 12/96, prodam. ☎ (068)52-665. 2411

R 5 SL, letnik 1987, 47.000 km, 3V, original francoski, rdeč, garažiran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)21-709. po 17. uri. 2412

NISAN 100 NX ugodno prodam. ☎ (068)21-544. 2413

Z 101 SKALA 55, letnik 1989, registrirano do 18.1.1997, krem barve, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)81-563. 2414

R 4 TL, letnik 1982, ohranjen, registriran do 9/96, ugodno prodam. ☎ (068)316-584. 2420

AUDI 80 TD, prva registracija 3/90, prodam. ☎ (068)58-642, zjutraj ali zvečer. 2424

ŠKODO FAVORIT, letnik 1994, zeleno, 22.000 km, prva lastnica, prodam. ☎ (068)83-431. po 16. uri. 2428

TRABANT 601 S, letnik 1989, dobro ohranjen, registriran do 12/96, prodam. ☎ (068)42-392. 2432

R 5 FIVE, letnik 1995, kovinsko zelen, 5V, brezhiben, prodam. ☎ (068)65-267. po 15. uri. 2433

ŠKODO 120 L, letnik 1981, 53.000 km, registrirano do 7/96, ohranjeno, svetlo rumene barve, prvi lastnik, prodam. ☎ (061)857-199. 2436

MALO RABLJEN motor APN 6 S prodam. ☎ (068)23-512. 2438

TOVORNO VOZILO OM 40 - 35 A, letnik 1978, registrirano do 5/96, prodam za 3300 DEM. ☎ (0608)33-539. 2444

JUGO KORAL 45, letnik 1990, registriran do 9.3.1997, prevoženih 55.000 km, dobro ohranjen, prodam. Samo Jug. Sevnjo 3, Otočec. 2446

R 5 FIVE, letnik 1994, prvi lastnik, pravkar registriran, prodam. Danica Kavšek, Straža, Stara cesta 24. 2448

JUGO 55, letnik 1989, prodam po ugodni ceni. ☎ (068)78-161. 2449

R 5 CAMPUS d 1.6, letnik 1991, grafitno siv, 81.000 km, prodam za 9000 DEM. ☎ (068)44-706. popoldan. 2453

GOLF JX D, kovinsko siv, letnik 10/90, 3V, radio, prodam. ☎ (0608)64-069. 2455

VW 1300, letnik 1972, registriran do 16.9.1996, prodam. ☎ (0608)64-100. od 18. ure dalje. 2459

CIMOS AX 1.1 CANAB, nov, bel, neregistriran, tonirana stekla, prodam za 15.000 DEM. ☎ (068)323-312. 2462

R 19, letnik 1991, registriran do 8/96, rdeč, prodam. Gor. Kamenice 1, Novo mesto. 2467

JUGO 55, letnik 1990, prva lastnica, prevoženih 50.000 km, ugodno prodam. Suzana Zupančič, Podbočje 99. 2473

MOTORNO KOLO Tomos avtomatik prodam. ☎ (068)85-692. 2477

R 19 RN, letnik 4/93, kovinsko temno siv, centralno zaklepanje, električni pomik stekel, prevoženih 35.000 km, garažiran, lepo ohranjen, prodam za 18.000 DEM. ☎ (068)23-004. 2479

KARAMBOLIRAN jugo 45 (desna stran), registriran do 8/96, letnik 1988, prodam. ☎ (068)43-632. 2484

FORD ESCORT 1.8 CLX D, letnik 1991, 58.000 km, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ (0608)75-734. 2485

R 4 GTL, letnik 1986/87, registriran do 4/96, bel, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)43-509. 2490

BMW 318 i, letnik 1988, 3V, črn, in R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, nove gume, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)23-858. po 14. uri. 2503

R 4 GTL, letnik 7/91, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)21-209. 2504

Z 101, letnik 1987, in traktor Ursus, letnik 1987, prodam. ☎ (068)40-770. 2507

126 P, letnik 1989, 22.000 km, rdeč, registriran do 3/97, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)26-354. 2509

GOLF 1.1, letnik 1978, prodam. ☎ (068)42-956. 2512

AUDI 80 i, letnik 1992, bel, lepo ohranjen, z veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (0608)77-347. 2513

R 21, letnik 1989, prvi lastnik, prodam za 9900 DEM. ☎ (061)860-293. 2514

JUGO 55, letnik 1990, 50.000 km, prva lastnica, ugodno prodam. ☎ (0608)78-192. 2517

R 5, letnik 1990, registriran do 5/96, in motor ETZ 250, letnik 1988, prodam. ☎ (068)73-283. 2518

Z 101, letnik 1990, registrirano do 5/96, prodam za 4300 DEM. ☎ (068)65-056. 2521

KADETT 1.4 i life, model 1991, tornado rdeč, 3V, 55.000 km, registriran za celo leto, prodam za 11.800 DEM. ☎ (0608)87-580 ali (0609)639-855. 2521

Z 750 LE, letnik 1984, neregistrirano, prodam. ☎ (068)40-378. 2524

R 4, letnik 1988, lepo ohranjen, prodam po ugodni ceni. Kantušar, Suhadol 6, Brusnice. 2527

MOTOR APN 4 in domače žganje hrškovec ugodno prodam. ☎ (068)84-306. 2530

Z 101, letnik 1982, neregistrirano, v voznem stanju, prodam za 600 DEM. ☎ (068)26-095. 2531

UNO TURBO i.e., letnik 1989, alarm, radio, centralno, nekaramboliran, spušen, prodam. ☎ (0609)636-380. 2534

PUNTO, nov, rdeč, in R 4 GTL, letnik 1991, ugodno prodam. ☎ (068)25-908. 2536

KADETT 1.2, letnik 1979, registriran do 20.3.1997, odlično ohranjen, prodam za 2800 DEM. ☎ (068)67-069. 2537

VESPO PX 200 E, letnik 1988, temno modro, ugodno prodam. ☎ (068)28-531. 2538

GOLF JX B, letnik 1989, prva registracija 1990, zelo lepo ohranjen, kovinsko siv, prodam. ☎ (068)52-585. 2541

ŠKODO FAVORIT GLX, letnik 2/93, 44.000 km, prodam za 8700 DEM. ☎ (0609)638-678. 2544

GOLF D, letnik 1988, registriran do 3/97, prodam. ☎ (0608)75-212. 2548

126 BIS, rdeč, ohranjen, letnik 1990, registriran do 11/96, 40.000 km, prodam za 2400 DEM. ☎ (068)25-492. 2550

BMW 316, letnik 1986, registriran do 1/97, bel, 100.000 km, športno podvozje, dodatna oprema, prodam za 9200 DEM. ☎ (068)21-520. 2551

R 5 CAMPUS, letnik 1991, rdeč, 5V, registriran za celo leto, prodam za 8800 DEM. Janez Šprajcar, Rožič vrh 1, Črnomelj. 2554

80 M3 motor Cros in motor za Z 850 prodam. ☎ (068)40-048. 2555

R 9 GTD, letnik 1989, registriran do 3/97, prevoženih 92.000 km, bel, ugodno prodam. ☎ (068)42-707. 2560

MOTORNO KOLO BMW R 50-5, letnik 1970, brezhiben, in 100 l žganja prodam. Ivan Hrastar, Školova 4, Novo mesto. ☎ (068)22-467. 2561

FORD ESCORT 1.4 CL, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)75-502. 2564

TOVORNO VOZILO MB 814 D, letnik 1991, 158.000 km, registrirano do 9/96, keson 5.20 m, carinsko opremljen, prodam. ☎ (0608)21-367 ali 21-168. 2569

HONDA CIVIC 1.4 GL Sedan, letnik 1990, kovinsko srebrne barve, 94.000 km, dodatno opremljen, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)58-150. zvečer. 2569

JETTO 1.6 D, letnik 12/89, prodam. ☎ (0608)75-431. 2572

GOLF JGL D, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)42-372. 2573

STAREJŠI Tomosov moped kupim. ☎ (068)325-283. 2574

CLIO 1.4 RT prodam. ☎ (068)25-803. 2579

R 5 FIVE, višnjevo rdeč, 5V, letnik 11/94, 17.000 km, centralno zaklepanje, prodam. ☎ (068)85-959. 2579

ŠKODO FAVORIT GLX, letnik 1988, registrirano do 8/96, belo, 39.000 km, prodam. ☎ (068)87-941. 2580

GOLF D, S paket, letnik 1985, temno
oder, registrirano do 5/96, prodam. ☎
068/67-419. 2727

AX 1.4 RD, letnik 1990, prevoženik
19.500 km, temno sive kovinske barve, ga-
ražiran, ohranjen, prodam za 9500 DEM. 2729

JUGO KORAL 55, letnik 1989, 52.000
km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)82-
226. 2733

ALFO 33 1.3 S, letnik 1987, registrirano
do 21.2.1997, 97.000 km, odlično ohran-
jeno, prodam. ☎ (068)47-713. 2735

JUGO 45 A, letnik 1987, za 1000 DEM,
kravni televizor Tensai, ekran 51 cm, da-
njinsko, za 150 DEM prodam. ☎ (068)45-
099. 2736

OPEL VECTRO 1.8 i, letnik 1990, pro-
dam. ☎ (068)58-230. 2739

Z 128 1.1 GX, letnik 1987, registrirano
do 30.9.1996, prodam. ☎ (068)47-298. 2740

FORD ESCORT CLX, letnik 1991,
37.000 km, registriran za celo leto, do-
datno opremljen, garažiran, prodam. ☎
(0608)33-815. 2741

VW 1300, nemški, registriran do
22.12.1996, pred enim letom kompletno
obnovljen, prodam. ☎ (0608)87-290, po
20. uri. 2743

PR CLIO 1.4 RT, letnik 7/94, 5V, servo
volan, alarm, radio, 18.000 km, prodam za
17.500 DEM ali menjam. ☎ (068)41-191. 2744

TAM 130 T 10 B, letnik 1983, kesonar,
prodam ali menjam za osebni avto. ☎
(0608)75-851. 2745

R 18 TLJ, letnik 1986, krem barve, dobro
ohranjen, prodam. Branko Urana, Krmelj
13. 2747

AUDI 80 1600, letnik 1990, registriran
do 1/97, kovinske barve, garažiran, pro-
dam. ☎ (068)23-985, po 15. uri. 2761

obvestila

6 IN 13 TEDNOV stare jave in grahaste
jarkice se dobijo vsak dan v Šmarjeti 15,
☎ (068)73-058. 2461

ASFALTIRANJE - tlakovanje dvorišč
in parkirišč opravljamo. Asfaltbeton,
d.o.o., ☎ (061)129-12-66, (061)129-12-58
ali (0609)628-260. 2483

BELE, težke kokoši, dobava 11.marec,
stare 10 tednov pa 19. marca. ☎ (068)68-
064, Trgovina Jelka, Semič. 2498

KILOGRAMSKE PIŠČANCE ter 10
tedenske grahaste jarkice prodajamo vsak
dan. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎
(068)42-524. 2546

4-TEDENSKE jarkice, rjave in graham-
te, in R 4, letnik 1990, prodam. Jablan 23,
Mirna Peč. 2577

JARKICE, rjave in grahaste, stare 7
tednov, ter brojljerje, stare 5 tednov, cep-
ene, ugodno prodam. ☎ (068)40-189. 2583

BELE, grahaste in rjave piščance, večje
in enodnevnne, prodajamo. ☎ (068)324-
996 ali 67-108, Perutinarstvo Humeč. 2690

JARKICE nesnice, grahaste nesnice ter
veliki večji piščanci bodo v prodaji od 19. do
24. marca. Jože Jeršin, Račje se 2, Treb-
lje, ☎ (068)44-389. 2701

ODRASLE PIŠČANCE, bele in rjave,
bomo prodajali 9. marca. Sprejemamo na-
ročila. Strugar, Svibnik, ☎ (068)52-774 ali
52-919. 2716

preklici

ANTON URBANČIČ, Kriška Reber 11,
pomožarjam Pavleta Goloba, Janeza Go-
loba in Antona Ostanka, naj prekličejo
neresnične obdolžitve. Če preklica ne
bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal.

posest

STAREJŠO HIŠO v Črnomlju pro-
dam. ☎ (068)51-498. 2401

TRAVNIKE in Robu na Dolenjskem
prodam. ☎ (061)345-327. 2404

MANJŠI VINOGRAD na ugodni loka-
ciji, cepljenke, stare 7 let, oddam v najem
za daljši čas. Martina Kaplan, Volčeva
vas 3, Šentjernej. 2410

10 A VINOGRADA in 7 a košenic v
Straški gori (nad silosom) prodam. ☎
(068)84-097. 2418

NJIVE v bližini Dolenjskih Toplic
prodam. ☎ (061)1599-902. 2425

VINOGRAD, 10 a, na žici, dobro ohran-
jen, prodam. ☎ (068)45-566. 2427

STAREJŠO HIŠO v okolici Trebnjega,
primerno za vikend, oddam v najem za
daljšo dobo. ☎ (068)46-604, po 18. uri. 2452

PARCELO v Vitovcu pri Krški vasi, na
predni legi, urejen dovoz, voda, elektrika
in telefon na parceli, možnost gradnje.
prodam. ☎ (0609)621-685. 2463

VINOGRAD na Tolstem vrhu ugodno
prodam. ☎ (068)81-165. 2488

STAREJŠO HIŠO z gospodarskim po-
lopijem, garažo in 50 a zemlje, na Stu-
dencu pri Ševnici, prodam za 55.000
DEM. ☎ (0608)75-161. 2525

27 A ZEMLJE z majhnim vikendom v
Vinjem vrhu prodam. ☎ (068)42-375,
Šmarješke Toplice. 2528

STAREJŠO stanovanjsko hišo na
Mirni prodam. Vse ostale informacije na
☎ (068)27-466. 2533

NA TOLSTEM VRHU prodam vino-
grad z vikendom. ☎ (061)1235-333, od
Ponedeljka do petka. 2543

V SEMIČU prodam zazidljivo parcelo,
1500 m², primerno za vikend ali zidanico.
☎ (068)67-168. 2553

TRAVNIK, 75 a, v Rakovniku pri Šen-
tjerneju (proti Lurdu) prodam. ☎ (068)27-
001. 2562

VINOGRAD z zidanico in smrekove
punte, dolžine 3 do 3.60 m, večjo količino,
prodam. ☎ (068)28-287. 2580

VINOGRAD v Grčevju prodam ali dam
v najem za več let. ☎ (068)25-044. 2581

VINOGRAD na Straškem hribu, lep
razgled, prodam. ☎ (068)22-744, po 15.
uri. 2604

ZIDANICO, 4,60 x 6,20 m in vinograd,
90 trt, na parceli 560 m², v Berčah pri
Metliki prodam. ☎ (068)21-115. 2606

DVE PARCELI v okolici Novega mesta
prodam. ☎ (068)89-000. 2608

VINOGRAD, 10 a, na Gradniku od-
dam v najem. ☎ (061)263-985. 2614

ZA KOŠNJO dam v najem 2 ha do-
brega travnika zal leto. ☎ (068)48-626. 2621

2 HA košnje sena in otave prodam.
Tomič, Loke 10, Straža, ☎ (83)470. 2670

VINOGRAD z zidanico v Bojniku, 20 a,
prodam. Voda in elektrika na parceli. ☎
(068)73-180, zvečer. 2672

1 HA njive v Beli Cerkvi prodam za
8000 DEM ali menjam za traktor. ☎
(068)81-183. 2673

NJIVO in manjši vinograd v okolici
Novega mesta prodam ali dam v najem. ☎
(068)26-581. 2696

POSREDUJEMO pri prodaji nepre-
mičnin. Obvladamo cenitve in kupoprodaj-
ne pogodbe. ☎ (0609)630-883. 2710

VINOGRAD, 13 a, v Kladju nad Blanco
prodam. ☎ (0608)43-294. 2721

VINOGRAD in zidanico na Debencu
prodam. ☎ (068)47-389. 2737

NJIVE, 18 a in 38 a, ležijo skupaj med
Brezjem in Cerovcem, prodam. ☎
(068)44-424. 2748

NEDOKONČANO HIŠO v Cerini pri
Čateških toplicah, 280 m², delavnica 50
m² in 1250 m² zemljišča prodam. ☎
(068)44-442. 2750

VINOGRAD z zidanico in malo gozda,
skupna parcela 11 a, v Gradišču pri Treb-
njem ugodno prodam. ☎ (068)44-492. 2751

PARCELO za vikende blizu Dolenjskih
Toplic prodam. ☎ (068)84-423. 2755

ZIDANICO NA TRŠKI GORI, prodam.
☎ (061)557-259. 2755

prodam

HLEVSKI GNOJ prodam po zelo
ugodni ceni ali menjam za slamo. Jože
Nučič, Osrečje 15, Škocjan. 2382

NOVO mizarско mizo (ponk) prodam.
Jože Švigelj, Bvrace 5, Grosuplje, ☎
(061)763-391. 2383

SADILEC KROMPIRJA, vinski sod,
160 l, in krave po izbiri prodam. ☎
(0608)33-611. 2385

SUHE smrekove plohe, debeline 8 cm,
ter pujske, težke 25 do 30 kg, prodam. ☎
(068)23-674. 2386

SINTHEZYER YAMAHA PSR 18, s
stojalom, prodam. ☎ (068)322-446. 2388

PRAŠIČA, 120 kg, krmljenega z do-
mačjo krmo, prodam. ☎ (068)73-337. 2393

MOTORNO ŽAGO Partner prodam.
☎ (068)78-365. 2393

OTROŠKO POSTELJO, 140 x 80 cm,
hrastovo, prodam. ☎ (068)26-514. 2395

NEŽVEPLANO žametno črnino, belo
vino in hruskovo žganje prodam. ☎
(068)47-645. 2396

NERJAVEČO PLOČEVINO za pomil-
valno mizo, dve koriti in ocedjalnik pro-
dam. ☎ (068)22-384. 2398

LESEN POD in zapravljivka prodam.
☎ (068)78-185. 2399

JUŽNOAMERIŠKE ČINČILE z vsjo
opremo ugodno prodam. ☎ (068)25-912,
popoldan. 2403

MOTORNO ŽAGO Dolmar in njivske
tridelne brane prodam. ☎ (068)73-194. 2404

KROMPIR sante, romana, fijana in
jerla za sajenje in jedilni krompir prodam.
Lampret, Gatina 23, Grosuplje, ☎
(061)771-413. 2406

PEKI, KOZAR! Pekovsko peč, 9 m²,
kapacitete 120 kg/h, staro 2 leti, prodam
za 33.000 DEM, lahko na kredit. ☎
(069)65-510. 2408

KROMPIR za nadaljnje sajenje, jerla,
sante, fijana, frizija, romana in primura,
prodam. Karol Verbič, Radohova vas 15,
Šentvid pri Stični. 2416

ROLERJE Atene, št. 40/41 prodam. ☎
(068)22-793. 2417

PRAŠIČA, domača krma, prodam. ☎
(068)76-554. 2419

ODOJKE, težke 30 do 35 kg, prodam.
☎ (0608)63-109. 2421

NOVO PEČ Feroterm, oroginal,
35.000 Kcal, prodam 20 = ceneje kot v
trgovini. ☎ (068)78-458. 2422

POMIVALNO KORITO Kolpa ker,
novo, in 2 koleši (pony in kolo s presta-
vami) ugodno prodam. ☎ (068)21-905. 2423

PRALNI STROJ GORENJE, ugodno
prodam. ☎ (068)73-660, po 15. uri. 2425

PC 286, računalnik, prodam za 200
DEM. ☎ (068)23-585. 2427

OVCE z mladiči prodam. ☎ (068)52-
227. 2426

HLEVSKI GNOJ in traktorski plug
prodam. Jože Luksič, Šentjošt 3, Novo
mesto. 2431

DVA ZVOČNIKA, dvosistemska BASS
MAD, 8 omov, 2 x 400 W, s stojali,
prodam za 1100 DEM. ☎ (068)47-394. 2435

KROMPIR romana, drugi letnik, za
nadaljnje sajenje, in traktor Tomo Vinko-
vič prodam. ☎ (068)87-272. 2437

MIZO, 80 x 110, za 8000 SIT in voziček
Chicco za 8000 SIT prodam. ☎ (068)28-
968. 2439

TELICO, brejo 5 mesecev, prodam.
Ivan Barborič, Jurna vas 7, ☎ (068)89-
051. 2440

HLEVSKI gnoj prodam. ☎ (068)43-
562. 2441

VEČ ton sena prodam. Anton Brudar,
Gotna vas, ☎ 25-302. 2442

STARINSKO samsko spalnico, ležišče
polnjeno s konjsko žimo, in kis iz neškrop-
ljenih domačih jabolk ugodno prodam. ☎
(0608)87-161. 2443

SMUČI, 160 cm, nove palice in pan-
cerje, št. 38, zelo ugodno prodam. ☎ Maja
Metelko, Soteska 46, Straža. 2447

KAVČ, 2 fotelja, tridelno stekleno vi-
trino in bojler prodam za 50.000 SIT
Kralj, Lobetova 24, ☎ 20-378. 2451

SEMEMSKI KROMPIR dezire in sante,
lanski uvoz, prodam. ☎ (068)57-526. 2454

VEČJO KOLIČINO sena prodam ali
menjam za tračni obračalnik. ☎ (0608)75-
409. 2457

SALONITNE PLOŠČE, 6 - valne,
rjave, nerabljene, 140 kom., prodam po
polovični ceni. ☎ (0608)59-157. 2458

KRMO prodam. ☎ (0608)75-039, po-
poldan. 2465

VEČ PRIKOLIC hlevskega gnoja
ugodno prodam. Podkrižnik, Židinja vas
15. 2466

MLADO KRAVO, 2 komata za zaprav-
ljivka, žetveno napravq BCS in šivalni
stroj Singer prodam. ☎ (068)49-459. 2468

KRAVO, brejo 8 mesecev, in telico fri-
zijo, staro 9 mesecev, prodam. Udovč,
Kuzarjev Kal 2. 2471

KROMPIR za nadaljnje sajenje, jerla,
sante, fijana, frizija, dezire in romana,
ugodno prodam. Anton Krašovec, Šen-
tvid pri Stični 64, ☎ (061)785-097. 2472

SUHO MRVO prodam ali menjam za
hlevski gnoj. ☎ (068)76-173. 2474

KRAVO za zakol prodam. ☎ (068)43-
559. 2475

KRAVO sivko, brejo 7 mesecev, pro-
dam. ☎ (068)87-165. 2476

GNOJ prodam po ugodni ceni. ☎
(068)73-368. 2481

ENOLETNO TELICO frizijo in 1 m³
borovih plovov prodam. ☎ (068)49-425. 2482

TELIČKO SIVKO, staro 10 tednov,
prodam. Potočar, Dol. Polje 1, Straža, ☎
65-643. 2487

KRAVO, brejo 8 mesecev, jedilni in se-
menski krompir in sadno žganje prodam.
☎ (068)45-542. 2489

OBDELANO kostonjevo kolje in trosi-
lec hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)78-
086. 2491

2 KRAVI, 10 m³ gabrovih drv in telička
simentalka prodam. ☎ (068)25-846. 2492

4 T sena prodam. ☎ (0608)80-419. 2493

PUJSKE, težke 25 kg, prodam. ☎
(068)76-395. 2494

HLEVSKI GNOJ prodam. ☎ (068)22-
315. 2495

2 TELIČKA, težka cca 150 kg, prodam.
☎ (068)68-671. 2499

SEMEMSKI KROMPIR kenebek in
sante prodam. ☎ (068)83-512. 2500

DVA PRAŠIČA rdeče pasme doraki
prodam. ☎ (068)81-649. 2501

HLEVSKI GNOJ prodam in dostavam
na dom. Jože Bojanc, Mala Cikava 2,
Novo mesto. 2502

JEDILNI KROMPIR dezire ter seme
dezire in sante prodam. Kotar, Rudolf 19,
Vel. Loka. 2506

SENO in domač sadjavec prodam. ☎
(0608)75-307. 2515

KVALITETNO SENNO, molzni stroj
Westfalijski in guminate za pod krave pro-
dam. ☎ (068)44-274. 2516

KROMPIR za seme prodam. Jože Golf,
Čačošče 5, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-
037. 2522

VEČ TON hlevskega sena, ročno po-
spravljenega, prodam. ☎ (068)47-414 ali
40-180. 2523

ZADNJI LONEC za golf, starejši tip,
prodam. Gorenc, Ločna 8, Novo mesto. 2529

HONBI KOMBINIRKO Mio Stan-
dard, lepo ohranjeno, prodam. ☎
(068)75-508. 2532

VINO, belo, in metliško črnino ugodno
prodam. ☎ (068)52-272. 2535

MLADO KRAVO s tetelom in pujske
prodam. ☎ (068)41-079. 2540

SEMEMSKI KROMPIR, bel, in žitni
kombajn prodam. ☎ (068)42-355. 2542

SEMEMSKI KROMPIR sante ugodno
prodam. ☎ (068)73-105. 2545

POSREDUJEMO in prodajamo pra-
šiče, krmljene z domačo hrano. ☎
(069)41-145, Franc. 2547

RABLJENO KUHINJO s pomivalnim
koritom, dolžina 4 m, prodam. ☎ (068)73-
293. 2549

KROMPIR za seme, kenebek, dezire,
fijana, maris bart, primura, sante in kifeli-
čan, prodam. ☎ (064)310-096. 2557

KOZE z mladiči prodam. ☎ (068)43-
980. 2558

KRAVI po izbiri prodam. Jože Nagelj,
Petelinjek 22, Novo mesto. 2563

RECEIVER GORENJE, 2 x 30 W, z
zvočniki 2x 70 W, ugodno prodam za
20.000 SIT. ☎ (068)341-896. 2565

MOTORNO ŽAGO Stihl 045, dobro
ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (068)52-
849. 2567

TELIČKO SIMENTALKO, težko 160
kg, ter 8 zajcev (moške in ženske), pro-
dam. ☎ (068)78-253. 2576

MIZARJI! Malo rabljeno tračno brus-
silko, italijansko, prodam za polovično
ceno. ☎ (068)49-251. 2578

ZAMRZOVALNO OMARO, 330 l,
roke (cevi) za traktorsko škroplilnico za po
njivah, 6 m, prodam. ☎ (068)78-368. 2588

SYNTHESIZER Goldstar Gek S 230, 5
oktav, klavirske tipke, v garanciji, prime-
ren za začetnike, ugodno prodam. ☎
(068)83-407. 2586

RABLJENO cementno strešno opeko,
2700 kom., prodam. ☎ (068)87-542. 2588

PRAŠIČA za zakol in hlevski gnoj
ugodno prodam. Fabjan, Sela pri Štrav-
berku 1, Otočec. 2590

DOBRIL LJUDEM podarim izredno
lepega psa mešanca, starega 1 leto. ☎
(0608)62-241. 2591

VIDEO PHILIPS, starejši, na daljin-
sko upravljanje, prodam za 1000 DEM.
Breda Pavlin, Partizanska pot 11, Črno-
melj. 2593

KALANO kostonjevo kolje prodam. ☎
(068)85-871, po 19. uri. 2595

GOBELIN Wicler, original, Zadnja ve-
čerja, prodam. ☎ (068)52-926. 2596

KROMPIR sorte frizija, primura, sante,
cosmos, dezire, romana in kenebek, pro-
dam. Kavšek, Grm 1 pri Šentvidu pri
Stični, ☎ (061)785-194. 2597

KOZI z mladiči, dobri mlekarici, pro-
dam. ☎ (068)78-465. 2601

SUHE hrastove deske, 32 in 50 mm,
bukova drva, hlevski gnoj in kosilnico
Mini Padana prodam. Klobučar, Ljuben
33, Uršna sela. 2605

KOBILO, staro 5 let, brejo 8 mesecev,
in več parcel košnje za pokositelj. Jan-
ez Jakše, Podgrad 24, Novo mesto. 2608

CO2 Mikmak 160, aparat za varjenje,
prodam. ☎ (068)43-639. 2615

5 T sena prodam. ☎ (068)26-489. 2618

ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH,
6001, staro eno leto, prodam. ☎ (068)324-
039, od 19. ure dalje. 2619

MIKROVALOVNO PEČICO Sam-
sung, malo rabljeno, prodam. ☎
(068)324-039, po 19. uri. 2619

GOSTINSKO OPREMO za pivnico
(masivne mize 200 x 80, masivne klopi 200
x 50, gostinske mize 80 x 80, stole in
ostalo) prodam. ☎ (068)324-039. 2620

8 PUJSKOV, starih 7 tednov, prodam.
Martinčič, Ledčeva vas, ☎ 42-191. 2622

VEČJO KOLIČINO hlevskega gnoja,
baliranega sena, travne silaže, in slame
prodam. ☎ (068)47-010. 2625

200 KG semenskega krompirja romana
in nekaj domačih neškropljenih jabolk
prodam. ☎ (0608)89-291. 2626

POL mlade krave, krmljene brez silaže,
in lepo tele simentalca prodam ali menjam
za dobro kravo. ☎ (068)45-039. 2632

LETO DNI starega sivega bika pro-
dam. ☎ (068)44-509. 2633

DOLGO belo obhajilno obleko,
otroško posteljico z jogijem in globok za-
meten voziček prodam. ☎ (068)44-348, po
17. uri. 2635

DIATONIČNO HARMONIKO Melo-
dija special, c, f, b, staro 5 mesecev, pro-
dam. ☎ (0608)79-611. 2636

VALK MAŠINO za valjanje, tračno
žago, les za ostrešje, obnovljen zapravli-
več, več tone sena, koruzo in domače
rejenega prašiča prodam. ☎ (068)89-252. 2639

ŠIVALNI STROJ Bagat, originalni Ne-
chi deli, za 19.000 SIT, novo prešo, 25 l,
za 17.000 SIT, in sodček, 120 l, za 25.000 SIT
prodam. ☎ (068)23-976. 2647

10 TEDNOV staro teličko sivko in hlev-
ski gnoj prodam. ☎ (068)65-406. 2650

MONTAŽNO DRVARNICO, 7 x 3.60
m, prodam. ☎ (068)45-658. 2653

HARMONIKO znamke Zupan, duri b,
c, a, prodam. ☎ (068)67-003. 2661

BIKCA, črno-belega, starega 7 dni,
prodam. ☎ (068)84-341. 2662

KOSTANJEVO KOLJE, dolžine 2 in 3
m, prodam. Medle, Brusnice 47. 2666

PRAŠIČE, težke 35 do 50 kg, podam.
☎ (068)76-232. 2667

STAREJŠO KRAVO za zakol prodam.
☎ (068)85-776, zvečer. 2675

VINOGRADNIŠKA SIDRA prodam.
☎ (068)43-509. 2676

HLEVSKI GNOJ, lahko z dostavo, v
okolici Vinjega vrha prodam ali menjam
za koruzo. ☎ (068)73-317. 2682

PUJSKE za nadaljnjo rejo in BMW
318, letnik 1982, prodam. ☎ (068)75-507. 2683

VEČ VRST semenskega krompirja,
prva množitev, prodam in dostavam na
dom in v soboto na sejem v Šentjerneju. ☎
(064)312-056. 2687

SIVO brejo telico ali brejo kravo pro-
dam. ☎ (068)83-122. 2692

DVA SIVO-RJAVA BIKCA, težka cca
240 kg, 2 cisterni iz nerjaveče pločevine,
2400 in 2800 l in 2 plastični, 1500 l, pro-
dam. ☎ (0608)81-895. 2694

DIATONIČNO HARMONIKO, fraj-
tonarico, 3- vrstno, malo rabljeno, poceni
prodam. ☎ (0608)70-171. 2695

DVE ČRNO-BELI breji kravi ugodno
prodam. ☎ (068)76-528. 2697

4 ROČNE nove CB postaje Alana 98 D
s polnilci prodam. ☎ (068)323-941, zve-
čer. 2698

KRAVO SIVKO, brejo 8 mesecev, do-
bro mlekarico, prodam. ☎ (068)76-065. 2718

LITA PLATIŠČA, 13 col, z vijaki, malo
rabljena, prodam. ☎ (068)60-155. 2722

OLJNE GORILNIKE, obnovljene,
uvožene iz Nemčije, prodajamo. Cena od
300 DEM, z garancijo. Johan Gašperič,
Sečje selo 22, Vinica. 2724

JANCE, traktorske grablje Sip 180,
smuči, 160 cm, in domače žganje prodam.
☎ (068)68-035. 2726

PAVE, enoletne, z navodili o reji, pro-
dam. ☎ (068)68-739. 2730

MREŽO za ograjo in stroj za izdelova-
nje mreže za 500 DEM prodam. ☎
(068)67-638. 2731

VODNO ČRPALKO s trifaznim motor-
jem prodam. ☎ (0608)82-904. 2732

KOZO REKORDERKO s trojčki (že
četrti) prodam za 500 DEM skrbnemu lju-
bitelju drobnice. ☎ (068)57-271. 2734

ŽE PODRTO lipo prodam. ☎ (068)45-
373. 2749

PEČ FEROTERM, trajno žarečo, rab-
ljeno, oddam. ☎ (068)45-150. 2752

MALO RABLJENA štiri vratna krila
prodam. ☎ (068)45-220. 2753

INDUSTRIJSKI 3- nitni owerlock Sing-
er prodam za 1000 DEM ali v tolarjih na
2 ali 3 mesece. ☎ (068)44-553. 2756

RABLJENI kompletni motor MAN
240 po delih in menjalnik CF AK 6 do 80
prodam. ☎ (0608)56-228. 2757

SENO IN OTAVO prodam. Lesjak,
Ragovska 5, Novo mesto. 2759

razno

V OKOLICI Novega mesta oddam tr-
govino z mešanim blagom. Šifra: »DO-
BRA LOKACIJA«. 2389

POSLOVNE KNJIGE vodim podjet-
nikom in delovnim organizacijam. ☎
(068)341-323. 2397

UREJEN samostojen objekt, 110 m², z
lastnimi parkirišči, primeren za vse mirne
dejavnosti, damo v najem. Naslov v oglas-
nem oddelku. 2415

VI NAM – MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

KIK INTERIER, d.o.o.
Prešernov trg 1, Novo mesto

TABAKUM, d.o.o.
Novo mesto
TRGOVINA S
KMETIJSKO
MEHANIČNOSTJO

COLOR SERVIS
ZVONE GABRON, s.p.
Ragovska 16
NOVO MESTO

Ob 8. marcu
vsem ženam iskreno voščji
Socialdemokratska stranka
Slovenije, območni odbor
Novo mesto.

KMETOVALCA, konjereja in sode-
lavca pri obnovi kmetije sprejemamo
Možnosti lastnega razvoja. ☎ (061)779-
749, zvečer. 2429

V CENTRU Novega mesta oddam po-
slovni prostor. ☎ (068)21-120. 2505

SADIKE sadnega drevja vseh vrst in
sort, trsne cepilke, okrasno grmičevje,
repmaterial, mreže za ograjo, nerjavečo
žico za vinograd po ugodnih cenah nudi
Trgovina Rast, Baznik, Krška vas, ☎
(0608)59-108. 2508

POŠTENEGA NAJDITELJA prosim,
da za nagrado vrne pri Kandijški banki v
Novem mestu izgubljeno hranilno knji-
žico in denar. Vide Struna, Potov Vrh 20,
Novo mesto. 2526

USPEŠEN POSEL z dobrim imenom
(ekološki prehrambni izdelki) predamo
resni osebi ali paru. ☎ (068)64-333. 2568

PROSTOR, 350 m², primeren za skla-
dišče ali garažo, oddam v najem, prodam
pa kozolec - pod, dobro ohranjen, v No-
vem mestu. ☎ (068)25-979. 2570

PROSTOR, 70 m², primeren za obrt ali
skladišče, oddam v anjem. ☎ (068)75-
121. 2592

INŠTRUKCIJE za klavir in glasbeno
teorijo nudim. ☎ (068)26-156. 2598

V NOVEM MESTU najamemo po-
slovni prostor za zdravstveno dejavnost.
☎ (068)78-027 ali (0609)629-729. 2644

<

Karel Recer

Med desetimi nagrajenci GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke je bilo letos samo eno ime iz celega območja, o katerem piše Dolenjski list. Karel Recer, ki je glavni direktor Vina Bizelsko Brežice od leta 1988, sprejema nagrado kot posebno priznanje in čast, hkrati pa tudi kot obvezo za bodoče delo. Poudarja, da gre priznanje celotnemu kolektivu in še posebej vodstveni ekipi, ki skupaj z njim sprejema vsako pomembnejšo odločitev, kot so se dogovorili že v času, ko je Recer prevzel direktorsko delo v podjetju.

To je bilo tik pred odločilnimi prelomnicami v razvoju podjetja, pri čemer današnje vino, tudi z uspešnim lanskoletnim poslovanjem, dokazuje, da je njegov direktor razvoj usmerjal na pravo pot. Izkušnje si je pridobil v različnih službah, kjer je, kot pravi, vedno naletel na podjetne in inovativne direktorje. Začel je kot sodnik za prekrške, delal v Vinu sadje Brežice, na novomeški upravi pošte, v krškem Agrokombinatu in od leta 1970 v poslovni enoti ljubljanskega Slovina, sedanjem Vinu.

Prva večja preizkušnja ga je doletela z izločitvijo iz sistema Slovina, v katerem je podjetje prej dokaj lagodno živelo. Potrebno je bilo najti nova tržišča, nove izdelke, oblikovati lasten razvoj, trženje in še kaj. Kot pravi Recer, so njemu in njegovi ekipi ravno izkušnje z osamosvojitvijo od Slovina in tedanjim bojem za preživetje pomagale v naslednjem valu težav. Z

osamosvojitvijo Slovenije je vino izgubilo 90 odstotkov tržišča in se soočilo z neplačanimi terjatvami.

Nagrada GZS je bila direktorju Recerju podeljena za uspešno pripravljen in tudi izveden sanacijski program podjetja. Čeprav vino sodi po številu zaposlenih in po prometu med večja in srednja podjetja, je v največji krizi začelo znova, brez denarja in brez lastne razvojne službe, a z veliko volje, s stalnim dodatnim izobraževanjem in z vzpodbujanjem inovativnosti. In rezultati? Prodor na nove domače in tuje trge, razvoj in trženje novih blagovnih znamk, preusmeritev od proizvodnje velikih količin k manjšim, a vedno bolj kakovostnim izdelkom, ter vrsta poslovnih odločitev, ki so izboljšale poslovanje podjetja. Za ohranitev delovnih mest so razvijali vzporeden program brezalkoholnih pijač (koncesija za Schweppes, lastna blagovna znamka Fit) ter prevzeli še zastopstvo za prodajo čipsa in švicarske čokolade Icam.

Za vse to je nedvomno potrebna ustrežna ekipa, a tudi vztrajen in predan dirigent. Korenine vztrajnosti, morda celo tekmovnosti, najdemo v Recerjevih mladih letih, ko se je na brežiškem terenu kalil v različnih športnih dejavnostih, še posebej v rokometu. Če bi njegovo tesno povezanost z Vinom merili v urah, bi se ustavili pri dnevnem povprečju 11 ur. To se mora poznati na podjetju pa tudi v direktorjevem domu, zato je del priznanja namenjen tudi gospe Recerjevi. Nagrajenec namreč ne pozabi povedati, da brez njene potrpežljivosti in širokega razumevanja direktorske službe ne bi šlo.

Za zdaj se Karel Recer še ubada z bodočnostjo podjetja, ki bo v kratkem v razvoj vložilo 28 milijonov mark (dve tretjini že letos), razvilo nove programe in nove proizvodne linije, predvsem pa stalen razvoj zagotovilo z izgradnjo raziskovalno-razvojnega laboratorija. V prihodnosti se gost v naši rubriki sicer vidi med upokojevcem, morda na brežini kakšne reke z ribiško palico v roki, a trenutno je največ, kar utegne, plačilo članarine Ribiški družini.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Zlati oltar je bil v Parizu

Pokazali so ga tudi na razstavi v Sarajevu - Gre za oltar sv. Mihaela iz cerkve v Ponikvah

PONIKVE PRI DOBREPOLJU - Na Ponikvah je veliko zanimivosti. Tokrat naj omenimo le cerkev sv. Florjana, ki je bila večkrat prezidana. Ena njenih posebnosti so trije "zlati oltarji" iz 17. stoletja neznane avtorja. Vsi ti baročni oltarji so izrezljani iz lesa in so zelo bogati tudi s figurami, vsi trije pa so črvi in potrebni temeljite obnove.

Pred okoli 25 leti je bil delno obnovljen le stranski oltar sv. Mihaela, ki so ga leta 1971 pokazali na razstavi jugoslovanske umetnosti v Sarajevu in nato istega leta tudi v Parizu. Ostala dva zlati oltarja sta bila že takrat tako poškodovana, predvsem črvi, da ne bi zmogla poti. Gre za največji, glavni oltar, ki je posvečen zavetniku vasi Ponikve sv. Florjanu. Ob Florjanu sta še Miklavž in Urh ter nekateri drugi svetniški liki. Poleg že omenjenega stranskega oltarja sv. Mihaela, ki je potoval po svetu,

pa je še prav tako bogat oltar sv. Barbare z liki tudi drugih svetnikov. Tudi ta je poškodovan. Za vse tri pa je značilno, da so zelo bogati, bolj kot na primer oltarji v cerkvi v Ribjeku ob Kolpi, ki očitno sodijo v isto obdobje, se pravi v 17. stoletje, in so jih pred kratkim obnovili.

Posebnost cerkve na Ponikvah je še, da je z zunanje strani prizidan na cerkveni zid še tretji oltar, posvečen sv. Antonu. Pri njem so ob posebnih praznovanjih tudi maše.

Umetnostni zgodovinarji, drugi strokovnjaki in domačini ugotavljajo, da gre za v primeru cerkve, oltarjev in druge cerkvene opreme za biser slovenske nabozne umetnosti. Zato se bodo domačini prizadevali, da bi oltarje in cerkev temeljito obnovili do leta 2000.

J. PRIMC

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

30. marca, se pravi zadnjo soboto v mesecu, gremo spet na izlet, in sicer v Prekmurje. Dobro družbo naših naročnikov pogrešamo tudi na Dolenjskem listu, zato smo se na izlet še posebej pripravili.

Pot nas bo tokrat vodila skozi Verže do mlina na Muri, kjer bomo lahko kupili pravo domačo moko, si v Murski Soboti ogledali nastajanje časopisa Vestnik, se popeljali do Moravskih Toplic, si v Bogojini ogledali Plečnikovo cerkev in v Filovcih lončarsko obrt. Okoli 16. ure bomo že v Jeruzalemu, ob bogato obloženih mizah in ansamblom, ki nam je še vsakokrat pognal kri po žilah.

Po dolgi zimi se nam bo v veseli družbi potepanje po Prekmurju še kako prileglo. Cena za naročnike je 3.700 in za druge 4.700 tolarjev, z možnostjo plačila na dva obroka. V ceno so všteti prevoz, zavarovanje, vodenje, aperitiv, večerja, za krofe in sendviče pa tako vemo, da jih bomo pojedli že ob prvem postanku.

Odhod bo ob 6. uri z novomeške avtobusne postaje.

Pa še nekaj. Ne pozabite, da bomo med udeležence spet razdelili nekaj bogatih nagrad. Prijave zbiramo do ponedeljka, 25. marca, na tel. številkah: 0609/623-116 in 068/342-136. Na izlet vas torej vabita

MANA
turistična agencija
in
DOLENJSKI LIST

PET MLADIH KOZ - Ena od koz iz hleva Jovanovičevih iz Gabrja je imela pred dnevi pet mladih. V tem hlevu še niso imeli tako številne kozje družine, a tudi drugače pet mladih koz v enem "gnezdu" pomeni precej redek dogodek. Mati koza, ki je povrgla tako obilno potomstvo, se je znašla v težavah, ker ne more pravočasno nasititi vseh lačnih ust. Zato ji priskočijo na pomoč ljudje s stekleničko. Zelo pogosto ima s tem opravka Nebojša, ki je na slikah O Jovanovičevi kozi povejmo še to, da se je izkazala tudi pri prejšnjih lastnikih, saj je tam že imela štiri mlade naenkrat. (Foto: M. Luzar)

300-KILOGRAMSKA SVINJA Z 22 PUJSKI - Krnčeva kmetija je bila včasih v Žabji vasi, danes je ob Kandijski cesti, tako rekoč sredi Novega mesta. Minuli teden nas je poklicala gospodinja Martina in pokazala četrto nekaj ur starih pujskov rodovniške svinje. V dobrih treh urah jih je na svet privrtilo kar 22, štirje od teh so bili premalo močni, da bi dočakali primerno starost, ostali bodo z veliko truda gospodinjne skoraj zagotovo lepo zrasli. (Foto: J. Pavlin)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Boj za stolčke v trebanjski glasbeni šoli - Inšpektorji pokukajte v gostišče Pecelj - G. Dvornika je ena sama samohvala - Ne žensk ne moških, temveč dobre gospodarje

"Ker vas nisem mogel priklicati po telefonu, se oglašam kar s pisdom za vašo rubriko Halo, tukaj je..., nam je pisal naš bralec Jože G. z Mirne in povedal, kaj ga žuli v zvezi s "kuhinjo" v trebanjski glasbeni šoli, o kateri je bilo v Trebanjskih iverih v prejšnjih številkah Dolenjskega lista nekaj že napisanega. Sprašuje se, ali velja enaka merila za vse delavce glasbene šole. Zakaj Igor T. opravlja dve službi hkrati: kot učitelj glasbe in kot tajnik Zveze kulturnih organizacij, ob tem pa je še predsednik stranke LDS v občini. Še posebej ga zanima, zakaj nikogar ne moti, da omenjeni gospod stanuje kot samski v trosobnem kadrovskem stanovanju, ki naj bi ga bil dobil mimo razpisov in komisij.

Miro Malarič iz Semiča je skoraj vsak teden gost naše rubrike. Prejšnjič se je spotaknil ob obiska Lojzeta Peterleta in Andreja Štera v Beli krajini, tokrat pa v domači kraj kliče inšpekcijo, naj si pogleda nekaj gostinskih obratov. Še posebej svetuje, naj ima odprto oko v gostišču Pecelj. Za teden dni bo dela samo tam. Čestita tudi črnomojskemu županu, ki mu je z manevrom le uspelo rešiti se svojega podžupana. Naj pa ne pozabi, da ga je sam predlagal trikrat zapovrstjo, sedaj pa mu je "skočil v hrbet".

Dežurni je ta četrtek poslušal le kritike. Tako je po telefonu kritiziral prvaka SKD Marjana Dvornika naša bralka Anica M. z Grma v Novem mestu. Kar zgrozila se je, kot je dejala, ob branju poročila z letnega zbora te stranke, kjer je bilo slišati same samohvale.

G. Kirn iz Novega mesta se je započil v mnenje, da je potrebno med bodoče politike in delegate zapisati več ženskih imen. Kirn meni, da ne potrebujemo ne žensk ne moških, pač pa dobre gospodarje. Sam bi predlagal Jožo Miklič in Marjeto Potrč, Miloša Kovačiča in prošta Jožeta Lapa. Po njegovem mnenju so ti že pokazali, kaj znajo in zmorejo. G. Kirna tudi zanima, koliko vsaka občina iz proračuna prispeva za volitve, koliko dobi vsaka stranka. Ni prav, da se tako deli denar davkoplačevalcev in upokojevcem. Stranka naj si sama zbira denar pri svojih simpatizerjih. Jože Lap je vse za obnovo in življenje Kapitlja pridobil sam, pa naj se zgledujejo po njem! Kritičen je bil tudi A. M. iz

Bršljina. Ko se učitelji sprašujejo, kam je šel denar za vzgojo in izobraževanje v mestni občini Novo mesto, so pozabili omeniti županov hoby - fotografijo. Omenil je še, da je Cigobar v Žabjaku treba zapreti, če smo pravna država. J. P.

JUBILEJNA SALAMIADA

JUGORJE - V petek, 15. marca, bo v gostilni Petra Badovinca na Jugorju jubilejna 10. salamiada. Vsi, ki želijo dati salame v oceno, naj jih prinesejo v gostilno do 15. marca, do 12. ure.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
Plesno zabavišna restavracija

TANGO
za izbran okus in navade

V petek, 8. 3. od 20.00 ure dalje prijeten večer ob Dnevu žena bo s svojim žametnim glasom popestril gost **OTO PESTNER** z Ansambлом Objem.

V soboto, 9. 3. od 20.00 ure dalje ansambel Objem ter **MODNA REVILJA** trgovin 'Elit', 'Rossini' in 'Ada'.

Sobotna in nedeljska kosila 990 SIT, otroški meni 600 SIT.

Vabljeni na zabavne Hit-ova večera v restavraciji Tango in v Casino Otočec.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Pogovoril se bo s Tintoretom

Ko so spomladi ob petstoletnici novomeškega kapitlja v Dolenjski galeriji pripravljali veliko razstavo, se je tamkaj malo pred njenim odprtjem oglašil neki ljubljanski novinar.

Ceprav so bili domači muzejci prav takrat z zadnjimi pripravami čez glavo zaposleni, je višji kustos Jožef Matijević privolil, naj se novinar oglašuje čez dobro uro, ko bodo z razstavo v glavnem pri kraju. "Dobro, ne bom vas motil," je bil zdaj tudi novinar uvideven. "Vsekakor pa bi rad govoril z avtorjem razstave, menda z gospodom Tintoretom. Kje bi ga lahko našel?"

"V kapitlju, prav gotovo v kapitlju!" je vljudno pojasnil Matijević in pri tem komaj zadrževal smeh.

Res, Tintoretov Sveti Miklavž, ta največja umetnina in dragocenost Novega mesta, že skoraj štiristo let domuje v kapitljskem glavnem oltarju. Njegov avtor je slavni beneški slikar Jacopo Robusti Tintoretto (1518-1594), ki pa s kapitljsko razstavo tokrat res ni imel nobenega opravka.

Učinkovito zdravilo

Novomeški upokojenki Marija in Elka sta ugotavljali, kako pozabljivi sta zadnje čase. Nazadnje pa se je le pohvalila prva: "Lahko ti rečem, da sem od zadnjega meseca veliko boljša. Kar dobra! Veš, jemljem tablete proti pozabljivosti. Antisklerin! Ti jih bom pokazala, samo ne vem, kam sem jih založila."

Res je čudno

Kostanjeviška gospa Jankovičeva je šla obiskat v Zagreb hčer, ki je tamkaj živila že vrsto let. Seveda sta si, kot ponavadi, ogledali tudi bogate izložbe na llici. Sredi živahnega človeškega vrveža. Naenkrat pa se je gospa Jankovičeva zdrznila. "Ti, Mici," je rekla, "kako pa, da je danes toliko Hrvatov v Zagrebu? Saj slišiš skoraj samo hrvaščino!"

SMEH JE POL ZDRAVJA

Šale izbira Bojan Ajdič

Tudi njegova je žival

Trije prijatelji se pri šanku takole pogovarjajo o svojih ženah. Prvi: "Moja žena je plaha kot srna."

Drugi: "Moja pa je iskra kot žrebe, zlasti ponoči."

Moški, ki je poslušal tale pogovor:

"Da, da tudi moja žena je žival..."

Kje so bili prej?

Novinar je obiskal stoletnika in ga je vprašal, kako je lahko doživel sto let. Stoletnik se razhudi:

"Sprašujete me, kako to, da sem doživel sto let? Toda v teh sto letih me nihče nikoli ni vprašal, kako sem teh sto let sploh živel."

Reklamacija

Kupec štirih stolov se je vrnil h trgovcu, rekoč:

"Pri vas sem kupil štiri stole in dva sta že polomljena. Reklamaraj ju!"

Trgovec pa nazaj: "Polomila sta se, pravice. Menda ni kdo nanj sedel?"

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad pristluhnil.